

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

22'nci Birleşim 17 Kasım 2016 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	401
II.- GELEN KÂĞITLAR	404
III.- YOKLAMA	521
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	411
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>411:415</i>
1.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, zeytincilik sektörünün sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	411:412
2.- Nevşehir Milletvekili Ebubekir Gizligider'in, Parlamentolararası Birlik (PAB) Türk Grubu üyesi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen katıldıkları Fas Marakeş'te gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı Parlamenterler Oturumundaki izlenimlerine ve yapılan değerlendirmelere ilişkin gündem dışı konuşması	412:413
3.- Adana Milletvekili Muharrem Varlı'nın, Adana ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	414:415

V.- AÇIKLAMALAR

415,421,433,469,476,
478,518,523,527

- 1.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, TÜİK'in son açıkladığı işsizlik verilerinin Türkiye ekonomisinin durgunlaşma trendinde olduğunu açıkça gösterdiğine ve AKP Hükûmetinin borç sarmalı, iflaslar, istikrarsızlık ve mutsuzluk demek olduğuna ilişkin açıklaması 415
- 2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilinde sağlık hizmetlerinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması 415
- 3.- Adana Milletvekili Zülfikar İnönü Tümer'in, emeklilikte yaşa takılan 300 bin çalışanın mağduriyetinin giderilmesi için yeni bir düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması 416
- 4.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, Kırklareli'nin Lüleburgaz ilçesinde halkın "FETÖ" terör örgütüne ait 2 yurdun Kredi ve Yurtlar Kurumuna verilmesini istediğine ilişkin açıklaması 416
- 5.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun Nakşibendilik sempozyumu için hazırlanan reklam filmini kamu spotu olarak yayınlamasının anayasal suç olduğuna ilişkin açıklaması 416
- 6.- Trabzon Milletvekili Ayşe Sula Köseoğlu'nun, TRT World'e başarılı ve uzun ömürlü bir yayın hayatı dilediğine ilişkin açıklaması 416:417
- 7.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, elektrikli bisikletlere plaka zorunluluğu uygulamasının geriye yürütülmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması 417
- 8.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünde açılan kadrolara çok sayıda bölüm mezununun başvurabilmesinin sivil hava ulaştırma işletmeciliği bölümü mezunları açısından haksız bir durum yarattığına ilişkin açıklaması 417
- 9.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu'nun, darbe girişimi sonrasında ilan edilen OHAL ve buna bağlı olarak çıkarılan kanun hükmünde kararnamele tam bir hukuk skandalı yaşandığına ilişkin açıklaması 417
- 10.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurumluların Anayasa değişikliği süreci ve başkanlık gündemini dikkatle izlediklerine ve bu yolda atılan her adımı ve girişimi desteklediklerine ilişkin açıklaması 418
- 11.- Şanlıurfa Milletvekili Kemalettin Yılmaztekin'in, milletin oylarıyla seçilenlerin terör örgütleriyle aralarına mesafe koymalarının şart olduğuna, Türkiye'ye ders vermeye kalkan devletlerin öncelikle kendi demokrasilerini gözden geçirmeleri gerektiğine ve kayyum olarak atanan kaymakam ile valilere görevlerinde başarılar dilediğine ilişkin açıklaması 418
- 12.- Bayburt Milletvekili Şahap Kavcıoğlu'nun, Kop Dağı Müdaafası Tarihî Millî Parkı'nın hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması 418:419
- 13.- İzmir Milletvekili Necip Kalkan'ın, İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in vatanın bölünmez bütünlüğüne aykırı bazı açıklamalarını şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması 419

- 14.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, iş kazalarında Avrupa 1'incisi ve dünya 3'üncüsü olduğumuza ve Mecliste çalışırken yaralanan işçiye acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması 419
- 15.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, sarı basın kartına sahip BAĞ-KUR'lulara da yıpranma süresi uygulanmasını istediğine ve emeklilik için süre bekleyenlerin bir an önce emekli olmalarının ne zaman sağlanacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 420
- 16.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, 17 Kasım Azerbaycan Millî Direniş Günü'ne, 2016 Küresel Yolsuzluk Barometresi'nin dünya çapında yolsuzluğun çok ciddi boyutlarda olduğuna işaret ettiğine ve bu araştırmada Türkiye'nin imajının hiç iyi gözükmediğine ilişkin açıklaması 421:422
- 17.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 17 Kasım Azerbaycan Millî Diriliş Günü'ne, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluş yıl dönümü nedeniyle düzenlenen resepsiyonda Rahşan Ecevit'e yönelik tutuma ilişkin açıklaması 422
- 18.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, 17 Kasım Azerbaycan'ın Millî Diriliş Günü'ne, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde Türkiye'de zeytin ve zeytinyağı üretiminin arttığına ve Türkiye'nin terörle mücadelede kararlılıkla yoluna devam ettiğine ilişkin açıklaması 423
- 19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Amasya Karayolları Genel Müdürlüğünde taşeron olarak çalışan 8 işçinin mezhebi ve siyasi kimlikleri nedeniyle işten çıkarıldıkları iddialarına ilişkin açıklaması 433:434
- 20.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 469:470
- 21.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 470:471
- 22.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Kayseri Milletvekili Çetin Arık ile İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 471
- 23.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığında çalışan bir personelin sosyal medya hesabından Cumhuriyet Halk Partisine hakaret içeren paylaşımlarda bulunmasına ilişkin açıklaması 476
- 24.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, herkesin fikirlerini açıkça beyan edebileceğine ama hiç kimsenin küfretme hakkı olmadığına ve bunu yapan Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir personeliyse Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının derhâl gereğini yapması gerektiğine ilişkin açıklaması 477

- 25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, herkesin görüşlerini dile getirirken hukuka uygun ve hakareten uzak olması gerektiğine ve Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın odasında kamera bulunmasıyla ilgili yapılan çalışmaların sonucunu henüz öğrenemediklerine ilişkin açıklaması 478:479
- 26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geçici 1'inci maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve arkadaşları tarafından verilen önergeyle getirilen düzenlemenin toplum vicdanında rahatsızlık yaratacağına ve kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması 518:519
- 27.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geçici 1'inci maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve arkadaşları tarafından verilen önergeyle getirilen düzenlemenin toplum vicdanında rahatsızlık yaratacağına ve kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması 519
- 28.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, iktidar partisiyle aralarındaki uzlaşya rağmen son dakika müdahalesiyle Parlamentonun kandırıldığına ilişkin açıklaması 523:524
- 29.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, toplumda birçok sorunu çözecek bir kanunun görüşüldüğüne ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in ifade ettiği uzlaşy kültürüne aykırı davrandıkları iddiasını şık bulmadığına ilişkin açıklaması 524:525
- 30.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, son dakika önergeleri getirmenin varılan mutabakata aykırı olduğuna ve bundan sonra görüşülecek kanun tasarılarında da bu tür sürprizler olacaksa muhalefet olarak daha ihtiyatlı olacaklarına ilişkin açıklaması 525:526
- 31.- Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın kabul edilen geçici 1'inci maddesinin yaratacağı sıkıntılara ilişkin açıklaması 527
- 32.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, çocuk tecavüzlerine karşı direnmeye devam edeceklerine ilişkin açıklaması 527:528
- 33.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, hukukçuluk yaşamı boyunca çocukların istismar edilmelerini önleme mücadelesi verdiğiğine ilişkin açıklaması 528
- 34.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geçici 1'inci maddesiyle ilgili önergeyi kabul edenlerin vicdanı olmadığına ilişkin açıklaması 528:529
- 35.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geçici 1'inci maddesiyle ilgili önergenin muğlak ve anlamsız düzenlemeler içerdiğine ilişkin açıklaması 529
- 36.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, toplumun bütün kesimlerini ilgilendiren çok önemli bir düzenleme yapılmak istendiğine ve ilgili tüm tarafların görüşlerinin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması 529

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**420,493**

1.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, İzmir Milletvekili Necip Kalkan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

420:421

2.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın 348 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

493:494

3.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

494:495

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**423,477**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Başkanlık Divanı olarak 17 Kasım Azerbaycan Millî Diriliş Günü'nü kutladıklarına ve KKTC Cumhuriyet Bayramı törenlerinde Rahşan Ecevit'e yapıldığı ifade edilen davranışı doğru bulmadığına ilişkin konuşması

423

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, sosyal medya hesabından kabul edilmesi mümkün olmayan ifadeler paylaşan personel hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının gereğini yapacağını düşündüğüne ve bu konunun takipçisi olacağına ilişkin konuşması

477

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**424****A) TEZKERELER****424**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği Konseyi Slovakya Dönem Başkanlığında 1-2 Aralık 2016 tarihlerinde Slovakya'nın başkenti Bratislava'da düzenlenecek olan Enerji Birliği Hakkında Ekonomik İşler Komiteleri Başkanları Toplantısı'na katılması Genel Kurulun 9/11/2016 tarihli 18'inci Birleşiminde kabul edilen heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi (3/858)

424

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ**424:430**

1.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 27 milletvekilinin, Kocaeli ilinin Kandıra ilçesinde yapılması gündemde olan Sungurlu Barajı'ndan kaynaklı mağduriyetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/369)

424:426

2.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıhaka ve 28 milletvekilinin, arkeoloji mesleğinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/370)

426:428

3.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıhaka ve 27 milletvekilinin, trafik kazalarının nedenlerinin ve önlenmesi konusunda etkin ve kalıcı politikaların oluşturulması için yapılması gerekenlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/371)

428:430

IX.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- MHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, fındık üreticilerinin sorunlarının araştırılarak bu sorunların çözümüne yönelik alınabilecek tedbirlerin ve yapılabilecek düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 17/11/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 17 Kasım 2016 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

430:433,434:439

2.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi ve arkadaşları tarafından, Türkiye'deki kayıp sığınmacı çocukların akıbetlerinin araştırılarak terör örgütleri tarafından kaçırılarak ya da kandırılarak eylemci olarak yetiştirilenlerin tespit edilmesi amacıyla 12/10/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 17 Kasım 2016 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

439:451

3.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına, yine bu kısımda bulunan 205, 340, 39, 250 ve 302 sıra sayılı Kanun Tasarılarının ise yine bu kısmın sırasıyla 4, 5, 6, 7 ve 8'inci sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

451:459

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER460,471,478,479,495,520,
522,527,529**A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**460:469,471:475,478,
479:493,495:518,520:521,
522:523,527,529:532

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 438)

460:469,471:475,478,
479:493,495:518,520:521,
522:523,527,529:532**XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**

533

1.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, eski halkla ilişkiler binasının yıkımına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/8149)

533:536

2.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, eski halkla ilişkiler binasının yıkımına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/8150)

537:540

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak dört oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde meydana gelen sel ve heyelan felaketlerine,

Düzce Milletvekili Ayşe Keşir, 12 Kasım 1999 Düzce depreminin yıl dönümüne,

Adana Milletvekili İbrahim Özdiş, Adana ilinin sorunlarına ve Cumhurbaşkanının bazı uygulamalarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Başkanlık Divanı olarak 17 Ağustos 1999 Adapazarı ve 12 Kasım 1999 Düzce depremlerinde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediklerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer, AKP'nin seçim meydanlarında taşeron işçilere kadro verileceğini taahhüt etmesine rağmen bu konuda herhangi bir çalışmasının bulunmadığına,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Cumhuriyet Halk Partisinin, işçi, köylü, esnaf, emekli, engelli ve çiftçilerin sorunlarının takipçisi olmaya devam edeceğine,

İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel, işsizliğin istikrarlı bir şekilde arttığına ve bu ülkenin gençlerinin derdinin başkanlık değil ekmek kavgası olduğuna,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Denizli'nin Çameli ilçesine yapılan hizmetler için Hükûmete ve Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'ye teşekkür ettiğine,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, tam bir gıda terörüyle karşı karşıya olduğuna ve gıda mühendisi atamalarının yetersiz olduğuna,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, işsizlik oranının arttığına ve Hükûmetin bu konuda ne yapmayı düşündüğünü öğrenmek istediğine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Osmangazi Köprüsü'nden geçişlerde uygulanan uydurma tarifelere bir an önce son verilmesi gerektiğine,

Trabzon Milletvekili Ayşe Sula Köseoğlu, şehit olan Derik Kaymakamı Muhammed Fatih Safitürk'e Allah'tan rahmet dilediğine,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, Erzurum'un Aşkale ilçesinin son on dört yılda kaydedilen sosyal ve ekonomik gelişmelerle marka ilçe konsepti olarak adlandırılan bir sürece girdiğine,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, Atatürk Kültür Merkezinin yıkılmak istenmesinin nedenini öğrenmek istediğine,

İstanbul Milletvekili Ali Şeker, kirli şirketlere Meclisin onarımını yaptırmayı onuruna yakıştıramadığına ve bunun bir an önce iptal edilmesini beklediğine,

Samsun Milletvekili Kemal Zeybek, ekonomide pembe tablo çizenlerin halkı yanıltmaya devam ettiğine ve intiharların temelinde çoğunlukla ekonomik sıkıntılar olduğuna,

Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu, “sakin şehir” unvanı olan Kırklareli’nin Vize ilçesinde tarım ve orman arazisi vasfındaki bir bölgenin enerji üretim alanı olarak ilan edilmesinde hangi bilimsel kriterlerin esas alındığını öğrenmek istediğine,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, Boğaziçi Üniversitesinde rektör atamasındaki antidemokratik uygulamanın otoriter bir rejimle yönetildiğimizin tescili olduğuna,

Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan, Kocaeli Üniversitesinde yıllardır yardımcı doçent kadrosu bekleyen araştırma görevlilerinin işten çıkarılmasına ve bu hukuksuz işlemin derhâl geri alınması gerektiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, çiftçilerin borçlarının arttığına ve bu durumun Türk tarımının geleceğini tehdit ettiğine, makro verilerin her geçen gün kötüleştiğine ve ekonominin ciddi şekilde alarm verdiğine, işsizlik oranının arttığına ve işsizlik sorununun toplumsal huzuru ve istikrarı da tehdit ettiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, gazeteciler Erdem Gül, Can Dündar ve İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu’nun yargılandıkları MİT tırları haberi davasında yargılananın gazetecilik mesleği olduğuna ve bir grup CHP milletvekilinin destek için Çağlayan Adliyesinde bulunduğu, Trabzon Valisinin Başbakanın Trabzon programına eşlik etme görevi sırasında programın siyasi kısmına da katılmasının devlet geleneklerini sarstığına,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, 15 Kasım Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin kuruluşunun 33’üncü yıl dönümüne ve 16 Kasım Ahmet Kaya’nın ölümünün 16’ncı yıl dönümüne,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının,

6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu’nun 37’nci maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 69’uncu maddesi kapsamında düzenlenen Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın 2015 Yılı Harcamalarına İlişkin Dış Denetim Raporlarının inceleme sonuçlarına,

Avrupa Parlamentosu (AP) Katılım Öncesi Eylem Birimi tarafından, Avrupa Parlamentosu İstihdam ve Sosyal İşler ile Temel Haklar, Adalet ve İçişleri Komiteleri iş birliğiyle 28-29 Kasım 2016 tarihlerinde Belçika’nın başkenti Brüksel’de düzenlenecek olan “Avrupa Birliği Genişleme Bölgesinde Engelli Kişilere Ayrımcılık Yapılmaması” konulu parlamentolar arası konferansa katılması Genel Kurulun 1/11/2016 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilen heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimlere,

İlişkin tezkereleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Gaziantep Milletvekili Akif Ekici ve 24 milletvekilinin, son dönemde vatandaşlar, çiftçiler, esnaf ve KOBİ’ler ile bankalar arasında kredi geri ödemelerinde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri (10/366),

İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve 21 milletvekilinin, Roman vatandaşların yaşadıkları sorunları çözebilmek için yapısal reform ve uygulama önerilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri 500 kelimedenden fazla olduğu için özeti (10/367),

Ordu Milletvekili Seyit Torun ve 25 milletvekilinin, fındık üretiminde yaşanan sorunlar ile çözüm önerilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri 500 kelimedenden fazla olduğu için özeti (10/368),

Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

CHP Grubunun, 21/10/2016 tarihinde Bartın Milletvekili Muhammet Rıza Yalçınkaya ve arkadaşları tarafından, termik santrallerin hukuki sürecinde yaşanan usulsüzlüklerin tespit edilmesi, neden olduğu çevre, insan ve tüm canlıların hayatını tehdit eden uygulamaların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (861 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 16 Kasım 2016 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/779) ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1439) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 435), görüşmeleri tamamlanarak,

4’üncü sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşmasına Ek Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının (TİKA) Statüsüne Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/598) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270),

Yapılan açık oylamalarından sonra kabul edildi.

2’nci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnama ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/721), Tebligat Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/693), Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/511), Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı’nın Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/546), Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/666) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 405),

3’üncü sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Sınai Mülkiyet Kanunu Tasarısı (1/699) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 341),

5’inci sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 24),

6’ncı sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 116),

Görüşmeleri, komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay,

Görüşülmekte olan 435 sıra sayılı Kanun Tasarısı'yla 2 üniversitenin kurulmasını olumlu bulduklarına ancak tasarının tümüne "ret" oyu kullanacaklarına;

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, görüşülmekte olan 435 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na katkı sağlayan Maliye Bakanı ile ekibine ve 2 muhalefet partisine teşekkür ettiğine ve kanunun hayırlı olmasını dilediğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, CHP Grubu olarak iktidar partisine, Hükûmete ve Cumhurbaşkanını değerlendirmelerine sert eleştirilerde bulunduklarına ancak hiç kimsenin şahsiyetle uğraşma, şahsa hakaret etme gibi bir niyeti bulunmadığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 17 Kasım 2016 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 21.29'da son verildi.

Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

Başkan Vekili

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

Zihni AÇBA

Sakarya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 33

17 Kasım 2016 Perşembe

Teklifler

1.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in; 2548 Sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1460) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; 12.04.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1461) (Milli Savunma ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

3.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in; 6663 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1462) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

4.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in; Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1463) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2016)

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1464) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2016)

6.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1465) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2016)

7.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 10 Milletvekilinin; Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1466) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2016)

8.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 10 Milletvekilinin; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1467) Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2016)

9.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 9 Milletvekilinin; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1468) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2016)

Sözlü Soru Önergesi

1.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Ulusal Öğretmen Strateji Belgesi'ne ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan sözlü soru önergesi (6/640) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, 15 Temmuz darbe girişimi sonrası kapatılan üniversitelerin öğrencilerine verilen geçici mezuniyet belgelerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8963) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.10.2016)

2.- Bitlis Milletvekili Mizgin İrgat'ın, 4 Ekim 2016 tarihinde Bitlis'in Çobansuyu köyü civarında gerçekleştirilen bir hava operasyonuna ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8964) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.10.2016)

3.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki bazı illerde internet erişiminin kesintiye uğramasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8965) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

4.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, TURKSAT üzerinden yayın yapan bir televizyon kanalındaki bir programda yer alan küçük çocuklara ve kanala yönelik denetimlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8966) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

5.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, İstanbul İli'nde hafriyat kamyonlarının neden olduğu trafik kazalarıyla ilgili sayısal verilere ve bu kamyonların denetimine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8967) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

6.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, Ankara'daki okullara ve sınıf mevcutlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8968) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2013-2016 yılları arasında gerçekleşen kolluk uygulamalarıyla ilgili bazı verilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8969) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.11.2016)

8.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, OHAL kapsamında kamudan ihraç edilen bir memurun göreve iadesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8970) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.11.2016)

9.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, PKK terör örgütüne yönelik operasyonlarda yaralananların gazilik haklarından faydalanmaları ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8971) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

10.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, kapatılan üniversitelerden mezun olan öğrencilere verilen geçici mezuniyet belgelerinin içeriğine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8972) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

11.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Harran Üniversitesi'nin akademik kadrolarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8973) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

12.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Harran Üniversitesi'nin rektörlük seçimine ve hocaların ders yükü dağılımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8974) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

13.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, vatandaşlara silah ruhsatı verilmesine yönelik olarak bir vali tarafından yapılan uygulamaya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8975) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

14.- Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin, eski bir başbakana tahsis edilen araç ve görevli sayısına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8976) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

15.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Türk Silahlı Kuvvetleri'nden ihraç edilen askeri personele ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8977) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

16.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, FETÖ soruşturmaları kapsamında hakkında işlem yapılan bir savcının yurt dışına çıkmasıyla ilgili bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8978) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

17.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Tekirdağ Çerkezköy'de yapılması öngörülen Ambardere Regülatörü'nün yerine termik santral yapılacağı iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8979) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

18.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrası ihraç edilen personele ve ihraç nedenlerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8980) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

19.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, ÖYP'li araştırma görevlilerinin statülerindeki değişikliğin doğuracağı sorunlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/8981) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.11.2016)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Kızılören Köyü'ndeki bir caminin yeniden inşasına ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Veysi Kaynak) yazılı soru önergesi (7/8982) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

21.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, 668 sayılı KHK ile kapatılan bazı televizyon ve radyo kanallarıyla ilgili kapatma kararının tekrar değerlendirilmesine ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Numan Kurtulmuş) yazılı soru önergesi (7/8983) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

22.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından camilerde gençlik kolları kurulmasına ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Numan Kurtulmuş) yazılı soru önergesi (7/8984) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.11.2016)

23.- Van Milletvekili Adem Geveri'nin, İzmir Menemen R Tipi Cezaevi'ndeki iki elini kullanamayan ve hakkında cezaevinde kalamayacağına dair rapor bulunan bir hükümlüye ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8985) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

24.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, sit alanlarının tahribine ve bu suçtan cezası infaz edilen kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8986) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

25.- Van Milletvekili Lezgin Botan'ın, Şırnak T Tipi Cezaevi'nde işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8987) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

26.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, çeyiz hesabı başvurularına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8988) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

27.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, sosyal hizmet uzmanlarının istihdamına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8989) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

28.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, vize serbestisine ve Geri Kabul Anlaşması'na ilişkin Avrupa Birliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8990) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

29.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, staj sürelerinin sigorta başlangıcı sayılabilmesine yönelik taleplere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8991) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

30.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, sigortalılık oranındaki azalışa ve alınan önlemlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8992) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

31.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, İşsizlik Sigortası Fonu'nun kullanımına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8993) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

32.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, Bağ-Kur emeklilerinden yapılan kesintilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8994) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

33.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, emeklilikte yaşa takılanların mağduriyetine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8995) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

34.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, 30 yıldan fazla hizmeti olan kamu görevlilerine ikramiye ödenmesine dair mevzuat değişikliğine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8996) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

35.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Şanlıurfa'nın Karaköprü ilçesinde yapılacak olan killi kireçtaşı ocağı ve marn ocağı projelerinin mera alanlarına ve köylülere etkilerine ve projelere olumlu ÇED raporu verilmesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8997) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.11.2016)

36.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, Denizli'nin Buldan ilçesindeki hava kirliliği sorununa ve ilçeye doğal gaz götürülmesi çalışmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8998) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

37.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, un fiyatlarına ve yapılan zamlara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/8999) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

38.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Şanlıurfa'nın Karaköprü ilçesinde kurulması planlanan bir taş ocağı projesine ve çevreye olası etkilerine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9000) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

39.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Gümüşhane İli Torul ilçesine bağlı bazı köylerin merkez ilçeye bağlanmasıyla ilgili referandum sonucuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9001) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

40.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli'de kepenk kapatan esnaf hakkında soruşturma başlatılmasına ve alınan kepenk kapatma yasağına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9002) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

41.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, özel hareket polisi olarak yetiştirilmek üzere yapılacak olan on bin kişilik öğrenci alımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9003) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.11.2016)

42.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, Denizli'nin Sarayköy ilçesinin içme suyu sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9004) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

43.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, IŞİD'in Kocaeli'deki faaliyetlerine ve yapılan operasyonlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9005) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

44.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Uluğağ Köyü'nün sosyal tesis talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9006) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

45.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Gaziantep Şahinbey Belediyesi'ne atanan zabıta memurlarının göreve başlatılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9007) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

46.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, İstanbul'da yaşayan mültecilere yönelik kaçırma olaylarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9008) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

47.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, İstanbul'da ve Türkiye genelinde görev yapan mülki idare amirlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9009) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

48.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, Denizli'nin Buldan ilçesine yönelik turizm yatırımlarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9010) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

49.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Uluğağ Köyü'nde bulunan tarihi Rum Okulu'nun restorasyonuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9011) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

50.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Kızılören Köyü'ndeki yer altı mağaralarının korumaya alınmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9012) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

51.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde İli'nde bulunan Değirmenli Mağarası'nın turizme açılması talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9013) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

52.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Türkiye genelinde ve İzmir İli'nde yürütülen arkeolojik kazılara ve bu çalışmalara ayrılan bütçeye ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9014) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

53.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, İstanbul'da FETÖ operasyonları kapsamında el konulan iki yurdun bir vakfa devredilmesine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9015) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.11.2016)

54.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Manisa'da bir okul müdürünün 29 Ekim kutlamalarındaki tutumuna yönelik şikayetlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9016) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

55.- Hatay Milletvekili Mevlüt Dudu'nun, karma eğitimin kaldırılmasına yönelik çalışma yapıldığı iddialarına ve imam hatip, anadolu ve fen liseleriyle ilgili bazı sayısal verilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9017) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

56.- Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın, Mersin'de bir okulda kız ve erkek öğrencilerin yan yana oturmasının yasaklandığı yönündeki iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9018) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.11.2016)

57.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Malatya'daki okullarda 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9019) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.11.2016)

58.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, güzel sanatlar liselerinin proje okul uygulaması kapsamına alınmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9020) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

59.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, sıbyan mekteplerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9021) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

60.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, Kocaeli'deki sıbyan mekteplerine ve denetimlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9022) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

61.- Mersin Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, Mersin'deki bir ortaokul müdürünün bir açıklamasına ve okullardaki karma eğitimin kaldırılacağı iddialarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9023) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

62.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesine bağlı Gümüş Köyü'nün okul tamiratı talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9024) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

63.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, okullardaki zehirlenme vakalarına ve yemek ihalelerini alan firmaların denetimine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9025) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

64.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Mersin'de bir ortaokul müdürünün kız ve erkek öğrencilerin yan yana oturmasını yasakladığı yönündeki iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9026) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

65.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, Eylül 2016 TUS sonuçlarının açıklanmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9027) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

66.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu'nun, Mersin'de bir ortaokul müdürünün kız ve erkek öğrencilerin yan yana oturmasını yasakladığı yönündeki iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9028) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

67.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Orman Genel Müdürlüğü'nün tahsil edilemeyen alacaklarıyla ilgili bildirimine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9029) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.11.2016)

68.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesine bağlı Eminlik Köyü'ne sulama göleti yapılması talebine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9030) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

69.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Merkez Elmalı Köyü'ne sulama göleti yapılması talebine ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9031) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

70.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Balıkesir İli Havran ilçesi Kazdağları-Talim Alanı Mevkii'nde çıkan yangının söndürülmesiyle ilgili iddialara ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9032) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

71.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, engelli raporu için yapılan müracaatlara ve rapor için ücret talep edilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9033) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

72.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, paramedik sağlık teknikerlerinin sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9034) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

73.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Harran Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi'nde hemşire çalıştırılmasıyla ilgili bazı iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9035) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

74.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, İstanbul'da yaşayan Pakistanlı sığınmacıların sağlık sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9036) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

75.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, ülkemizde organ ve doku bağışına ve organ ve doku nakli bekleyen hastalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9037) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.11.2016)

76.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, İstanbul Osmangazi Köprüsü'nden araç geçişiyle ilgili çeşitli iddialara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9038) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

77.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, bazı illerde internet erişiminde yaşanan kesinti ve kısıtlamalara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9039) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.10.2016)

78.- Siirt Milletvekili Besime Konca'nın, 675 sayılı KHK ile kapatılan bir haber ajansına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9040) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.11.2016)

79.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, Denizli'nin Çal ilçesine bağlı bir köyün telekomünikasyon hizmeti ile ilgili sorunlarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9041) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

80.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, HGS uygulamasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9042) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

81.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Merkez Yarhisar Köyü'ne alt geçit yapılması talebine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9043) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

82.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Pozantı ilçesinin köy ve mahallelerindeki cep telefonu ile iletişim sorununa ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9044) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

83.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Saimbeyli ilçesinin köy ve mahallelerindeki cep telefonu ile iletişim sorununa ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9045) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

84.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Bor ilçesine bağlı bazı köylerin baz istasyonu talebine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9046) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

85.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Feke ilçesinin köy ve mahallelerindeki cep telefonu ile iletişim sorununa ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9047) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

86.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Adana'nın Tufanbeyli ilçesinin köy ve mahallelerindeki cep telefonu ile iletişim sorununa ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/9048) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.11.2016)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 27 Milletvekilinin, Sungurlu Barajı'nın yapımından kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/369) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.01.2016)

2.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka ve 28 Milletvekilinin, arkeoloji mesleğinin ve arkeologların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/370) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.01.2016)

3.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka ve 27 Milletvekilinin, trafik kazalarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/371) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.01.2016)

17 Kasım 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır.

Görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, zeytincilik sektörünün sorunları hakkında söz isteyen Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’a aittir.

Buyurunuz Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın, zeytincilik sektörünün sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zeytinciliğimizin sorunlarıyla ilgili gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde zeytin 600 bin ailenin geçim kaynağıdır, doğrudan ve dolaylı olarak 10 milyon kişinin geçiminde de etkili olan bir üründür. 171 milyon zeytin ağacımız var, ağaç sayısında da dünyada İspanya’dan sonra 2’nci sıradayız.

Ülkemizde 171 milyon zeytin ağacından sadece 177 bin ton zeytinyağı üretebiliyoruz. 2000 yılında ülkemiz 100 milyon civarında zeytin ağacından toplam 1 milyon 800 bin ton zeytin üretirken, 2016 yılı için yapılan tespitlere göre 1 milyon 530 bin ton zeytin üretebilecektir. Ağaç sayısı artıyor, üretim artmıyor. Bu nasıl bir iştir?

Zeytincilik, Balıkesir’imiz için önemli bir sektör. 2015 verilerine göre Balıkesir’de toplam 11,5 milyon zeytin ağacı var, 77.500 ton zeytin üretiliyor. Binlerce aile zeytincilikle uğraşıyor ama para kazanamıyor. Hem ülkemizin hem Balıkesir’imizin zeytin ve zeytinyağı üretiminden daha fazla gelir elde etmesi gerekir. Bunun için de zeytinciliğimizi geliştirecek önlemler almalı ve destekler vermeliyiz.

Zeytinyağına verilmekte olan 70 kuruşluk prim desteği yetersizdir. Bunun en az 2 katına çıkarılması, tane zeytine de prim verilmesi gerekir. Üreticilerimiz 1,5 lira zeytinyağına, 50 kuruş da tane zeytine prim desteği verilmesini bekliyorlar. AB ülkelerinde zeytinyağı desteği kilogram başına 1,3 euro düzeyinde. Bu yüzden zeytinyağı ihracatçılarımız bu ülkelerle rekabet edemiyorlar.

Geçtiğimiz yıl Balıkesir’de ağaç başına 7 kilogram olan verim de bu yıl çok daha gerilere düştü. Fiyatlarda da geçen yıla göre önemli bir düşüş var. Geçtiğimiz yıl sızma zeytinyağının toptan satış fiyatı 18 lira iken bu yıl 10 lira civarına düştü. Yine, yağlık zeytin geçtiğimiz yıl bölgemizde 3 liranın üzerinde satılırken bu yıl 2 liranın altında satılıyor. Bitkisel yağ açığımızın olduğu, hatta bu açığın artmaya devam ettiği, bitkisel yağ ithalatında çok ciddi büyüklükte döviz ödediğimiz bir ortamda zeytinciliğimizi geliştirmek yerine zeytinliklerimizi daraltacak, talan edecek girişimlere maalesef tanık oluyoruz.

Değerli milletvekilleri, zeytinciliğimizle ilgili bir şey yapılacaksa, bu, modern zeytinciliğe geçiş olmalıdır. 3573 sayılı özel bir kanunumuz var. Bu kanunda değişiklik yapılarak zeytinliklerin korunmaması için bugüne kadar AKP tam 6 kez girişimde bulunmuş ancak bu girişimler Meclisimizde reddedilmiştir ama öyle anlaşıyor ki bu Hükümet bu girişimlerinden vazgeçmeyecek.

Şimdi, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan üretim reform paketi kanun tasarısı taslağı elimizde mevcut. Geçtiğimiz aylarda bu taslak görüşe açıldı ve tartışmaya devam ediliyor. Bu tasarıyla, zeytinliklerimizi koruyan yasanın 20'nci maddesinde değişiklik yapılarak belli bir para vermek suretiyle zeytin ağaçlarının kesilmesinin, katledilmesinin önü açılıyor. Ne için? Rant için.

AKP, zeytinciliği bir ekonomik değer değil, yatırımların önündeki engel olarak görüyor; parasını veren zeytin ağaçlarını kessin gitsin istiyor. Bir zeytin ağacı yüzlerce yıl, hatta binlerce yıl ekonomik değer üretmeye devam eder hem de ekonomideki değişkenliklere bağlı olmadan yani “Bu yıl kâr etmedim, dükkânı kapatayım.” demez. Yaptığınız yatırımlar kâr etmediği zaman kilidi vurup gidersiniz ama hiçbir zeytin ağacı “Kâr etmedim, üretmiyorum.” demez, üretmeye devam eder.

İspanya, İtalya, Yunanistan ve diğer ülkelerde zeytinlikler koruma altındayken zeytin ağacının genetik ana vatanı olan Türkiye’de zeytinliklerimizin talana açılması ısrarı anlaşılır gibi değil. Öncelikle, iktidarı bu talan girişiminden vazgeçmeye, siz değerli milletvekili arkadaşlarımı ise ülkemiz için stratejik öneme sahip olan zeytinliklerimize ve zeytin üreticilerimize sahip çıkmaya davet ediyorum.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu tasarı geldiğinde gerekli mücadeleyi vereceğiz. Her zaman olduğu gibi zeytincimizin, üreticimizin yanında yerimizi alacağız.

Teşekkürler, saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akın.

Gündem dışı ikinci söz, Parlamentolararası Birlik (PAB) Türk Grubu üyesi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen katıldıkları Fas Marakeş’te gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı Parlamenter Oturumu’ndaki izlenimler ve yapılan değerlendirmeler hakkında bilgi vermek için söz isteyen Nevşehir Milletvekili Ebubekir Gizligider’e aittir.

Buyurunuz Sayın Gizligider. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Nevşehir Milletvekili Ebubekir Gizligider’in, Parlamentolararası Birlik (PAB) Türk Grubu üyesi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen katıldıkları Fas Marakeş’te gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı Parlamenterler Oturumundaki izlenimlerine ve yapılan değerlendirmelere ilişkin gündem dışı konuşması

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; 7-18 Kasım tarihleri arasında Fas’ta düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı kapsamında 13 Kasım Pazar günü gerçekleştirilen ve PAB Türk Grubu üyesi olarak katıldığımız parlamenterler oturumu hakkında siz değerli milletvekilleri ve Genel Kurulumuzu bilgilendirmek istiyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, 11 Aralık 2015 tarihinde kabul edilen ve 22 Nisan 2016 tarihi itibarıyla ülkemizin de içinde bulunduğu 175 üye ülke tarafından imzalanan ve 4 Kasım 2016 tarihinde yürürlüğe giren Paris Anlaşması’ndan tam üç gün sonra Fas’ın Marakeş ilinde gerçekleştirilen Dünya İklim Zirvesi’nde Paris Anlaşması, bunun uygulama şekli ve finansmanı ve diğer detaylar değerlendirilmiştir.

Bu konferansa Hükümet olarak da en üst düzeyde katılım sağlanmış, Sayın Bakanımız Mehmet Özhaskeki Bey, Bursa Milletvekilimiz Sayın Muhammet Müfit Aydın, Cumhuriyet Halk Partisi Sinop Milletvekili Sayın Barış Karadeniz ve bakanlık bürokratlarıyla büyük bir katılım sağlanmış ve 195 üye ülkeye ülkemizin tezleri anlatılmıştır. Yani, ikili bir katılım söz konusuydu. Birincisinde sadece

parlamberterlerin katılması, diğesinde ise hükümetlerin katılması. Bu 195 üye ÷lkeye Akdeniz’de yaşanan insanlık dramı anlatılmış, Avrupa’nın ve modern dünyanın bu drama duyarsızlığına dikkat çekilmiş ve 2020 yılında gerçekleştirilecek olan 26’ncı Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı’na ev sahipliği yapma arzumuz Sayın Bakan tarafından en üst düzeyde iletilmiştir.

Paris Anlaşması gereği ÷lkemiz 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarını yüzde 21’e kadar düşüreceğini beyan etmiş. Bu hedeflere ulaşmak amacıyla yaptığımız çalışmaları anlattığımız panelin ilk oturumunda ÷lkemizde on dört yıllık siyasi, ekonomik istikrar neticesinde Avrupa ortalamasının üstünde, yüzde 4’lük bir büyüme oranı ve her yıl yüzde 6 oranında artan enerji ihtiyacına rağmen 2030 yılına kadar sera gazı salınımını düşürecek yol haritalarını belirlediğimizi anlattık. Ulaştırma sektöründen kaynaklanan sera gazı salınımını düşürmek amacıyla yaptığımız demir yolu ve deniz yolu yatırımları, Asya ve Avrupa kıtalarını raylı sistemle birbirine bağlayan Marmaray ve hızlı tren projelerimiz oldukça dikkat çekti.

Yine iklim değişikliğiyle mücadelenin önemli argümanları olan enerji verimliliği ve temiz enerji kapsamında Paris Anlaşması Ulusal Katkı Niyet Beyanı’mızda belirttiğimiz, güneş enerjisinde 10 bin megavatlık ve rüzgâr enerjisinde 16 bin megavatlık kurulu güç hedeflerimizi katılımcı ÷lkelerle paylaştık. Türkiye’nin çevreyi en az kirleten ÷lkelerden biri olmasına rağmen aldığımız önlemleri ve Taraflar Konferansı kararları ile özel koşullar sağlanan ÷lkemize Yeşil İklim Fonu’ndan yapılması kararlaştırılan ekonomik ve teknolojik destekleri hatırlatarak talebimizi parlamberterler oturumunda zikrettik.

Yine, aynı talebimiz, Türkiye olarak Paris Anlaşması’nın Türkiye Büyük Millet Meclisine getirilmesi ve onaylanması için öncelikli şartımızın Yeşil İklim Fonu’ndan bir an önce faydalanmak ve teknoloji transferi olduğu Sayın Bakanımız tarafından hem konferansta dile getirilmiş hem de 14 ÷lkeyle ikili görüşmelerde en üst düzeyde altı çizilmiştir.

Yine, iklim değişikliğinin sosyal etkileri konulu 2’nci panelde iklim değişikliğinin göçlere etkisi tartışıldı. Biz, konuya tersten bir bakış açısıyla yaklaşmak istedik ve evet, iklim değişikliğinin göçlere ve çatışmalara yol açtığı herkes tarafından kabul edilmekte ancak bununla birlikte, Türkiye’nin merkezinde yer aldığı coğrafyada yaşanan çatışmaların ve göç dalgalarının bitki örtüsü ve diğere doğal kaynaklar üzerindeki olumsuz etkilerinin küresel ısınma ve iklim değişikliğini tetiklediğini de vurguladık. Keza ÷lkemize geçmişte 1991 yılında Kuzey Irak’tan ve bugünlerde de Suriye’den yoğun olarak devam eden göçmen akınının önlenemez derecede çevre zararına sebep olduğunu ve bu konuda da ÷lkemize destek olunması gerektiğini belirterek, aksi hâlde uzun vadede bu destek sağlanmazsa Avrupa’ya yönelecek yoğun bir göçmen akışının kendilerinin baş edemeyeceği çevre felaketlerine sebep olacağını vurguladık. Hangi ırktan, inançtan, dinden olursak olalım bu dünyadan başka yaşayacağımız ikinci bir mekânımız yok. Ya birlikte hareket edip bindiğimiz dalı kesmeyi bırakacağız ya da son yüzyıla kadar bize tertemiz bir şekilde emanet edilmiş olan bu mavi küreyi yaşamayacak bir kara küre hâline çevireceğiz. Nasıl temizlik imanının yarısıysa, savaşta bile ağaçlara zarar vermemeyi öğütleyen, emreden bir kutlu anlayışın varisleriysek bizim de belediyelerimizden başlayarak merkezî hükümete kadar bütün politikalarımızı bu anlayışla gerçekleştirme zaruretimiz ortadadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gizligider.

Gündem dışı üçüncü söz Adana’nın sorunları hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Muharrem Varlı’ya aittir.

Buyurunuz Sayın Varlı. (MHP sıralarından alkışlar)

3.- Adana Milletvekili Muharrem Varlı'nın, Adana ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adana'nın sorunları hakkında gündem dışı söz aldım. Bu vesileyle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Adana'nın sorunlarını, problemlerini burada beş dakikada anlatmak bir hokkabazlıkla ancak olabilir. Saatlerce konuşsak bitmez Adana'nın sorunları, problemleri ama nefesimizin yettiği kadar, zamanımızın yettiği kadar sizlerle ve bizi izleyenlerle paylaşmak istiyoruz.

Adana, geçmiş yıllarda -bunu ben birçok defa söyledim, söylemeye de devam edeceğim- zenginliğiyle Türk filmlerine konu olmuş; işte “Zengin pamuk ağasının çocuğu İstanbul'da gider okur, fakir kıza aşık olur...” Şu anda bu senaryolar yazılırken “Adana'nın fakir çocuğu İstanbul'da zengin birisinin kızına aşık” senaryosunun yazılması gerekir herhâlde. Çünkü, ne yazık ki Adana gün geçtikçe fakirleşiyor, gün geçtikçe sanayi tesislerini kaybeden bir şehir hâline gelmeye başladı. Eskiden “taşı toprağı altın” denilerek gelinip yerleşilen ve herkesin iş, aş bulduğu bir şehirken, şu anda sokaklarında işsizler ordusunun dolaştığı bir şehir hâline geldi Adana. İşsizlik oranının en yüksek olduğu illerimizden bir tanesi şu anda ne yazık ki Adana.

Bizim, Adana'nın bu şekilde anılmasından dolayı üzüntü duyduğumuzu belirtmek istiyorum. Yani, teşviklere bakıyorsunuz; bitişiğimizde Kahramanmaraş'a verilen teşvikle, Gaziantep'e verilen teşvikle Adana'ya verilen teşvik arasında dağlar kadar fark var. Elbette ki Kahramanmaraş'a da, Gaziantep'e de teşvik verilsin, onlar da bizim illerimiz, oradaki sanayiciler de bizim sanayicilerimiz, bizim iş adamlarımız ama Adana'ya da Allah rızası için aynı kategoride, aynı özellikte teşvik versenize. Yok. Bunu defalarca buradan söyledik; defalarca, dilimizde tüy bitmesine rağmen aynı sistemi uygulamadınız. Bölgesel teşvik uygulayın, Adana'yı yeniden sanayi cenneti hâline getirelim dedik; hiçbirini dinlemediniz, yapmadınız.

Arkadaşlar, netice itibarıyla Adana'da -geçmiş dönemden bu zamana vekillik yapan değerli arkadaşlarım çok iyi bilirler- bir enerji ihtisas bölgesi var. Bununla yıllarca hep övündünüz, gittiğiniz her yerde dediniz ki: “Enerji ihtisas bölgesini canlandıracağız. Enerji ihtisas bölgesi yani Ceyhan Yumurtalık bölgesi Türkiye'nin Rotterdam'ı olacak.” Ya, bırakın Türkiye'nin Rotterdam'ı olmayı, Türkiye'nin “r”si bile olamadı. Bir tek çivi bile çakmadınız şu ana kadar, çakılmasına da mâni oldunuz. Hâlbuki, oraya o yatırımlar yapılmış olsa şu ana kadar, Adana'da işsizlik diye bir şey kalmaz zaten.

Bir dönem il genel meclisi bizde çoğunlukta idi, Milliyetçi Hareket Partisinde. Orada bir grubun orta ölçekli mi, küçük ölçekli mi, büyük ölçekli mi haritasıyla alakalı bir imar planı reddedildiğinde çıktınız “10 bin kişi, 20 bin kişi çalışacak, Milliyetçi Hareket Partisinin il genel meclisi üyeleri bunlara engel oluyor.” diye bangır bangır bağırdınız Adana'da. Gittik dedik ki: “Ya kardeşim, yapmayın. Mademki böyleyse gelin buna okey verelim.” Okey verildi çıktı, hak getire. Şu ana kadar o bağırانların hiçbirisi ortada yok ve bir tek eser de yapılmadı, bir tek çivi de çakılmadı. Dolayısıyla, insanlarımızı hep yanıltınız, insanlarımıza hep ümit vadettiniz ama sonuçta bu vadedilen ümitlerin bir neticesi yok. İnsanlarımız işsizlikle, sıkıntıyla boğuşur hâlde devam ediyorlar hayatlarına.

Sadece işsizlik değil, Adana'da çiftçinin durumu da iyi değil. Yani, bugün narenciye üreticileri şu anda meyvelerini satmakta sıkıntı yaşıyor. İşte, Rusya'yla yaşanan krizi hepimiz biliyoruz. Keşke yaşanmasaydı ama bir an önce çözülür inşallah. Çözülmesi noktasında da gerekli girişimlerde bulunuluyor ama bir an önce bu işi halledip... Çünkü, narenciye üreticilerinin en fazla ihracat yaptıkları ülke Rusya. Bir an önce bu krizin çözülmesi lazım çünkü portakal ve mandalınanın kilogramı 50 kuruşa kadar geriledi, limon 1 TL'nin üstündeyken o da 60-70 kuruşa kadar geriledi. Yazıktır, günahtır; bu insanlar emek sarf ediyorlar.

Bakın, bir ürünün yetiştirilmesi ve pazarlanabilmesine kadar harcanan mazot miktarı sadece dönüme 15 litre arkadaşlar, 4'le çarptığınız zaman, bu çok önemli bir rakam yapıyor. Çiftçinin gübresinin, ilacının, işçilik masrafının, traktörüne harcadığının ve her şeyden önemlisi, toprağa döktüğü alın terinin karşılığını vermek boynumuzun borcudur diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Varlı.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 59'uncu maddesine göre yapılan gündem dışı konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi, elektronik sisteme girerek söz talep eden milletvekillerine yerlerinden söz vereceğim.

Söz verme işlemi başlatıyorum.

Sayın Sibel Özdemir...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, TÜİK'in son açıkladığı işsizlik verilerinin Türkiye ekonomisinin durgunlaşma trendinde olduğunu açıkça gösterdiğine ve AKP Hükûmetinin borç sarmalı, iflaslar, istikrarsızlık ve mutsuzluk demek olduğuna ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

TÜİK'in son açıkladığı işsizlik verileri Türkiye ekonomisinin durgunlaşma trendinde olduğunu açıkça göstermektedir. İşsizlik oranı yüzde 11,3 seviyesine yükseldi. Döviz kurları aldı başını gidiyor, ağustos ayından itibaren TL'nin dolar karşısındaki kaybı yüzde 14'e yaklaştı ve TL'deki bu kayıp enflasyon artışı demek. Dış borç son beş yılda 117,5 milyar dolar arttı. Bütçe açığı ise artmaya devam ediyor. Sanayi üretimi yüzde 3,2 geriledi. Büyümenin bu yıl yüzde 2'ler civarında gerçekleşmesi bekleniyor. İşte, bu somut ve vahim veriler ortaya koymuştur ki AKP Hükûmeti demek düşük büyüme, düşük istihdam, işsizlik demek. AKP Hükûmeti demek yoksulluk, geçim sıkıntısı demek. AKP Hükûmeti demek borç sarmalı, iflaslar, istikrarsızlık ve maalesef, mutsuzluk demektir.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilinde sağlık hizmetlerinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde ili sağlık hizmetlerinde de ciddi sorunlar yaşamaktadır. Kayseri ve Ankara'ya hasta sevki için hemşhçilerimiz sürekli bizleri arıyorlar. Branşlarına göre doktor ve sağlık hizmeti kalitesiyle ilgili sorunlar devam ediyor. Sayın Bakana Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde aktarmıştım, Niğde'de anne adayı rahatsızlanıyor, gece 22.30'da hastaneye götürüyorlar, yenidoğan yoğun bakım ünitesi olmadığı için özel hastanedeki hasta için 112 aranıyor ve sevk edilecek hastane bulunamıyor. Daha sonra, gece saat 03.30'dan sonra Kahramanmaraş'ta bir hastaneye hasta sevk ediliyor. Dört saat uzaklıktaki Kahramanmaraş'taki hastaneye yetiştirilen hasta doğum yapıyor. Ne yazık ki biraz evvel öğrendim, çocuk bir hafta sonra vefat etmiş. Bu durumda aile tabii, bayağı büyük üzüntü içinde. Hastanın oraya sevki de önemli bir sorun. Konya, Kayseri, Adana gibi illerin çevresinde yer alan Niğde'nin bir hastayı Maraş'a sevk edecek durumda olması sağlıktaki durumumuzun bir göstergesidir.

BAŞKAN – Sayın Tümer...

3.- Adana Milletvekili Zülfikar İnönü Tümer'in, emeklilikte yaşa takılan 300 bin çalışanın mağduriyetinin giderilmesi için yeni bir düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Sayın Başkan, sigortalı prim gün sayısını doldurmuş olmasına rağmen, yaş şartını bekleyen 300 bin çalışan, haklarının iadesini bekliyor. Hükûmet kanadında çeşitli defalar yeni düzenlemeler yapılacağı açıklanmış ancak herhangi bir iyileştirme çalışması yapılmamıştır. Öte yandan, emekli olabilme yaş sınırını bekleyen işçilerin hayatlarını idame ettirebilmesi ve sağlık hizmetlerinden ücretsiz olarak yararlanabilmesi için sigortalı olarak çalışmaya devam etmeleri gerekmektedir ancak Sosyal Güvenlik Kurumuna göre primini dolduran asgari ücretli bir işçiden çalışmaya devam ederse her ay için 3 lira kesinti yapılmaktadır. Bu kesintilerin toplamı da emeklilik maaşından düşülmekte, sigortalı, primini tamamladıktan sonra zorunlu olarak çalıştığı için âdeta cezalandırılmış bulunmaktadır.

Tüm bu sorunların aşılması, emeklilikte yaşa takılan 300 bin çalışanın mağduriyetinin giderilmesi için yeni bir düzenleme gerekmektedir.

BAŞKAN – Sayın Kayan...

4.- Kırklareli Milletvekili Tüرابي Kayan'ın, Kırklareli'nin Lüleburgaz ilçesinde halkın "FETÖ" terör örgütüne ait 2 yurdun Kredi ve Yurtlar Kurumuna verilmesini istediğine ilişkin açıklaması

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kırklareli'nin Lüleburgaz ilçesinde "FETÖ" denilen terör örgütünün iki adet yurdu bulunmaktadır; birisi kullanılır vaziyette, diğerrinin de inşaatı bitmek üzeredir. Bu yurtlar Diyanet Vakfına verilmek istenmektedir. Bu da öğrenciler ile veliler arasında şüpheye ve ayrımcılığa sebebiyet vermektedir, Lüleburgaz halkını endişelendirmektedir. Lüleburgaz halkı bahsedilen yurtların Kredi ve Yurtlar Kurumuna verilmesini istemektedir.

Genel Kurula saygılar sunarım.

BAŞKAN – Sayın Erkan Aydın...

5.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun Nakşibendilik sempozyumu için hazırlanan reklam filmini kamu spotu olarak yayınlamasının anayasal suç olduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hükûmet, devleti FETÖ'den arındırmaya çalışıyor ama yerine başka tarikatları koyuyor. AKP'nin yeni gözdesi Nakşibendi tarikatı. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, RTÜK, Aziz Mahmud Hüdayi Vakfı tarafından düzenlenen Nakşibendilik sempozyumu için hazırlanan reklam filminin radyo ve televizyonlarda kamu spotu olarak ücretsiz yayınlanmasını "Kamu yararı var." gerekçesiyle kabul etti. Şu an değiştirmeye çalıştıkları Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2'nci maddesi Türkiye Cumhuriyeti'ni laik, sosyal bir hukuk devleti olarak tanımlar. Anayasa'mız hâlâ yürürlüktedir ve resmî bir kurum olan RTÜK Anayasa suçu işlemektedir. Laikliğe karşı söylemlerden güç alan RTÜK'ün AKP'li üyelerine sesleniyorum: Bu Anayasa suçunu işlemekten bir an önce geri durun.

BAŞKAN – Sayın Sula Köseoğlu...

6.- Trabzon Milletvekili Ayşe Sula Köseoğlu'nun, TRT World'e başarılı ve uzun ömürlü bir yayın hayatı dilediğine ilişkin açıklaması

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; geçtiğimiz salı gecesi, Sayın Cumhurbaşkanımızın da katılımlarıyla, TRT'nin İngilizce haber ve belgesel ağırlıklı yayın yapan uluslararası kanalı TRT World'ün lansmanına katıldık. TRT'nin TRT 1, TRT Haber, TRT Spor, TRT Avaz, TRT Çocuk, TRT Belgesel, TRT Müzik, TRT El Arabia, TRT Diyanet, TRT Türk, TRT Kurdî, TRT Okul'dan sonra 13'üncü kanalı olan TRT World uluslararası arenada ülkemizin tanıtımı anlamında önemli bir araç olacaktır.

1990'da açılan ve 1999'da kapatılan TRT int'in yerine geçecek olan bu kanalın, özellikle FETÖ ve PKK terör örgütünün olumsuz propagandalarına karşın uluslararası camiada doğru bilgilendirmenin yapılmasına katkı yapacağına inanıyor, TRT World'e ülkemiz adına başarılı ve uzun ömürlü bir yayın hayatı diliyorum. Hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özdiş...

7.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, elektrikli bisikletlere plaka zorunluluğu uygulamasının geriye yürütülmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorum İçişleri Bakanına: Elektrikli bisikletlere plaka zorunluluğu getirildi. Getirildi ancak, yasanın uygulanmasından yıllar önce bu aracı alıp kullanmış vatandaşlardan gecikme cezası alınıyor. 2 bin liralık bir aracı kullanan gariban vatandaş plaka, ehliyet, ruhsat ve işlemlere nasıl 1.500-2.000 TL harcasın? Zayıf plakalarda bile geriye dönük işlem yapıp ceza uygulanıyor. Bu saçma ve haksız uygulamayı düzeltmeyecek misiniz Sayın Bakan? Yasanın geçtiği tarihten itibaren olan bir uygulama nasıl geriye yürütülebiliyor?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Çamak...

8.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünde açılan kadrolara çok sayıda bölüm mezununun başvurabilmesinin sivil hava ulaştırma işletmeciliği bölümü mezunları açısından haksız bir durum yarattığına ilişkin açıklaması

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugüne kadar, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünde istihdam edilmek için açılan kadrolara çok sayıda bölüm mezunu başvurabilmektedir. Bu durum, işin uzmanı olarak yetişen sivil hava ulaştırma işletmeciliği bölümü mezunları açısından haksız bir durum yaratmaktadır. Bu mağduriyetin oluşmasında en büyük etken, Devlet Hava Meydanları İşletmesi kurum kadrolarına yapılan atamaların ortak kodlarla açılması ve özel kurumlarda “liyakat” kavramının dikkate alınmamasıdır. Sivil hava ulaştırma işletmeciliği bölümünden mezun olan gençler gelişen havacılık kurallarına uygun olarak eğitim aldıkları hâlde havalimanlarında bulunan özel kuruluşlar tarafından tercih edilmemekte, “liyakat” kavramı uygulanmamaktadır. Bu mağduriyetin giderilmesi bakımından Ulaştırma Bakanlığını bir an önce düzenleme yapmaya davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuyucuoğlu...

9.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu'nun, darbe girişimi sonrasında ilan edilen OHAL ve buna bağlı olarak çıkarılan kanun hükmünde kararnamelemlerle tam bir hukuk skandalı yaşandığına ilişkin açıklaması

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Sayın Başkan, ülkemizde yaşanan darbe girişimi sonrasında ilan edilen OHAL ve buna bağlı olarak çıkarılan kanun hükmünde kararnamelemlerle tam bir hukuk skandalı yaşanmaktadır. Bütün bu hukuk dışı işler yapılırken Fransa'da da OHAL kapsamında benzer uygulamaların olduğu ileri sürülerek bu hukuksuzluğa gerekçe oluşturulmaya çalışılmaktadır. Fransa'dan birçok yetkili, ilan edilmiş OHAL uygulamalarının Türkiye'yle benzerlik göstermediğini neredeyse her gün tekrar etmelerine rağmen Hükümet yetkilileri bunu kullanmaya devam etmektedir.

Bu bağlamda, Hükümet ve yetkililerine sormak istiyorum. Bir: Fransa'da ilan edilen OHAL yargı denetimi dışında mıdır? İki: Fransa'da da OHAL sürecinde Hükümetin kanun hükmünde kararnamelemlerle yürütme yetkisi bulunmakta mıdır? Üç: Bütün bunlara baktığımızda Fransa'da ilan edilen OHAL'le bizdeki OHAL arasındaki benzerlik nerededir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın İbrahim Aydemir...

10.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurumluların Anayasa değişikliği süreci ve başkanlık gündemini dikkatle izlediklerine ve bu yolda atılan her adımı ve girişimi desteklediklerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Teşekkür ederim Başkanım.

Erzurumlular Anayasa değişikliği süreci ve Başkanlık gündemini millî irade dikkatiyle izlemekte, bu yolda atılan her adım ve girişimi desteklemektedirler. Anayasa değişikliğini mutlak bir gereklilik, Başkanlık sistemini demokratik bir tercih ve lüzum olarak değerlendiren Abdurrahman Gazi torunları bu yolda kaydedilen gelişmelere teveccüh göstermekte, sergilenen kararlılığı da takdir etmektedirler. Başkanlık sistemi ve Anayasa değişikliğinin millî iradeye itimat ve sadakatin bir kaydı, millet feraset ve basiretine güven ve teslimiyetin bir ifadesi olduğuna inanan dadaşlar ülkede önceliğin bu iki değişim olduğuna inanmaktadırlar.

Erzurumlular, on dört yıllık dönemde ülkeyi sosyal ve ekonomik bağlamda çağdaş düzeye erdiren, hayata geçirdiği reformlarla Türkiye'yi lider ülke vizyonuna taşıyan AK PARTİ'nin Anayasa değişikliği ve Başkanlık sistemi gündemini paylaşmakta, bu sürecin öncülerine güvenmekte ve minnettarlıklarını kaydetmektedirler.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Yılmaztekin...

11.- Şanlıurfa Milletvekili Kemalettin Yılmaztekin'in, milletin oylarıyla seçilenlerin terör örgütleriyle aralarına mesafe koymalarının şart olduğuna, Türkiye'ye ders vermeye kalkan devletlerin öncelikle kendi demokrasilerini gözden geçirmeleri gerektiğine ve kayyum olarak atanan kaymakam ile valilere görevlerinde başarılar dilediğine ilişkin açıklaması

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Milletin oylarıyla seçilmiş milletvekilleri, belediye başkanları ve meclis üyelerinin milletin düşmanı terör örgütleriyle aralarına mesafe koymaları şarttır. Aksi takdirde milletin iradesinin ve demokrasinin tecellisi için görevden alınmaları ve tutuklanmaları hukukun gereğidir. Uluslararası hukuk ve demokrasi böyle söylemektedir. Ancak, Türkiye'nin terörle mücadelesine ders verenler kendi ülkelerinde hakaretten belediye başkanlarını görevden almaktadırlar. Michelle Obama'yı topuklu ayakkabı giymiş maymuna benzeten Clay Belediye Başkanı soruşturma sonucu görevden alındı.

Terörle mücadelemize şartsız ve amasız destek vermelerini beklerken bizlere ders vermeye kalkan devletlerin öncelikle kendi demokrasilerini gözden geçirmeleri gerekmektedir. Bu vesileyle kayyum olarak atanan kaymakam ve valilerimize görevlerinde başarılar diler, yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Kavcıoğlu...

12.- Bayburt Milletvekili Şahap Kavcıoğlu'nun, Kop Dağı Müdaafası Tarihî Millî Parkı'nın hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – 40'ıncı millî parkımız Kop Dağı Müdaafası Tarihî Millî Parkı bütün vatanımız için hayırlı uğurlu olsun. Başta Başbakanımız olmak üzere tüm bakanlarımıza Bayburt adına teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, Kop Dağı'nın tarihî millî park olması niçin önemli? Sarıkamış'ta aldığımız acı mağlubiyetten sonra son savunma hattı olan Kop savunması, zaferler tarihimize ikinci Çanakkale destanı ve ikinci Plevne savunması olarak geçmiştir. Hem Çanakkale Zaferi'miz hem de Kop savunmamız Bolşevik İhtilali'yle mücadele eden Rusya'nın ağır yaralar almasına ve savaştan çekilmesine etki eden büyük olaylardan olmuştur. Kop savunmasıyla Rusların yaklaşık altı ay gibi uzun

bir süre oyalanması ve durdurulması sağlanmıştır. Eğer böyle olmasaydı, “İstikamet Batı Anadolu” diyerek haziranda İstanbul önlerinde olmayı hayal eden Rus orduları başkomutanı General Yudenich bu ayda Kop Dağlarını bile aşamamıştır.

Değerli milletvekilleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kalkan...

13.- İzmir Milletvekili Necip Kalkan'ın, İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in vatanın bölünmez bütünlüğüne aykırı bazı açıklamalarını şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması

NECİP KALKAN (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Efendim, bu sabah televizyonu açtığımızda inanılmaz bir haber. Haber de Cumhuriyet Halk Partisi İzmir Milletvekilinden. “Ali Yiğit, İzmirlilerin gerekirse Türkiye’den ayrılarak Avrupa’ya girme hazırlığında olduğunu sözleriyle ifade etti: İzmir Türkiye’den ayrılırsın Avrupa Birliğine girsin.” Her zaman evrak gösteriyorsunuz, ben de göstereyim.

Efendim, bu açıklama bir Cumhuriyet Halk Partili milletvekilinden hem de İzmir milletvekilinden geliyor.

Vatanımızın bölünmez bütünlüğüne aykırı olan bu açıklamayı şiddetle kınıyorum ve Ali Yiğit’e yazıklar olsun diyorum! Bu ifade şaşırtıcı ve akıllara durgunluk verici bir ifadedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yedekci...

NECİP KALKAN (İzmir) – Herhâlde Ali Yiğit şaşırmış olmalı çünkü normal ve aklıselim bir insanın böyle açıklama yapmış olmasını düşünemiyorum.

BAŞKAN – Sayın Yedekci...

NECİP KALKAN (İzmir) – Ali Yiğit bu açıklamayla Yüce Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün kutsal emaneti olan cumhuriyetimize ve Misakımillî sınırlarımıza da saygısızlık yapmıştır.

BAŞKAN – Sayın Yedekci, yan taraftaki mikrofonta bakar mısınız.

NECİP KALKAN (İzmir) – Son sözüm şu: İzmir Türk’tür ve Türk kalacaktır.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yedekci.

14.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, iş kazalarında Avrupa 1'incisi ve dünya 3'üncüsü olduğumuza ve Mecliste çalışırken yaralanan işçiye acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin verilerine göre, yılın ilk dokuz ayında 1.421 işçi hayatını kaybetmiştir. İş kazalarında Avrupa 1'incisi ve dünya 3'üncüsü olan ülkemizde son bir haftada 25 kişi iş kazasında hayatını kaybetmiştir. İş kazasında hayatını kaybeden insanların tamamı alın teriyle kazanıp evine helal ekmek götürmek için mücadele eden kardeşlerimizdir. Ölülerin kader ya da kaza olarak anıldığı ülkemizde ihmal, denetimsizlik, taşeronlaşma ve daha fazla kâr elde etme hırsından kaynaklanmaktadır. Bunun en son örneğini de yazık ki Meclis binamızdaki tadilatla görmekteyiz. Burada çalışan bir kardeşimiz, işçi kardeşimizin başına en üst kattaki pencereyi çevreleyen taş blok düşmüştür. Bu işçiye en kısa zamanda acil şifalar diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kazım Arslan...

15.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, sarı basın kartına sahip BAĞ-KUR'lulara da yıpranma süresi uygulanmasını istediğine ve emeklilik için süre bekleyenlerin bir an önce emekli olmalarının ne zaman sağlanacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına soruyorum. Bir: Basınımızdan sarı basın kartı olanlara emeklilik için yıpranma süresi veriliyor. Bu yalnızca SSK'lı olanlara uygulanıyor. Sarı basın kartına sahip olup da gazete sahibi olanlar BAĞ-KUR'lu yapılıyor ancak SSK'lı olanlar gibi yıpranma süresi verilmiyor. Bu yanlışlığın ve eşitsizliğin giderilerek sarı basın kartına sahip olan BAĞ-KUR'lu olanlara da uygulanmasını ve bu haksızlığın giderilmesini istiyoruz.

İki: Sosyal Güvenlik Kurumundan sigortalı olup da emeklilik için bekleyen binlerce yurttaşımız var. Bekleyen yurttaşlarımızın iktidarınızın ani olarak almış olduğu bu haksız kararlar mağdur olduğu bir gerçektir. Bu mağduriyetlerin giderilmesi için süre bekleyenlere iyileştirme yapmayı ve bir an önce emekli olmalarının sağlanmasını ne zaman düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

Birer dakikalık konuşmalar sona ermiştir.

ALİ YİĞİT (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yiğit...

ALİ YİĞİT (İzmir) – Biraz önce İzmir milletvekilimizin İç Tüzük 69'a göre bir satışması oldu bana, "Yazıklar olsun!" dedi, satışmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yiğit.

İki dakika süreyle söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, İzmir Milletvekili Necip Kalkan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

ALİ YİĞİT (İzmir) – Sayın Başkan, çok değerli Meclis üyesi arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kayseri'de partililere yönelik yaptığım konuşmada söylediklerimin bir kısmı görmezlikten gelinerek ifade eksikliğinden dolayı yanlış anlaşıldım. Konuşmamda ülke gündemine dair değerlendirmelerde bulundum. Konuşmam sırasında son günlerde iyice gerilen Türkiye-Avrupa arasındaki ilişkilere değindim. Elli yedi yıldır Avrupa Birliğine girme mücadelesi içinde olduğumuzu ama buna rağmen Avrupa'da son zamanlarda "Biz sizi istemiyoruz." seslerinin yükselmeye başladığını vurgulayarak bunun o kadar da kolay olmadığını söyledim. Ayrıca milletvekili olduğum İzmir'in ne kadar demokrat, çağdaş, özgürlükçü yapıyla Avrupa'ya üye olmaya hazır olduğunu belirttim. Bunu söylerken kullandığım "Biz, zaman zaman diyoruz ki: 'Gerekirse İzmir ayrılсын yani istemeyiz bunlarla birlikte yaşamayı.'" ifadesi ne bir kişiye ne de bir gruba yönelik söylenmemiştir. İzmir'le özdeşleşen değerleri yüceltmek anlamında dile getirilen ancak yeterince açık olmadığı için aklımdan, fikrimden geçmeyecek anlamlara çekilmiştir. Doğal olarak da çeşitli tepkiler oluşmuştur. Burada hiç kuşkusuz ifadelerin eksik olmasının da etkisi vardır. Ancak ben konuşmamda tam anlamıyla "Biz İzmirli olarak temel insan hak ve özgürlüklerine, demokrasiye, adalete, eşitliğe, barışa, kardeşliğe inanıyor ve Avrupa Birliğine girmek istiyoruz. Bu değerler insanların insan olmasının evrensel değerleridir ve bunlara inanıyor, bunları savunuyoruz. Bunların olmadığı, bu değerlerin kabul edilmediği yerde yaşanmaz." demek istedim.

Ülkemizin her karış toprağının kanla sulandığını bilen, Ulu Önder Atatürk'ün ülke ve hedefleri doğrultusunda bölünmez bütünlüğümüzü ve üniter yapıyı savunan İzmir ülkemizin Batı'ya açılan kapısıdır. Bunu övgüyle vurgulamak istiyorum. Hep birlik ve beraberliği dile getiren biri olarak, kamuoyuna yansıtıldığı gibi düşünmem mümkün değildir. Bu bağlamda, şahsıma atfedilen değerlere cevap vermeyi kendime zül olarak görüyorum. Eğer bir kusurum varsa, Meclisten ve Türkiye'den, Türkiye'nin tüm halklarından özür diliyorum.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hâlâ “halklar.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yiğit.

Sayın Erkan Akçay, buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

16.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, 17 Kasım Azerbaycan Milli Direniş Günü'ne, 2016 Küresel Yolsuzluk Barometresi'nin dünya çapında yolsuzluğun çok ciddi boyutlarda olduğuna işaret ettiğine ve bu araştırmada Türkiye'nin imajının hiç iyi gözükmediğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın milletvekilinin bu “halklar” ibaresinin yanlış bir ifade olduğunu da hatırlatmak istiyorum. Türkiye’de “halklar” yoktur, “Türk milleti” vardır, “Türk halkı” vardır, Türkiye Cumhuriyeti’nin vatandaşları vardır; “halklar” ibaresi bölücü bir ifadedir. Bunu hatırlatmak istiyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, bugün Azerbaycan Millî Direniş Günü’dür. Bakü’nün Azadlık Meydanı’nda, 17 Kasım 1988’de başlayıp on sekiz gün süren toplantıyla, Azerbaycan’ın bağımsızlık yolunda en önemli adımlarından birisi atılmıştı. Millî Diriliş Günü, Azerbaycan’da, Azerbaycan halkının bağımsızlığını yeniden kazanması sürecinde, “millî kurtuluş mücadelesinin başlangıç günü” olarak kutlanıyor. Biz de, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, can Azerbaycan’ın kıvanç dolu “millî kurtuluş günü”nü kutluyor, tüm Azerbaycanlıları sevgi ve muhabbetle selamlıyoruz.

Bu vesileyle, ömrünü Azerbaycan’ın hürriyet mücadelesine adan, başta, Mehmet Emin Resulzade ve Ebulfez Elçibey olmak üzere, Azerbaycan’ın bağımsızlığı yolunda çaba gösteren “Millî Azadlık Hareketinin mensuplarını rahmet ve minnetle anıyorum.

2016 Küresel Yolsuzluk Barometresi geçtiğimiz günlerde açıklandı. Söz konusu araştırma, dünya çapında yolsuzluğun çok ciddi boyutlarda olduğuna işaret etmektedir. Maalesef bu araştırmada Türkiye’nin imajı da hiç iyi gözükmemektedir. Araştırmaya göre, Türkiye’de toplumun yüzde 45’i yolsuzluğun yaygın olduğunu düşünmektedir. Yine Türkiye için katılımcıların yüzde 62’si yürütme erkini oluşturan tüm kurumların ve kurum temsilcilerinin, siyasilerin yolsuzluğa karıştığını düşündüğünü ifade etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yolsuzluğun ihbarına ilişkin düşünceler de yolsuzluğun önüne geçme umudunun giderek yok olduğunu göstermektedir. Toplumun yüzde 57’lik kısmının kendisi için olumsuz sonuçlardan çekinmesi, kanıtlanamayacağını düşünmesi ya da ihbarın yapılacağı kurumların da yolsuzluğun bir parçası olduğunu düşünmesi gibi nedenlerle yolsuzluğun denetlenemeyeceği belirtilmektedir. Bu

rakamlar, maalesef hesap verilebilir, şeffaf bir yönetimden uzak kaldığını, toplumun bu konuda umudunun gittikçe yok olduğunu göstermektedir.

Bütün ülke olarak ve siyasi kurumlar olarak da dikkatimizi bu önemli konuya teksif etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Özel...

17.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 17 Kasım Azerbaycan Millî Diriliş Günü'ne, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluş yıl dönümü nedeniyle düzenlenen resepsiyonda Rahşan Ecevit'e yönelik tutuma ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

17 Kasım 1988'in yıl dönümü, Azerbaycan'ın Millî Diriliş Günü'nü kutluyoruz. Dost ve kardeş Azerbaycan'ı “İki devlet, tek millet” olarak ifade ettiğimiz dayanışmamızın ve kardeşliğimizin en güzel ifadesiyle selamlıyoruz ve bağımsızlığını tekrar kazandıkları bugünün yıl dönümünde Azerbaycan halkına Cumhuriyet Halk Partisi olarak en kalpten ve en üst düzeydeki dayanışma duygularımızla selamlarımızı yolluyoruz.

Sayın Başkanım, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 33'üncü Kuruluş Yıl Dönümü'yle ilgili hafta boyunca değerlendirmelerde bulunduk. KKTC'nin Kuruluş Yıl Dönümü'nde dün Ankara'da bir resepsiyon yapıldı. Bu resepsiyona Kıbrıs Barış Harekâtı'nın kahramanı, Kıbrıslıların sevgilisi, partimizin geçmiş Genel Başkanı ve Türkiye Cumhuriyeti başbakanlarından Sayın Bülent Ecevit'in değerli eşi Rahşan Hanım da davet edildi. 93 yaşındaki Rahşan Ecevit protokolde geleneksel olarak olması gereken yerde ağırlandı. Genelkurmay Başkanı ve Başbakan Yardımcısı A protokolde otururken Rahşan Hanım'a bir davet ve bir yer gösterme yapılmadı. Bu nezaketsizliği olgunlukla karşılayan Rahşan Hanım resepsiyonun sonunda ayrılmak için ve yaşı gereği de mecbur olduğu asansörü kullanmak istediğinde Genelkurmay Başkanının özel koruma ekibi ki onlar 15 Temmuz gecesi Genelkurmay Başkanını korumak yerine esir düşürmüşlerdi ama Rahşan Hanım'dan Genelkurmay Başkanının asansörünü koruyabildiler. Rahşan Hanım'ı asansöre sokmama, girmesine rağmen kullandıkları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özel, mikrofonunuzu açıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Rahşan Hanım'a önce “Asansör komutana ait. Komutan ayrılış yapacak, sonra binersiniz.”, daha sonra da asansörün mekanizmasına müdahaleyle kullanılmaz hâlde tutma gibi büyük bir ayıba imza attilar.

Bugün hem sosyal medyada hem İnternet sitelerinde yer alan bu olay önümüzdeki günlerde de tartışılacak. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu davranışı kınıyoruz. Yetkililerden açıklama bekliyoruz. Ve Genelkurmay Başkanını, 15 Temmuzun utancı yüzünde, izleri boynundayken gücünün 93 yaşındaki Rahşan Hanım'a yetiyor olmasından dolayı da kendisini esefle kınıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özel.

Sayın Muş...

18.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, 17 Kasım Azerbaycan'ın Milli Diriliş Günü'ne, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde Türkiye'de zeytin ve zeytinyağı üretiminin arttığına ve Türkiye'nin terörle mücadelede kararlılıkla yoluna devam ettiğine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biz de AK PARTİ Grubu olarak Azerbaycan'ın Millî Diriliş Günü'nü gönülden kutladığımızı ifade etmek istiyorum. Bir millet, iki devlet olan Azerbaycan ve Türkiye kadim iki dost, iki kardeş ve müttefik ülkedir. İlelebet hem Azerbaycan hem de Türkiye Cumhuriyeti devleti, dünya var oldukça, dünya döndükçe yaşayacaktır.

Sayın Başkan, az önce yapılan konuşmaların bir tanesinde bazı ifadeler kullanıldı. Ben Genel Kurulun bilgilendirilmesi amacıyla sizlerle bazı verileri paylaşmak istiyorum. Türkiye'nin zeytin üretimi ve bu anlamda dünyadaki yeri nerededir, bununla alakalı birkaç bilgi vermek istiyorum.

Türkiye zeytin üretimini 2000'li yıllarda 99 milyon ağaçtan bugün 171 milyon 992 bin ağaca çıkarmış. Zeytinlik alan 600 bin hektardan 836.935 hektar alana çıkmış. Zeytinyağı üretimi ise 2000'li yıllarda 65 bin tondan bugün 185 bin tona çıkmıştır. Zeytin üretiminde sofralık zeytin 235 bin tondan bugün itibarıyla 400 bin tona, yağlık zeytin 365 bin tondan 1 milyon 300 bin tona çıkmıştır. Türkiye, sofralık zeytin üretiminde dünyada 3'üncü sıradadır, zeytinyağı üretiminde ise dünyada 4'üncü sıradadır. Bu veriler de şunu açık bir şekilde göstermektedir ki zeytin alanlarının tarumar edilmesi, yok edilmesi gibi bir meselenin söz konusu olmadığı, aksine Türkiye'nin Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde de zeytin üretimini, zeytinyağı üretimini artırdığı ve dünyada söz sahibi bir ülke olduğunu ortaya koymaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ve buradan şunu da ifade etmek istiyorum: Türkiye, terörle mücadelede kararlılıkla yoluna devam etmektedir. Bu anlamda terörle mücadelede ön saflarda bulunan emniyet birimlerimize, güvenlik birimlerimize, mülki idare amirlerimize ve tüm bu mücadeledeki paydaşlara ve vatandaşlarımıza Türkiye'nin bu haklı mücadelesinde ülkemizin önünün açılacağını ve terörden Türkiye'nin kurtulacağını ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Muş.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Başkanlık Divanı olarak 17 Kasım Azerbaycan Millî Diriliş Günü'nü kutladıklarına ve KKTC Cumhuriyet Bayramı törenlerinde Rahşan Ecevit'e yapıldığı ifade edilen davranışı doğru bulmadığına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye ile Azerbaycan tek millet, iki devlettir. Dost ve kardeş Azerbaycan halkının, Azerbaycanlı kardeşlerimizin Millî Diriliş Günü'nü Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı olarak kutluyoruz.

Ayrıca, Sayın Özgür Özel'in ifade ettiği Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Bayramı törenlerinde Sayın Rahşan Ecevit'e yapıldığı ifade edilen davranışı doğru bulmadığımı ifade ediyor, üzüntülerimi bildiriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği Konseyi Slovakya Dönem Başkanlığında 1-2 Aralık 2016 tarihlerinde Slovakya'nın başkenti Bratislava'da düzenlenecek olan Enerji Birliği Hakkında Ekonomik İşler Komiteleri Başkanları Toplantısı'na katılması Genel Kurulun 9/11/2016 tarihli 18'inci Birleşiminde kabul edilen heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi (3/858)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Avrupa Birliği Konseyi Slovakya Dönem Başkanlığında 1-2 Aralık 2016 tarihlerinde Slovakya'nın başkenti Bratislava'da düzenlenecek olan Enerji Birliği Hakkında Ekonomik İşler Komiteleri Başkanları Toplantısına Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir heyetin katılması Genel Kurulun 09/11/2016 tarihli ve 18'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.

28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi uyarınca heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimler Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Ad ve Soyadı	Seçim Çevresi
Akif Ekici	Gaziantep
Zeki Aygün	Kocaeli
Ziya Altunyaldız	Konya

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 27 milletvekilinin, Kocaeli ilinin Kandıra ilçesinde yapılması gündemde olan Sungurlu Barajı'ndan kaynaklı mağduriyetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/369)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kocaeli ili Kandıra ilçesi sınırları içerisinde yapılması gündemde olan Sungurlu Barajı'ndan kaynaklı yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi ve yaşanan sorunların yerinde tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzük'ümüzün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırma komisyonu açılmasını saygılarımızla arz ederiz. 13/1/2016

1) Fatma Kaplan Hürriyet	(Kocaeli)
2) Ahmet Akın	(Balıkesir)
3) Melike Basmacı	(Denizli)
4) Mehmet Tüm	(Balıkesir)
5) Kazım Arslan	(Denizli)
6) Murat Bakan	(İzmir)

7) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)
8) Kamil Okyay Sındır	(İzmir)
9) Özcan Purçu	(İzmir)
10) Kemal Zeybek	(Samsun)
11) Özkan Yalım	(Uşak)
12) Orhan Sarıbal	(Bursa)
13) Mehmet Göker	(Burdur)
14) Yaşar Tüzün	(Bilecik)
15) Bülent Yener Bektaşoğlu	(Giresun)
16) Niyazi Nefi Kara	(Antalya)
17) Ömer Fethi Gürer	(Niğde)
18) Muharrem Erkek	(Çanakkale)
19) Serdal Kuyucuoğlu	(Mersin)
20) Mustafa Akaydın	(Antalya)
21) Ceyhun İrgil	(Bursa)
22) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
23) Akın Üstündağ	(Muğla)
24) İrfan Bakır	(Isparta)
25) Nurhayat Altaca Kayışoğlu	(Bursa)
26) Nihat Yeşil	(Ankara)
27) Muhammet Rıza Yalçınkaya	(Bartın)
28) Lale Karabıyık	(Bursa)

Gerekçe:

Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde bulunan ve ismini İstanbul'daki Sungurlu köyünden alan Sungurlu Barajı ilk olarak 1954 yılında gündeme getirilmiş olup, aynı ilçenin Akçaova ile Teksen köyleri İSKİ'nin koruma bölgesi olarak ilan edilmiş ve bölgeye 2005 yılında imar yasağı gelmiştir. Yani bölgeye 2005 yılından bu yana bir çivi dahi çakılmasına izin verilmemiş ve köylüler on yıl boyunca mağduriyet yaşamış hatta sürgün niteliğinde göçe zorunlu bırakılmışlardır. Gelen imar yasağı beraberinde rant avcılarını getirmiş ve isimleri açıklanmayan bazı siyasilerin bu bölgede toprakları düşük bir fiyata aldığı da kulaklara çalınmıştır. Baraj yapım işinin bu kadar uzaması ile toprakların ucuza satılması arasında manidar bir bağ oluşmuş ve baraj yapım işinin bu sebepten uzatıldığı iddialarını da beraberinde getirmiştir.

Öte yandan, söz konusu Sungurlu Barajı için Akçaova ve Teksen köyleriyle beraber, Akıncı, Avdan, Ağaçagıl, Delivelî, Çalyer, Nasuhlar, Şerefsungur, Karadivan, Hacışeyh, Tatarahmet, Çakmaklar, Selametli, Çalca, Kubuzcu, Gebeşler ve Yağcılar köylerinde ikamet eden yaklaşık 5 bin insan yerlerinden yurtlarından edilecektir. İşin sosyolojik yanı bir kenara, projeye beraber bölgede bulunan birinci sınıf tarım arazileri de sular altında bırakılacaktır. Ayrıca, baraj projesi Bakanlığımızın Tarım Arazilerini Koruma Kanunu'yla da örtüşmemektedir. Proje, onlarca doğal mantar türünü barındıran Teksen ormanlarını, Aladağ ve fındık bahçelerini telef edecektir. Verimli tarım alanlarının yanı sıra yaklaşık 5 bin ton orman ürünü, 2 bin ton fındık, 5 bin ton sütun, 10 bin ton beyaz etin ve 60 ton doğan mantarın üretimiyle yıllık 50 milyon TL'ye yakın üretime sahiptir.

Yedi yüz yıldan bu yana, yan yana oturan insanlar ise birbirlerinden koparılacak ve kendilerine başka bir yer gösterilmeden sürgün edilecektir. Sungurlu Barajı Projesi'nin İstanbul'un suyunu 2046 yılına kadar karşılamak için yapıldığı söylene de, Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel Eroğlu, 24 Kasım 2012 tarihinde yaptığı basın açıklamasındaki "İstanbul 2071'e kadar su sorunu yaşamayacaktır. Kaynaklarımız 1 milyar 353 milyon metreküp suya ulaştı." demeci ise kafalarda soru işaretleri uyandırmaktadır.

Yukarıda belirtilen hususlar ışığında, Kandıra ilçesinde yapılması planlanan Sungurlu Barajı'ndan kaynaklı yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi ve yaşanan sorunların yerinde tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzük'ümüzün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırma komisyonu açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

2.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka ve 28 milletvekilinin, arkeoloji mesleğinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/370)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Turizm ülke ekonomilerine ve istihdama katkısıyla, yarattığı katma değerle önemli sektörlerden biridir. Turizmin ekonomideki payı her geçen yıl artarken sektör kendini yenilemekte ve yeni alanlar yaratmaktadır. Turizm tarih, kültür ve doğayla yakından ilgilidir. Özellikle müzeler, tarihî kalıntılar, eski uygarlıklara ilişkin bulgular turizmin gelişmesinde, ülkelerin turizm faaliyetlerinde önemli yer tutmaktadır.

Türkiye, tarihî ve kültürel mirasıyla dünyanın en önemli ülkelerinden biridir. Tarihî eserlerin gün yüzüne çıkartılması, onarımı, korunması için görev yapan meslek gruplarının başında arkeologlar gelmektedir. Bilindiği üzere arkeoloji teknik bilgi ve tecrübeye bağlı özel uzmanlık gerektiren bir alandır. Ancak arkeologlar ülkemizde yaptıkları işin karşılığı olan statü ve özlük haklarına sahip değildirler.

Arkeoloji mesleğinin sorunlarının saptanması, arkeologların özlük haklarının iyileştirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması, bu mesleğin hak ettiği yeri alması için gerekli politikaların oluşturulması amacıyla Anayasa'nın 98, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla.

1) Aylin Nazlıaka	(Ankara)
2) Kadim Durmaz	(Tokat)
3) Özcan Purçu	(İzmir)
4) Ali Akyıldız	(Sivas)
5) Mahmut Tanal	(İstanbul)
6) Elif Doğan Türkmen	(Adana)
7) Nihat Yeşil	(Ankara)
8) Sibel Özdemir	(İstanbul)
9) Ahmet Akın	(Balıkesir)
10) Tekin Bingöl	(Ankara)
11) İbrahim Özdiş	(Adana)
12) Lale Karabıyık	(Bursa)

13) Ceyhun İrgil	(Bursa)
14) Çetin Arık	(Kayseri)
15) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
16) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)
17) Dursun Çiçek	(İstanbul)
18) Erdin Bircan	(Edirne)
19) Serdal Kuyucuoğlu	(Mersin)
20) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
21) Ali Özcan	(İstanbul)
22) Akın Üstündağ	(Muğla)
23) Orhan Sarıbal	(Bursa)
24) İrfan Bakır	(Isparta)
25) Nurhayat Altaca Kayışoğlu	(Bursa)
26) Muhammet Rıza Yalçinkaya	(Bartın)
27) Özkan Yalım	(Uşak)
28) Kemal Zeybek	(Samsun)
29) Kamil Okyay Sındır	(İzmir)

Gerekeç:

Turizm, ülke ekonomilerine katkısı, yarattığı istihdam ve katma değerle önemli sektörlerden biridir. Turizm tarih, kültür ve doğayla yakından ilgilidir. Özellikle müzeler, tarihî kalıntılar, eski uygarlıklara ilişkin bulgular turizmin gelişmesinde ve ülkelerin turizmden aldıkları payda büyük önem taşımaktadır.

Türkiye, tarihi ve kültürel mirasıyla dünyanın en önemli ülkelerinden biridir. Tarihî eserlerin gün yüzüne çıkarılması, onarımı, korunması için görev yapan meslek gruplarının başında arkeologlar gelmektedir.

Üniversitelerin arkeoloji bölümlerinde dört yıllık eğitim görerek mezun olanlar arkeolog unvanını almaktadırlar. Arkeologlar, eski medeniyetlere ait yapıları, eserleri, kalıntıları gün ışığına çıkararak bu eserlerin temizlenmesi, parça eserlerin yapıştırılması, bakım, onarım, restorasyonunun yapılması, bu eserlerin kaydının tutulması, sağlıklı bir şekilde korunmasını sağlamaktadırlar. Tarihin ve kültürlerin gelecek kuşaklara aktarımında önemli bir görev üstlenmektedirler. Kültür Bakanlığında görev yapan arkeologlar, kazılarda gözlemci olarak görev almakta, kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarının sit alanı belirleme çalışmalarına temel oluşturan raporlar hazırlamakta, korunması gereken kültür ve tabiat varlıklarını saptamakta ve kaydını tutmakta, bunlara yönelik koruma ve restorasyonlar konusunda kararlar çıkarılmasını sağlamaktadırlar. Antik kentlerin, ören yerlerinin, müzelerin ve koleksiyoncuların denetimini yapmaktadırlar.

Dünyada önemli meslekler arasında yer alan arkeologlar ne yazık ki ülkemizde bir meslek grubu olarak hak ettiği değeri görmemektedir. Bu mesleğe ait bir meslek odasının dahi olmaması bunun en önemli göstergelerinden biridir.

Arkeologların çalışma alanları üniversiteler, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı müzeler, kültür varlıklarını koruma kurulları, belediyelerin bünyesinde bulunan koruma, uygulama ve denetim büroları, özel müzeler, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Maden Tetkik Arama Enstitüsüdür. Arkeologların çalışma alanı oldukça dardır ve bu alanda personel alımı sınırlıdır. En çok istihdam alanı sağlayan kurum Kültür ve Turizm Bakanlığıdır.

Türkiye birçok uygarlığa beşiklik etmiş, çok zengin arkeolojik geçmişe sahip bir ülkedir. Arkeologlar, kazı ve araştırmalar yaparak dünya tarihine ışık tutacak bilgileri büyük bir özveriyle insanlığın hizmetine sunmaya çalışmaktadır. Medeniyetlere beşiklik eden ülkemiz zengin bir tarih ve kültür mirasına sahiptir. Buna karşın arkeoloji mesleği gereken değeri görememektedir. Büyük ideallerle bu mesleği seçenlerin büyük çoğunluğu mezuniyet sonrasında mesleğiyle ilgili iş bulamamakta, mesleğe ilişkin bütün umutlarını kaybetmektedir. Arkeologlar Derneğinin verilerine göre ülkemizde yaklaşık 12 bin kadar işsiz arkeolog bulunmaktadır. Arkeologlara mesleklerini yapabilecekleri yeni çalışma alanları açılması gerekmektedir. Arkeologlar, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve üniversiteler dışında da iş bulabilmelidir. Devlet en kısa sürede buna bir çözüm bulmalıdır ya da bu kadar üniversite açıp öğrenci mezun etmemeli, mezun olan bu öğrencilere yeterli iş olanağı yaratmanın yolunu bulmalıdır. Mesleğin sorunlarının saptanması ve çözümü için politikaların oluşturulması hem tarih ve kültürel mirasımızın korunmasına hem de turizme büyük katkı sağlayacaktır.

3.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka ve 27 milletvekilinin, trafik kazalarının nedenlerinin ve önlenmesi konusunda etkin ve kalıcı politikaların oluşturulması için yapılması gerekenlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/371)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan trafik kazaları büyük can kaybına neden olurken, on binlerce vatandaşımızın yaralanmasına ve milyarlarca lirayla ifade edilen zararlara yol açmaktadır. 2004-Kasım 2015 tarihleri arasında yani on bir yılda ülkemizde trafik kazalarında 49.551 kişi hayatını kaybetmiş, 2 milyon 595 bin 869 kişi yaralanmıştır. 2004 yılında meydana gelen trafik kazalarında yaralananların sayısı 136.437 kişi iken, bu rakam yüzde 100'ün üzerinde bir artışla 2015 yılında 283.824 kişi olmuştur.

Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanlığı verilerine göre, 2014 yılında meydana gelen trafik kazalarında 3.524 kişi hayatını kaybetmiş, 285.059 kişi yaralanmıştır. 2015 yılının ilk on bir ayında yani Aralık-Kasım 2015 tarihlerinde meydana gelen kazalarda 3.580 kişi hayatını kaybetmiş, 283.824 kişi yaralanmıştır. Trafik kazaları nedeniyle neredeyse bir ilimiz yok olmuştur.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri ve Trafik Güvenliği Dairesi Başkanlığı Temmuz 2014 Raporu ele alındığında çarpıcı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Rapora göre, 1970-2015 yılları arasında trafik kazasında ölen kişi sayısı 234.812, yaralanan kişi sayısı ise 4 milyon 788 bin 818'dir.

Bu rakamlar, alınan tüm önlemlere rağmen trafik kazalarını önleme konusunda başarısız kalındığını göstermektedir. 2014 yılı verilerine göre Avrupa ülkeleri arasında Türkiye, kişi başına düşen otomobil sayısında sonuncu sırada yer almaktadır. Buna karşın Türkiye 168.512 kaza sayısı ile 3'üncü sırada yer alırken, kazalarda hayatını kaybedenler açısından 5'inci sırada bulunmaktadır.

Kazalar nedeniyle engelli durumuna düşen vatandaşlarımız ve yaşadıkları sorunlar konusunda ise ne yazık ki sağlıklı veri bulunmamaktadır.

Ülkemizde ulaşım politikalarının ana eksenini kara yolu oluşturmaktadır. 1950'li yıllardan sonra uygulanan kara yolu ağırlıklı ulaşım politikaları sonucunda 1950-2010 yılları arasında kara yolu uzunluğu yaklaşık yüzde 80 artarken, demir yolu uzunluğu sadece yüzde 10-15'ler düzeyinde kalmıştır. Bu ulaşım politikalarının doğal sonucu olarak ülkemizin ulaşım sistemi âdeta tek bir sisteme yani kara yoluna dayandırılmıştır. Ülkemizin yolcu taşıma paylarına bakıldığında kara yolu yolcu taşıma payı yüzde 92, demir yolunun payı ise yüzde 3'ler düzeyindedir. Keza, üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizin deniz ulaşımı neredeyse yok denilecek kadar azdır.

Ulaşım teknolojileri ve deniz, hava, demir yolu ulaşımında yaşanan gelişmeler, gelişmiş ülkelerde trafik kazalarını minimum düzeye indirmiştir. Ülkemizin ağır trafik bilançosuna bakıldığında, konuyla ilgili acil önlem alınması gerektiği çok açıktır.

Ülkemizin ulaşım politikaları, altyapı ve alternatiflerinin değerlendirilmesi, trafik eğitimi başta olmak üzere mevcut durumun saptanması, trafik kazalarının önlenmesi konusunda etkin ve kalıcı politikaların oluşturulması, trafik kazalarının nedenlerinin araştırılarak gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'mızın 98, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1) Aylin Nazlıaka	(Ankara)
2) Özkan Yalım	(Uşak)
3) Ali Özcan	(İstanbul)
4) Ali Akyıldız	(Sivas)
5) Mahmut Tanal	(İstanbul)
6) İbrahim Özdiş	(Adana)
7) Elif Doğan Türkmen	(Adana)
8) Ceyhun İrgil	(Bursa)
9) Sibel Özdemir	(İstanbul)
10) Ali Yiğit	(İzmir)
11) Özcan Purçu	(İzmir)
12) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)
13) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
14) Nihat Yeşil	(Ankara)
15) Dursun Çiçek	(İstanbul)
16) Erdin Bircan	(Edirne)
17) Serdal Kuyucuoğlu	(Mersin)
18) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
19) Ahmet Akın	(Balıkesir)
20) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
21) Orhan Sarıbal	(Bursa)
22) Nurettin Demir	(Muğla)
23) İrfan Bakır	(Isparta)
24) Nurhayat Altaca Kayışoğlu	(Bursa)
25) Mustafa Tuncer	(Amasya)
26) Lale Karabıyık	(Bursa)
27) Kamil Okyay Sındır	(İzmir)
28) Kemal Zeybek	(Samsun)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

IX.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- MHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, fındık üreticilerinin sorunlarının araştırılarak bu sorunların çözümüne yönelik alınabilecek tedbirlerin ve yapılabilecek düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 17/11/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 17 Kasım 2016 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17 Kasım 2016 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Erkan Akçay

Manisa

MHP Grup Başkan Vekili

Öneri:

17 Kasım 2016 tarihinde 1999 sayılı TBMM Başkanlığına vermiş olduğumuz Manisa Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erkan AKÇAY ile Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta’nın, “fındık Üreticilerinin sorunlarının araştırılarak, bu sorunların çözümüne yönelik alınabilecek tedbirlerin ve yapılabilecek düzenlemelerin belirlenmesi” amacıyla verilen Meclis araştırma önergemizin 17 Kasım 2016 Perşembe günü (bugün) Genel Kurulda okunarak görüşmelerinin bugünkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi lehinde ve aleyhinde olmak üzere toplam dört sayın milletvekiline söz vereceğim.

Lehinde ilk konuşmacı Erhan Usta, Samsun Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Usta. (MHP sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak fındık üreticilerinin sorunlarının tartışılmasını, fındık fiyatlarındaki bu düşüklüğün konuşulmasını ve bu konunun da Meclis tarafından araştırılmasını talep ediyoruz, bu çerçevede verdiğimiz grup önerisi üzerine konuşacağım, hepimizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, aslında biz temmuz ayında, daha yani şundan dört ay önce tekrar bu konuyla ilgili bir grup önerisi vermiştik ama maalesef, Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin olumsuz oylarıyla o Meclis araştırması yapılması engellenmişti. Fakat tabii, bunu engellemek yetmiyor, fındık üreticilerinin sorunları çözüldü mü? Çözülmedi. O günden bugüne çözülmediği gibi sorunlar daha da fazla arttı.

Karadeniz için fındık önemli bir üründür. Hemen hemen birçok ilde ana geçim kaynağı hatta tek geçim kaynağıdır. Zaten bir çay var, bir fındık var. Çaydaki sorunları daha önceden konuşmuştuk, ciddi sorunlar var; çay üreticisi mağdur, çay kaçakçılığı almış başını gidiyor. Sağlıklı bir fiyat oluşumu yok. Fındığı da birazdan konuşacaktık. Fındık üreticisi de son derece mağdur. Çay yok, fındık yok, buralarda problem var. Sağlık, turizmle ilgili bir potansiyel var, onu harekete geçirecek herhangi bir yatırım yapılmıyor. Sanayi zaten yok. Bu Karadeniz halkı ne yapacak, nasıl geçinecek? Bunu devlet olarak, millet olarak, Meclis olarak düşünmek durumundayız. Bu sorunlara kulak tıkayamayız. Karadeniz'in sorunları gitgide büyüyor.

Şimdi, tekrar fındığa dönecek olursak, dünya üretiminin yüzde 80'ini Türkiye üretiyor. İhracatında, yine aynı oranda Türkiye ihracatını yapıyor. Yani dünyada tek belirleyici olduğumuz üründe ne yurt içerisindeki fiyatları ne de yurt dışı fiyatlarını, ihracat fiyatlarını kontrol edemiyoruz. Maalesef, yurt içerisinde bununla ilgili yatırım yapılmadığı için ihracat etmek zorunda olduğumuz bir ürün. Bunun ancak yüzde 10'u içeride kuruyemiş olarak kullanılıyor, yüzde 5'i ekmek gibi kullanılıyor, kalanının hemen hemen tamamını ihraç etmek durumundayız. Dolayısıyla bu zorunluluk ortadayken, bakıyorsunuz, bunu ne kadar doğru yapıbiliyoruz, ihracat fiyatlarını ve yurt içi fiyatlarını ne kadar kendimiz tespit edebiliyoruz? Burada ciddi problemler var.

En son söyleyeceğimi en başta söyleyeyim. Fındık fiyatlarının Almanya borsasında belli olması, sadece Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde olan bir sorun değil. Bu, geçmişten beri gelen bir sorun. Tabii Adalet ve Kalkınma Partisinin uzun bir iktidardan sonra bu sorunu çözmesini bekledik. Bu sorunu çözemediği gibi AKP döneminde, bize bir sorun daha hediye etti AKP fındıkla ilgili olarak. O da ne? Yurt içerisindeki fiyatları da artık yabancılar belirliyor. Yani eskiden hiç olmazsa yurt içi fiyatlarını yurt içerisindeki üreticiler, yurt içerisindeki tüccarlar, bizim ihracatçılarımız belirlerken bugün bakıyoruz yurt içerisindeki fiyatları da kimler belirliyor? Yabancılar belirliyor. Bir tane İtalyan firması tamamen piyasanın tamamına hâkim. Güya adı serbest piyasa. Yani bütün piyasaya hâkim. Değişik alım yapan ihracatçı firmalar var ama hepsi o firmanın elemanları, o firmanın şirketleri. Şimdi, böyle bir yerde "Fiyat piyasada oluşsun." diye başına bırakılmış ve üreticimiz mağdur edilmiş durumdadır. Üretici mağdur edildiği gibi ülkenin, tabii, döviz gelirlerinde de ciddi düşüş var.

Diğer sorunları neler? Bunu biraz daha açacağım birazdan. Girdi maliyetleri yüksek. Tabii zamanımız kısa, bütün bunları detaylı olarak konuşma imkânımız maalesef yok. Girdi maliyetleri yüksek. Gübre fiyatları, ilaç fiyatları, toplama maliyetleri fındıkta son derece yüksek.

Şimdi, destekleme alımları, maalesef, üreticinin sorunlarını çözmiyor, küçük üreticinin, tüccara ve tefeciye bağımlılığını ortadan kaldırmıyor. Yani tamamen küçük üretici, özellikle küçük üretici tefeciye mahkûm olmuş durumda. Serbest piyasanın çalışmaması burada -az önce ifade ettiğim gibi- temel sorun.

Şimdi, bir rekolte meselesi var. Bu rekolte güya teknik bir işmiş gibi ortaya konuluyor fakat tamamen alavere dalavere tabiri caizse, manipüle ediliyor. Ürünün biraz yüksek olduğu zamanlarda hemen, daha doğrusu yüksek olmasa bile, fiyatlar bir miktar yüksek gibi olacak olsa rekolte fazlasından bahsediliyor. Yüzde yüz hata yapan, yıllarca yaptığı tahminlerde hata yapan rekolte yapımcılar var, rekolte tahminçileri var. Bunlara hiç kimse bir şey söylemiyor, "Kardeşim, geçen yıl şu kadar rekolte dedin, bu tutmadı. Sen niye böyle yapıyorsun? Burada bir manipülasyon mu var?" deyip devlet işin üzerine gitmiyor. Üreticiyi mağdur eden bir durum bu rekolte tahminleri.

Buna ilişkin önerimiz de bu rekolte tahminlerinin devlet tarafından düzgün, adam gibi yaptırılması. Yoksa, sadece rekolteye sıkıştırılan bir fındık üreticisi var, bir fındık fiyatı var.

Şimdi, diğer taraftan bakıyorsunuz, depolama imkânları yok fındık üreticisinin. Yani depolama imkânı olmadığı zaman elinden ürünü hemen çıkarmak zorunda kalıyor üretici. Dolayısıyla, yine, burada da arz, bir anda fındık piyasaya indiği için fiyatlar da düşük kalmak durumunda kalıyor.

Diğer bir sorun: Alivire satışlar. Burada, tabiri caizse, bazı fındık ihracatçıları kumar oynuyorlar. Nasıl kumar oynuyor? Daha ortada fındık yok, fiyat yok, hiçbir şey yokken belli fiyattan ithalatçı firmalarla sözleşme yapıyorlar. Bunların eğer zarar etme gibi bir durumları varsa bu alivire satışlar çerçevesindeki bazı tüccarlar da -büyük tüccarlardan bahsediyorum- bunlar da piyasayı manipüle ediyor, fiyatları aşağıya çekiyor.

İhracatçı firmalar kurumsal değil. Bir kişinin birden fazla firması var. Sayı çokmuş gibi görünüyor. Oysa hepsi aynı kişinin.

İhracatçı pazar bulmuyor. Enteresan bir sorun da bu. İhracatçı pazar bulmuyor, ithalatçılar geliyor bizim ihracatçıları buluyor. Dolayısıyla, pazar çeşitlenmesi de yapılamıyor. Bir tane firmaya piyasa mahkûm kalıyor.

Fiyatta diğer bir etken de aflatoksin konusu. Biraz böyle fiyatlar yukarı doğru gidecek olursa hemen “Sizin ürününüzde bu zararlı madde var.” deniliyor, “Aflatoksin var.” deniliyor ve hemen fiyatlar aşağıya çekiliyor. Bunun aslının olup olmadığını da hiç kimsenin araştırdığı yok, devlet burada maalesef çaresiz bir şekilde fındık üreticisini kaderine terk ediyor.

Şimdi, verimliliğin düşük olduğunu biliyoruz. Verimlilik düşük. Verimlilik niye düşük? İşte, zaten maliyetleri ancak çıkartıyor. Hiç kimse fındık arazisini yenileme gibi, ıslah etme gibi bir noktaya da gitmiyor. Bu konularda yapılan gayretlerle de maalesef şu anda sorun çözülemedi.

Şimdi, ilk yapılması gereken iş, bu tekелci durumu, bu tekелci yapıyı yani Türkiye’de fiyatı belirleyen... Bakın, bir tane alıcı var, nereden bakarsanız bakın, yüzlerce görünmesine rağmen tek bir alıcı var. Bu alıcı da maalesef yabancı, isterse yerli olsun, önemli değil. Bu alıcı bütün fiyatı belirliyor ve ondan sonra bunu çözmeye yönelik de devlet hiçbir şey yapmıyor. Bu da, az önce ifade ettiğim gibi, Adalet ve Kalkınma Partisinin fındık üreticisine armağanıdır. Yani, hiç olmazsa geçmişte fiyatı Türkiye kendisi belirliyordu, ihracat fiyatını belirleyemese de ülke fiyatını kendisi belirliyordu. Şu anda bunu da, maalesef, ülkede kendimiz belirleyemiyoruz.

Şimdi, tabii, bu fiyattaki oynaklık, fiyattaki istikrarsızlık sadece üreticiyi değil esnaf ve sanayiciyi de zor durumda bırakıyor. Küçük esnaf da fındık almış, fındığı -atıyorum- 15 liradan alıyor, ondan sonra fındık düşüyor 8 liraya, bu insanlar da zarar ediyor. Dolayısıyla, fındık fiyatlarına bir istikrar getirmek durumundayız.

Şimdi, bu depo meselesinin önemli olduğunu ifade etmiştim. Oysa lisanslı depolar yapılmış olsa yani pazara ürün bir anda inmeyecek, ürün fiyatları daha böyle zamana yayılacak, dolayısıyla üretici mağdur olmayacak. Diğer taraftan, vatandaş da o lisanslı depodaki ürünü ipotek göstererek bankadan kredi çekme imkânına kavuşacak, tefeciye gitmek durumunda kalmayacak. Dolayısıyla, üreticimizi bu şekilde koruma imkânının olmasına rağmen, bu lisanslı depolarla ilgili olarak hiçbir adım maalesef atılmıyor.

Şimdi, sonuç olarak, Karadeniz halkının ana geçim kaynağı olan, Türkiye için hem ekonomik hem de toplumsal bir değere sahip olan fındığın yerini tutacak başka bir ürün yoktur, bunun farkına varılmalı ve kıymeti bilinmelidir. Fındık üreticilerinin sorunlarının çözülmesini ve mağduriyetin giderilmesini, millî gelirden hak ettiği payı almasını temin edecek sağlıklı bir fındık politikasının tanzim edilmesi şarttır. Bunun için yapılması gerekenler de öncelikle, az önce ifade ettim, fiyata istikrar sağlamalıyız. Fiyat oynaklığı sanayicinin de aslında önünü görmesini engelliyor, ithalatçının da, ihracatçının da önünü

görmesini engelliyor. Bunda fiyata da istikrar kazandıracak bir mekanizma bulmak durumundayız. Bunun için devlet olaya el koymalıdır, yapılması gereken en temel şey... Bununla ilgili dünyada bellidir. Mesela, Amerika’da badem borsası var. Piyasayı düzenleyecek, kurallarını belirleyecek ve gerektiğinde piyasaya müdahale edecek bir kurum kurmuş Amerikalılar ve burada üreticiyi de, piyasayı da, sanayiciyi de, herkesi koruyacak, ülkenin genelini koruyacak bir mekanizma oluşturmuş. Bizde de bunu yapmamız lazım. Yani ürünü, mesela, müdahale kurumu ne yapacaktır? Bir defa belki bir fiyat alım garantisi verecektir ki bu da olmak zorundadır. İkincisi, ürünün çok fazla olduğu dönemlerde piyasaya girip ürünü satın alacak, ürünün az olduğu dönemlerde piyasaya ürün verecek bir yapı kurulmak mutlaka zorundadır. Bu yapı da denetlenmelidir.

FİSKOBİRLİK bunu yerine getirebilir mi? FİSKOBİRLİK belki bunu yerine getirebilir ama bugünkü hâliyle olmaz, FİSKOBİRLİK’e finansman desteği sağlanmalı. FİSKOBİRLİK’in üzerinden AKP elini çekmelidir. Bütün sorunların aslında temelinde bu vardır. FİSKOBİRLİK son derece siyasileştirilmiş AKP döneminde.

Girdi maliyetleri düşürülmelidir, rekolte tahminlerini bağımsız yapacak kurumlar oluşturulmalıdır. Lisanslı depoların işin olmazsa olmazı olduğunu ifade ettik. Mutlaka lisanslı depoları kurmamız gerekmektedir. Üreticinin de fındığı emanetçiye vermesini bu şekilde... Aslında lisanslı depoculukla bunun önüne geçme imkânımız vardır. Az önce ifade ettiğim gibi, fiyat alım garantisinin verilmesi de burada önemli bir etken olacaktır.

Son olarak da, fındığı daha fazla kendi sanayimizde kullanacak yeni yatırımcıları da ülkeye çekmemiz gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) - Ben Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Usta.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz İç Tüzük 60’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Özel, buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Amasya Karayolları Genel Müdürlüğünde taşeron olarak çalışan 8 işçinin mezhebi ve siyasi kimlikleri nedeniyle işten çıkarıldıkları iddialarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Meclisimiz tarafından bilinip iktidar partisi tarafından takip edilmesi gereken bir husus var. Amasya’da Karayollarında taşeron olarak çalışan 8 işçi –eski çalışanlar bunlar- sebepsiz yere işten çıkarılıyor. Sonra 70 kişinin işe alınacağı duyuruluyor. Bu arkadaşlarımız tekrar başvuruyorlar ama bu 8 kişi işe alınmıyor. Firmanın yetkililerine sorulduğunda firma yetkilisi diyor ki: “Biz sizden çok memnunuz ama emir yüksek yerden geldi.” Araştırıyorlar, gidiyorlar, en sonunda, Amasya Karayollarında ismi Kenan olan bir Müdür Yardımcısı “Daha çok bizi sıkıştırmayın. Bu siyasetten ve bu mezhepten olduktan sonra sizin bu işe girmeniz mümkün değil.” diyor. Şimdi, tam ülkenin siyasi gerginlikler ve bölgemizdeki mezheple ilgili ayrılıkların kaşındığı bir sırada insanların mezhebi ve siyasi kimlikleri gösterilerek ekmekleriyle oynanmasına iktidar partisi sessiz kalacak mı, yoksa bu işe müdahale mi edecekler?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, böyle iddialarla o sorulmaz ki. Doğru mudur, değil midir bilmiyoruz; muhatap aramamış. Arasın muhatabını, böyle bir öğrenelim öncelikle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Muhataplar arkada oturuyor bak.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bana gelen bu oldu, hemen söyleyeyim olmaz, doğru bir yaklaşım değil bu.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- MHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, fındık üreticilerinin sorunlarının araştırılarak bu sorunların çözümüne yönelik alınabilecek tedbirlerin ve yapılabilecek düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 17/11/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 17 Kasım 2016 Perşembe günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi aleyhinde Cemal Öztürk, Giresun Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; fındık üreticilerinin sorunlarının araştırılarak bu sorunların çözümüne yönelik alınabilecek tedbirlerin ve yapılabilecek düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca MHP Grubu tarafından verilen Meclis araştırma önergesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyeti saygıyla selamlarım.

Evet, fındık Türkiye’nin en önemli tarım ürünüdür. Ülkemizin Doğu Karadeniz Bölgesi başta olmak üzere, İstanbul Boğazı’na kadar olan sahil şeridinde yetiştirilen millî bir ürünüdür. Tartışmasız, en üstün olduğumuz tarım ürünü. Dünyada, tartışmasız, 1 numarayı.

Fındığın elbette çok sorunu var, fındık müstahsilinin sorunu var. Bugün geldiğimiz noktada -ki temmuz ayında da yine araştırma önergesi gündeme gelmişti, MHP Grubu tarafından getirilmişti- biz fındığı tartışmaya devam ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, ben bir fındık müstahsiliyim aynı zamanda. Fındıkla büyüdük, öğrenimimizi, bütün çocukluğumuzu fındık bahçelerinde geçirdik, fındıktan elde ettiğimiz gelirlerle bu noktalara geldik, hamdolsun. Fındık dolayısıyla bizim için çok değerli, her zaman gündem yapmamız gereken bir ürün ama aynı zamanda, ben, fındıkta, FİSKOBİRLİK Genel Müdürlüğü de yaptım bir dönemde. Dolayısıyla, söyleyeceklerim çok önemli.

Şimdi, AK PARTİ iktidara geldiği 2002 yılında, fındığın fiyatları bugünün parasıyla 1,5 TL’ydi, piyasa fiyatı. Hatta, o günkü Hükûmet 1,5 TL ilan etmişti ama hafızalarımızı tazeleyelim, bugün Sayın Cumhurbaşkanımız olan, o gün AK PARTİ Genel Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan Giresun Meydanı’nda “Biz iktidara geldiğimizde fındık -o günün parasıyla- 2 milyon TL’nin -ama bugünün parasıyla da 2 TL’nin- altına düşmeyecek.” diye açıklama yapmıştı ve ardından da AK PARTİ iktidara geldi.

Ben Genel Müdür olduğumda da Hazinenin, FİSKOBİRLİK’in depolarında bulunan 48 bin ton fındığı mevcuttu, Hazine adına almıştı FİSKOBİRLİK. O fındığı satışa çıkardık. 2003’ün Haziran ayıydı ama maalesef 1,6 liradan satamadık.

Dolayısıyla, fındığı tek başına fiyat yönüyle tartıştığımızda nereden nereye geldiğimizi anlatmak için bu misali veriyorum: 2 lira olan, o günün şartlarında da 1,5 TL'ye bile satamadığımız, 1,6 TL'ye satamadığımız fındığın bugün en kötü fiyatı olan bugün sabah aldığım fiyat Giresun kalite 11,5 TL, Ordu kalite dediğimiz Levant kalite de 10,5 TL civarında, bugünkü piyasa fiyatı. Ama sorun ne? Piyasada, eylül ayında 11,5 TL'den başlayan Giresun kalite fındık 15,5 TL'ye kadar çıkmıştı, bugün tekrar 11,5 TL civarlarına inmiş. Ordu kalite de yine 10,5 TL'den açılmıştı, o da 14,5 TL'yi gördü, tekrar bu fiyatlara düştü.

Sorun buradan kaynaklanıyor gibi gözükse de fındığın sorununu biz her yıl sadece fiyat bazlı tartışmaya devam ettiğimiz müddetçe fındıkla ilgili konuyu bir noktaya getiremeyiz. Dolayısıyla, fındığı tartışırken şu 4 ana unsuru dikkate almak zorundayız: Müstahsili, taciri, sanayiciyi ve tüketiciyi. Hep tartışmayı müstahsil bazlı yapıyoruz. Ben de, dediğim gibi, bundan memnunum çünkü fiyatlar ne kadar yüksek olursa Türkiye bundan çok iyi gelir elde ediyor, müstahsilimiz gelir elde ediyor. Ama fındığın sorunu sadece fiyat değildir. Fındığın biz yüzde 70'ini, 75'ini dünyaya satmak zorundayız, hatta zaman zaman bu yüzde 80'leri buluyor. Fındığın ancak yüzde 20'sini biz iç tüketimde tüketebiliyoruz. Ama fiyatlar yükseldiğinde yabancı ülkelerde de fındık üretimini bir nevi, dolaylı olarak teşvik ettiğimizi, tüketiciyi de fındıktan diğer alternatif ürünlere kaydırığımızı da bilmek zorundayız.

Dolayısıyla, evet, fındığın sorunları vardır ama bu sorun yeni değildir, devam edecektir. Sadece fındık sektöründe değil, bütün sektörlerde olduğu gibi, dünyada şu anda ekonomilerde bir daralma vardır, bu, fındığa da aksetmiştir.

Ben şunu söylemek istiyorum: Türkiye AK PARTİ hükümetleri döneminde diğer ürünlerde olduğu gibi fındıkta da fiyat bazlı olarak 3 kat, 4 kat gelir elde etme imkânına kavuşmuştur. Nitekim, bahsettiğim 2002 yılında yaklaşık 92 sent olan fiyatlar şu anda, şu günkü hâliyle bile, en kötü olduğunu söylediğimiz bugünlerde bile 3 doların üzerine çıkmıştır. Denilebilir ki: Bu piyasa fiyatlarıdır. Evet, doğrudur ama AK PARTİ hükümetleri 2009 yılına kadar, fındıkta gerek FİSKOBİRLİK kanalıyla gerekse de özellikle Toprak Mahsulleri Ofisini devreye sokarak fiyat yoluyla fındığı desteklemiş, 2009 yılından sonra da alan bazlı destek dediğimiz yolla müstahsilimize her yıl bütçeden bugüne kadar 5 milyar TL'nin üzerinde hibe vermiştir. Bu sene de, önümüzdeki günlerde gelecek olan Tarım Bakanlığı bütçesinde 850 milyon gibi bir kaynak, yine, 2017 yılında fındık müstahsiline aktarılacaktır. Dolayısıyla, AK PARTİ Hükümetleri fındığı her zaman desteklemiş, sadece fiyat yoluyla değil, bunun yanında, işte, gübre yoluyla, mazot yoluyla, TARSİM yoluyla tarıma verdiği bütün destekleri, yine, fındık müstahsiline de vermeye devam ediyor. Ama fındığın en önemli sorunu verimlilik sorunudur. Değerli arkadaşlar, fındık bölgesi milletvekili arkadaşlarla biz zaman zaman bir araya geliyoruz, bunu değerlendiriyoruz ama verimliliği bir şekilde artırmak zorundayız. Çünkü bilhassa Doğu Karadeniz Bölgesi'nde ve özellikle Giresun'da fındık ağaçları yaşlanmıştır ve fındıkta dekar başına bizim verimliliğimiz neredeyse 70-75 kilolara düşmüştür. Batı bölgesinde verimlilik yüksek. Batı bölgesinde bir aile ortalama 10 tonun üstünde fındık üretiyor ama bu, Giresun'da 1 tonların altına düşmüştür.

O bakımdan, fındığı düşünürken elbette ki ülke bazında bizim bir fındık politikamızın olması gerekiyor, Hükümetimiz de bu konuda çalışmalarına devam ediyor. Nitekim geçen sene Tarım Bakanlığımızın aldığı üç tane önemli karar vardı. Bu kararlardan iki tanesini yürürlüğe koydu, lisanslı depoculuk konusunda biraz gecikme oldu. Giresun Ticaret Borsasının yapmış olduğu lisanslı depoculuk 17 bin ton, önümüzdeki günlerde o da faaliyete geçiyor. Biraz gecikme olduğunu ben de kabul ediyorum ama inşallah 2017 sezonunda fındıkla ilgili daha kalıcı, daha güzel müjdeler önümüzdeki günlerde Sayın Bakanımız tarafından açıklanacak. Bugünler geçicidir, AK PARTİ hükümetleri her zaman olduğu gibi bu dönemde de önümüzdeki dönemlerde de fındık müstahsilinin yanında olacaktır, olmaya devam edecektir. O bakımdan, alan bazlı destekler başta olmak üzere gübre desteği, TARSİM desteği devam edecek, devam ediyor. Fındık müstahsilinin dostu AK PARTİ hükümetleridir.

O bakımdan, Meclisimiz fındık araştırması açar, açmaz, ben onu bilemem ama fındıkla ilgili sorunların geçici olduğunu, arızı olduğunu söylemek istiyorum. Fiyatlar düşer, kalkar ama neticede fındık bizim geleneksel ürünümüz, fındık üretmeye devam edeceğiz ve Hükümetimiz, AK PARTİ her zaman fındık müstahsiline desteğini sürdürecektir. Bu bakımdan, Meclis araştırmasıyla ilgili ben araştırma kararını Meclisin takdirine bırakıyorum ama şu an için fındık müstahsilinin Hükümetimizin daima arkasında olduğunu belirtiyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi lehinde Bülent Yener Bektaşoğlu, Giresun Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Bektaşoğlu. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisinin fındıkla ilgili verdiği araştırma önergesinin lehinde konuşma yapacağım. İnşallah konuşmalarımız fındık üreticimizi memnun eder. Fındıkta Mecliste alınacak kararımızın üreticimizin lehinde olmasını gönülden arzu ediyorum.

Evet, sevgili vekiller, biraz önce konuşmaları dinledik. Fındık, tabii, Türkiye'nin millî bir ürünü, çok önemli bir ürün. 49 tarım ürünü içinde yılda 2,5 milyar döviz getiren tek tarımsal ürünümüz. 502 bin üreticiyi direkt ilgilendiren, 8 milyon nüfusu da endirekt ilgilendiren çok önemli bir tarımsal ürünümüz. Fındıkla ilgili, tabii on dakikada burada söylemlerimizi, dilek, taleplerimizi anlatmamız mümkün değil. Hem Türkiye'nin en büyük nüfusuna hitap edeceksiniz hem en büyük döviz sağlayacaksınız, on dakikada fındığı burada ifade edeceğiz, bu mümkün değil. Ama yine de önemli bazı noktalara değinmek istiyorum: Doğu Karadeniz Bölgesi için fındık, alın terini, göz nurunu temsil eden kutsal bir baş tacı ürünümüz. Fındık, sadece Karadeniz'in değil, göz bebeği olan bütün ülkemizin önemli bir ürünü, millî bir ürünümüz. Bakın şu çok önemli, ithalat katkısı olmadan direkt olarak, saf olarak ülkeye en büyük döviz getiren tek tarım ürünümüz fındık. Bunu, onun için çok önemsiyorum. Fındığın -üreten değil- üzerinde AKP'yle tekelleşen Ferrero firması maalesef son zamanlarda tek tekelleşen firma oldu. Düşünün, bir yabancı firma Türkiye'de hem alıcı hem satıcı konumuna geldi; fındığı istediği gibi elinde oynatıyor ve bundan da tabii hem ülkemiz hem üreticilerimiz maalesef çok çok zarar görüyor. Biz, fındıkta pazar üstünlüğümüzü biraz kaybeder duruma geldik dünya genelinde. Hem fındığın dünyada en büyük üreticisi olacaksınız hem pazar üstünlüğünüzü birtakım olaylarla, birtakım müdahalelerle kaybedecek duruma geleceksiniz; bunu kabul etmemiz mümkün değil. Oysa bu firma Türk fındığının yüzde 68'ini bizden ithal ediyordu, şimdi kendi fabrikaları ve manavları üzerinden fındığı topluyor, kendisi ihraç ediyor. Düşünün, yabancı bir firma hem alıcı hem satıcı, buna tahammül etmek mümkün değil.

Kurduğunuz bu düzen sayesinde fındık 20 lira seviyesinden 8-10 lira seviyesine düştü. Sevgili Cemal kardeşim biraz önce "Fındık 10-11 lira." dedi. Ben de öğrendim şimdi "Fındığımız 10 lira." dediler. Önemli değil, 10-11 lira arasında gidip geliyor. Bu, üreticimizin hakkı değil. Buna üzülmüyoruz "Yazık değil mi, ayıp değil mi, günah değil mi?" diye.

Fındık zor coğrafyanın bir ürünü, aynı zamanda sosyolojik de bir ürün. Fındık olmadığı takdirde... Karadeniz Bölgesi maalesef çok göç veren bir bölge. Tek ürünümüz, başka bir gelir kaynağımız yok, onun için çok önemli sosyolojik bir olgu.

Sırf Hanslar kazansın diye Hasan dayının emeğini heba etmeye, gelirinin en az yarısını çalmaya ne hakkımız var? Bir taraftan Hasan üretiyor, bir taraftan Hans kazanıyor. Buna alkış yapın, bu önemli. (CHP sıralarından alkışlar)

6 ilde yaşayan 8 milyon üreticinin tek geçim kaynağının hak ettiği değere ulaşmasının yolu devlet müdahalesinden geçiyor. Sizleri, Ferrero'nun değil, üreticinin Bakanı olmaya davet ediyorum. Bu manipülasyona daha fazla göz yummamız mümkün değil. Yapacağınız tek şey, FİSKOBİRLİK'i yeniden devreye sokmaktır. Bu, bütün tarım ürünleri için geçerlidir. Yalnız FİSKOBİRLİK, fındık için değil, bütün tarımsal ürünler için kooperatiflerimizi mutlaka faaliyete geçirmemiz lazım.

TMO'yu bir dönem fındık almaya zorladılar. TMO buğdaydan anlar, fındıktan anlamaz. Çok büyük bir keşmekeşlik oldu, inanılmaz bir karmaşa oldu. Adam fındığı görmemiş, tanımamış, bahçesini bilmiyor, fındığı tanımıyor; fındık alımına başladı Karadeniz'de, maalesef biz bunu yaşadık. Adam erik koymuş fındığın arasına, eriği fındık diye aldılar, böyle bir alış olur mu?

Bu, dünyanın neresinde görülmüş? Türkiye, gidip mesela Amerika Birleşik Devletleri'nde badem, İtalya'da üzüm, Akdeniz'de zeytin fiyatlarını belirleyebiliyor mu? Bu, bizim için çok önemli arkadaşlar.

Yapacağımız şey... Şunu yapmamız lazım: Fındık fiyatını belirleyen bu firmalara ne verdiniz de aldınız bilmem ama söz verdiğiniz belli. Ben her fırsatta dile getiriyorum, fındıkta bu firma eliyle manipülasyon yapıyor, üreticinin alın teri sömürülüyor. Verdiğimiz sayısız önerge, yaptığımız onca konuşma ve açıklamalarda vurguladığım gibi, yabancı firmalar manipülasyon yaparak fındık fiyatlarını maalesef düşürüyor. Gerçek, sonunda partinizin milletvekilleri tarafından da kabul edildi. Geçtiğimiz günlerde Sayın Başbakana bu konuda Afyon'da bir dosya sunuldu. Dosyada ne olduğunu bilmiyoruz ancak bu önemli bir itirafır. Siz de sonunda fındığın piyasasında yabancı sektörün belirleyici olduğunu kabul ettiniz. Manipülasyon yasaları göre bir suçtur, bu suçu işleyenlerin kim olduklarını biz bilmiyoruz, siz de ortaya çıkarın. Sermaye Piyasası Denetleme Kurulu bunu neden sorgulamıyor? Bunun mutlaka araştırılması lazım.

Fındık, zor coğrafi şartlarda yetişen bir üründür demiştim. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde, zaman zaman kendi bölgemde de yüzde 70-60'lara varan bir meyilde fındık toplanıyor. Girdi maliyetleri -biraz önce sayın vekillerim de söylediler- gerçekten çok fazla, girdi maliyetlerimiz. Bugünkü fiyatlar bu maliyetlerimizi kurtarmıyor ama AKP yönetimi geldiğinden beri ben size şunu itiraf edeyim: Karadeniz'deki fındık üreticisinin yüzü hiç mi hiç gülmedi. On dört yıldır, bunu açık, seçik ve net olarak söylüyorum, Karadeniz'de fındık üreticisinin yüzü hiç mi hiç gülmedi.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bülent ağabey, insaf, insaf ya! 1,5 liradan 11,5 liraya çıktı.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Devamla) – Bizim fındıkla ilgili -ben Cemal'i duymuyorum- en önemli tespitlerimizden bir tanesi de şu arkadaşlar: Biz, alan bazlı destekten ziyade ürün bazlı destek istiyoruz, ürün bazlı destek istiyoruz. Biz, Türkiye genelinde dönüm başına üretici ülkeler içinde en az fındık üreten bir ülkeyiz; dönüm başına ortalama 80-90 kilogram civarında, bu, İtalya'da 250-290 kilogram civarında. Mutlaka bunun desteklenmesini istiyoruz ürün bazında.

Bir diğer tespitimiz de şu değerli arkadaşlar fındıkla ilgili: Fındık bölgelerimiz çok yaşlandı, artık verim gittikçe düşmeye başladı. Bu yaşlı fındık bahçelerimizin destekli bir şekilde yavaş yavaş, yavaş yavaş gençleştirilmesi lazım, bunun mutlaka sağlanması lazım.

Yakın bir geçmişte bölgemizin coğrafi şartlarında da birtakım değişiklikler fındık üretiminde birtakım azalmalara sebep oldu. Bunlardan bir tanesi de HES'ler. Maalesef, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde inanılmaz civarda, sayıları bini, 2 bini bulan HES politikasıyla fındıkta o vadide yeterince buharlaşma olmadığı için filizlerimizde büyüme olmadı yani fındıklarımızdaki verim oranı düşmeye başladı. Bunu çok önemişiyorum.

Fındık bizim alın terimiz, göz nurumuz; bizim için çok önemli. Üreticimiz fındığın desteklenmesini mutlaka arzu ediyor. Son zamanlarda fındığımızla ilgili, fındığımızı tehdit eden bir külleme rahatsızlığı daha doğrusu mantara benzer bir rahatsızlık hasıl oldu. Bu, üretimimizi çok düşürdü. Ama bu sabah yeni bir duyum aldım; Tarım İl Müdürlüğümüzün bu konuda önemli bir çalışması olmuş, kendilerine teşekkür ediyorum. Zannediyorum bu küllemeyi önleyebilecek faydalı bir ilaç bulunmuş. İnşallah bunu da en iyi şekilde vatandaşlarımıza, köylümüze, üreticilerimize anlatırlar, bunu da halletmiş oluruz.

Bizim aynı zamanda şöyle bir teklifimiz de var âcizane: Karadeniz Bölgesi'nde en sağlıklı, en güzel, aroması en yüksek fındığı Giresun bölgesi yetiştiriyor. Bu, dünyaca tescillenmiş.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu doğru.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Devamla) – İktidardan “doğru” teyidini aldım.

Bu fındığımızı ayrı bir fiyat uygulanması, ayrı bir fiyat verilmesi bizim isteğimizdir, arzumuzdur. Giresun fındığı hakikaten kalite olarak, aroma olarak yetiştigi coğrafyada en değerli ürünümüz diye düşünüyoruz.

Doğu Karadeniz'de fındık üretiminin düşük seyretmesinin en önemli faktörlerinin başında gelen -biraz önce arz etmişim- bu yaşlı fındık bahçelerimizin desteklenerek mutlaka en kısa zamanda gençleştirilmesi lazım diye düşünüyoruz.

Türkiye'de bahçeden başlayarak ihracata kadar geçen bütün alanları düzenleyen kuralları içeren kalıcı, değişmez, doğruları olan yönetim, üretim, tüketim, ticaret odaklı bir fındık politikasının mutlaka oluşturulması lazım arkadaşlar. Bunu 8 milyon ilgilenen ve 502 bin üretici adına yüce Meclisten talep ediyorum, bunu önemsiyorum.

Bir de bugün piyasaya hâkim olan Ferrero firması yerine FİSKOBİRLİK'in piyasanın -tekrar ediyorum- ana aktörü olmasını gönülden destekliyoruz, değil mi Sayın Vekilim?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Fındıkta yabancı sermayenin tekelleşmesine izin verilmemeli. Bunun yerine, yerli yatırımcıyı özendiren iş, istihdam, katma değer yaratan fındık ekonomisi politikalarımızın mutlaka uygulanması lazım. Katma değeri yüksek üründe -fındıkla ilgili- İsviçre bizden fındığı alıyor, bizim 10 mislimiz KDV üreterek bundan gelir elde ediyor. Biz, maalesef, fındık üreticileri olarak bunu halledemedik.

Fındık ülkemiz için çok önemli arkadaşlar. Fındıkla ilgili, önünüze bir tasarı gelirse, sizden rica ediyorum, hiç ithalat katkısı olmadan, hiç destek olmadan en fazla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Devamla) – ...döviz getiren bir ürünümüz. Böyle bir ürünü desteklemenizi gönülden arzu ediyorum.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bektaşoğlu.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi aleyhinde Tülay Kaynarca, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Kaynarca. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tülay Hanım, on dakikalık bir fındık konuşması bekliyoruz.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

MHP grup önerisini dikkatle dinledik. Fındık üreticilerimizin, çok değerli çiftçilerimizin sorun ve sıkıntılarına hâkimiz, Hükûmet olarak da gereğini yapma konusunda ciddi çalışmalarımız var. Zaten az önce, çok Değerli Giresun Milletvekilimiz yaptıklarımızı, yapmayı hedeflediklerimizi, çiftçimiz konusundaki tüm hassasiyetlerimizi ayrıntılarıyla ifade ettiler. Dolayısıyla, arife tarif gerekmez diye düşünüyorum çünkü gündemimizde çok hassas konular var, Türk Ceza Kanunu’yla ilgili değişiklik ve bununla ilgili, çalışmalarla ilgili bir kanun tasarısı getirilmesi düşünülmüyor.

Dolayısıyla, bu görüş ve düşüncelerle grup önerisinin aleyhinde söz aldığımı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaynarca.

Milliyetçi Hareket Partisi grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ediyoruz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kabul ediyoruz.

BAŞKAN - Kabul etmeyenler...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kabul edildi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kabul edildi efendim, kabul edildi.

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kaç taneyle kaybettik?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Nasıl oldu? Sayalım efendim, sayalım.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi ve arkadaşları tarafından, Türkiye’deki kayıp sığınmacı çocukların akıbetlerinin araştırılarak terör örgütleri tarafından kaçırılarak ya da kandırılarak eylemci olarak yetiştirilenlerin tespit edilmesi amacıyla 12/10/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 17 Kasım 2016 Perşembe günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/11/2016 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi ve arkadaşları tarafından, Türkiye’deki kayıp sığınmacı çocukların akıbetlerinin araştırılarak, terör örgütleri tarafından kaçırılarak ya da kandırılarak eylemci olarak yetiştirilenlerin tespit edilmesi amacıyla 12/10/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (786 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 17/11/2016 Perşembe günlü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisinin lehinde ve aleyhinde toplam dört sayın milletvekiline söz vereceğim.

Lehinde ilk konuşmacı Gamze Akkuş İlgezdi, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Akkuş İlgezdi. (CHP sıralarından alkışlar)

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli vekiller; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına verdiğim araştırma önergemiz hakkında söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Umudun öfkeye, inancın acıya, arkadaşlığın düşmanlığa dönüştüğü günlerde yaşıyoruz. Doğudan batıya, kuzeyden güneye dört bir yanımızı saran çatışma ve savaşlara şahit oluyoruz. İnsanlığın içine itildiği bu kirli savaş bizleri olduğu kadar aynı zamanda geleceğimizi yani çocuklarımızı da hedefliyor. Sadece ülkemizde değil, dünyanın dört bir yanında çocuklarımız acının, şiddetin, kanın ve gözyaşının öznesi hâline geldiler. Ne yazık ki çocuklarımız, arkadaşlığı değil, düşmanlığı; türkülerimizi, şarkılarımızı değil, ağltılarımızı öğreniyorlar; sıcak bir somun ekmeği değil, gözyaşını paylaşıyorlar; gökyüzünde allı pullu balonları değil, havanları, topları, mermileri yani ölümü görüyorlar. Oysa ne diyordu büyük usta Nazım Hikmet? “Dünyayı çocuklara verelim, hiç değilse bir günlüğüne doysunlar/ Bir günlük de olsa öğrensün dünya arkadaşlığı.” Ne yazık ki bugüne kadar başarılı olmadık.

Değerli vekiller, bugün dünya, sayıları 50 milyonu bulan 18 yaşından küçük mülteciye ev sahipliği yapıyor. Başta terör örgütleri olmak üzere, suç çeteleri ve insan kaçakçıları bu çocukları acımasız birer silah hâline dönüştürüyorlar. Bakın, bunun en yakıcı örneklerinden birini 20 Ağustos 2016’da Gaziantep’teki terör saldırısıyla yaşadık. 33’ü çocuk, 57 kişinin hayatını kaybettiği, dar sokaklarında onlarca acının kulaktan kulağa fısıldandığı Beybahçe Mahallesi artık bir hüznün müzesi çünkü 4 evladını kaybetmiş bir anneyi, oğlunun cesedini aylar sonra bulan bir anneyi, Emine Ayhan’ı teselli edecek sözler henüz icat edilmedi.

Değerli vekiller, anımsayacaksınız, Gaziantep’teki saldırıda failin 12-14 yaşlarında bir çocuk olduğu bildirilmişti ancak ilerleyen süre sonunda valilik yeni bir açıklamayla yaşıb biraz daha büyük olduğunu açıkladı. Devlet ciddiyetine yakışmayan açıklamalara alışmış olsak da bu olay bir gerçeği hatırlattı bizlere: Terörün en acımasız yüzüyle, çocuk savaşçılar tehdidiyle her an karşı karşıya olduğumuzu. Oysa bizim Gaziantep saldırısıyla varlığından haberdar olduğumuz çocuk savaşçılar, yıllardan beri Orta Doğu’yu kana bulayan saldırılarda kullanılıyorlardı zaten. “Öfkeli gençler” olarak ifade edilen IŞİD’in özellikle zihinsel engelli çocukları intihar bombacısı olarak yetiştirdiği bir sır değil. Suriye ve Irak’taki kamplarda bu çocukların varlığı biliniyor. Geçtiğimiz mart ayında Bağdat’da bir stadyumda 65 kişinin ölümüne neden olan saldırıyı bir çocuk gerçekleştirmişti. Aynı şekilde, Taliban, yaşları 6-8 arası değişen çocuklara yaklaşık altı yıl süren eğitimle canlı bomba olmayı, bunun yanı sıra silah kullanmayı öğretiyor. IŞİD militanlarının yaşları 10-13 arasındaki çocuklara “saklambaç oyunu” dedikleri yöntemle Suriyelileri infaz ettikleri videoları sosyal medyada izleyebiliyoruz değerli arkadaşlar. Şimdi, bu çocuklar birer katil mi, yoksa kurban mı? “Nasıl olsa Gaziantep saldırısının faili bir çocuk değil.” diyerek bu gerçeklere sırtımızı dönmeyiz.

Değerli vekiller, mülteci nüfusunun yarısını oluşturan çocukların büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduklarını kabul etmemiz gerekiyor. Afgan çocuklar her an terör örgütlerinin ağına düşebilir. Eğer bu çocukları görmezden gelirsek, duymaz ve umursamazsak Orta Doğu’yu kan gölüne çeviren saldırıların benzeriyle karşılaşmamız son derece mümkün olan bir olay. Bu örgütler anne babasını çatışmada kaybetmiş kimsesizleri, kayıt altına alınmamış mültecileri, sokakta yaşamak zorunda kalan refakatsiz çocukları tercih ediyorlar. Bu çocuklar ya kaçırılarak kamplarda alıkonuluyorlar ya da yoksulluk ve sefalet içerisinde kıvranan aileleri tarafından umuda yolculuk bileti karşılığında terör örgütlerine satılıyorlar. Mülteci çocuklar organize suç çetelerinin ve insan kaçakçılarının beslendiği engin bir okyanus hâline büründüler artık.

Değerli arkadaşlar, 2015'ten bugüne, kaçak yollarla Avrupa'ya gitmek isterken insan kaçakçılarının eline düşen çocuk sayısı yarım milyondan fazla. Bakın, bir göçmenin umuda yolculuk için 3 bin avrodan fazla para ödediği düşünülürse ne kadar korkunç bir pazarla karşı karşıya olduğumuzu daha iyi anlarız. Bu kirli insan borsasında eşya konumunda olan çocuklar hiçbir zaman ödeyemeyecekleri bir borcun altına girmeye zorlanıyor. Bu durum onların cinsel istismara, zorla çalıştırılmaya, nihayetinde suça sürüklenmelerini kolaylaştırıyor. Ve kabul edelim ki ülkemiz, bu ticaret yolunun tam ortasında yer alıyor.

Değerli vekiller, elimde tuttuğum bu fotoğrafa iyi bakın. Yol kenarında mendil satan 5 yaşındaki Suriyeli Suad'ın fotoğrafı bu. Onun masum yüzünü siyaha boyayan bu kir, aslında, insanlığın körelen vicdanıdır. Onu bu soğuk kaldırımlara mahkûm eden, insanoğlunun bir türlü doymak bilmeyen hırsıdır. Çünkü, Nazım'ın da dediği gibi “Dünya adaletsizdir çocuk, dünya zordur.” Bütün bu adaletsizliğin ve zorbalığın ortasında yaşama tutunmaya çalışan minik Suad her şeye rağmen şanslı olanlardan. Adını, sanını, hikâyesini bilmediğimiz nice dramlar yaşanıyor kentlerimizde. Ülkemize Suriye'den gelen ve kayıt altına alınmadığı ifade edilen yaklaşık 150 bin çocuğun akıbetini hiçbirimiz bilmiyoruz. Terör örgütlerinin elinde canlı bomba olarak mı yetiştiriliyorlar, yoksa organ mafyasına kurban mı oldular bilemiyoruz. “Bu çocuklar ne oldu?” sorusu aslında hepimizi kaygılandırıyor. Gelin, değerli arkadaşlar, bu adaletsizliğe seyirci kalmayalım çünkü bu adaletsizliğe göz yumarsak sokakta yaşayan, çoğu yetim olan bu çocuklar öldüklerinde istatistiklere bile geçmeyecekler. Bu çocukların sahipsizler mezarlığında bir sayıdan ibaret olmalarına gelin izin vermeyelim. Bugün Suad'ın başına gelenlerin yarın bizim çocuklarımızın da başına gelebileceğini unutmayalım.

Değerli vekiller, pek çok konuda olduğu gibi mülteci çocuklar konusunda da denetim mekanizmalarını sağlıklı kullanamıyoruz, sorduğumuz sorulara ya cevap verilmiyor ya da âdet yerini bulsun diye cevap alıyoruz. Hâl böyle olunca sağlıklı veriye ulaşmak da imkânsız hâle geliyor. Bakın, geçtiğimiz şubat ayında, ülkemizde kaybolan çoğu Suriyeli ve Afgan yüzlerce, binlerce mülteci çocuğun akıbetini, terör örgütlerinin ya da organ mafyasının eline düşüp düşmediklerini sordum; bir yanıt alamadım. Bu aileler evlatlarının Türkiye'yi kan gölüne çeviren terör örgütleri tarafından kaçırılmasından endişe ediyorlar. Korkuları sadece terör örgütleriyle sınırlı değil, organ mafyası da en az terör örgütleri kadar tehlikeli çünkü Avrupa'ya gidebilmek için gerekli parayı bulmanın en kolay yolu yasa dışı organ ticaretinden geçiyor. Böbreğini ortalama bin dolara satan bir Suriyeli en fazla iki ay geçinebildiği için eninde sonunda Ege ve Akdeniz'i kaçak yollardan geçmeye mecbur kalıyor ve ne yazık ki yeni bir hayat umuduyla başlayan bu yolculuk yine çocuklarımızın kıyıya vuran bedenleriyle sonuçlanıyor.

Değerli vekiller, geldiğimiz şu noktada “Türkiye’de eylem gerçekleştirmek üzere eğitilen kayıp mülteci çocuklar var mı?” sorusunu yanıtızsız bırakmak olası cinayetlere ortak olmaktır. 20 Ağustosta meydana gelen Gaziantep saldırısının ardından bilgi edinme hakkımı kullanarak aynı soruları yönelttim ve ilginçtir, bir yanıt alabildim bu sefer. Öncelikle, İçişleri Bakanlığının çocuklar kaybolmasın diye 2.775 adet broşür dağıttığını öğrendim; sonra, Türkiye’de merdiven altı hastanelerde kaçak organ ticareti yapıldığını da öğrendim. Bakın, burası önemli, gelen cevap aynen şu: “Merdiven altı” diye tabir edilen kaçak hastanelerde organ, doku nakli ve kaçakçılığına yönelik herhangi bir kayda rastlanmadığını; 2016 yılında, anılan suça yönelik 7 ihbara ilişkin yapılan araştırmalarda herhangi bir suç ve suç unsuruna rastlanmadığını, 2016 yılında meydana gelen bir organ, doku ticareti olayında 2 şahıs hakkında adli işlem yapıldığını bize iletmışler.

Şimdi biraz kafanız karışmış olabilir. Bakanlık aynı cümle içinde öncelikle merdiven altı kaçak hastanelerin varlığını kabul ediyor, ardından “Bu hastanelerde kaçak organ ticareti yoktur.” diyor ve son olarak organ, doku ticareti nedeniyle 2 kişi hakkında adli işlem yaptığını söylüyor. Şimdi siz söyleyin: Merdiven altı kaçak hastaneler var mı, yok mu; organ kaçakçılığı var mı, yok mu?

Değerli vekiller, yıllardır militanların tedavi edildiği merdiven altı hastanelerin varlığını inkâr edenler bu cevapla samimi bir itirafa bulunmuşlardır. Kendilerine teşekkür ediyorum. Şimdi bu itirafın gereğinin yapılmasını ve bu hastanelerin nerelerde olduğunun açıklanmasını istiyoruz. Öte taraftan, “Bu bir itiraf değildir.” deniliyorsa devlet ciddiyetiyle bağdaşmayan bu açıklamayı yapanların, denetim hakkımızı engellemeye çalışanların istifasını talep ediyoruz ve bu hastanelerde kimlerin tedavi edildiğinin de kamuoyuyla paylaşılmasını istiyoruz. Evet, mülteci çocukları kimler, nasıl kandırıyor, hepimizin bence sorumluluğu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Akkuş İlgezdi, sözlerinizi tamamlayınız lütfen.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (Devamla) – Unutmayın, bu çocukları saplandıkları bataktan çıkarmak, siyasetten önce insanlığa karşı vicdani sorumluluğumuzdur.

Bu vesileyle önergemin kabul edilmesini istiyor, yüce Divanınızı saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akkuş İlgezdi.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi aleyhinde Fatma Benli, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Benli. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA BENLİ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verilen kayıp çocukların akıbetine ilişkin önerge hakkında söz almış bulunmaktayım ama öncelikle ifade etmek istediğim üzere, çocuklarla ilgili olan her türlü çalışma bizim için çok değerli. Bu noktada, bu vesileyle, Meclis kürsüsünde bulunmaktan dolayı duyduğum memnuniyeti ifade etmek istiyorum çünkü bu, sadece, söz olarak “Çocuklar bizim geleceğimiz.” şeklinde ifade edeceğimiz duygusal bir ifade değil; onların her biri ama her biri, hangi şartlar altında olurlarsa olsunlar, hangi konumda olurlarsa olsunlar ayrı bir çalışma yapmayı hak ediyorlar.

Bu vesileyle, “İslam” adını kullanarak İslam’a en büyük zarar veren DAES tarafından, bildiğiniz üzere, sokak düğününü kana bulayarak gerçekleştirilen patlamada vefat eden 51 vatandaşımızı da rahmetle anıyorum. Malumunuz olduğu üzere, o gün 69 tane de yaralı vardı, onlara da şifa diliyorum.

Şimdi, DAES, bu örnekte olduğu üzere aslında sadece çocukları kullanmıyor; DAES’in yetişkinleri de hatta bütün dünyada çok farklı özelliklere sahip olan insanları sadece sosyal medyayı kullanarak kandırabildiği, onları çatışma bölgelerine çekebildiği, Irak ya da Suriye’ye getirebildiği hepimizin bildiği bir gerçek. Hatta, Türkiye, bunun için DAES’le mücadele etmek üzere özel bir çalışma yapıyor, 29 tane risk analiz merkezi kurdu; 52 bin insanın Türkiye’ye gelmelerini engelleyerek yabancı terörist savaşı olmamaları için, Suriye’de ve Irak’taki terör olaylarına karışmamaları için özel çalışmalar yaptı.

Türkiye’nin, aslında teröre destek olmak için, DAES’e katılmak için geldiğini tespit ettiği kişi sayısı 3 binden fazla, yaklaşık 4 bin kişi, 98 farklı ülkeden yani aralarında Japonya’dan ya da Avustralya’dan dahi olanlar var. Bu durum da DAES’le mücadelede ne kadar çok çaba gösterilmesi gerektiğini, ne kadar etkili olabildiklerini ayrıca gösteren güzel bir örnek.

Bu hafta sonu “Terörle Mücadelede Parlamenterlerin Rolü” konulu bir toplantıya katılmıştık Malta’da. Bana göre, Iraklı parlamenterin söylediği çok önemli bir cümleydi çünkü 24 farklı ülkeden milletvekilleri vardı, dedi ki: “Buradaki milletvekillerinin çoğunun ülkesini bilmiyorum. Benim ülkeme ülkesinin adını dahi duymadığım ülkelerden insanlar geliyor ve benim insanlarımı öldürüyorlar; kadınları, çocukları, gençleri öldürüyorlar.” Sanırım bu cümle DAES’in ne kadar tehlikeli olduğunu, çocukları değil, öncelikle yetişkinleri katledebildiğini, onları kandırabildiğini gösteriyor.

Bu yüzden, özellikle altını çiziyorum; terörle mücadele konusunda her türlü yardımı yapmak hepimizin mükellefiyeti. Ama, sanırım araştırma önermeleri çok alelacele hazırlandığı için unutulduğu üzere sadece DAES değil, özellikle PKK ve PYD terör eylemlerinde çocukları kullanıyor. PKK'nın, çocukları, bizatihi, kaçıracak dağa çıkardığı ya da onların beyinlerini yıkayarak, onları kandırarak şiddet eylemlerinde kullanmaya teşvik ettiği, ellerine silah verdiği pek çok uluslararası örgütün, maalesef, tespit ettiği bir husus. Biliyorsunuz, çocuk savaşçılar kullanmak aslında insanlık suçu. Bu nedenle, PKK buna karşı çıksa da, bunun olmadığını ifade etse de Kandil'de çekilen pek çok fotoğraf ya da çocukları kaçırılan ailelerin söylemleri bu gerçeği ortaya koyuyor. PYD'nin durumu da farklı değil, PYD 12 yaşındaki çocukları kaçırıyor.

Bu noktada, bütün terör örgütlerinin, herhangi bir şekilde ayırım yapmaksızın, DAES'in, PKK'nın, PYD'nin, bütün terör örgütlerinin çocukları suistimal etmelerini, onlar üzerinden rant elde etmelerini engellemek üzere Türkiye zaten pek çok çalışma gerçekleştiriyor, özellikle de Suriyelilerle ilgili. Çünkü, ülkemizde 3 milyona yakın Suriyeli mülteci var ve bunların yüzde 54'ü çocuklar. Çocuklar için özel bir çalışma yapılması gerektiği için zaten 2014'te özel bir yasa çıkardık, 2015'te genelge çıkarmak suretiyle onların Millî Eğitim Bakanlığında eğitim görmelerini sağladık ve hem terör örgütlerini hem de bahis konusu olan kötü muameleleri engellemek üzere pek çok çalışma gerçekleştirdik. Tabii, bu, sadece Aile Bakanlığı üzerine bırakılabilecek bir yük olmadığı için Millî Eğitim Bakanlığıyla, Göç İdaresiyle beraber çalışmalarını sağladık; AFAD gibi, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği gibi diğer kuruluşların da koordineli olarak çalışmalarını sağladık.

Biliyorsunuz, Türkiye'de bulunan Suriyeli çocukların bir kısmı, 18 yaş altındaki çocukların bir kısmı aileleriyle beraber değiller. O yüzden, bir yetişkinin refakatinde bulunmayan çocuklar için özel bir çalışma gerçekleştirildi. Hatta, standardı oluşturabilmek adına 2015 yılında bir genelge çıkarıldı; bunların devletin özel denetimi altında olduğuna, kurulacak olan özel geçici destek merkezlerinde bulunacaklarına ve bunların her türlü kötülükten korunacaklarına dair çalışmalar yapıldı.

Yeterli midir? Elbette değildir ama Türkiye'yi bütün dünyayla kıyasladığımızda, özellikle Suriyeli çocuklar için özel bir çalışma yapmadığını ifade etmek mümkün değil. Şimdi, Avrupa'da Türkiye'den çok çok daha az sayıda mülteci olmasına rağmen, Avrupa'da kaybolan çocuk sayısı maalesef çok ciddi rakamlara ulaşmakta. Onlar duvarların arkalarında ya da tel örgülerin arkalarında mültecileri tutarken o çocukların suç örgütlerinin eline nasıl geçtiğini fark etmiyorlar bile. Ki Almanya'da Kriminal Daire Başkanlığının tespit ettiği rapor bile bir sene içerisinde Almanya'da kaybolan çocuk sayısının 8.991 olduğunu gösteriyor. Türkiye'deki rakamlar bunun yüzde 1'i dahi değil. Ama bizim için önemli değil, tek bir çocuk bile söz konusu olsa, yapılan bütün çalışmalara rağmen tek bir çocuğun dahi istismar edilmesi riski söz konusuysa, bunun için terör örgütleriyle ya da herhangi bir suç örgütüyle mücadele etmek gerekiyorsa bunu yapmak zorundayız. Ben buradaki bütün milletvekillerinin bu görüşte olduğuna inanıyorum işin doğrusu ki daha 2016 yılında, geçtiğimiz birkaç ay içerisinde, bütün partilerin desteğiyle beraber Çocuk İstismarını Önleme Komisyonunun kurulmuş olması bunun bir göstergesi. Çocuk İstismarını Önleme Komisyonu yakın zamanda bitirilen raporunda çocukların her türlü istismarına karşı, gerçekleştirilecek her türlü istismara karşı alınması gereken önlemleri, somut önlemleri tek tek ifade etmiş durumda. Ben, aynı şekilde, kurulmasına nasıl hep beraber karar verirdiysek Çocuk İstismarını Önleme Komisyonunun sonuç önerilerinde ifade edilen hususların gerçekleştirilmesi için bütün partilerin destek olacağını ümit ediyorum işin doğrusu.

Hem Çocuk İstismarını Önleme Komisyonunda PKK'lılar, DAES'liler ya da diğer terör örgütleri tarafından istismara uğrayan çocuklar için gerekli önlemler ifade edildiğinden hem daha önceki yıllarda yine Meclis tarafından kabul edilen kayıp çocuklarla ilgili Meclis araştırması önergesinde bu husus

ele alındığından ve bu araştırma önergesinin sonuçları hâlen uygulanmakta olduğundan ve ayrıca özel olarak Daşkan Vekili olduğum İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda alt komisyon olarak 2015 yılından itibaren Mülteci Hakları Alt Komisyonu bulunduğundan; hâlihazırda mevcut bir komisyon varken, bütün milletvekillerinin, bütün partilerin desteğıyle beraber bu komisyon çalışmaktayken ayrıca yeni bir komisyon kurulmasına gerek olmadığı kanaatiyle hepimize saygılar sunarım.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Benli.

Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Fatma Benli'yi dikkatle dinledik ama dün daha kendi bakanları 800 bin Suriyeli çocuktan sadece 300 binine -o da yeterli olmayan- eğitim verildiğini, 500 bin çocuğa eğitim için dokunamadıklarını yukarıda sunuş konuşmasında söylemişken ve Türkiye'de 150 bin kayıt dışı çocuk olduğu söylenmişken Almanya'daki 8 bin rakamından daha düşük bir kayıp çocuk rakamıyla övünülmesi akıl alır gibi değil.

Ayrıca, Meclis tatile girmeden önce benzer bir konuşma sırasında kendisine Türkiye cezaevleriyle ilgili işkence iddiaları söylenip "Hepimiz adına gidip bunu yapın ki göğsümüzü gere gere 'Bu iddialar doğru değil.' diyebilelim." demişken, bütün bir yaz ve bugüne kadarki süreçte bu iddiaları araştırmak üzere görevini yapmamış birisi olarak şimdi "4 parti birden aynı kanaatteeiz." demesi noktasında bu kanaatin partimizin kanaatini karşılamadığını ifade etmek zorundayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

FATMA BENLİ (İstanbul) – Söz almam mümkün mü Sayın Başkanım?

BAŞKAN - Buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum Sayın Benli.

FATMA BENLİ (İstanbul) – Öncelikle, ben Almanya'daki rakamı Türkiye'yle karşılaştırarak Türkiye adına övünç duyduğumu ifade etmedim. Sadece bütün dünya gerçeklerini dikkate aldığımızda, Türkiye'nin mültecilerle ilgili yaptığı çalışmaların oldukça kayda değer olduğunu ama kaybolan tek bir çocuğun bile bizim için çok önemli olduğunu ifade ettim. Bu noktada, eğer eğitim sisteminin içerisine hâlen dâhil olamayan Suriyeli ya da başka çocuklarımız varsa bunlara ilişkin mücadele etmek sanırım bu Meclis içerisinde bulunan 4 partiye ait bir görevdir, öncelikle bunu ifade edeyim.

İkinci husus ise cezaevlerindeki işkence iddialarının araştırılması cezaevi alt komisyonunun görevi dâhilindedir ve cezaevi alt komisyonu bununla ilgili çalışmalar yapmaktadır. Ama bu konuda tekrar ve tekrar altını çizmek istediğim üzere iddialar cezaevlerinde değildir, iddialar gözaltı merkezlerinde ya da 15 Temmuzdaki darbe gecesinde onları ele geçiren kişilerin gerçekleştirdiği kötü muameleye ilişkindir. Bunun ötesinde, Türkiye'deki cezaevlerinde sistematik olarak ya da fiilî olarak herhangi bir cezaevi yönetimi tarafından ihlal olduğunun, işkence ya da kötü muamele olduğunun ifade edilmesinin Türkiye'ye haksızlık olduğu kanaatindeyim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Benli.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tutanaklardan da talep edebiliriz, arkadaşlar da uyarıyor. "Türkiye'deki 5 bin rakamı, Almanya'daki 8 bin rakamının altındadır." ifadesi var. Oysaki Türkiye'de 500 bin eğitime erişemeyen, 150 bin de kayıt dışı çocuk var; bunu bir tespit edelim.

Diğer konu: Cezaevi komisyonu, cezaevlerini inceleme alt komisyonundaki üyelerimiz defalarca bunu dile getirdiler. Türkiye’deki tüm cezaevlerinde kötü muamele ve işkence iddiaları var. Benim bunun doğruyu yansıtmıyor olduğuna inanmam lazım. Bunun için görev sizde. En başta Manisa’daki T Tipi Cezaevini ben size söyleyeyim ama Sincan’ından tutun, Silivri’sine kadar bu iddialar var. İşte bu iddiaların sahiplerinden bir tanesi de burada duruyor. “Gidelim, inceleyelim.” diyorlar, “Gitmeyeceğiz.” diyorsunuz. Gidin, yüzümüzü ağartacak bir raporla dönün o zaman. Neden korkuyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Sayın Başkan...

Sayın Başkan, Komisyonumla ilgili bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Böyle bir usul yok Sayın Metiner.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben doğrudan Fatma Hanım’a sordum.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Ama, bir suçlama var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim?

MEHMET METİNER (İstanbul) – Komisyon Başkanı olarak cezaevindeki işkence iddialarını bilerek ve isteyerek araştırmaya gitmediğimiz yönünde bir suçlama var.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 60’a göre bir dakika verelim Sayın Başkanım.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sizinle ne alakası var?

BAŞKAN – Sayın Metiner, şimdi, ilk ayağa kalktığınızda dediniz ki: “Açıklama yapmak istiyorum.” Böyle bir usulümüz yok. Eğer sataşma varsa bunu ifade ederseniz, hangi cümlelerle size sataşıldığını söylerseniz ben de değerlendiririm.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Söyledim demin.

BAŞKAN – Tutanakları getirteceğim, bakacağım Sayın Metiner, değerlendireceğim, böyle bir ifade varsa...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Bir dakikalık açıklamaya izin vermemenizi kınıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kınayabilirsiniz, öyle bir özgürlüğünüz var tabii ki.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Bir düzgün cümlesi yok ya, ha bire geri geliyor ortalığı!

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi lehinde Deniz Depboylu, Aydın Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Depboylu. (MHP sıralarından alkışlar)

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP’nin IŞİD tarafından suça itilen çocuklar dikkate alındığında kayıp mülteci çocukların akıbetinin araştırılarak mağduriyetinin önüne geçilmesi amacıyla verdiği grup önerisi üzerine, Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına önergenin lehinde söz almış bulunmaktayım. Konuşmama başlamadan önce aziz Türk milletini ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, çocukluk dönemi, toplumun geleceğini oluşturacak olan bireylerin sağlıklı kişilik yapısının temellerinin atıldığı özel ve hassas bir dönemdir. Sağlıklı ve gelişmiş bir toplumun temelleri ise özenle yetiştirilmiş bireylerin mevcudiyetiyle mümkündür. Bu nedenle, sağlıklı, huzurlu, uzun ömürlü bir toplum hayalini kuran herkes çocukların gelişmelerini en iyi şekilde sağlamakta

sorumludur. Çocukların sağlıklı gelişebilmesi için güvenli bir ortamda yaşaması, devlet tarafından korunması gerekmektedir. Çocuklara yönelik işlenen suçlar ve çocuk ihmalleri birçok çocuğun fiziksel ve ruhsal travma yaşamasına sebep olmaktadır. Bugün, hâlâ, eğitim hakkı gasbedilmiş, eğitimine devam edemeyen çocuklar mevcuttur. Çocuk yaştaki kızların erken yaşta evlendirilmesinin önüne hâlâ geçilememiştir. Çocuk işçiliği son bulmamış, yasal boşluklardan yararlanan yetişkinler tarafından çocuklar istismar edilmektedir. Çocuklar yasa dışı örgülerin ideolojik ve siyasi istismarına maruz kalmakta ve hatta suça itilmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına 6/12/2015 tarihinde kayıp çocuklarla ilgili olarak verdiğimiz araştırma önergesini sizlere hatırlatmak istiyorum. Maalesef, Adalet ve Kalkınma Partisi oylarıyla bu araştırma önergemiz o tarihte reddedilmişti. O dönemde verdiğim bilgileri de birazcık size tekrar hatırlatmak istiyorum. Kayıp çocuklarla ilgili istatistik verilerine bir bakarsak ne yazık ki ülkemizde çocuklarımızın güvenliğiyle ilgili ciddi bir tedbirsizlik ve ihmalin olduğunu görmekteyiz. Bugüne kadar kaybolan ve bulunamayan çocukların sayısı çok fazladır. Türkiye İstatistik Kurumunun 2008-2011 verilerine göre kayıp çocuk sayısı 27 binden fazladır. Yine 2008-2012 arasında toplam 40.220 kişi çocuk kayıp ilanı vermiş, yine aynı yıllarda toplamda 5.724 çocuk bulunabilmiş. İçişleri Bakanlığının verilerine göre bu sayı 15.900, bu kadar çocuk kaybı bildirilmiş. Yakınlarını Kaybetmiş Aileler Derneğine göre ise kayıp sayısı 30 bin. Türkiye İstatistik Kurumunun verdiği 2012'deki verilere göre 12.474'le en fazla çocuk kayıp ilanının verildiği yıl kabul edilmekte, bulunan çocuk sayısı ise maalesef kayıp çocuklardan çok daha az. Emniyet Genel Müdürlüğüne de verilen kayıp ilanları var. 2008'de bu başvuru 4.517 iken 2012'de 12.474 olmuş. Bu da 2008'den 2012'ye yüzde 123 artmış anlamına geliyor. Yine, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının verdiği veriler var. 2010 yılındaki bu sayı 8.081 iken 2014 yılında 18.696. Bu biraz kafa karıştırıcı sayın milletvekilleri. Bu saydıklarımın çoğu devlet kurumu, her biri ayrı bir sayı veriyor, hiçbirinin verdiği sayı birbirini tutmuyor. Sunulan bilgilere göre de, Aile Bakanlığının verdiği bilgilere göre bulunan çocuk sayısı da yok. Bulunanlara baktığımızda, bulunmuş veya bulunmamış olsun, çocuk kayıplarının arttığı da aşîkâr.

Bugün çocuklarımızla ilgili ciddi bir sorunla karşı karşıyayız. Çocuklar suç ve terör örgütleri tarafından kaçırılarak suça itiliyor, hatta canlı bomba olarak kullanılıyorlar. Bununla birlikte, biliyoruz ki çok farklı sebeplerle suça itilen çocuklarımızın sorunları da yeni değil, bu sorun giderek de büyüyor.

Değerli milletvekilleri, biz daha, kaybolan çocuklarımızın sayısını ve akîbetini öğrenememişken bugün karşımıza bir farklı sorun daha çıkıyor, ülkemize sığınan mülteci ailelerin çocukları da kayboluyor. Takdir edeceğiniz gibi, Suriye'de yaşanan kriz sonrası oluşan göç dalgasıyla sorun ve sorumluluklarımız artmış bulunmaktadır. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkan Yardımcısı Sayın Mehmet Ali Torunoğlu bir açıklama yaptı konuyla ilgili çalışan komisyon alt grubunda. Türkiye'de kayıtlı Suriyeli sayısının 2 milyon 753 bin olduğunu açıkladı. 2011'den 2016 Eylül sonuna kadar 177 bin Suriyeli bebek doğduğu bilgisini bize ulaştırdı. Yine, Mülteci Hakları Komisyonu Başkanı Atay Uslu da diğer ülkelerden gelen 300 bin yabancıyla birlikte Türkiye'deki sığınmacı sayısının 3 milyona yükseldiğini ifade etti. Göç İdaresi verilerine göre, 0-19 yaş arasındaki çocuk sayısı ülkemizde toplam 1 milyon 336 bin. Bu çocuklar bizim sorumluluğumuzda, bu çocuklar bizim emanetimiz. Mülteci çocuklar da bizim çocuklarımız gibi kayboluyorsa eğer bir durum, durumu iyice değerlendirip, yapacaklarımızı planlamamız gerekiyor.

Kaybolan her çocuk istismar mağdurdur, yaşamı tehlikededir. Çocukların birçoğunun çeteler tarafından ve terör örgütlerince kullanılmak üzere kaçırıldığının bilgisi sahibiyiz. Bu çocuklar suça alet edilmekte, suça itilmektedir. Yapılan araştırmalarda terör örgütlerinin insan kaynağı olarak 14-25 yaş arasındaki çocuk ve gençleri kullandığını da tespit etmiş bulunmaktayız.

Söz konusu, gösteri, yürüyüş gibi eylemlerde çocukların kullanılmasında belli başlı sebepler var. Yine, farklı suçlar için de çocukların kullanılmasında farklı sebepler var. Bu sebepler neler olabilir diye şöyle bir düşünecek olursak: Birincisi, çocukların ceza ehliyetinin olmaması; bir diğeri, çocuğun bir yetişkine göre şüphe çekmemesi; çocukların istenilen amaç doğrultusunda kullanılmasının yetişkinlere göre daha kolay olması; güvenlik güçlerinin çocuklara karşı güç kullanamayacağının bilinmesi çocukları terör örgütü tarafından kullanılmak üzere bir cazibe merkezi hâline getiriyor. Yasa dışı yapılanmalar tarafından, çocuk ve kadınlarımızın “Hep birlikte mücadele veriyoruz.” şeklindeki gösterisi, ifade tarzı da burada önemli bir etken. Bütün bu saydığım sebepleri göz önüne aldığımızda sorun sadece IŞİD değil, en başta PKK ve bununla birlikte diğer terör örgütleri.

Yine, 15 Temmuzda saldırıyı gerçekleştiren... 15 Temmuzu bir hatırlayacak olursak, o dönemde de saldırıyı gerçekleştirenlerin daha çocukluk çağında daha iyi bir eğitim, gözetim ve koruma iddialarıyla aileleri veya kendileri ikna edilerek himaye altına alınan çocukların özel amaçlı açılmış evlerde nasıl yetiştirdiklerini bugün de itirafçılardan dinliyoruz. Bunun adı, çocukların dinî, siyasi ve ideolojik istismarıdır. Çocukların suça karışmış olmasının, yaşadığı çevrede yeterince korunamamış ve ihmal edilmiş olmasından kaynaklandığını da unutmamamız gerekiyor.

Unutmayalım, bir devletin gücü, himayesindeki çocuklara ne kadar sahip çıktığıyla ölçülür. Zira çocuklar, milletin güvencesi, devletin güvencesidir. Burada da en büyük görev bize düşmektedir. Üretilen günlük politikalarla çocuklarımızın yaşadığı sorunların veya karşı karşıya kaldıkları risklerin ortadan kaldırılması mümkün değildir. Olası risk ve sorunların çözümü yahut engellenmesi için millî bir çocuk politikamızın olması, bu çalışmaların uzun vadeli planlanması ve uygulanması aşamasında takibinin yapılması gerekmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz önerenin lehinde oy kullanacağız. Verilen önerge değerlidir ancak tüm sorunları sınırlı süreyle çözmeye çalışan bir araştırma komisyonunun kurulması tabii ki önemli ama o da yeterli değildir çünkü biliyoruz ki araştırma komisyonlarının raporları bir süre sonra rafa kalkıyor, maalesef, gereken değeri bulamıyor. Bu sebeple, oluşturulacak olan çocuk hakları sürekli komisyonunun bu çalışmaların planlı ve disiplinli bir şekilde yapılmasını sağlama ve geliştirilecek politikaların altyapısını hazırlama aşamasındaki önemi çok büyüktür.

Bugün -söylediğim gibi- biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu önerenin lehinde oy kullanacağız ancak benim dileğim şudur ki Cumhuriyet Halk Partisinin sürekli bir çocuk komisyonu kurulması için önerge verdiğini biliyorum. Biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu önergeyi Meclis Başkanlığına sunduk. Şimdi beklentim Adalet ve Kalkınma Partisinin de en kısa sürede daimî bir çocuk hakları komisyonu kurulmak üzere bir kanun teklifinde bulunması...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Çocuk İstismarını Araştırma Komisyonunun zaten bu anlamda bir önerisi var.

DENİZ DEPBOYLU (Devamla) – İstismar Komisyonu yeterli...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Bu konuda zaten bir önerisi var diyorum.

DENİZ DEPBOYLU (Devamla) – Evet, haklısınız, ilk önerisi de budur.

Bu sebeple en kıza zamanda bu daimî komisyonun kurulmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Depboyu.

Önerinin aleyhinde Tülay Kaynarca, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Kaynarca.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi aleyhine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bu kürsüden çok değerli bilgiler aktaran tüm konuşmacıları saygıyla selamlıyorum. Öncelikle şunu da ifade etmem lazım: İbni Haldun’un çok sevdiğim bir sözü var, der ki: “Coğrafya bir kaderdir.” Ne yazık ki Suriyeli çocuklar için, sığınmacı çocuklar için bunun bir kader olmaması, acı ve gözyaşının olmaması adına hep birlikte hareket etmek, özel çabalar ve birlikte özel çözümler bulabilmek adına ciddi çalışmalar yapmak lazım. En son, Çocuk İstismarı Komisyonunun çocuk haklarıyla ilgili daimî bir yapı oluşturma, komisyon oluşturma şeklindeki önerisinde birlikte atılmış o gayret ve öneri de bu başlıklardan en değerli olanlarından biri. Ama şunu belirtmem lazım: Özellikle AK PARTİ hükümetleri döneminde “çocuk” başlığı adı altında, “çocuk hizmetleri” adı altında yaptıklarımız, tıpkı evlatlarımızla olduğu gibi, o bölgeden ülkemize sığınmış kardeşlerimiz için de aynı ciddiyette, aynı hassasiyette çalışmalarımız var.

Bakınız, o bölgedeki kamplara ben henüz yeni gittim ve geldim. Reyhanlı’ya gittim, Reyhanlı’da o bölgedeki Yetim Yaşam Merkezi’yle ilgili çalışmaları yerinde görmeyi arzu ettik 16 milletvekilimizle birlikte. O Yetim Yaşam Merkezi, yine İHH’yla birlikte bir uluslararası kuruluş, devamında AFAD, devamında Hükümetimizin verdiği destekler. Düşünebiliyor musunuz, 950 evlada, 950 yetim, anne babası olmayan çocuğa villa tarzı evlerde, tıpkı bizim o çocukevleri, sevgievleri, çocuk sitelerinde gösterdiğimiz hassasiyet gibi ne yapmaya çalışıyoruz? Onlar için de bu imkânları sunacak tüm imkânlarımızı buna harcamaya çalışıyoruz. Sadece Hatay Reyhanlı mı? O gittiğimiz programda, geçen hafta, -özellikle ifade ediyorum ki saygıdeğer vekillerimizle birlikte bölgedeydik- devamında Gaziantep, devamında yine Kilis, ki Kilis’in nüfusu mülteci ve oradaki sığınmacı sayısı, 90 bin nüfusu olan bir il 120 binleri aşmış sığınmacı sayısı. Dolayısıyla gerçekten bölgede ciddi bir yük var ve el birliğiyle çözüme gidecek yapıya ihtiyaç var. Evet, ifade edildiği gibi kayıp sığınmacı çocukların derdi hepimizin derdi, yine ifade edildiği gibi terör örgütü, o alçak ve hain PKK, DAESH, FETÖ, PYD, YPG, adı ne olursa olsun o bölgedeki projeye maşa olan tüm terör örgütleri, çocukları da elbette burada ifade edildiği şekliyle istismar edebiliyor. O yüzden bu anlamda sadece Hükümetimiz değil, sadece devletimiz değil sivil toplum kuruluşlarıyla, uluslararası örgütlerle el birliğiyle kendimize düşeni yapmamız lazım, bu bir.

İkincisi: Rakamlara bakıyoruz, biz 3 milyonu aşkın bir mülteci, sığınmacının olduğu bir bölgede yüzde 54’ten fazla çocuk ve gencin olduğunu, bu varlığı kabul ettiğimiz zaman görev ve sorumluluk tanımlarımızın çok daha fazla olduğunu görebiliyoruz. O yüzden çok önemli diyorum.

Yine, çocuğun üstün menfaati bütün çalışmalarımızda birinci maddedir. Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, bakın 2011 yılına kadar farklı birimlerde görülen bu yapı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yapılmakta. Ama sığınmacı ve mülteciler başlığında sadece Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla çalışma yeterli olmaz, aynı zamanda Millî Eğitim Bakanlığı, aynı zamanda Başbakanlığa bağlı AFAD, aynı zamanda dediğimiz gibi Göç İdaresi, tüm birimlerle el ele bu çalışmalar yapılıyor, daha titizlikle, daha özveriyle de yapılmaya devam edecek. Ben bir hissiyatımı belirtmek isterim. O kamplara gittiğim zaman, o yetimevlerindeki ilgi ve alakayı gördüğüm zaman, o çocukların Türkiye’ye bakışını, o ailelerin her birinin ama güvenle evlatlarını bizim devletimizin kurumlarına bırakışını ve o güveni hissedişini gördüğümüz zaman, “Evet” diyorsunuz, hem sayı itibarıyla hem bundan sonraki sorumluluklarımızın önemi çok daha fazla.

Rakamlara da baktığımızda, bu çalışmalar dikkat çekici. Bakın, 12 milyar dolar sadece geçici korumamız altındaki kardeşlerimiz için yaptığımız toplam yardım. Ama 12 milyar dolar bir tarafta, uluslararası örgütlerin bu konudaki üzerimizdeki bu çalışma ve yükü ilgili rakama baktığımızda

çok küçük, ifade edilmeyecek kadar küçük olduğunu görebiliyorsunuz. Yani, Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri bu konuda oldukça hassas, tıpkı yetim evlatlarımızla ilgili, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yaptığımız tüm hassasiyeti burada da gösterebiliyoruz. Reyhanlı'daki o kampa gittiğim zaman bu hissiyatı yaşadım; yine Kilis'teki o yapıyı gördüğümde, Gaziantep'te... Zaten bu illeri özellikle belirtiyorum, 3 milyonu aşkın mültecinin neredeyse üçte 1'inden fazlası bu 5 ilimizde yoğunluk kazanmış durumda. Dolayısıyla bu hassasiyetimiz çok değerli, bundan sonra yapılacak çalışmalar da çokça değerli. Bunun altını dikkatle çizmek istedim.

Sonra, Grup Başkan Vekili Sayın Özel'in ifade ettiği "eğitim" başlığı çok değerli. Ben bunu önemsiyorum. Bu "eğitim" başlığında gözden kaçan rakamlar arasında, Suriyeli çocukların bir kısmının okul dışında kaldığını görebiliyorsunuz. İşte, "Şu kadar bin çocuk sayısı var." deniyor. Resmî kayıtlarda eğitimde gözüken rakamlar var. Dolayısıyla, bu arada ifade edilen acaba çocuk işçisi mi, acaba farklı mı oldu, bununla ilgili o hassasiyeti Saygıdeğer Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız rakamlarıyla vererek, bu konudaki hassasiyetini de dikkatle ifade ederek, bu sorumluluğun da altını dikkatle çizerek belirtmiştir çünkü eğitim çok önemli, o çocukların Türkçe eğitimi hem Türkiye'ye hem Suriye'ye döndükleri zaman vatanlarına, vatanımıza faydalı evlat olabilmeleri için yapılabilecekler çok değerli. Dolayısıyla, devlet koruması, Avrupa'da kaybolan sayı, ben onlara girmek istemiyorum. İstanbul Milletvekilimiz Sayın Benli'nin işaret ettiği rakamlar var. Bu konuda Çocuk İstismarı Komisyonunun hazırladığı çok önemli ayrıntılarla, çok güzel ve titiz çalışarak, Sayın Yılmaz Tunç Başkanlığında tüm siyasi partilerden değerli milletvekillerimizle birlikte çalışılmış olan o rapor sonuçlarının devamı, onun kanunla ilgili bölümleri, yasama çalışmalarını birlikte çıkarabilmemiz, yönetmelik ve genelgeyle ilgili yapılacak olanların da yine bu masada, ilgili bakanlıklarda çıkartılabilmesi ve takibinin yapılabilmesi çok değerli.

Bu duygu ve düşüncelerle, Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi aleyhinde olduğumu ifade ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aa, o kadar güzel konuşup...

TÜLAY KAYNARCA (Devamla) - Ama bir taraftan da yine bugün yapılacak olan Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun yasal düzenlemesiyle ilgili çalışmanın da çok önemli olduğunu ve tüm milletvekillerimizle birlikte ortak bir kanaatle inşallah bugün bu çalışmayı, bu yasal çalışmayı tamamlayacağımıza yürekten inanıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O kadar güzel konuştunuz "evet" vereceğinizi sandık.

TÜLAY KAYNARCA (Devamla) - Bazen muhalefette olmak ile iktidar sorumluluğunda olmak çok farklıdır Sayın Özel. Bu konudaki hassasiyetinize katılıyoruz. Bu konudaki hassasiyetiniz Türkiye Cumhuriyeti devleti çocuklarımız için, tüm mülteci, sığınmacı bütün evlatlar için aynı hassasiyettedir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vallahi oy vereceğini sandım ya.

TÜLAY KAYNARCA (Devamla) - Tüm kurumlarındaki rakamlar da açık ve nettir. Bu konuda destek olan Saygıdeğer Başbakanımıza, kıymetli Bakanımıza, ilgili bakanlıklardaki tüm değerli hazıruna da ben huzurlarınızda teşekkür ediyorum, iyi çalışmalar diliyorum, hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaynarca.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, efendim, yerimden...

BAŞKAN - Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aslında Sayın Kaynarca birkaç kez ismini anarak satışmaya varabilecek takımlarda bulundu ama zaman almamak için pek kısa bir söz istiyorum efendim.

BAŞKAN - Buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum.

Sayın Kaynarca çok dikkatli bir dil kullanır aslında.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Efendim, ben de zaten bir çok tespitini çok yerinde buldum. İlk kez iktidar partisinin muhalefet partisinin yapmış olduğu tespitlere katıldığımı, çok önemli olduğunu, konunun araştırılması gerektiğini, kalıcı komisyonu söyledi, tam “evet” oyu verecekler diye düşünürken “hayır” oyu vereceğini söyleyip sonra da “İktidar ile muhalefet arasında böyle şeyler olur. Muhalefet ile iktidar sorumluluğu arasında bir fark var.” deyip bize de bir gönderme yaptı. Bu kadar önemli bir konuyu doğru tespit edip yine de iktidarda olunduğu için “hayır” oyu verme zorunluluğu o parti için herhâlde yakında muhalefet olmayı tadacaklarının en önemli işaretidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim Sayın Özel.

Sayın Kaynarca, mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurunuz.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) - Saygıdeğer Başkanım, Çocuk İstismar Komisyonu yeni toplandı. Bu Komisyon çok değerli tüm milletvekilleriyle, hem iktidar hem muhalefet milletvekilleriyle çok değerli bir Komisyon raporu çıkarttı. Az önce kürsüden de ifade ettiğim şekliyle, bu raporun devamı, bunun takibi, ilgili yasal düzenlemeler, çalışmayı yapmak gerekir. Dolayısıyla, ikinci bir çalışmanın gerekli olduğunu düşünmüyorum. Değerli katkıları dolayısıyla da bu Komisyona emek veren tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kaynarca.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, biraz önce Sayın Mehmet Metiner’in bir talebi vardı. Tutanağı getirtip onu değerlendireceğimi ifade etmiştim. Tutanağı getirttim. Sayın Metiner’in satışma nedeniyle söz talep etmesine gerekçe gösterdiği Sayın Özgür Özel’in konuşmasında cezaevi komisyonuna atfen “Cezaevi komisyonuna ‘Gidin.’ diyoruz ama ‘Gitmeyeceğiz.’ diyorsunuz.” şeklinde bir cümle var. Sanıyorum Sayın Metiner bu “Gitmeyeceğiz.” kelimesi nedeniyle bunu bir satışma olarak değerlendirdi. Sayın Metiner buradaysa İç Tüzük 69’uncu maddeye göre kendisine satışma nedeniyle söz vereceğim ama sanıyorum, Sayın Metiner burada değil.

Şu bilgiyi de Genel Kurula bir kez daha sunmak istiyorum:

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük’ün 69’uncu maddesi “Açıklama hakkı” başlığıyla milletvekillerine bir hak vermektedir, o da şudur, maddenin birinci fıkrası aynen şu şekildedir: “Şahsına satışılan veya ileri sürmüş olduğu görüşten farklı bir görüş kendisine atfolunan Hükümet, komisyon, siyasî parti grubu veya milletvekilleri, açıklama yapabilir ve cevap verebilir.”

Bu çerçevede milletvekilleri -dikkat ettiyseniz- ya da grup başkan vekilleri satışma nedeniyle söz talep ettiklerinde satışma gerekçesini ifade ederler; eğer bu gerekçeyi ifade etmiyor iseler kendilerine Meclis Başkan Vekili olarak sorarım: “Hangi nedenle söz istiyorsunuz? Hangi cümlesiyle size satıştı?” Bunu sormak zorundayım, bunun tutanaklara geçmesi gerekir. Ama bunun dışında da milletvekillerimiz, İç Tüzük 60’ıncı maddeye göre pek kısa bir sözü olduğunu ifade ederek söz talep edebilirler. Böyle bir söz talebi olması hâlinde bunun gereğini yerine getirmek konusunda takdir hakkı Meclis başkan vekiline aittir. Örneğin biraz önce Sayın Kaynarca yerinden mikrofonunu açarak 60’ıncı maddeye göre söz talep eder anlamında bir davranışta bulundu yani mikrofonunu açtı. Bir diyalog çerçevesinde

elbette o takdiri söz verme yönünde kullanmak zorundayım. “Sadece açıklama yapmak istiyorum.” diye bir milletvekili ayağa kalkıp söz talep ederse buna İç Tüzük nedeniyle herhangi bir şekilde olumlu yanıt vermem mümkün değil, bunu da bilginize bir kez daha sunuyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1’inci sırasına, yine bu kısımda bulunan 205, 340, 39, 250 ve 302 sıra sayılı Kanun Tasarılarının ise yine bu kısmın sırasıyla 4, 5, 6, 7 ve 8’inci sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/11/2016 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince, grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Bülent Turan

Çanakkale

AK PARTİ Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer işler” kısmının 1’inci sırasına, yine bu kısımda bulunan 205, 340, 39, 250 ve 302 sıra sayılı Kanun Tasarılarının ise yine bu kısmın sırasıyla 4, 5, 6, 7 ve 8’inci sıralarına alınması ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi;

438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetvellerdeki şekliyle olması;

Önerilmiştir.

438 Sıra Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Daire Kanun Tasarısı (1/775)		
BÖLÜMLER	BÖLÜM MADDELERİ	BÖLÜMDEKİ MADDE SAYISI
1. BÖLÜM	1 ila 20’inci maddeler arası	20
2. BÖLÜM	21 ila 48’inci maddeler arası (Geçici Madde 1 dahil)	29
TOPLAM MADDE SAYISI		49

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu önerisi lehinde ve aleyhinde toplamda 4 sayın milletvekiline söz vereceğim.

Lehinde ilk konuşmacı Mehmet Akif Yılmaz, Kocaeli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Yılmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubumuzun, Meclisimizin çalışma düzenini belirleyen grup önerisiyle alakalı söz aldım. Bu vesileyle yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu önerimizde çalışma düzenimizle alakalı, Meclisimizin işleyişiyle alakalı görüşeğimiz kanun teklif ve tasarılarıyla ilgili bazı değişikliklerimiz var. Bunlarla alakalı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nı 1’inci sıraya çekiyoruz. Bugün görüşmeye başlayacağız.

Milletvekillerimizin malumu, bu kanun önemli düzenlemeler içeriyor. Özellikle; çocuk istismarı, cinsel istismar konularında suç ve ceza dengesinde cezaların caydırıcılık açısından önemli ölçüde artırıldığı yeni düzenlemeler gelecek ve inşallah bugün bu önerimizden sonra bu kanunumuzu, kanun tasarımızı görüşmeye başlayacağız.

Haftaya, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun 2’nci sırayla alınıyor ve haftaya görüşeceğiz. Ardından, Sınai Mülkiyet Kanun Tasarımız gelecek ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile Benin Hükûmeti Arasında Ekonomik ve Ticari Teknik İşbirliği Anlaşmalarıyla alakalı sözleşmeler sıralarına alındı ve grup önerimiz olarak bu sıralamayla yüce Meclisimizin takdirine sunuldu.

Önerimiz bunları içermektedir. Bu konuda Meclisimizin desteğini bekliyor, hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu önerisi aleyhinde Erkan Aydın, Bursa Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Aydın. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AYDIN (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisinin son dakika getirdiği, dün gece 18.23’te yazılıp basılan, kırk sekiz saat süre sonra aslında Meclise gelmesi gereken grup önerisiyle ilgili söz almış bulunmaktayım.

Aslında, bir hafta önce farklı bir karar almıştınız ama herhâlde acele bir şeyler var, araya bu da sıkıştı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Anayasa Mahkemesi süresi var, o yüzden.

ERKAN AYDIN (Devamla) – O yüzden, tamam.

Aslında, bu kadar önemli işler varken bunun araya sıkışması da manidar. Baktığımızda, Türkiye’de hem iç politikada hem dış politikada hem de ekonomide çok zor bir virajdan geçmekteyiz. Ekonomik veriler gittikçe kötüye gidiyor.

Bugün gene gelen son bilgilerde de FETÖ mağduriyetleri de hızla artıyor. 2010 KPSS sınavında da bir sürü mağduriyetin olduğu ve yeni belge ve bilgilerin de bugün ulaştığı, o gün o hakkı kazanan, çalışarak elde eden insanların da hakkının nasıl ödeneceğini altı yıl sonra da tabii, buradan izah edersiniz diye de düşünüyoruz.

Diğer taraftan, sessiz sedasız, İsviçre'nin Mont Pelerin kentinde de Kıbrıs görüşmeleri devam ediyor. Baktığınız zaman da Türk tarafı ile Rum tarafı bir görüşmenin içerisinde, ara verildi ve kısa süre sonra da tekrar bir araya gelecekler. Türkiye'nin de garantör devlet olduğu bu görüşmeleri Yunanistan Parlamentosu kendi parlamentosunda görüşüyor, İngiltere görüşüyor ancak bir tek Türkiye, Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu bundan bihaber. Baktığımızda, Dışişleri Bakanı sessiz, Başbakan sessiz, Cumhurbaşkanı sessiz, buradaki Parlamento da bihaber. Ne oluyor orada? Aslında, bunları bilmek de hepimizin hakkı diye düşünüyoruz. En azından Dışişleri Bakanı gelip bir kapalı oturum ya da bir açık oturumda Kıbrıs'ta neler olduğunu bize açıklasa memnun oluruz.

Acaba bu kadar yoğunluk içerisinde Kıbrıs “Ver, kurtul.” politikasına mı kurban gidiyor? Oralarda, kapalı kapılar ardında bunlar mı konuşuluyor? Baktığınızda Suriye meselesinin, Kuzey Irak meselesinin, Kıbrıs meselesinin, hepsinin de egemen güçlerin çıkarları -oradaki zengin doğal gaz yatakları- ve buradaki birtakım emperyalist hayallerin sonucunda şekillendiğini görmek çok da güç değil.

Aslında, orada barışı herkes istiyor. Sorulduğunda iktidar partisi diyebilir ki: “Kıbrıs halkı barış istiyor.” Peki, barışın ön şartı, “Oradaki halk istiyor. Verelim, kurtulalım.” mı? Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı diyor ki: “Türk tarafının yüzde 30'un altına inmeyi kabul ettiği gibi -gayriresmî taraftan bana gelen bilgilere göre- bilgiler sızıyor.” Yani, biz bu konuyu baştan kaybetmişiz gibi bir durum var.

Diyorlar ki: “Güzelyurt federal bir kantona dönüşsün, orada hem Türkler hem Rumlar yaşasın. Karpaz federal veya özel bir statüye verilsin ve buradaki toprak bütünlüğü sağlansın.” “Karpaz” dediğimiz yer neresi? Haritaya baktığınızda dürbünle hem Ürdün'ün, hem İsrail'in hem de Türkiye'nin görülebileceği, bizim Anadolu için de dış güvenlik açısından çok önemli, yüz yıllardır da dış kapısının anahtarı gibi görünen stratejik olarak çok önemli bir yer. Aslında bir zamanlar Menderes'in dediği gibi: “Kıbrıs'ı almadık ama vermedik de.” denecek, bunun sonunda hep birlikte bakacağız. Ayrıca, orada bir sürü de Türk vatandaşı yaşıyor, ticaret yapıyor, işlem yapıyor. Bunları da gemiye bindirip Mersin Limanı'na geri mi göndereceğiz? Bunlarla ilgili de açıklama olursa iyi olur.

Gene, 1974 yılında hem Başbakanımız hem de Genel Başkanımız Bülent Ecevit merhum ve merhum Erbakan hep birlikte barış hareketini başlatarak oradaki akan kanı durdurdular ve barışı getirdiler ama dün, iki gün önce Kıbrıs'ın kuruluş yıl dönümünde merhum Ecevit'in eşi Rahşan Ecevit Hanım'a yapılan o saygısızlığı da bu bahaneyle de kınamış oluyorum.

Bütün bunlar olurken peki ekonomide neler oluyor? Son verilere göre büyüme tahmini yüzde 3'lere gerilemiş durumda, enflasyon yüzde 8'lerde, işsizlik hızla artıyor, Türk lirası da yabancı para birimleri karşısında hızla değer kaybediyor özellikle dolar karşısında. Tabii, ekonomiyi sadece bir veri olarak görmemek gerekiyor, bütün olarak bakmak gerekiyor. Dış politik hamlelerin içerideki antidemokratik hamlelerin, Cumhuriyet gazetesine yapılanların, gazeteci ve yazarların hapse atılmalarının, şirketlere kayyum atanmasının ve diğer AB'ye, dışarıdaki insanlara ayar vermenin sonucu olarak içeride dolar tutulmıyor yani keskin sirke küptüne zarar veriyor.

Geldiğimiz noktada özel sektör borç sıkıntısına, borç batağına hızla giriyor ve kendini döndüremeyecek bir noktadan, inşallah, çıkma umudu olabilir diyoruz. Nasıl çıkacağız? Baktığımız zaman cumhuriyetin kuruluşundan 2002 yılına kadar seksen yılda Türkiye'nin borcu 257 milyar. 2002'den bugüne kadar ise -316 milyar- katlanarak artıyor. Bunlar evet, “Yollarımız oldu.” diyor iktidar partisi, “Köprülerimiz oldu.” ama ancak hepsi borç parayla oldu. Aynı kumarbaz babanın çocuklarına yaşattığı kısa süreli bir saadet gibi alacaklılar kapıya dayandığında ne yapacağımız henüz belli değil. Umarım, bu sıkıntılar da başımıza gelmeden atlattırız diyorum.

Ama bütün bunlar olurken ülkenin gündemi ne? Başkanlık. Başkanlık sistemiyle halkı bütün bu sıkıntılardan, dış politikadan, içerideki sıkıntılardan kurtaracağız. Nasıl yapacağız bunu da? “Başkanlık değil, aslında bir cumhurbaşkanlığı sistemidir.” masalıyla uyutarak yapacağız. Bu, bugün Türkiye’de olanlar bütün dünyanın mantığını da zorluyor. Halkımız iyi bilmelidir ki şu anda bulunduğumuz durum aslında Cumhurbaşkanının bir karşı devrimidir. Padişahlık ilanından önceki son noktadır. Hem Meclisimiz ve hem de Türk milleti, halkı adaleti aramaktadır. Şimdi, başkanlık için varını yoğunu ortaya koyan Sayın Cumhurbaşkanı, bakın, 1993 yılında ne diyor? “Başkanlık sisteminin ortaya çıkışı bir özentinin sonucu ya da Amerikan emperyalizminin bize bir tavsiyesidir.” Şimdi, yirmi üç yıl sonra ne oldu? Biz o tavsiyeyi dinleme kararı mı aldık, birdenbire gündemimiz başkanlık olarak tekrar geldi? Lütfen, bunun yanıtını da çıkıp buradan versinler.

Atatürk ne diyor? Kurtuluş Savaşı yapılmış, ülke düşmanlardan sıyrılmış ve bütün yakın çevresi, artık “Cumhuriyet ilan edildikten sonra nasıl yönetim konusuna geldiğinde başkanlık ya da padişahlık sistemini kuralım.” diyor ama Atatürk diyor ki: “Amerika sistemini ülkemizde uygulamayı hiç aklıma getirmedim. Sistemsiz ve kanunsuz tarzda bir reiscumhurluk ile başkanlığı birleştirmeyi asla düşünmedim. Bu da tam bir felakettir. Ben devlet işlerinden anlamam, benim bildiğim iş dış politikadır, askerliktir. Devlette bir yığın bakanlık var, herkes haddini bilmeli. Ben onlara bırakıyorum. Ben bu işlere karışmam asla.” diyor. (CHP sıralarından alkışlar) Yani Atatürk, başkanlık sistemine tamamen muhalif. O zaman bir tek Amerika sistemi var başkanlık olarak. Bir de ne var? Avrupa’da Hitler var, İtalya’da Mussolini var. Ve Atatürk bu ikisine de hem Hitler’e hem Mussolini’ye karşı aşırı derecede olmaması konusunda uyarılar yapıyor, “Böyle bir sistem olamaz.” diyor. Ve her fırsatta da bunu vurguluyor.

Şimdi geldiğimiz noktada, işte, başkanlık sistemi budur. Bu başkanlık sistemine Hitler’in başkanlık sistemi, Mussolini’nin başkanlık sistemi ve eğer Atatürk’ün yüz yıl önce bize yaptığı uyarıyı dikkate almaz isek korkarım –ama inşallah olmaz diyorum- sonumuz da bu tür diktatöryal ve iç karışıklık olabilir diyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyor, buradan müsaade istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu önerisi lehinde Erkan Akçay, Manisa Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Akçay. (MHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet Kalkınma Partisinin grup önerisi üzerine söz aldım, muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Her ne kadar İç Tüzük gereği lehte söz almışsak da, Sayın Turan, artık lehte midir aleyhte midir, konuşmadan sonra takdir sizindir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu grup önerisi 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nda ve değişik kanunlarda değişiklik yapan bir kanun tasarısının Genel Kurul gündeminin önüne alınması için getiriliyor.

Şimdi, neredeyse her hafta bir gündem değişikliği söz konusu. Tasarının içeriğine ilişkin görüşlerimizi biraz sonra görüşmeler başladığında Milliyetçi Hareket Partisi Grubundan değerli milletvekili arkadaşlarımız ayrıntılı olarak yüce Meclise sunacaklar. Ancak burada özellikle dikkat etmek istediğim bir husus var: Şimdi -bilhassa 24’üncü Dönemde görev yapan milletvekili arkadaşlarımız da çok iyi hatırlayacaklardır- yıllardır tartışılan en önemli konulardan birisi de Hükûmet tarafından getirilen torba kanun tasarıları ve teklifleri. 2014 yılının Eylül ayında zamanın Hükûmet sözcüsü ve Başbakanı bu konuda söz de vermişlerdi. Hakikaten, torba tasarı görüşmelerinin yasama kalitesini bozduğunu, plan, programdan uzak, kaliteli bir çalışma olmadığını da ifade etmişlerdi, itiraf etmişlerdi.

Fakat o günden bugüne değişen hiçbir şey yok. 2014 Eylülünden bugüne tam 15 torba tasarısı gördük, bugün 16'ncısı görülecek. Bu 438 sıra sayılı, adı "Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda..." diye başlayan bu teklif de neticede bir torba mahiyette yüce Meclise geliyor. 48 maddede, 12 farklı kanunda bir değişiklik öngörüyor. Bu denli çok sayıda kanunda değişiklik yapılması getirilen yasal düzenlemelerin yeterince tartışılmamasına da yol açmaktadır ve dolayısıyla yasama kalitesini de ciddi miktarda düşürmektedir.

Şimdi, öte yandan, bu tasarıda yer alan maddelerin önemli bir kısmı, daha yakın tarihlerde yapılan değişikliklerin tekrar bir değişikliği şeklinde geliyor, bir kısmı da Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti ve uygulamada ortaya çıkan sorunlara yol açan düzenlemeleri içeriyordu. Kanunların bu denli hızlı bir şekilde değişmesi, ülkemizdeki yasama faaliyetinin ve altyapısının yerleşmesine de engel oluyor. Kanunların uygulanmasına, burada bir uygulama birliğinin sağlanmasına da aykırılık teşkil ediyor, mâni oluyor ve bu husus, aynı zamanda, hukuk devleti ilkesini de zedeliyor. Ve buna ilişkin geçmişte bu maddelerle ilgili yapılan tartışmaları dikkate aldığımızda muhalefetin uyarılarının da hiç dikkate alınmadığını görüyoruz. Eğer muhalefetin o zamanki uyarıları dikkate alınmış olsaydı bugün bu düzenlemeleri yapmak da gerekmeyecekti.

Şimdi, değerli arkadaşlar, lafa geldi mi 2023, 2071 hedeflerinden bahsediyorsunuz Sayın Turan ama bir hafta, bir ay ve bir yıl sonrasını maalesef öngöremiyorsunuz çünkü plan yok, program yok, öngörü yok, vizyon yok. Kanunlar âdeta yapboz tahtasına dönmüş, yasama faaliyeti âdeta boşa dönen kasnak gibi dönüyor. Devamlı aynı değişiklikler tekrarlanmak zorunda kalınıyor. Stratejik plan yok. Üç yıllık orta vadeli bir programın ne öngörülebilir hedefleri tutuyor ve sürekli kısa vadeli hedefler ve öngörüler dahi revize edilmek durumunda kalıyor.

Şimdi, bu 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nda çok ilginç bazı hususları dikkatinize sunmak istiyorum. 2'nci maddede Askerî Ceza Kanunu'nun ek 8'inci maddesinde bir değişiklik geliyor. Aynı maddede 23 Haziran 2016 tarihinde değişiklik yapılmıştı. 23 Hazirandan bugüne ne geçti arkadaşlar? Temmuz, ağustos, eylül, ekim; dört ay sonra aynı maddede tekrar değişiklik getirmek durumunda kalıyorsunuz. 10'uncu madde Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 34/A maddesi, o da 18 Haziran 2014 tarihinde bir değişikliğe uğramıştı. Şimdi, iki yıl dört aylık bir süre sonra tekrar aynı maddede bir değişikliğe gidiliyor.

Yine, bu 438'in 13'üncü maddesi Türk Ceza Kanunu'nun 103'üncü maddesinde bir değişiklik getiriyor ve bu 103'üncü maddede, yine, 18 Haziran 2014 tarihinde 6548 sayılı Kanun'un 59'uncu maddesiyle değişiklik yapılmıştı. 14'üncü madde, yine, Türk Ceza Kanunu'nun 158'inci maddesinde 3 Nisan 2013 tarihinde değişmişti, üç yılı aşkın bir süre sonra tekrar değişiklik yapılıyor. 22'nci maddede, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100'üncü maddesiyle 27 Mart 2015'te değişiklik yapılmıştı. Yani, bir yıl sonra tekrar bir değişiklik söz konusu. 25'inci maddede, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 128'inci maddesinde 21 Şubat 2014 yılında değişiklik yapılmıştı. 26'ncı madde de, yine, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 135'inci maddesinde değişiklik öngörüyor. 21 Şubat 2014'te değiştirilmişti bu madde, şimdi tekrar değiştiriliyor. 27'nci madde de, hakeza, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 139'uncu maddesindeki bir değişiklik ve bu da 21 Şubat 2014'te değiştirilmişti. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 140'ıncı maddesi, yine, 21 Şubat 2014'te değiştirildi. Yine, bu 28'inci maddeyle bir değişiklik öngörülüyor.

Bu tasarinın 30'uncu maddesi de, yine, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 202'nci maddesinde bir değişiklik öngörüyor. Burada, 24 Ocak 2013'te zaten bir değişiklik yapılmıştı, tekrar değişiyor, aradan geçen zaman üç buçuk yıl ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 373'üncü maddesinde bir değişiklik öngörüyor. Bu da 17 Nisan 2013 tarihinde değiştirilmişti.

Yani, “yapboz” dediğimiz bu. Burada, bir plan, öngörü, vizyon var mı? Yok. Ne var? Günübirlik değişiklikler var, günübirlik idare. Bugün, böyle, “Onu yaparız.” Dün de ifade edildi bir konuşmacı tarafından, “var kanun -yok kanun, yok kanun- yap kanun” anlayışının hâkim olduğu görülüyor. Bu yasama anlayışını ve bu plansız programsız ve öngörüsüzlüğü de doğru bulmadığımızı ifade ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Sayın Akçay.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kayıtlara geçsin diye ifade etmek istiyorum. Bu kanunun önemine inanıyoruz ancak daha hızlı görüşülmesi talebimiz, sadece, Anayasa Mahkemesinin konuyla ilgili süre talebinden kaynaklanıyor. Bilginize sunmak istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tutanaklara geçmiştir Sayın Turan.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu önerisi aleyhinde Özcan Purçu, İzmir Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Purçu. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili kardeşlerim; hepinize saygılarımı sevgilerimi sunuyorum.

Evet, gönül ister ki bu kürsüden güzel şeyler konuşalım ama ülkemizin hâli malum, belli. Onun için üzülerken bunları söyleyeceğim, konuşacağım. Biraz önce bir haber geldi son dakika diye, dolar 3,30’u aşmış, borcumuz 45 milyar daha artmış. Bu, vatandaşın üzerine gelen bir borç; sen ben ödemeyeceğiz bunu, vatandaşın çilesi olarak vatandaşın sırtına yükleyeceğiz.

Yine biraz önce son dakika haberi geldi: Yine benzine bu akşam 9 kuruş zam yapılacaktı. Ya, bu vatandaş ne yapacak, ne yapacak bu vatandaş! Tarım bitti, ekonomi bitti, hayvancılık bitti, turizm bitti; biz ne yapacağız, bu vatandaşa ne vereceğiz? (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkeye en büyük zararı siyasetçiler veriyor şu an, iktidar veriyor şu an arkadaşlar. Ya, hiç insaf yok mu!

Tarım alanları, arkadaşlar, yüzde 10 azalmış, samanı dahi dışarıdan alıyoruz. Hayvancılıkta et ithalatı sınırsız hâle getirilmiş, hayvancılık da öldü. Ya, dört mevsim gören bir ülke burası, ne yapıyoruz biz arkadaşlar! Acilen bu Hükûmetin, iktidarın görevini yerine getirmesi lazım. Bu vatandaş artık huzura kavuşmak istiyor; bu vatandaş açlık, yoksulluk, işsizlik çekmek istemiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Dört mevsim gören bir ülkede işsizlik had safhada, yoksulluk had safhada. 6 milyon yoksul olmuş arkadaşlar, haberiniz var mı? Tarımıyla, turizmiyle dünyanın en güzel ülkesinde yaşıyoruz ya. İktidarın, Hükûmetin görevi ülkesinin zenginliklerini vatandaşa aksettirmektir. Biz böyle bir şey görmedik ya, zenginlik de görmedik, hep fakirlik. 17 milyon yoksul var bu ülkede. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Yarın ne yiyeceğini düşünen 17 milyon yoksul var. Ne yapıyoruz arkadaşlar? Tutturmuşuz burada yok FETÖ, yok başkanlık. Başka işimiz yok mu bizim ya, başka işimiz yok mu? (CHP sıralarından alkışlar)

İşsizliği düşünen yok. 4 tane üniversite bitirmiş delikanlı gençler, kızlarımız sokaklarda geziyor, garsonluk yapıyor ya. Geçen gün bir kızımız, mühendis ya, yazık, günah ya, İngilizcesi var, yemin ederim, bana çay getiriyor, servis yapıyor. Yazık, ayıp arkadaşlar, ülkemizin ayıbı bu ya, vallahi ülkemizin ayıbı. Ben artık utanıyorum, yurt dışına da gidiyorum, utanıyorum.

Tarımımıza var ya el atsak... Çiftçimize destek ver ya Tarım Bakanım, çiftçimize, şu ülkeye destek verin ya. Hayvancılığa destek verin. Turizm Bakanım, turizm can çekiyor, kaç tane otel satılık ya. Arkadaşlar, artık ne yapacağız biz, ne yapacağız? Yazık, günah. Bırakın belediyeleri melediyeleri. İktidar, Hükûmet ne yapıyor ya? Ben göremiyorum.

Bakın, dün Kayseri'ye gittik. Kayseri'de rantın en güzel olduğu yerde Roman vatandaşların gene evlerini yıkmışlar, 30 kilometre öteye... Hani biz Müslüman'dık, hani kardeşimiz açken biz tok kalamazdık? 30 kilometre öteye bir çukurun içine koymuşlar, oradaki güzel yerleri apartman yapmışlar, 500 bin euroya satıyorlar. Benim Roman kardeşime 50 bin liralık ev vermişler.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yazıklar olsun!

ÖZCAN PURÇU (Devamla) - Servis yok, ulaşım yok yani hastane yok, araba da çalışmıyor, eczane yok, çocukları da okula gidemiyor; ondan sonra burada kalkıyorlar, diyorlar ki: “Efendim, mülteci çocukları araştırıyoruz.” Bu çocukları ne yapacaksınız? Bu çocuk sokakta. Ne yapacaksınız ya? Ne yapacaksınız bu çocukları? (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ne yapacaksınız? Çocuk mu araştırmak istiyorsunuz, alın size çocuk. Var mı başka bir şey? Alın, bakın, burada çocuklar var. Mülteciler de bizim çocuklarımız, araştırabilirsiniz ama bakın, elli defa söyledim, ben utanıyorum artık. Strateji belgesi yaptınız, izleyen var mı? Burada bir tane milletvekili “Roman Strateji Belgesi”ni izliyorum, şunu yapıyor.” desin, geleceğim, alnından öpeceğim, özür dileyeceğim. Yazıklar olsun ya, yapmayın ya, yapmayın! Çadırda yaşıyorlar, utanmıyor muyuz ya? Yapmayın arkadaşlar, vallahi rezillik. Orada 300 tane çocuk Kayseri’de okula gidemiyor, bir tane servis çıkaramıyoruz. Kayseri milletvekilleri nerede? Nerede Kayseri milletvekilleri? Ayıptır, günahtır arkadaşlar.

Ülkemizin zenginliklerini biz vatandaşa vermek zorundayız. Bunun vebali bizim üzerimize. Ben, Türkiye Cumhuriyeti milletvekili olarak... Tarımın zenginliklerini kullanamıyoruz; hayvancılığın, turizmin, yer altı yer üstü maden kaynaklarını kullanamadığımızdan, vatandaşa yansıtmadığımızdan ben Cumhuriyet Halk Partili bir milletvekili olarak bütün vatandaşlarımdan özür diliyorum, bütün vatandaşlarımdan. (CHP sıralarından alkışlar) Yazıktır, günahtır arkadaşlar. Bu ülke o kadar güzel, o kadar zengin bir ülke ki burada bir tane fakirin kalmaması lazım, bir tane yoksulun kalmaması lazım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kendileri rezidansta, Roman vatandaşlar çadırda.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Bakın, açlık sınırı 1.400 lirayı geçti, biliyor musunuz? 17 milyon yoksul, bu ülkede çoğu aç yatıyor. Gene yoksulluk sınırı 4.500 lirayı geçti. Bizim kardeşlerimiz 1.300 lira maaşla, hadi geçin bakalım, mucize yarat. Var mı böyle bir şey? (CHP sıralarından alkışlar) Çalışma Bakanım, Maliye Bakanım, biz Türkiye’yi rahatlatalım, vatandaşlarımızı rahatlatalım. Ona buna peşkeş yok arkadaşlar, bu ülkenin zenginliğini bu vatandaşlara vermediğimiz müddetçe onların yoksulluğu, fakirliği, sıkıntısı bizim günahımızdır, bizim günahımızdır. Yazık ya, Türkiye gerçekten, kalkınırsa bütün dünyada lider olabilecek bir ülke.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Başkanlık ne olacak?

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Her gün buraya geliyor birileri, “Yok FETÖ şöyle olmuş, yok başkanlık böyle olmuş.” Ya arkadaşlar, enerjiyi boşa harcıyoruz, ampul yanıyor burada, hepinizin enerjisi var, hepinizin yetkileri var, yazık, yazık, yazık! (CHP sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, elhamdülillah hepimiz Müslüman'ız. Ya arkadaşlar, kutuplaştık, kutuplaştık, kutuplaştık. Geçen gün Erzurum'a gittim. Cumhuriyet Halk Partisi... Milletvekilim kaçtı, “Ne oldu?” dedim. Ya, kaçıyor yanımdan adam. Ne oldu kardeşim ne oldu? Biz kardeşiz arkadaşlar, bu ülke hepimizin. AK PARTİ’li kardeşlerimi de seviyorum, HDP’li kardeşlerimi de, MHP’li kardeşlerimi de, Cumhuriyet Halk Partili kardeşlerimi de. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim hep birlikte bu ülkeyi kalkındırmamız lazım ama ben bunu görmedim. O oraya ayrılıyor, bu buraya ayrılıyor; ülke kutuplaştı da kutuplaştı. Yok böyle bir şey arkadaşlar.

Ben, Avrupa’da on bir yıl çalıştım, Avrupa Konseyinde çalıştım. Yeri geldiği zaman ülke menfaatleri için hep birlikte birleşiyor adamlar, ülkesini kalkındırıyor ama bizde böyle bir şey yok. Şuradan bir gün birisi kalkıp da “Şu fabrikayı açtık.” demedi. Hep köprü yapıyoruz, hep yol yapıyoruz. Allah aşkına, bu ülkenin yolsuzlukla alakalı bir sıkıntısı kalmadı, yolsuzluk sıkıntımız kalmadı. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Hep yollar yaptık arkadaşlar; biraz da fabrika açalım, biraz da işsizliği önleyecek alternatif kalkınma modelleri yaratalım. Var mı Hükûmette bu?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Var tabii.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Bana bir tane gösterin ya. “Şu gün şu fabrikayı açtık, 500 kişi işe aldık.” deyin. Var mı ya? Kırılıyoruz ya.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Görmek istemeyene...

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Yeni rakamlar açıklanmış, hepsi hikâye, yüzde 11 işsizlik. Çıkın bakalım şu sokağa, 100 insan çevirin, 11 kişi işsiz bulacak mısınız, yoksa 60 işsiz mi bulacaksınız? Yok böyle bir şey.

Arkadaşlar, kendimize gelelim. Enerjimizi, ülkenin enerjisini boşuna harcamayalım. Yazık günah vatandaşa. Vallahi, vatandaş ızdırıp çekiyor. İntiharların sayısı arttı.

Yarın ne olacağını düşünen, ne yiyeceğini düşünen, “Hangi işe hangi başvuruyu yapayım?” diye kara kara düşünen vatandaşımız var, gençlerimiz var. Bu ülke genç nüfusa sahip bir ülke. Gençlerimizi de kullanamıyoruz, topraklarımızı da kullanamıyoruz, tarımı da kullanamıyoruz, vatandaşlarımızı da bu ülkenin zenginliklerini yansıtamıyoruz.

Biz daha ne yapacağız arkadaşlar ya?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Gölge yapmayın ya.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Şu Mecliste birleşip hep birlikte karar alamıyoruz. Efendim “Şunu araştıralım.” diyoruz, ret geliyor; “Bunu araştıralım.” diyoruz, ret geliyor. Niye ret veriyorsunuz arkadaşlar? Biz de bu ülkeye hizmet edeceğiz hep birlikte. Niye ret veriyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çok bağıırıyorsun. Bağırma, “Evet.” vereceğiz.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Ama olmaz, ret vermeyeceksin. Ülkenin menfaatleri vatandaşın menfaatlerinin doğrultusunda “Hayır.” demeyeceksiniz. Sırf siyasi sebeplerden dolayı “Hayır, hayır, hayır.” Yok böyle bir şey.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Neye “Evet.” diyelim?

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Biraz farklı konuşalım, farklı düşünelim. Hep birlikte bir şeyler de yapabiliriz bu ülke için.

Bakın, emekçiler mahvolmuş durumda, memur mahvolmuş durumda, işsizler zaten ona keza. Herkes muallakta.

Arkadaşlar, herkes aklını başına alsın. Biz burada rahat rahat oturuyoruz vallaha. Millet acı çekiyor, hüznün var, sıkıntı var, zaten terör eylemleri had safhada, had safhada. Bir an önce ülke olarak hep birlikte el ele vereceğiz, kalkındıracağız bu ülkeyi arkadaşlar. Yok böyle; Hükûmeti de eleştiriyorum, iktidarı da eleştiriyorum. Biraz kendimize gelelim, kendinize gelin arkadaşlar.

Bakın, strateji belgesini hiçbiriniz takip etmiyor. Gelin, bir gün burada Roman konusunu işleyelim, bir gün boyunca. Hepinize teklifim, MHP grup başkan vekillerimize söylüyorum, AKP’li...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Her hafta işliyoruz, her hafta.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Biz zaten hazırız. Bir gün boyunca Romanların yoksulluğunu konuşalım. Hani nerede?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Her hafta konuşuyoruz.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Hani nerede konuşuyorsunuz ya? Oyunu almaya geldiğinizde tamam.

Vallaha, bütün vatandaşlara söylüyorum: Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarında acı yok, hüznün yok; barış var, sevgi var, mutluluk var. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) İnanın, emekçiye de, işçiye de, yoksula da, fakire de dokunacak bu Cumhuriyet Halk Partisi. Artık alternatif, tek, sadece Cumhuriyet Halk Partisi. Artık bitti arkadaşlar, herkes de bu gerçeği görsün.

Hepinize sevgiler saygılar arkadaşlar, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Purçu.

Sayın Arık...

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Başkanım, sayın hatip “Kayseri vekilleri nerede?” diye sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Nasıl bir sataşma Sayın Arık?

ÇETİN ARIK (Kayseri) – “Kayseri vekilleri yok mu? Nerede Kayseri vekilleri?” Çalışmıyorlar gibi bir algı oluşturdu, yerimden...

BAŞKAN – Siz, kendinizi kayıtlara geçirmek suretiyle Kayseri milletvekillerinin burada olduğunu ifade ettiniz. Tutanaklara geçmiştir Sayın Arık.

Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, zaman kaybetmemek için, kanuna geçmek için kürsüye çıkmayacağım izin verirsiniz. Ancak, şunu ifade etmek istiyorum: “Her gün FETÖ, her gün FETÖ, başka iş yok mu?” söyleminin çok tehlikeli olduğu kanaatindeyim. “FETÖ” dediğimiz şey, bu ülkenin geleceğini karartmak isteyen bir yapıdır, bununla ilgili örneğin doğru olmadığını düşünüyorum.

Ayrıca “Roman Strateji Belgesi”yle ilgili hiçbir iş yapılmadı.” dedi sayın hatip. Oysa, 5 bakanlık bununla ilgili bilgilerini verdi, defaten toplantı yaptı ve buna devam ediyoruz, katkı sağlamaya çalışıyoruz. Kendisinin de imkân ve katkılarını bekleriz. Ayrıca, daha sakın konuşsaydı cevap...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Turan, tutanaklara geçmiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.57

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.23

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- *Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 438) (x)*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Hükûmet? Yerinde.

Komisyon Raporu 438 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu tasarı, İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında görüşülecektir. Bu nedenle, tasarı, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Şimdi tasarinın tümü üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

Tümü üzerinde siyasi parti gruplarına öncelikle söz vereceğim.

Siyasi parti gruplarına söz verme çerçevesinde ilk söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Ömer Süha Aldan’a aittir.

Buyurunuz Sayın Aldan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına görüşlerimi belirtmek üzere huzurlarınızdayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Tabii, öncelikle, bu yasa tasarısının bir tasarı şeklinde önümüze gelmesinden memnuniyet duyuyoruz çünkü kanun hükmünde kararnamelere artık alışmaya başladık. Aslında kanun hükmünde kararnameler, olağanüstü hâl ilanı çerçevesinde yapılacak düzenlemelerdir. Ne yazık ki Hükûmet tarafından olağanüstü hâl düzenlemesiyle hiç ilgisi olmayan konularda da sıkça kanun hükmünde kararname çıkarılmaktadır.

Bu anlamda, bu tasarının Meclisin önüne getirilmesi, Parlamentonun hiç değilse bir gözleminden geçmesi sevindirici bir gelişmedir.

(x) 438 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Lakin şunu da eklemeyen geçmemek lazım ki bu düzenlemelere hakikaten alıştık. Şöyle bir şey var: Bir “yasa metnini yeniden elden geçirmek” diye bir kavramla karşı karşıyayız. Sıkça düzenlemeler değişiyor. Örneğin, bakıyorsunuz, sulh ceza mahkemesi dinlemelerle ilgili görevliyen bir anda konjonktür gereği ağır ceza mahkemesi yetkili kılınabiliyor; ağır ceza mahkemesinden, oy birliğiyle, telefon dinleme ya da gizli soruşturmacı isteme yetkisi istenebiliyor. Bunun dışında da şimdi bugün göreceğimiz gibi, şimdi de ağır ceza mahkemesinin elinden yetkiler alınarak tekrar sulh ceza hâkimliğine verilebiliyor. Şöyle bir olguyla yüz yüzeyiz: Artık günümüzde konjonktürel yapıya dayalı yasal düzenlemeler yapıyoruz.

Elbette ki şunu yadsınamamak lazım: Kanun hükümleri ilahi bir hüküm değildir, zaman zaman toplumsal değişime dayalı olarak, toplumdaki arzulara dayalı olarak, toplumsal baskıya dayalı olarak kanun metinlerini değiştirmek mümkündür. Bunda bir tereddüt yok. Lakin, sadece belli konulara, spesifik konulara yönelik bu değişiklikler, gerçekten hukuk alanında büyük yaralar açmaktadır.

Şunu da göz ardı etmemek lazım: Eğer bir ülkede hukuk çok konuşuluyorsa, o ülkede demokraside bir sorun vardır, özgürlüklerde bir sorun vardır. Özgürlüklerin, demokrasinin bolca olduğu ülkelerde hukuktan, yasal düzenlemelerden, sınırlamalardan, sık sık yasa değişikliklerinden söz edilemez.

Bu tasarıya gelince, bu tasarıyla ilgili belli kaygılarımız var. Bazı maddelere katılıyoruz kuşkusuz. Kaygılı olduğumuz maddelerden birkaç tane örnek vermek isterim. Örneğin, İcra ve İflas Kanunu olsun, İş Kanunu olsun, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu olsun, bu kanunlarda kesin hükmü belirleyen bir miktar vardır, bu, genellikle bin liradır. Şimdi, bu yapıyla, bu düzenlemelerle bu kesin hüküm olan miktarlar 5 binle-7 bin lira arasında değiştirilmek istenmektedir.

Şunu hiçbir zaman unutmayalım: Bu, Türkiye’de yaşayan vatandaşlarımız için bazen 2 bin liranın bile çok büyük bir önemi vardır. İnsanlar 1.300 lira asgari ücretle geçinmek zorunda bu ülkede, hem de yükseltmiş bir asgari ücretle. Siz, bunların açtıkları bir iş davasında belli bir hükmü, bin lirayı 3 bin liraya çıkardığınız zaman insanların geçimini sağlayacak önemli bir mekanizmayı ellerinden almışsınız demektir. Bu açıdan, hâlâ vakit varken benim önerim, bu konuda bir itiraz mekanizmasının geliştirilmesidir yani İcra İflas Kanunu’nda, Hukuk Usulü Muhakemesi Kanunu’nda ya da İş Kanunu’nda yapılacak değişikliklerde kesin hüküm miktarlarını madem artırıyorsunuz bunlara bir itiraz müessesesini açarsak son derece hukuka aykırı fiillerin yeniden denetimine olanak sağlamış oluruz.

Aslında, bu 3, 4 ve 5’inci maddelerdeki değişiklik, Türkiye’nin tablosu açısından da siyaseten üzerinde değerlendirmemiz gereken bir konudur. Düşünün, 2004 tarihinde bu yasaların çoğunluğu kabul edildi, bu rakamlar 2004 rakamlarıdır. Yani aradan geçen on iki senelik süre içerisinde bin lira rakamının 7 bin liraya çıkarılmış olması ve bin liralık kesin hükmün 7 bin liralık kesin hükme bağlanması, aslında Türkiye’nin enflasyonunun gerçekte ne miktarda olduğunun bir göstergesidir, aslında, bizim için çok güzel de siyaseten değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Değerli milletvekilleri, 9’uncu maddede şöyle bir konu var bu uzlaştırma dediğimiz alternatif çözüm yollarına ilişkin. Evet, iyi niyetle yapılan bir düzenlemedir ama Türkiye’de işlememektedir. Bu, öncelikle, uzlaştırma dediğimiz konu adli bir olay neticesinde, eğer ceza miktarı da belli bir süreyi aşmıyorsa insanların arasındaki uzlaşma yoluyla işin dava yoluna gidilmemesini sağlamaktır. Ama Türkiye’deki insanların alım gücü hesaba katılmadığı için, dışarıda, Avrupa ülkelerinde çok daha rahatlıkla uygulanabilecek bir hüküm burada bir anlam ifade etmemektedir.

Değerli milletvekilleri, 12’nci madde üzerinde biraz durmak istiyorum. (6)’ncı fıkrası eklenmiştir 12’nci maddeyle 5237 sayılı Ceza Kanunu’nun 75’inci maddesine. Bu da ön ödeme suçudur yani şu anlama gelmektedir: Trafikte insanların yaşamını tehlikeye sokacak harekette bulunan, alkollü içki alıp daha sonra fütursuzca araç kullanan insanların, insanların can güvenliğini tehlikeye sokanların aslında

bir hâkim karşısına çıkarılması bu maddeyle önlenmektedir ve öyle bir düzenleme yapılmaktadır ki alkollü, tehlikeli araç kullananların ön ödeme yoluyla yargıdan kurtarılmaları sağlanmaktadır. Bunu hakkaniyete uygun bulmuyorum yani insanların yaşamını tehlikeye düşüren birinin en azından hâkim karşısına çıkmasında büyük bir fayda vardır.

Değerli milletvekilleri, bu tasarının bir an önce gündeme getirilmesinin temel nedeni, tasarının 13'üncü maddesidir. Zira 13'üncü maddesi, Türk Ceza Kanunu'nun 103'üncü maddesinde değişiklik içermektedir. Aslında, değişiklik içermemektedir demek daha doğru olacaktır. Anayasa Mahkemesi, Türk Ceza Kanunu'nun 103'üncü maddesinin bazı hükümlerini iki farklı nedenle iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararında temel gerekçe şu... Önce bir maddeden bahsedeyim. Bu, çocuklara yönelik cinsel istismar suçunu düzenleyen maddedir 103'üncü madde. Bir, Anayasa Mahkemesi gerek mağdurlar gerekse failler arasında bir kademelendirme yapılmamasını bozma nedeni olarak görmüştür; birincisi bu. İkinci bir nokta, Anayasa Mahkemesi cezanın şedit hâlini yani ağırlaştırılmış hâlini düzenleyen madde hükümlerindeki ceza miktarını fazla bulmuştur. Bunun temel nedeni özellikle şudur: Geçtiğimiz Ceza Kanunu'nda yani 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cinsel suçlara ilişkin 3 tane temel ayırım vardır; bir tanesi ırza geçme, diğeri ırza tasaddi, bir diğeri sarkıntılık. Sarkıntılık da kendi arasında ikiye ayrılır; işte, elle sarkıntılık, sözle sarkıntılık gibi. Yıllarca bu kanun uygulanageldi ve eğer bir cinsel saldırı sonucunda kişinin ruhsal durumunda, fiziksel durumunda bir âraz ortaya çıkarsa, cezayı artıracak da bir madde vardı, o da o zamanki Türk Ceza Kanunu'nun 418'inci maddesiydi. Şimdi, bu düzenleme yıllarca alışkanlık hâlinde devam etti, uygulama buna alıştı, Yargıtayın içtihatlarıyla düzenleme yerine oturdu, lakin 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren yeni Türk Ceza Kanunu'nda ayrı düzenleme yapıldı; cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı ve cinsel taciz gibi ve maddeler arasında bir süre sonra yapılan bazı tepkisel değişikliklerle ahenk bozuldu. Şimdi, bozulan ahengi ne yazık ki hiç kimse düzeltmek istemiyor ya da düzeltmekten çekiniyor.

Şimdi, bu düzenleme de yani 13'üncü maddenin 103'üncü maddenin (2)'nci fıkrasında yaptığı düzenleme aynen Anayasa Mahkemesinin iptalinin bire bir kendisidir. Yani, Anayasa Mahkemesi bu maddeyi iptal etmiştir, şimdi biz bu Anayasa Mahkemesinin iptalini yeniden yasalastırmaya çalışıyoruz. Bu, kuvvetler ayrılığı ilkesine açıkça aykırı bir tutumdur. Beğenelim beğenmeyelim, toplumsal baskıya yeri gelirse göğüs germek zorundayız. Eğer biz toplumsal baskıya yeterince bir tepki gösteremezsek, o zaman kanunu uygulamanın da bir anlamı kalmaz. Bir süre sonra kanunsuzluk, bu tip yaklaşımlar yeni sorunları beraberinde getirebilecektir. Bu anlamda verdiğimiz bir önerge var, bunun düzenlemeye tabi tutulmasını istiyoruz.

Öte yandan, özellikle uygulamadaki arkadaşlar tarafından -ki Anayasa Mahkemesinin kararı da bu doğrultudadır- failin küçük olması durumuna ilişkin yeni bir düzenleme de yapılmamıştır.

Tasarının 17'nci maddesini ben son derece olumlu buluyorum. Çünkü, pek çok insanın ailesinde uyuşturucu kullananlar olabiliyor ve uyuşturucu kullanan kişiler toplumsal yapı tarafından kötü karşılanmasın diye aileler tedirginlik içinde bulunuyorlar, gizli kapaklı tedavi ettirmeye çalışıyorlar. Oysa, bir sağlık kurumuna başvuru hâlinde, suç teşkil eden bir eylemi gören sağlık görevlisi mutlaka bildirim zorunluluğuna tabidir. Yani, Türk Ceza Kanunu gereğince, suçu bildirmemek de suçtur. Bu anlamda, buna bir istisna getirilmektedir. Yani, çocuklarının uyuşturucu kullandığını tespit eden aileler, artık, çocuğunun eyleminin afişe edilmemesi olanağına kavuşacaklardır. Bu nedenle de bu maddeyi olumlu bulduğumu ifade etmek isterim.

Tasarının 21'inci maddesini ben oldukça sakıncalı buluyorum. Bakın, bu, bir alışkanlık hâline gelebilir. Tasarının 21'inci maddesinin hükmü şuna yöneliktir: Mahkeme, duruşma salonunu istediği gibi seçebilme hakkına sahip olacaktır. Yani, bir polis karakolunu bile mahkeme salonu olarak tercih

edebilirsiniz ya da cezaevindeki bir odayı dahi mahkeme salonu olarak nitelendirebilirsiniz. Bu, keyfiliğe neden olabilecek bir durumdur. Adliyelerin duruşma salonları vardır. Eğer sayısal olarak yeterli bir çoğunluğa, yeterli bir kapasiteye sahip olmayan davalar söz konusuysa bunun zaman içerisinde hiç değilse Adalet Komisyonu marifetiyle çözümlenmesinde yarar vardır. Eğer siz bu işi tamamiyle mahkeme hâkiminin iki dudağının arasına bırakacak olursanız, duruşmaya bir saat kala duruşma salonunu değiştiren bir hâkim insanların savunma hakkını zedeleyebilir. Bunu da bir öneri olarak sunmak istiyorum.

22'nci maddeye kısaca bir değineyim. Bu, Sayın Adalet Bakanının çok istediği bir maddeydi. Geçmiş dönemlerde de biz olmasın demiştik ama evet, bir müessir fiilde, yaralama, kasten yaralama eylemlerinde aslında ceza miktarı düşük olsa bile bireylerin tutuklanması sonucunu doğuran bir maddedir. Evet, bir hassasiyetimiz var. İşte, bir hemşire kızımızın bir belediye otobüsünde bir meczup tarafından tekmelenmesi olayının sonrasında gündeme gelen bir maddedir ama her şeyden önce ilkesel davranmakta fayda görüyorum ben. Yani, toplumsal tepki oldu diye bu tip tutuklamaları yaygınlaştırmak doğru bir davranış değildir, sonra bunun kötüye kullanılmasının yolu açılabilir; diyebileceklerim bunlar.

23'üncü madde, tutuklamaya itiraz hâlinde inceleme süresini toplu suçlarda, örgütlü suçlarda artıran bir maddedir. Bunun da miktarı aslında tasarıda on beş gündü ama görüşmeler sonucunda yedi güne indi. Bu sevindirici olsa bile, bu sürenin bile çok olduğu düşüncesindeyim.

Şimdi, değerli milletvekilleri, özellikle 26, 27 ve 28'inci maddelerin üzerinde durmak istiyorum. Bu maddeler, iletişimin dinlenmesi, gizli soruşturmacı görevlendirme ve teknik takip suçlarını düzenleyen maddelerdir. Malum, 17-25 Aralıktan sonra, yargıya -tabiri caizse- çok da egemen olunmadığı dönemde apar topar çıkarılmıştır ve dinleme kararlarını, izleme kararlarını ve teknik takibi ağır ceza mahkemesinin oy birliğiyle kararlaştıracağına dair bir düzenleme yapılmıştır. Ben hatta o zaman demiştim, bu kürsüden de söyledim “Bir gün gelir, bunu tekrar eski hâle çevirirsiniz.” diye. Bu, eski hâle çevirmedi. Benim bu konuda diyeceğim bir şey yok, eskiden ne diyorsam aynı düşüncedeyim ama arkadaşlarımız, milletvekili arkadaşlarımız, bu konuda ağır ceza mahkemesi -yani iletişimin dinlenmesi, teknik takip ve gizli soruşturmacı görevlendirme işleri yine ağır ceza mahkemesinin uhdesinde kalsın ama- hiç değilse çoğunluk oyuyla karar versin, böylece yasa dışı dinlemelerin önünde bir engel oluştursun düşüncesindeler, ben de onu takdirlerinize bırakıyorum.

Tasarının 32 ve 33'üncü maddeleri 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 247 ve 248'inci maddelerinde düzenleme yapmaktadır. Aslında 2 madde birbirine bağımlıdır. Bu, özetle şöyle açıklanabilir: Aranıp da bulunmayan bir failin, şüphelinin daha soruşturma aşamasında mal varlığına el konulmasını düzenlemektedir. Bunun günümüz liberal anlayışına çok uygun olmadığını düşünüyorum. Yani hakkında sadece bir iddia bulunan, tesadüfen aransa da belki bulunamayan bir kişinin bütün mal varlığına el konacaktır. Belki o kişi, ulaşılmış olsa çıkıp gelecektir, yani ifadesini verebilecektir. Bunun da üzerinde iyi düşünülmesi lazım. Bunun yargı aşamasında olduğuna dair bir madde vardır, bunun kapsamı genişletilerek iş soruşturma aşamasına aksettirilmektedir ki ben bunu açıkçası son derece yanlış bir düzenleme olarak görmekteyim.

Değerli milletvekilleri, 42'nci madde de -aynı biraz önce 3'üncü, 4'üncü, 5'inci maddelerde dediğim gibi- kesinleşme miktarını artıran maddedir. Bunu da bir vatandaşımızın alım gücünün esas alınması, bir vatandaş için bin liranın, 2 bin liranın da ne kadar değerli olabileceğinin düşünülmesi kaydıyla takdirlerinize sunuyorum.

Sayın milletvekilleri, son bir konuya özellikle değinmek isterim, onu sona bıraktım. Malum, Ergenekon dava dosyası var. Ergenekon dava dosyası, pek çok haksızlığın yapıldığını bugün anladığımız, insanları intihara sürükleyen soruşturmalardı, davalardı. Ve bu dava sonuçta pek çok badireden geçti,

senelerce insanlar içerde yattılar tutuklu olarak, bizim milletvekillerimiz var aralarında; insanların kimi evinden oldu, kimi barkından oldu, kimi eşinden, çocuğundan oldu, özgürlük yoksunu oldu, pek çok birikimli insan bu özgürlüklerin kısıtlanması dolayısıyla o bilgilerini bu toplumla, bu ülkeyle, bu milletle paylaşamadılar ne yazık ki. Sonuçta Yargıtay dedi ki: “Burada örgüt yok, insanların mahkûmiyetine yeterli delil yok, var olan deliller de sahte. Savunma hakkını ihlal etmişsin. Kendini kanun yerine koymuşsun.” Sonuçta bu dosya geçtiğimiz nisan ayında 6-7 nedenle bozuldu. Böyle bir dosya bu kadar nedenle bozulduysa bu hâkim, savcılar zaten ihraç edilirdi, şimdi hemen hemen hepsi tutuklu. İşin ilginç tarafı şurada: Aylarca bu dava sürüncemede kaldı, bir tır dolusu dosya; sürüncemede kaldı kaldı, sonuçta İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi bu dosyaya ilişkin yetkisizlik kararı verdi. Bir tır dolusu dosya şimdi Ankara’ya gelecek Ankara yetkilidir diye. Oysa Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 18’inci maddesinin (2)’nci fıkrası açıktır: “Bir sanığın mahkemede sorgusu yapıldıktan sonra yetkisizlik kararı verilemez.” Bunu o hâkimlerin bilmemesi mümkün mü? Değil. Ağır ceza mahkemesi başkanı olmuş, İstanbul’a atanacak kadar kıdem sahibi olmuş bir yargıç, kesinlikle ve kesinlikle burada yetkisizlik kararı verilmeyeceğini bilir.

Şimdi, sormak lazım, bu yetkisizlik kararı neden verildi? Acaba, her şeyin üst aklı var da yargının da mı üst aklı var? Bunu sorgulamak zorundayız.

Bu açıkça şu anlama gelir: Bu hâkimler bunu biliyorlar, yetkisizlik kararı verilemeyeceğini biliyorlar, çünkü kanunun açık hükmü var. O zaman, bu Ankara’ya gelecek, Ankara diyecek ki: “CMK’nın 18’inci maddesi açık, yetkisizlik kararı veremezsin, ben de yetkisizim.” Bu sefer dosya bölge adliye mahkemesine, uyuşmazlığın çözümü için gidecek. Bu, iyimser bir tahminle, en azından bir buçuk, iki yıl sürer.

Bu şu demektir: Ergenekon’da yargılanan sanıklar, sizi ceza tehdidiyle yüz yüze bırakmaya devam ediyoruz. Ayağınızı denk alın, sakın kıpırdamayın, sakın mevcut egemenin aleyhinde birtakım girişimlerde, sözlerde bulunmayın.

Bu çok büyük bir adaletsizliktir. Ergenekon’da bu insanların canları çok yandı, çok acı çektiler, onlara ikinci bir acıyı çekirmeyelim.

Buradan Sayın Adalet Bakanlığına HSYK Başkanı olarak sesleniyorum: Bu hâkimler hakkında derhâl işlem yapın, kanuna aykırı davranmışlardır diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aldan.

Tasarının tümü üzerinde ikinci olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Kadir Koçdemir konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Koçdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KADİR KOÇDEMİR (Bursa) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı, Türkiye’de kanunların, Türkiye’de hukukun, adaletin tesisi dışında, kamuoyu tepkilerine ve bazen siyasi hedeflere yardımcı olması işleviyle de görevlendirilmesinin yeni bir örneğidir.

Biliyorsunuz, devletin asli görevleri vardır ve bu görevlerden en önemlilerinden birisi de öngörülebilir bir ortam tesis etmesi ve öngörülebilir, hesaplanabilir bir ortamı muhafaza etmesidir. Hayatın öngörülebilir, hesaplanabilir olmasının yolu da hukuktan geçmektedir ve hukuktaki değişiklikler kendine göre belli bir usule tabidir. Kaldı ki modern demokrasilerde meşruiyetin kaynağı usuldür. Usulde yapılan düzenlemelerin belli amaçları vardır. Bu zamana kadar yapılan hatalardan, girilen yanlış yollardan elde edilen tecrübeler usulde kendisini göstermiştir.

Siz eğer usulü torba kanunlarla, temel kanun uygulamasıyla dolanmaya kalkarsanız aynı konuları tekrar tekrar, demin grup başkan vekilimizin burada somut örneklerle belirttiği gibi, üç ay sonra aynı kanunu tekrar değiştirmek üzere Meclise getirirsiniz. Bunu yaptığımızda bir torba kanun bugün temel kanun hâline geldi ama 11 farklı kanunda değişiklik yapıyor. Bu kanun yine kendi içinde belli bir bütünlüğe, insicama sahip olma iddiasını ileri sürebilir.

Dün, biliyorsunuz, burada, bütçeyle ilgili, Anayasa Mahkemesinin iptal etmesi üzerine hazırlanan başka bir kanunu gördük. O kanunda, son anda orada otururken akla gelen, beslenme yardımından tutun da SGK'nın prim durumunun düzeltilmesine kadar, pek çok madde bu Anayasa Mahkemesinin bütçe hakkının devredilememesini gerekçe göstererek aldığı iptal kararı gereğine ilave edildi ve bu bir temel kanun olarak buraya getirildi.

Bu kanunda da benzer bir süreci biz gördük. Mesela burada para cezalarının kesinleşmeyle ilgili limitlerinde değişikliğe gidiliyor. Bu değişikliklerden birisiyle ilgili süreç, kanunları nasıl yaptığımızla ilgili güzel bir örnek olsa gerektir.

Tasarıda, bin liradan 5 bin liraya çıkarılması öngörülmüştü. Daha sonra alt komisyonda -ki alt komisyonda iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımız çoğunluktadır- orada oy birliğiyle, hak arama hakkının kısıtlanması gerekçe gösterilerek bu 5 bin liralık miktar 3 bin liraya inmişti. Daha sonra tekrar Adalet Komisyonuna geldiğinde, Sayın Bakanımızın ricasıyla, bu sefer ilk tasarıdaki 5 bin de yeterli bulunmayarak 7 bin liraya çıkarıldı. Alt komisyonda, hak arama hakkının kullanılmasının engellenmesi sebebiyle bunun, 5 bin liranın yüksek olduğunu düşünen arkadaşlarımız bu sefer kanaatlerini birdenbire değiştirdiler.

Bu tasarının 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 41 ve 42'nci maddelerinde parasal limitlerin yükseltilmesi, bir yandan Türk parasının değerinin ne kadar korunduğunu göstermesi bakımından ibret vericidir, diğer yandan da hak arama yolunu kapatması bakımından yine kayda değerdir. Bu yükseltmelere karşı yapılan itirazlara verilen cevap genellikle yeni kurulan istinaf bölge adliye mahkemelerinin iş yükü olmuştur. Oysa, bizim bildiğimiz kadarıyla, bölge adliye mahkemeleri vatandaşımızın hukuk yollarından daha hızlı ve daha isabetli çözüm almasını, sonuca ulaşmasını temin etmek üzere kurulmuştur. Ama, buradaki gerekçelerde, vatandaşın hukuk yolundan aldığı neticelerden ziyade mahkemelerin iş yükü esas gerekçeyi teşkil etmiştir. Bu bize haklı olarak "Okullar olmasa maarifi ne güzel idare ederdik." anlayışını hatırlatmıştır.

Düzenlenen tasarının 25, 26, 27'nci maddelerinde iletişimin tespiti ve dinlenmesi, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi ve teknik araçlarla izleme konusu yine son yıllarda hâkim olan yasama faaliyeti anlayışının, zihniyetinin çok açık bir örneğini oluşturmaktadır. Sanki trafoya girmiş bir bebek gibi, bilmediği düğmelere basan zihniyet arzu etmediği neticeler ortaya çıktığında başka bir düğmeye basmakta ve bütün bunları genellikle ifrat-tefrit tuzağına düşmek suretiyle gerçekleştirmektedir. Bir de buna kanunlaşma, yasama faaliyeti sırasında sağdan soldan eklenen, son anda dâhil edilen maddeleri koyduğumuzda, hakikaten Türkiye'nin, cumhuriyetin, demokrasimizin birikimleriyle bağdaşmayan, onlarla uyuşmayan bir yasama faaliyeti yapmaktayız.

Benden önceki arkadaşım da belirtti, 32 ve 33'üncü maddelerde, ifade vermeye zorlamak için mal varlığına el koyma ve kayyum atama yetkisinin savcıya verilmesi modern hukuk ilkeleriyle asla bir arada düşünülemeyecek bir durumdur. Bugün hepimiz belli sebeplerle, bazen kısa dönemli bazen uzun dönemli yurt dışına çıkıyoruz, ikamet adresimizin dışında oluyoruz. Bu ulaşılamayla ilgili herhangi bir somut kriter de belirtilmeksizin, sadece cumhuriyet savcısının kararıyla kişilerin mal varlığının tamamına el konulabilmesi, mal varlığına kayyum atanabilmesi hakikaten modern hukukla, hakla, hakkaniyetle, adaletle, insanların savunma ve adil yargılanma hakkıyla bağdaşan bir husus olmayacaktır.

Bu bize şunu gösteriyor: Acele edecek kadar çok vaktimiz yok. Acele ettiğimizde görüyoruz ki aynı kanunu, aynı maddeyi 5-6 kere ele almak suretiyle, sakın bir şekilde yapacağımız yasama faaliyetiyle varacağımız yola çok daha geç varabiliyoruz. Bunu daha yakın dönemde de gördük. Mesela, Bilirkişilik Kanunu böyle aceleyle geldi ve bütün uluslararası hukukta bilirkişinin gerçek kişi olma durumuna vurgu yapılırken, tarifi bu şekilde yapılırken biz şirketlere bilirkişilik verdik.

Dün yine bütçe hakkında, benzer bir şekilde, yanına serbest bölgeleri, SGK primlerini, beslenme yardımını, araçlardan alınacak ÖTV'yi de katarak o anda oluşan duruma göre yasama faaliyetini gerçekleştirdik. Oysa Türkiye, özellikle içinde bulunduğumuz dönemde itidale, geniş perspektife, devlet adamlığı vizyonuna, hukuk adamlığına ve birbirini dinleyip anlamaya ihtiyacı olan bir ülke vaziyetindedir.

Kanunların ön araştırmalar yapılmadan, yapılan değişikliğin yol açacağı mali, ekonomik ve sosyal etkiler hesaba katılmadan... Ki bu konuda yine bu Meclis, kendisi etki analizi yapılmasıyla ilgili bir mecburiyet getirmiştir ama ben milletvekilliği dönemimde hiçbir kanunun -mali hususları etkileyen kanunlar dâhil- etki analizinin yapıldığını görmedim. Etki analizi nasıl bir şeydir, onun metnine de maalesef şahit olmadık.

Benzer durum, kanunun 12'nci maddesinde, trafik araçlarını trafiği tehlikeye sokacak şekilde sevk ve idare edenler için getirilen ön ödeme sisteminde de kendisini göstermektedir. Burada da Türkiye'de trafik kazaları, Türkiye'de trafiği tehlikeye sokan olaylar, bu olaylarda kusurun kimlerde olduğuyla ilgili araştırmalar yapılmaksızın, hukukumuzdaki ön ödeme sisteminin kendi içindeki tutarlılığı da zedelenerek bu tür suçlarda ön ödeme sistemi getirilmiştir. Başka bir ifadeyle, trafiği tehlikeye sokacak şekilde araçları sevk ve idare edenler ön ödeme miktarındaki parayı verdikleri takdirde yargılama, ifade verme, hâkim karşısına çıkma yükümlülüğünden kurtulacaklardır. Oysa, trafik konusunda başarılı olan ülkelerin yaptığı uygulamalara bakmak bu hususta netice alıcı çalışmalar için faydalı olacaktır.

Bu vesileyle şunu söyleyeyim: Türkiye, Avrupa Birliği ülkelerinde ve OECD ülkelerinde trafik kazalarındaki ölüm sayısında maalesef şampiyon durumdadır. 2015 yılında trafik kazalarında 7.500'den fazla insan hayatını kaybetmiştir. Bu demektir ki her gün 20'nin üzerinde insan trafik kazasında hayatını kaybetmektedir. Ama, biz bu konuda, o anda birilerinin bir düşüncesine bakarak, Karayolları Trafik Kanunu'nu ve buna göre çıkarılan ve cezaların yer aldığı yönetmelikleri bir tarafa bırakıp, hukuk sistemimizde muhtemelen yine iş yükünü azaltmak adına ön ödeme sistemini getiriyoruz. Ön ödeme sistemini getirdiğinizde ölümle sonuçlanacak, yaralamayla sonuçlanacak, mal hasarıyla, mal kaybıyla sonuçlanacak duruma gelmeyi kolaylaştırıyorsunuz demektir. Mesela, Batı ülkelerinde -buraya gelirken ben Almanya'yı aldım- usulsüz park cezasıyla ilgili 46 çeşit kademe bulunmaktadır. İtfaiyenin çıkışını, hastanenin acilini kapattığınızda başka, normalde park edilen bir yerde zamanı geçirdiğinizde başka şekilde cezalandırılmaktasınız. Kırmızı ışıktaki geçmek yine 10 farklı cezaya tabidir. Kırmızı ışıktaki geçmenin, ışık yandıktan sonraki sizin geçtiğiniz süreyle ve tehlikeye yol açıp açmamanızla bağlantılı olarak 10 farklı çeşit cezası vardır. Hız sınırı, yine, 29 kademedir oluşmaktadır ama bizim ülkemizde arkadaşlar, hız sınırı, yüzde 30'a kadar bir kademe, yüzde 30'dan sonra bir kademedir. Yani hız sınırı 50 kilometre olan bir yerde -yüzde 30'u 15; 66 kilometre- saatte 66 kilometre hızla giden ile saatte 180 kilometre hızla gidene bizim sistemimiz aynı cezayı vermektedir. Ama, dediğim gibi, bu işte cezaların trafik güvenliğine etkisi konusunda birikimi yasamaya ve ceza sistemine, kontrol sistemine dâhil eden ülkelerde 29 kademe söz konusudur. Bunları yapmak yerine -ki bunun için Amerika'yı keşfetmeye gerek yok, gönderdiğimiz insanlar, pek çok yetişmiş insanımız var- biz, trafikte, trafiği tehlikeye atacak şekilde sevk ve idareyi ön ödeme kapsamına alıp, ön ödemede genelde bir yıl olan üst sınıra burada bir istisna getirip iki yıl üst sınırını da koymuş oluyoruz.

Bir başka husus: Bu tasarı bugün niye geldi? Çünkü Anayasa Mahkemesinin iptal kararında iki tane iptal kararı var; birisinde altı ay, birisinde bir yıllık süre verilmişti, bu bir yıllık süre dolduğu için buraya geldi. Yani erken görüşmemizin ve gündemdeki sıralamasının sebeplerinden birisi Anayasa Mahkemesinin iptal kararı. Peki, Anayasa Mahkemesinin iptal kararına uygun davranılmış mı? Bakıyoruz ki Anayasa Mahkemesinin iptal kararıyla ilgili madde 13'üncü madde. Burada, iptal edilen 103'üncü maddenin 1'inci ve 2'nci cümleleri aynen muhafaza ediliyor. Sadece 12 yaş altında olanlar için sekiz yerine on yıl, üç yerine beş yıl ve on altı yerine on sekiz yıl en az hapis cezası yani alt ceza limiti getirilmektedir. Yine, 2016/46 sayılı Anayasa Mahkemesi Kararı'nın 16'ncı paragrafında ifade edilen gerekçelerin hiç dikkate alınmadığını görüyoruz yani fil ile ceza, yaptırım arasında ölçülülük, elverişlilik, orantılılık ilkelerinin gözetilmediğini, mahkemeye olayın özel durumuna göre daha geniş takdir marjı verilmediğini ve ıslah edici kurum ve süreçlerin burada düzenlenmediğini görüyoruz.

Usul esasa mukaddemdir ve usul esası belirler arkadaşlar. Onun için, bizim, yasama faaliyetlerini bir an önce, olması gerektiği gibi yapmamız gerekiyor yoksa sık sık buna benzer yasa değişikliklerini yapmak durumunda kalırız. Hadi, biz yeniden, günlük çalışma düzenimizi, Meclisin gündemle ilgili hususlarını sık sık değiştirerek bunu yapabiliriz ama bir şeyi kaybediyoruz arkadaşlar: Öngörülebilir ortam olmadığında ekonomide aktörler karar alamamaktadır. Öngörülebilir ortam olmadığında insanların hukuka güveni azalmaktadır. Bugün, kurumlara güvenle ilgili yapılan kamuoyu araştırmalarında maalesef, yargı sistemimiz sonuncu sıralardadır. Bugün, hukuka güvenin olmaması sebebiyle ekonomiden istihdama, sosyal, kültürel faaliyetlerden entelektüel faaliyetlere kadar pek çok alanda Türkiye, potansiyelinin çok azıyla yetinmek zorunda kalmaktadır. Onun için, bir an önce hukuk devleti ilkesinin bütün kurum, kural ve unsurlarıyla birlikte hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bunu anlatan bir anekdotla bitireyim: Açık bir denizde donanma ilerlemektedir. Sonra, donanmanın kaptan kabinine telsizle bir anons gelir, anonsta şöyle denilmektedir: "Lütfen, rotanızı 30 derece güneye çevirin." Donanma bu telsizle cevap verir: "Biz rotamızı değiştiremeyiz, lütfen, siz rotanızı 30 derece kuzeye çevirin." Karşıdan anons tekrar edilir: "Lütfen, rotanızı 30 derece güneye çevirin yoksa çarpışma olacaktır." Bu sefer donanmanın kabininden ses gelir: "Ben donanma komutanı filanca, lütfen, siz rotanızı 30 derece kuzeye çevirin." Karşısı cevap verir: "Deniz feneri konuşuyor, lütfen, rotanızı çevirin yoksa kayalıklara çarpacaksınız."

Arkadaşlar, tarih, birikim, birlikte yaşama tecrübesi konuşuyor. Lütfen, rotamızı 90 derece hukuk devletine doğru çevirelim. Bunun gerçekleştiği bir yasama dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Koçdemir.

Tasarının tümü üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mustafa Elitaş, Kayseri Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Elitaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

438 sıra sayılı Kanun Tasarısı üzerinde görüşlerimi ifade etmek istiyorum ama biraz önce, ara vermeden önce, Özcan Bey kardeşimiz Kayseri'ye gitmiş -şeref misafirimiz olarak muhakkak ki orada ağırlamışlardır- Kayseri'de bazı bölgelerde olan hassasiyetleri, Kayseri'de kendi çerçevesinde gördüğü eksiklikleri değerlendirmeye çalıştı. Biz de onu burada dinleme imkânı bulamadık ama arkadaşlarımız uyarınca, "Nerede bu Kayseri milletvekilleri?" deyince biz de meseleyi tahlil edelim ve belediye başkanımızla görüşelim dedik. Biraz önce kendisinin de kürsüden ifade ettiği gibi, şu anda, şehrin merkezine 6 kilometre mesafede, hakikaten, yaşam şartlarına hiç uygun olmayan, gerçekten

“İnsanların barınabilmesi mümkün değil.” diye ifade edebileceğimiz, gecekondusu olmayan bir şehir Kayseri’deki o arsanın, boş arsanın eski hâlinin görüntülerini biraz önce Özcan Bey’le paylaştım. Belediye başkanımızdan istedim, belediye başkanı bu arsanın eski hâlini bize gönderdi. Şehrin merkezine 6 kilometre mesafede, ana caddenin, “Sivas Caddesi” diye bildiğimiz büyük bir caddenin bir blok arkasında olan bir mekân.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Kümbet’in arka tarafında.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Kümbet’in arka tarafındaki -Çetin Bey de biliyor- bir yer. Ama, şimdi, resimlere bakıyorum, yedi sekiz sene önceki resimler; çatılar naylon brandayla kaplanmış, ev demek mümkün değil, penceresi yok, bahçesi yok. Hatta, sokaklar öyle bir şey ki imar planı yok, burada oturan kişiler de arsa sahibi, mülkiyet sahibi değil. Şahısların -herhangi bir şahsın- arsası üzerine konut yapılmış, o konutla ilgili büyük de bir sorun var. O sorunu çözmek üzere Melikgazi Belediye Başkanımız o bölge ahalisiyle bir anlaşma yaparak “Gelin, size konut yapayım.” diyor ve o gün -kayıtlarda da var, videosu da var- bölgede yaşayan değerli kardeşlerimiz, hemşehrilerimiz davulla, zurnayla -kentsel dönüşüm üzerine- hatta, birbirlerine baklava ikram ederek, aşure dağıtarak ve orada yaşayan insanlar da kendi evlerini, gecekondu evlerini beraber, kendileri yıkarak 200 konutluk bir projeye imza atıyorlar. Yapılan projede, bölgede yaşayan tamamı 160-170 aile için 200 konut yaptırıyor belediye başkanı ve Kayseri bölgesindeki konutlar 10 ila 12 kat olmasına rağmen, bunlar diyorlar ki “Biz 12-15 katlık konutlar istemeyiz, bize 3 veya 4 katlı konut yapmanızı istiyoruz.” ve o konutlar yapılıyor. Altı yıldır... “Roman vatandaşlar” diyor, ben ona katılmıyorum, Kayseri’nin nüfusu 1 milyon 350 bin. Kayseri’de Sivaslı yaşar, Yozgatlı yaşar, Maraşlı yaşar, Eskişehirli yaşar, onlar bizim için, kim olursa olsun, hepsi Kayserilidir. O 200 aileli Roman kardeşlerimiz de Kayserilidir -“Roman” diye tabir ettiğiniz- bizim için onların hepsi Kayserilidir çünkü Kayseri’de yaşıyorlar, Kayseri’nin ekmeğini yiyorlar, suyunu içiyorlar. Ben nasıl Kayseriliysem onlar da Kayserilidir diye ifade ediyorum.

Şimdi, burada “Hayaldi, gerçek oldu.” diye pankart asıyor bölge insanı. Bazı eksiklikler olabilir. Yeni belediye başkanımızla görüştüğümde, belediye başkanımız diyor ki: “O yörenin ahalisiyle birlikte cami açılışını yaptık.” Sağlık ocağı eksikliği olabilir, onu görüşmedim, onu da görüşebiliriz.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Servis yok, çocuklar okula gidemiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yani, o servis meselesi olabilir.

Mesela, Özcan Bey “Evlerin çatısı akıyor.” diyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, konut verilmiş, belediye tarafından yapılmış, bedava teslim edilmiş, evin çatısı yapılıyor. Yani her evinin çatısı akan belediyeye veya Hükûmete müracaat edemez ki. Özcan Bey’in evinin çatısı aksa, benim evimin çatısı aksa ben Çankaya Belediyesine “Benim evimin çatısı akıyor, niye bunu yapmıyorsun?” diyebilir miyim?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yoksulluktan, yoksulluktan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – “Suyu yok, elektriği yok?” diyor. Elektrik parası -bilmiyorum onu da- elektrik borçları da olabilir belki. Yani, altı yıl önce yapılmış bir konutun elektriği, suyu bağlanmamış olabilir mi?

Ki, şimdi de resimler geldi. Bakın, şu son hâli.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Vay be! Böyle muhalefet mi olur?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 200 konutluk kentsel dönüşüm projesi, şurası da ilk hâli. Bu maviler ne diye baktım; maviler, naylon branda çekilmiş ve üstleri de taşla örtülmüş, şuralar da hep kâğıt.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Biz de deniz zannediyorduk!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, şu hâl ile o zamanki hâl... O zamanki hâli; yanında 10 katlı, 15 katlı konutlar, önünde üzeri naylon branda –topraktan dahi değil- çekilmiş evler. Bu da oradaki Kayserili hemşehrilerimizin belediye başkanının bu hizmetine karşılık baklava ikramı. Bu da hemşehrilerimizin kendi evlerini yıktıkları... Baltayla, kazmayla kendi evlerini büyük bir keyifle yıkıyorlar. Niye? “Belediye bize modern bir ev verecek.” diye. İşte, bu gerçekler çerçevesinde... Bakın, “Hayaldi, gerçek oldu.” Bunu kim diyor? Bölgedeki kardeşlerimiz diyor ve hakikaten, o dönemde... Belediye başkanımıza teşekkür ediyoruz. 1946 yılından bu tarafa, nazım imar planı olan ilk il Kayseri’dir. Kayseri, belediye başkanları bakımından hakikaten şanslı bir ildir. Rahmetli Osman Kavuncu’dan bu tarafa gelen bütün belediye başkanlarımız Kayseri’ye hizmet edebilmek için, o 1946 yılındaki nazım imar planına uyabilmek için elinden gelen gayretleri gösteriyor.

İşte, evlerin o dönemde yakından çekilmiş hâli yani 2009 yılında, 2010 yılında evlerin, sokakların hâli. Şimdi, Özcan Bey kardeşim diyor ki: “Yani, bizim kardeşlerimizi sen bu evlerinden aldın, arsaları da başka yerde değerlendiriyorsun.” Bu araziler, oradaki oturan kardeşlerimizin arazisi değil, bölgede yaşayan başka Kayserililerin arazisi, bir kısım insanlar gitmişler, o araziler üzerine konut yapmışlar. Şehrin içerisindeki bu çarpık yapılaşmayı önleyebilmek için yapılan çok güzel bir hamledir. Aslında, ben burada Melikgazi Belediye Başkanına ve o günkü Kayseri belediyelerini yöneten değerli belediye başkanlarımıza da teşekkürlerimi sunuyorum.

Elektrik parası: O elektrik şirketiyle şahıslar arasında bir konudur. Elektrik bağlanmamış diyemezsiniz, su da bağlanmamış diyemezsiniz. Ben nasıl ki elektrik parasını ödüyorsam, nasıl ki su parasını ödüyorsam, sizler elektrik parasını, su parasını ödüyorsanız, orada yaşayan insanlarımız da herhâlde elektrik, su parasını ödemek mecburiyetindedirler. Belediye başkanımız, ifadesine göre “Muhtaç olan, yardıma ihtiyacı olan varsa Sosyal Yardımlaşma Fonu’ndan biz bunların ihtiyaçlarını karşılıyoruz.” diyor. Onun için, bazı eksiklikler olabilir, o eksiklikleri de... İnşallah, Özcan Bey’le kararlaştırdık, en yakın zamanda Kayseri’ye gideceğiz, Cennet Mahallesi’ni gezeceğiz.

Bakın, cehennem gibi bir yerden cennet gibi bir yere Kayseri Melikgazi Belediyesi o değerli kardeşlerimizi taşımış, buradan bu konuyu açıklama fırsatı verdiğinden dolayı Sayın Özcan Purçu’ya çok çok teşekkür ediyorum. Bu ara, bu hizmetleri gerçekleştiren Kayseri belediyelerine buradan tebriklerimi iletiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkan...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sataşma yapmadım da, açıklama...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Purçu.

Sayın Arık, 60’ıncı maddeye göre söz talebiniz var sanıyorum.

Bir dakika süreyle mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurunuz

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık’ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş’ı hayretler içerisinde dinledim. Orası, Kümbet bölgesi, Kayseri’nin en değerli arazilerinden birisi. Şu anda vatandaşlara verilen ise 30-40 kilometre uzakta, adı “Cennet Mahallesi” ama tam bir cehennem yaşıyorlar. Daha dün oradaydım ben, ismi “Cennet Mahallesi.”

Bakınız, mahalleye şehre inilmesin diye toplu taşıma araçları gitmiyor Sayın Elitaş. O Cennet Mahallesi'nde oturan 200 sakinin çocuklarına servis yok ki okullarına gitmesin diye. Çocuklar diyorlar ki: "Biz korkuyoruz, sabahın beşinde yola çıkıyoruz, üç saatte okula gidebiliyoruz, köpekler peşimizde." Ve orada ıslah edilmemiş bir dere var, vatandaşın çocuğu oraya düşmüş, ölmüş; o dere hâlâ orada duruyor. Orada sağlık ocağı yok, Cırgalan'a sağlık ocağından hizmet almaya gidiyorlar Sayın Elitaş. Lütfen, beraber gidelim, ben dün oradaydım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O bölge insanı hâlden çok memnun ama siz rahatsızsınız her niyeyle?

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Ve o bölge rant bakımından en zengin... Yani, Kayseri'nin en değerli arazisi ellerinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, mülkiyeti o şahısların değil, mülkiyeti onların değil.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arik.

Sayın Purçu, isminiz geçtiği için kürsüden söz verme imkânım yok. Herhangi bir sataşma da ben görmedim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Ama, bizim de tespit ettiğimiz bazı gerçekler var sahayla ilgili, biz de buradan aktarmak istiyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman, bir dakika yerinden müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Sayın Purçu, Sayın Elitaş tasarının tümü üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi grubu adına söz aldı, konuştu. Konuşmasında herhangi bir sataşma yok ki siz de böyle bir gerekçe ifade etmediniz zaten.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Hayır sataşma değil, gayet nazikti ama gene gerçeklerle alakalı, gerçeklerle ilgili...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Zorlama, sen Kâtip üyesin, zorlama İç Tüzük'ü.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sen merak etme.

BAŞKAN – Ben yerinizden, mikrofonunuzu açayım, bir dakika süreyle size söz vereyim.

Buyurunuz.

21.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Türkiye'nin her yerinde kentsel dönüşüm, Roman mahallelerinde kentsel felaket oldu, Kayseri'de de aynı şey var, İstanbul'da da. Bizim Sulukule ne oldu? Sincan'da yarın yıkım var. Roman mahallelerinin tapulu, kendi mallarını Sincan Belediyesi alıyor. Kayseri'de de zamanında aynı şey oldu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Burası tapulu değil.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) - Roman vatandaşları zamanında -en eski mahallelerdir Sayın Bakanımın dediği yerler, Kayseri'nin de en eski Roman mahallelerinden birisidir- tapusunu alamadı yıllar önce orada. Daha sonra, belediyeler ihaleyle onlar orada otururken satış yaptı. Aynı şey Sincan için de geçerli, İstanbul için de, Kayseri için de, Bursa için de geçerli. Daha sonra, bu arkadaşlarımın, bu kardeşlerimin bu mali zafiyetinden faydalanılarak buralar satılıyor, şehrin 30 kilometre ötesine... İnanın, servis yok, otobüs yok, çocuklar okula gidemiyor, elektrik ve su da yok orada şu an.

Tabii ki teşekkür ediyoruz, belediye yapmış olabilir ama sosyal donatıları yapmadan, “Al, sen burada yaşa.” diyemezsin. Hadi, bir gün yaşayalım, gidelim, bakalım yaşayabiliyor muyuz? Efendim, hiçbir şey yok, hastane dahi yok, eczane dahi yok, market dahi yok. Hadi, gidin yaşayın. Bir de otobüs yok orada, servis yok. Çocuklar sabah saat beşte, altıda yola çıkıyorlar, üç saatte okula gidiyorlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Purçu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş....

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sataşmadan değil de kayıtlara geçsin diye kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Elitaş.

22.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Kayseri Milletvekili Çetin Arık ile İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, buradaki arazi Çetin Bey'in dediği gibi, Özcan Bey'in söylediği gibi oradaki oturan şahısların mülkiyetinde değil. Başka özel şahısların mülkiyetinde olan araziye yapılmış kayıt dışı konutlar. Belediye, “Roman vatandaşlarımız” diye ifade ettiği, Özcan Bey'in, arkadaşlarımızın arazisine el koymuş değil. Başkasının arazisi, bir kısmı hazine arazisi, bir kısmı vatandaşın arazisi. O araziye ev yapmış vatandaşları... 30 kilometre değil -mesafe ölçmeyi bilir herhâlde- 12 kilometre uzaklıkta, daha önceki yer 6 kilometre, şimdiki yapılan yer de şehir merkezine 12 kilometredir ve şu anda orada 150 bin kişi yaşıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

Kayseri'ye gideceksiniz, öyle anlaşılıyor. Beni de davet ederseniz ben de tarafsız konumumla orada bulunurum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 438) (Devam)

BAŞKAN - Tasarının tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi, şahsı adına söz talep eden sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Şahsı adına ilk konuşmacı Cemal Okan Yüksel, Eskişehir Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Yüksel. (CHP sıralarından alkışlar)

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Muhterem Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında görüşlerimi bildirmek üzere şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde son yıllarda, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri tarafından başvuru torba yasa mantığı maalesef, bu yasaya da yansımış durumda. Esasen, tamamen hukukçulardan oluşan Adalet Komisyonundan bir torba yasanın çıkması, her biri ayrı ayrı, başlı başına kanun tasarılarıyla Adalet Komisyonunda uzun uzun görüşülmesi gereken yasaların 49 maddeye sıkıştırılıp bir toplantıda çıkartılmasının sakıncalarını takdirlerinize sunuyorum.

Şimdi, bu tasarıya konu yasalar neler? Yani, bir tasarıda, bir torba tasarıda neler var? Askerî Ceza Kanunu'nu değiştiriyoruz, İcra ve İflas Kanunu'nu değiştiriyoruz, İş Mahkemeleri Kanunu'nu değiştiriyoruz, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nu değiştiriyoruz, Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'u bununla değiştiriyoruz, Türk Ceza Kanunu'nu değiştiriyoruz, Ceza Muhakemesi Kanunu'nu değiştiriyoruz, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'u değiştiriyoruz, Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'u değiştiriyoruz, Adli Sicil Kanunu'nu ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nu değiştiriyoruz. Bunların hepsi başlı başına temel yasalar; uzun uzun tartışılması, uzmanlardan görüş alınması ve Adalet Komisyonundan çıkması gereken yasalar. Fakat biz ne yaptık? Anayasa Mahkemesinin Türk Ceza Kanunu'nun 103'üncü maddesini iptal eden kararından sonra uzunca bir süre beklemede kaldık ama süre dolarken -çünkü 11 Aralık tarihinde Sayın Cumhurbaşkanının imzası ve Resmî Gazete'de yayımlanması gerekiyor 103'üncü maddeyle ilgili düzenleme yoksa bir düzenleme olmayacak- aceleyle geçirdik; iki üç saatte alt komisyondan, işte, üç beş saatte de Adalet Komisyonundan bunu geçirdik. Biz de muhalefet olarak hızlandırmak için elimizden gelen katkıyı yaptık ama maalesef, alt komisyonda değiştirilen bir sürü hüküm üst komisyonda tekrar Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetinin taleplerine göre değiştirilmek zorunda kaldı.

Şimdi, bu kürsüye çıkan hemen hemen bütün milletvekillerimiz 15 Temmuz gecesi Meclis bombalanırken bütün muhalefet partileriyle beraber iktidar partisi milletvekillerinin burada bulunduğunu, demokrasiyi el ele kurtarmaya çalıştığımızı, millî iradeyi burada temsil ettiğimizi söylüyorlar fakat böyle, 49 maddelik, çok önemli kanunların değiştirileceği bir kanunu temel kanun olarak getiriyorlar. Temel kanunun ne özelliği var? Eğer bir kanun temel kanun olarak gelirse bir muhalefet partisi milletvekili ancak ve ancak o da değişiklik önergesi vermek suretiyle bir madde üzerinde en fazla beş dakika görüşebiliyor. Şimdi, işimize geldiği zaman “millî irade” diyoruz, “millî iradeye saygı” diyoruz, “Muhalefet partileri iktidar partisiyle beraber demokrasiye sahip çıktı.” diyoruz ama işimize gelmediği zaman, Meclisteki çalışmaların daha hızlı olması, sayın milletvekillerinin burada daha fazla vakit kaybetmemesi amacıyla temel kanun olarak bunu getiriyoruz. Yani, herhâlde “millî irade” terimiyle sadece Adalet ve Kalkınma Partisine oy verenler kastediliyor ama bir o kadar da, bir yüzde 50 de Adalet ve Kalkınma Partisine oy vermeyen halkımız var; onların iradesi hiçe sayılıyor.

Şimdi, maddeler üzerinde de birkaç şey söylemek istiyorum. Örneğin, tasarıyla getirilen 2'nci maddede, askerî şahıslar ile sivil şahıslar arasında ciddi bir eşitsizlik yaratılıyor. Sivil şahıslarda ön ödeme hükümlerine tabi olan bazı suçlar askerî şahıslarda ön ödeme hükümlerinin dışarısında tutuluyor. Bu, şahıslar arasında sadece görevlerinden dolayı bir eşitsizlik yaratıyor.

3'üncü maddede, İcra ve İflas Kanunu'nun 363'üncü maddesindeki bin liralık istinaf yoluna başvurma sınırı 5 bin lira olarak düzenlenmişti Hükûmetin teklifiyle. Biz, Adalet Komisyonunun alt komisyonunda bunu 3 bin liraya indirdik hak arama özgürlüğüne bir engel olmasın diye fakat daha sonra, üst komisyonda alt komisyonun 3 bin liraya indirdiği sınır 7 bin liraya çıkarıldı. Yani, yoksulluk sınırının altında yaşayan 17 milyon vatandaşımızın olduğu memlekette asgari ücretle geçinmeye çalışan arkadaşlarımızın dört aylık ücreti tutarında bir istinaf, temyiz başvuru sınırı gerçekten hak arama özgürlüğüne önemli bir sınırlama getiriyor.

Aynı şekilde, 4'üncü maddeyle bölge adliye mahkemelerine giden dosyaların temyiz sınırı 10 bin liradan 50 bin liraya yükseltildi. Şimdi, bu konuyla ilgili iyi bir haber vereyim: Biz görüşmeler başlamadan önce iktidar partisi yöneticileriyle, sayın MHP yöneticileriyle ve Adalet Bakanımızla bir toplantı yaptık. Herhâlde verecekleri, vereceğimiz önergelerle bu sınırları bir miktar aşağıya çekeceğiz. Eğer bu sözler tutulursa gerçekten, Adalet ve Kalkınma Partisine en azından böyle bir yaklaşım gösterdiği için teşekkür etmek gerekir.

Yine bir madde; biraz önce Sayın Bekir Bozdağ'la görüştüğümde bununla ilgili de bir değişiklik yapılacağı söylendi ama söylemeden geçmeyeyim: Trafiki tehlikeye düşüren alkol ya da uyuşturucu madde tesiriyle ya da bu tesirler olmadan, keyfi öyle istediği için trafiki tehlikeye düşürenleri ön ödeme kapsamına sokmuştuk. Yani bu, trafikte Doğan görünümülü Şahin dedikleri araçlarla “makas atma” diye tabir edilen, kişilerin bu suçlarını ön ödeme yani “Bastır parayı, hiç savcıya ifade verme, hiç mahkeme karşısında terlemeden istediğini yap, 2'nci defada da ağırlaştırarak yap.” gibi bir düzenleme öngörmüştük. Ben buna çok şiddetle karşı çıkmıştım. Herhâlde, muhalefetimiz Sayın Bakan tarafından ciddiyetle karşılandı ki biraz önce bildirdi, bununla ilgili, ön ödeme kapsamından çıkartılacağıyla ilgili bir müjde verdi. Gerçekten bu kalsaydı, işte, gazetelerde okuduğumuz; sadece yaşlılarına hava atmak için araba yarışı yapan, makas atan kişileri hâkim karşısında terlemeden parayı bastırıp, ödeyip tekrar trafiğe salmış olacaktık ki bu da yanlış bir şey olacaktı. Eğer bu düzenlemede de istediğimiz gibi, önergemizdeki gibi bir değişiklik kabul edilirse bununla ilgili de Adalet ve Kalkınma Partisine teşekkür etmek gerekir.

Bir diğer madde, bu konuda uzlaşmadık; 5271 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinde davaların ve duruşmaların nakli düzenlenmekteydi. Bu nasıl oluyordu? Yani, bir mahkeme güvenlik, hukuki ya da sübutî sebeplerle ben bunu nakletmek istiyorum dediği zaman, bir üst mahkemeye başvuruyordu. Davanın ya da duruşmanın nakline yargı karar veriyordu. Ya da Adalet Bakanı güvenlik gerekçesiyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruyordu. Şimdi, yeni bir düzenleme geliyor. Bu düzenlemeyle, herhangi bir mahkeme hiç kimseye danışmadan, sormadan -subjektif kriterlerle de olabilir- bir duruşmayı il içinde başka bir yere taşıyabilecek. Ha, bunda da olumlu bir şey. Adalet Komisyonunda gerçekten çok fazla ittifak ettik, buna itiraz yolunu açtık. Yani, bu mahkeme tek başına karar verecek, uygun mu? Değil. Ama, buna karşı bir itiraz yolu açılmış durumda. Şimdi, avukatlık yapan milletvekilleri bilir. Niye karşı olduğumuzu söyleyeyim. Ben, Eskişehir Adliyesinde avukatlık yapıyordum. Gayet normal avukatlık yaparken Eskişehir'de askerî ceza mahkemesine gittiğimizde böyle, mum gibi duruyorduk hâkimin, savcının karşısında. Neden? Çünkü, bulunduğu, savunma görevini yaptığım ortam gerçekten insanı etkiliyor.

Şimdi, bu FETÖ yargılamalarında, toplu duruşmalarda cezaevlerinin içine kurulacak duruşma salonlarında bu yargılamaların yapılması öngörüldü. Bu madde de onun için getirilmiş. Cezaevlerine girmenin, içerideki cezaevi kurallarından dolayı gerek ailelerin gerek sanıkların gerekse savunmanların psikolojisini iyi etkilemeyeceğini ve savunma görevlerini layıkıyla yerine getiremeyeceklerini düşünüyoruz. Ama, bu konuda da Adalet Bakanı belki bir düzenleme yapar, ona da teşekkür etmesini biliriz, eğer iyi bir düzenleme olursa. Daha söyleyeceğimiz çok önemli maddeler vardı ama sürem bitiyor.

Ben, Adalet Komisyonunun değerli üyelerine ve Adalet Bakanımıza tasarıda en azından muhalefetin sesiyle ilgili yaptıkları değişikliklerden dolayı teşekkür ediyorum. Milletimize hayırlı olmasını diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yüksel.

Tasarının tümü üzerinde şahsı adına ikinci konuşmacı Ali Özkaya, Afyonkarahisar Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Özkaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın tümü hakkında şahsım adıma görüşlerimi beyan ediyorum.

Bu kanun, az önce değerli milletvekillerimizin söylediği gibi prensip itibarıyla bir torba kanun değildir zira bu mantıkla da değildir. Benzer ceza kanunlarında ve ceza usul kanunlarındaki aynı ve benzer mahiyetteki değişikliklerin bir bütün hâlinde getirilmesi ve bir bütünlük içinde sunulmasıdır.

Dolayısıyla, bir torba kanun mantığıyla eleştirilip yapılması, bu kanun açısından en azından hakkaniyetli bir yaklaşım değildir. Bu kanunun görüşmeleri sırasında, hem alt komisyonda hem de Adalet Komisyonunda muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımızın eleştirilerinin çok çok önemli bir kısmı karşılandı. Gerçekten, hem Sayın Bakanımız hem de AK PARTİ Grubu olarak bizler muhalefetin makul olarak getirdiği düşünceleri ve önerileri orada kanuna dercettik.

Değerli arkadaşlar, şimdi, FETÖ terör örgütünün 15 Temmuzda ülkemize ve milletimize yaşattığı olduğu bu felaket kapsamında ciddi manada yargılamalar yapılacak. Türkiye'nin her yerinde çok sanıklı toplu davalar olacak. Bu davalarda, yargılamalar sırasında mevcut duruşma salonlarında bu davaları görmek mümkün değil zira bazen olacak ki sanık sayısı binlerle ifade edilecek. Böyle, sanıkların çok olduğu bir ortamda bunları mevcut duruşma salonunda yargılayamazsınız. O zaman, mahkemesi değişmeden, o ilin sınırları içinde Adalet Bakanlığı ile adliyenin, cumhuriyet başsavcılığının incelediği, belirlediği bir yerde mahkeme duruşmanın naklini oraya yapacak. Bu, geçmişte uygulanan, birçok davada yapılan bir işti, hâlen de süregeliyor ancak bunu yasal bir mevzuat hâlinde dercediyoruz.

Değerli arkadaşlarımızın “Efendim, mahkeme her yerde duruşma yapabilir, karakolda da yapabilir.” eleştirisi... Arkadaşlar, hukuk kuralları orta zekâdaki makul insanlar için kurulur. Hiçbir hâkim böyle makulün dışında bir karar vermez. Prensip itibarıyla, duruşma salonunda yargılama yapmak en doğru ve en kolay yoldur, onun dışına gidip de bir başka yerde yargılama yapmaz ama sanıkların, avukatların, müdahillerin ve oraya gelen izleyicilerin duruşma salonunun aleniyetine ve adil yargılamaya etki etmeden uygun bir salonda yargılama yapması için gerekli tedbirleri alması son derece doğrudur. Eğer buna sanıkların veya da tarafların herhangi bir itirazı varsa diğer ağır ceza mahkemesine veya asliye ceza mahkemesine itiraz edebilecekler ve bu itirazları değerlendirilecektir.

Değerli milletvekillerimizin Türk Ceza Kanunu'nun 135, 139 ve 140'ıncı maddeleri için de bir kısım eleştirileri oldu. Burada, ağır ceza mahkemelerinin oy birliğiyle verdiği kararın niçin sulh ceza hâkimliklerine verildiğini söylediler. Geçmişte sulh ceza mahkemeleri bir mahkemeydi, hem hâkimlik hem mahkeme şeklindeydi. Bugün, artık, sulh ceza mahkemesi diye bir mahkeme yok, sulh ceza hâkimleri var. Dolayısıyla, bunlar davanın, ceza davasının henüz daha dava safahatına gelmeden, kovuşturma başlamadanki kısımlarında, soruşturma safahatındaki koruma tedbirleriyle ilgili görevli hâkimlerdir. Bu hâkimler o süreçlerdeki bütün kararları alıyor. Öyle olunca, münhasıran bu iş için yetkilendirilmiş, münhasıran bu işi yapan bir hâkim varken bir başka mahkemede bunun devam etmesi çok doğru olarak görülmemektedir.

Ayrıca, oy birliği şartı nedeniyle de birçok zaman haklı olarak 135, 139 ve 140'ıncı maddedeki tedbirlerin cumhuriyet savcılığınca vaktinde alınamadığıyla ilgili eleştiriler vardı. Bu sorun böylelikle çözülmüş ve sulh ceza hâkimliklerine devredilmiş olmaktadır.

135, 139 ve 140'ıncı maddedeki katalog suçlara üç suç da ilave edilmekte; organ ticareti, tefecilik gibi suçlar da ve nitelikli dolandırıcılık suçları buraya dercedilerek bu suçlar açısından 135, 139 ve 140'ıncı maddedeki tedbirlerin uygulanması sağlanacaktır.

Ayrıca, Türk Ceza Kanunu'nda önemli bir kısım maddelerde de değişiklik ve suçların taban sınırlarının artırılmasını esas aldık. Bilhassa son dönemlerde nitelikli dolandırıcılık suçlarında telefonla kişilerin kendilerini polis, hâkim, savcı, banka görevlisi gibi tanıtarak insanları kandırdıkları ve bunlardan çok ciddi şekilde mal varlıklarını dolandırdıkları hususlar meydana gelmektedir. İşte bununla daha etkin bir mücadele yapmak için bu suçun alt sınırı artırılmaktadır.

Yine, fuhuş ve kumarla ilgili de cezalardaki çok az olan ceza miktarı artırılmaktadır. Bilhassa büyük şehirlerde sokaklar, caddeler fuhuş ve fuhşa teşvikle ilgili kartvizitlerden geçilememekte, Emniyet teşkilatı bununla yeterli mücadelede bir müeyyide, yaptırım olmadığı için başarılı olamamaktaydı. İşte bu fiillere bir yıldan üç yıla kadar ceza getirilerek daha etkin bir mücadele yöntemi tercih edilmiştir ve yöntemi burada uygulanacaktır.

Anayasa Mahkemesinin -Türk Ceza Kanunu'nun 103'üncü maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkrasını- cinsel istismarla ilgili iptal gerekçelerini esas alarak yeniden düzenlemektedir. Burada 15 yaştan küçük bütün çocuklar açısından, 18 yaşından küçük herkes çocuk kabul edilir ama 15 yaşından küçüklerle ilgili ceza miktarları daha fazladır. Anayasa Mahkemesi demiştir ki: "103'ün (1) ve (2)'nci fıkrasındaki 12 yaştan küçük çocuklar ile 12-15 arasında bir ayrıma gidilmemiş, bunu ayırın." Hükûmetimiz bu konuda her iki suçta da ikişer yıl taban cezaları artırarak Anayasa Mahkemesinin istemi ve iptal sebepleri gerekçeleri doğrultusunda yeniden düzenlemiştir. 103'üncü madde (1)'inci fıkradaki cezanın alt miktarı sekiz yıldan on yıla, (2)'nci fıkradaki on altı yıl on sekiz yıla çıkarılarak her ikisinde de ceza miktarları artırılmıştır.

Askerlerle ilgili, az önce, Eskişehir Milletvekili Sayın Cemal Okan Bey'in söylediği "Ön ödemeye tabi kılınmaz." Askerî Ceza Kanunu'nda birçok suç ertelemeye de tabi kılınmaz. Her disiplin kendi içinde değerlendirilir. O sebeple burada uygulanamıyor, diğer tarafta uygulanıyor demek çok adaletli bir eleştiri değildir.

Burada, Ceza Kanunu'muzda getirdiğimiz iki önemli ön ödeme ve uzlaştırmayla ilgili kısımda da ciddi değişiklikler yapılıyor. 1 milyon 460 bin ceza davasından yalnızca 1.167'si, değerli arkadaşlar, ön ödemeye tabi olmuş. Bu da binde 1. Uzlaştırmada binde 3 civarında. Şimdi, ön ödemenin sınırını üç aydan bir yıla çıkarıyoruz, daha fazla suçun bu kapsama alınmasını sağlıyoruz. Uzlaştırmada da daha geniş, üç suç daha uzlaştırma kapsamına alıyoruz. Tehdit suçu, basit hırsızlık suçu ve dolandırıcılık suçunun üç basit hâlini uzlaştırma kapsamına alıyoruz ki daha fazla bu konudaki uzlaştırmayla sonuçlansın ve alternatif çözümle sorun giderilsin, sulhla sonuçlansın. Bu da önemli.

Yine, tutuklama kapsamında sayılmayan, iki yıldan az olduğu için cezası müessir fiilin, münhasıran müessir fiil suçunun bu istisna kısmından çıkarılmasını temin ediyoruz. Böylece, işte, otobüsteki bir meczubun hareketi veya toplumda gerçekten büyük şekilde infial doğuran bazı müessir fiillerde hâkimlerin tutuklama konusunda daha geniş bir takdir yetkisine kavuşmasını temin ediyoruz. Böylece de hâkimler daha etkin bir mücadele yapmış olacaklar.

Yine, tutukluluğun devamı: Beş yıllık üst sınırdan eğer yargılama bitmez de tahliye edilmek zorunda kalınır ise o zaman kişiyi adli kontrolle tahliye ediyor mahkeme, mecbur kalıyor Malatya davasında olduğu gibi, daha sonra tekrar tutuklayamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Şimdi, burada, ağır cezalı suçlar için bir yıl ilave, diğer suçlar için de üç ay ilave süre veriyoruz ki mahkeme bu süreçte yargılamayı bitirebilsin ve ağır cezalı birçok suçlu adli kontrolle ortadan kaybolmasın, yargılama ve hüküm sonuç doğursun.

Bu vesileyle, bu kanunun hukuk camiamıza çok önemli katkısı olacağını düşünüyorum. Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özkaya.

Sayın Özel, söz talebiniz var sanıyorum.

Buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığında çalışan bir personelin sosyal medya hesabından Cumhuriyet Halk Partisine hakaret içeren paylaşımlarda bulunmasına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bir Meclis çalışanının, hem de Kanunlar Kararlar biriminde çalışan, birimin yetkilisine de sorduğumuzda yakın çalışma arkadaşlarından bir tanesinin, fotoğraflarından anlaşıldığı üzere bir makam odası olan, kendisine tahsisli bir bilgisayarın bulunduğu bir Meclis çalışanının, ilk başta partimiz, Meclisteki bir başka parti hakkında sayısız hakaret, itham ve ağza alınmayacak küfürlerle dolu bir paylaşımını gördük. Daha sonra geriye doğru yaptığımız şu andaki taramada da hem Genel Başkanımıza, milletvekillerimize burada ifade edemeyeceğim hakaretler ve küfürlerle dolu paylaşımları var, herkese açık.

Bunun kötü olanı, burada, kürsüde oturan Kanunlar Kararlar ki elimiz, ayağımız, her şeyimiz -açık paylaşımlarda bulunuyor, aylardır yapıyor bunu- biz kürsüye vardığımızda bize saygıda kusur etmeyen bu arkadaşlar, bunu gördükleri hâlde hakkında açılmış bir soruşturma, bir kovuşturma yok. Biraz önce, iktidar partisinden Sayın Kubat istedi, kendisine de verdim fotokopilerini.

Böyle bir şahsın bu Meclis çatısı altında... Belki yemekhanede yan yana oturduğumuz, yolda selamlaştığımız, aynı asansörü kullandığımız ve “Kanunlar Kararlar” diye bu Genel Kurulun gizli oturumlarında dahi bulunan yeminli, bize yardım eden, “göz bebeğimiz” dediğimiz personelin de gözünün önünde her gün paylaştığı bu hakaretleri biz şu anda gördük. Gerçekten, biraz önce size de ifade ettim, yani grup olarak da şok hâlindeyiz. Meclis Başkanına, Meclis Genel Sekreterine, sıralı amirlerine ne diyelim? Nasıl böyle şeyler oluyor, neyden cesaret alıyorlar? Kendisinin sayfasında paylaştıklarını gördüğümüzde zaten neyden, kimden ve nasıl cesaret aldığını da göreceksiniz. Bu vakitten sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum, tamamlayınız Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu seviyesi için bir şey diyemem. Alçak demek lazım, şerefsiz demek lazım, karaktersiz demek lazım ama ne desem iltifat geçer o şahsa. Bu şahsın çağrılmasını istedik ve inanmadık açıkçası, belki bir umut, “Ya, hesabım ele geçti.” falan... Kanunlar Kararların amiri de önce tanıdığını söyledi bu kişiyi, sonra tanımadığını, telefonuna ulaşamadığını falan söyledi ama biz biraz içeride tepkimizi netleştirdince de, işte, birbirlerini arıyorlar “Hemen buraya gelsin.”

Şimdi, bu konuda ne yapılacak bilmiyorum ama ne yapılırsa yapılsın, ne yapılırsa yapılsın bugüne kadar gözümüzün içine şu kürsüden bakan o amirin, bu kişinin herkese açık paylaşımlarından haberdar olmaması imkân dâhilinde değil. Ben sizden, Sayın Başkanım, birleşime ara vermenizi talep ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bu kişinin, biraz önce de, kaçması, gelmemesi, telefonunu kapatması talimatı veren amirin kontrolündeki bir kürsüyle de şu an çalışmamız mümkün değildir. Ne yapacağımızı içeride konuşalım ama ben birleşime ara vermenizi talep ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Elitaş...

24.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, herkesin fikirlerini açıkça beyan edebileceğine ama hiç kimsenin küfretme hakkı olmadığına ve bunu yapan Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir personeliyse Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının derhâl gereğini yapması gerektiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biraz önce bize bir fotoğraf geldi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili arkadaşımızın ifade ettiği konuda. Muhtemelen “tweet” olmayabilir, herhalde...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Facebook.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - ...Facebook olabilir çünkü uzun ifade ediyor. “Tweet” herhâlde 140 karakter ifade ediyor. Mardin Derik Kaymakamı Muhammed Fatih Safitürk'ün, rahmetli kaymakamın fotoğrafı üzerinden hoş olmayan ifadelerle, bir eleştiri dozunu da aşan, hakaret içeren bir konu var. Muhakkak ki Meclis Başkanlığı bu konuyla ilgili... Umarım, dilerim ki bir “fake” hesaptır, gerçek hesap değildir çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan bir kişinin bir siyasi partiye küfretme hakkı olmadığı kanaatindeyim. Herkes fikirlerini açık ve net beyan edebilir ama küfretme hakkının hiç kimsede olmaması gerekir. Eğer Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir personeliyse, üyesiye, bunun derhâl Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı gereğini yapmalıdır. Ama, kim olursa olsun, hangi vatandaş olursa olsun eleştiri hakkı saklı kalmak üzere bir siyasi partinin temsilcisine veya siyasi partinin genel başkanına veya onun tüzel kişiliğine küfretme hakkına sahip değildir.

Tekrar ifade ediyorum: Eğer bu kişi Türkiye Büyük Millet Meclisi görevlisiyse Meclis Başkanlığının derhâl gereğini yapması gerektiğini ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, sosyal medya hesabından kabul edilmesi mümkün olmayan ifadeler paylaşan personel hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının gereğini yapacağını düşündüğüne ve bu konunun takipçisi olacağına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Özel'in ifade ettiği ve Sayın Elitaş'ın da görüşünü ortaya koyduğu konu hakkında ben de biraz önce bilgi sahibi oldum. Sayın Özel, söz konusu kişinin sosyal medyadaki paylaşımının bir örneğini bana verdi. Gerçekten, bu paylaşımındaki ifadeler kabul edilebilecek ifadeler değil. Elbette herkes, devlet memuru da olsa, sosyal medyada veya diğer alanlarda her türlü eleştiriye yapma hakkına sahiptir, siyasi partileri de eleştirebilir ama hiç kimsenin bir siyasiye ya da bir vatandaşa hakaret etme hakkı yoktur. Eğer bu kişi devlet memuru ise elbette ceza davası, diğer davalar, bunlar ayrı konu, bunlar elbette hukuk çerçevesinde takibi, şikâyeti olan veya belki kamu davası açılması gerekiyorsa kamu davasının konusu olabilecek olan hususlar, bu ayrı bir konu ama o kişi, devlet memuru olan bu kişi hakkında da mensubu olduğu kurum tarafından gerekli işlemler Devlet Memurları Kanunu çerçevesinde yapılmak zorundadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bu kişi hakkında şüphesiz ki gereğini yapacaktır, aksini asla düşünmek istemem. Ben de bunun takipçisi olacağım.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.44

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.59

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 438) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerinde gruplar ve şahıslar adına yapılan konuşmalar sona ermişti.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, söz talebiniz var.

Buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, herkesin görüşlerini dile getirirken hukuka uygun ve hakareten uzak olması gerektiğine ve Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı’nın odasında kamera bulunmasıyla ilgili yapılan çalışmaların sonucunu henüz öğrenemediklerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özel bir konuyu gündeme getirdi ve bu konuya ilişkin de maalesef bir Meclis personelinin ağır hakaretimiz birtakım sosyal paylaşımlarda bulunduğu anlaşılmaktadır. Biz de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak şunu söylemek isteriz ki herkesin, bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının, bu arada kamu personelinin de elbette görüş, kanaat belirtmeye hakkı vardır, olabilir fakat herkesin görüş ve kanaatini dile getirirken mutlaka ölçülü, saygılı, hukuka uygun ve kesinlikle hakareten uzak olması gerekir; bu affedilir bir durum değildir. Meclis Başkanlığının ve idarenin bu konuda gerekli işlemleri yapmasını bekliyoruz. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli’nin güzel bir ifadesi vardır: “Sevgide serbestiyet, saygıda mecburiyet vardır.” O nedenle, toplumumuzda mutlaka saygıyı muhafaza etme mecburiyeti vardır.

Bu vesileyle, Sayın Başkan, geçen hafta milletvekilimiz Sayın Saffet Sancaklı’nın odasında bir kamera bulunduğu hususu gündeme gelmişti, buna ilişkin de Meclis Başkanlığı çalışmalarına başladığını ifade etmişti. Aradan geçen bunca süre içerisinde bu çalışmalardan ne gibi bir sonuç elde edildiğini henüz öğrenebilmiş değiliz. Bu kadar uzun sürmesini gerektirecek bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açıyorum Sayın Akçay, tamamlayınız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çok uzun zaman alacak bir çalışmayı gerektirdiğini de düşünmüyoruz. Gayet teknik çalışmalar olduğunu biliyoruz; kriminal çalışmaların da yapıldığı, gerekli istihbarat çalışmalarının da başlatıldığı bilgisi vardı. Meclis Başkanlığının da bu konuda Genel Kurula bilgi vermesini diliyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 438) (Devam)

BAŞKAN - Tasarının tümü üzerinde soru cevap işlemi gerçekleştireceğim.

Sayın Arslan, buyurun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Adalet Bakanına soruyorum: Cumhuriyet gazetesi hakkında, yöneticileri ve yazarları aleyhine sürdürülen soruşturmayı yapan, tutuklamaları isteyen, FETÖ’cü olduğu için hakkında dava açılan Cumhuriyet Savcısı Murat İnam’ın görev yerini değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

İki: Yargının işi her gün biraz daha yoğunlaşmakta, birçok yargı kararları gecikmektedir. “Geciken adalet, adalet değildir.” ilkesinden hareketle adaletin tecellisi için yargının güçlendirilmesini, çalışan sayısının artırılmasını, kararların hızlı ve adil bir şekilde verilmesi için yeni tedbirler ve uygulamalar yapmayı düşünüyor musunuz?

Üç: 15 Temmuzda darbe girişiminden sonra yapılan soruşturmalar ve tutuklamalarla ilgili hazırlanan dosyalar, gizlilik kararı nedeniyle alınan ifadeler ve deliller hiçbir şekilde görülemiyor. Bu gizlilik kararı ne zaman kaldırılacaktır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, biraz önce bahsettiğimiz konuyla ilgili personelin çalışma yerine Meclisten görevli arkadaşlarla gittik. Bu, ağzından o cümleleri, o kabul edilemez iftiralari, hakaretleri yazdığı bilgisayar. Bunu Genel Kurula getirdik; bu, devletin malı. Bunun bir tutanak altına alınıp derhâl incelenmesini istiyoruz. Kanunlar Kararlarda ve yan odalarda açık olan her bilgisayar bu adamın arkadaşı ve adam gerçek. Kendi “timeline”larından ileriye doğru gittiğimizde, o kişinin biraz önce bahsettiğimiz paylaşımlarına bütün arkadaşları tarafından erişilebiliyor Sayın Başkanım. Bunun tutanak altına alınıp derhâl incelenmesi, Meclisin ilgili birimi tarafından da söz konusu hesabın resmî bir başvuruya kayıtlarına erişilmesinin... Bir şekilde kendi şifresiyle mutlaka bir başka yerden erişmeye çalışacaktır. Meclis çalışanları adına açmış olduğu bir hesap.

Ayrıca, Mecliste bir soruşturma başlatılmak suretiyle bu kişinin arkadaşı olan, bu paylaşımlardan haberdar olan ve bu paylaşımları sıralı amirlerine ihbar etmeyen tüm personel hakkında da işlem yapılmasını, bu personelin sıralı amirlerinin de Meclis tarafından soruşturularak böyle utanmaz hakaretlerde... Bir görseniz çalıştığı pozisyonu, konumu, nasıl donatmış orayı ve masasının üzerinde daha onlarca, yüzlerce Cumhuriyet Halk Partisine hakaret... Koynumuzda yılan besliyoruz.

Sizden talebim, bunun tutanak altına alınıp derhâl incelemeye sokulmasıdır. O alçak adamın buralara geldiği ancak tepkimizden dolayı uzaklaştırıldığı söyleniyor. Onunla kanun önünde hesaplaşacağız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...ama ona bu cesareti verenlerle, gerekli işlemleri yapmayanlarla, CHP'ye kürsüde gültüp arkadan bu personelle kucak kucağa çalışanlarla da hesaplaşacağız efendim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Şimdi cevaplar için Hükûmete söz vereceğim ancak ondan önce bir konuyu Genel Kurulun dikkatine sunmak istiyorum, bilgisine sunmak istiyorum.

Birleşime ara vermeden önce de ifade ettiğim gibi, söz konusu kişi, söz konusu personel hakkında gerekli soruşturma Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca yapılacaktır. Anılan kişinin sosyal medya paylaşımlarını kabul etmek mümkün değildir, hoş görmek mümkün değildir; hakaret dolu, iftira dolu. Bunlar bir Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışanına değil, bir insana yakışmayacak olan ifadelerdir. Onun hakkında gerekli işlemler Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca yapılacaktır; hiçbir kimsenin, hiçbir milletvekilimizin bundan şüphesi olmasın.

İkincisi: Tutanak altına alınmasını istediğiniz hususu Sayın Özel, sizin tutanak altına almanız daha uygundur çünkü o nereden alındıysa, nereden bu tespit yapıldıysa, bunu gerçekleştiren arkadaşların bir tutanakla bunu belirleyip bu tutanağı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gerekli soruşturmaya esas olmak üzere sunması gerekir; uygun olanı budur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili olarak ben de bunu takip edeceğimi, gereğinin yapılması konusunda bütün hassasiyetimle üzerinde duracağımı bilginize sunmak istiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, müsaadenizle...

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar, soru-cevap işlemi çerçevesinde bu görüşmeler gerçekleşiyor. Sisteme soru için giren başka milletvekili olmaması nedeniyle Sayın Özel'e söz vereceğim ama Sayın Özel'den önce Sayın Muş'un söz talebini görüyorum ama Sayın Elitaş, siz mi girdiniz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, biraz önce ara verdiğinizde Sayın Meclis Başkanımızla görüşme yaptık; bu "tweet"leri veya sosyal medya paylaşımlarını yapan kişinin Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bulunup hiçbir siyasi partiye hakaret etme, küfretme hakkının olmadığını ifade ettik ve derhâl gereğinin yapılmasını, soruşturmasının başlatılmasını ifade ettik; Meclis Başkanımız da bu konuyu talimatlandırdı. İdare Amirim Sayın Uslu'dan bu işin şu anda başlatıldığını konusunda... Onu da buradan ifade etmek istiyorum.

Cumhuriyet Halk Partisine yapılan bu hakareti sadece Cumhuriyet Halk Partisine değil, tüm siyasi partilere yapılmış bir hakaret olarak, küfür olarak değerlendiriyoruz ve gereğinin, kim olursa olsun, yapılmasının altını çiziyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

Şunu da bilginize sunmak istiyorum: Anılan personel buraya kadar geldi ancak kendisiyle biz orada -grup başkan vekilleri, Meclis Başkan Vekili olarak ben ve Sayın Bakan da vardı- bulunduğumuz hâlde kendisiyle görüşmeyi arzu etmedik. Yani, öyle bir personeli sorguya çekmek bizim yapacağımız bir şey değildir. Kendisinin buradan gönderilmesini bizzat ben istedim.

Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi, daha önce de defalarca yaşandı; eğer bu bilgisayar bu gece, geceyi bizde geçirirse bunun içinden çıkabilecek her türlü suç delilinde “Onu onlar yüklemiştir.” diyebilecektir kendisi. Bu yüzden, ben, Meclisin Emniyet birimine çağrıda bulunulup... Bunu, Genel Kurul burada açık olduğu sırada kendilerine teslim edeceğiz. Onların da yarından itibaren kendisiyle ilgili yapacağımız suç duyuruları, soruşturmalarda hangi makam ve merciler bu bilgisayarı inceleyecekse onlara teslim edilene kadar emanette tutulması doğrudur. Ben bu bilgisayarı buraya, hepimizin gözü önündeki bir yere koyuyorum. Mecliste unutulmuş bir çantaya bile yapılan emaneti alma işleminin bu bilgisayar için yapılması da son derece doğru olur.

Ayrıca, kişinin masasının üzerinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından Kalkınma Bakanlığına, Genelkuruma kadar tüm resmî plakaların kendi eliyle tutularak çekilmiş fotoğrafları gibi son derece şüphe uyandıran birçok şeyde var masasının çekmecelerinde, gözlerinde. Son derece tehlikeli bir durumla karşı karşıyayız. CHP olarak bu kasayı emanette tutmamız mümkün değil.

Bunu Meclisin ortasına koyuyoruz, Meclis boşaldığında hangi muameleyi yapıyorsa Meclisteki Emniyet amirleri, bu kasaya da o muameleyi yapsınlar, emaneti alsınlar.

Çok teşekkür ediyorum efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş, buyurunuz.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Olmaz öyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olur ağabeyciğim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Olur ya, niye olmasın, olmaz diye bir şey yok. Ne var bunda?

MELİKE BASMACI (Denizli) – Oldu bile.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çıkışta Emniyet alacak onu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bakın, şu yapılan iş, o kişinin yaptığı iş kabul edilmez bir iş fakat şu yapılan iş de tamamen hukuka aykırı bir iş.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – O resimleri belki kendisi getirdi oraya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Özel biraz önce düzeltti, “Biz bunu müsadere altına alıyoruz.” dedi. Bunu yapması gereken görevliler Meclis İdare Amirliği ve Meclis Başkanlık Divanıdır. Yani orada yapılan işi –ki doğru bir işlem yaptı- keşke bu, odasında olsaydı. Meclis Başkanlığı derhâl bu işlemleri başlattı. Onun için, lütfen rica ediyorum, herkes kendisine yapılan bir haksızlığı doğrudan doğruya kendi çözmeye kalktığı takdirde başıbozukluk beraberinde gelmiş olur. Sayın Özel “Az önce biz buna el koyduk, müsadere altına aldık, incelettireceğiz.” şeyini biraz önceki açıklamasıyla düzeltti. Lütfen bunu gerekli yerler, idare amirimiz ve Meclis Başkanlık Divanı gerekli hassasiyeti gösterebilir. Hemen, kolluk güçleri, kim yapacaksa bunu derhâl yapsın.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Elitaş.

Şimdi, uygun olanı şudur sayın milletvekilleri: Sayın Özel, bunun buraya, Genel Kurul salonunun ortasına konularak Meclisin faaliyetlerinin sonlandığı andan itibaren burada bulunan eşya için hangi işlem yapılıyor ise bunun hakkında da aynı işlemin yapılmasını sağlamak veya onu talep etmek, bu bilgisayarın güvence altında olmasını sağlamaya yetmez. Doğru olan şudur: Bunun uygun bir kutuya konularak, mühürlenerek tutanak altına alınmasıdır. Hukukta yapılan budur, hukuken bu yapılır. Bu tutanak ilgili milletvekilleri tarafından, idare amiri tarafından, hatta benim tarafımdan imzalanabilir ve Meclis İdare Amirliğine bu teslim edilir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, uygundur efendim.

BAŞKAN – Bu kutu açılacağı zaman orada imzası olan bütün personel hazır bulunur, o şekilde açılır ve işlem başlatılır. Dolayısıyla, ben bunu size tavsiye ediyorum, öneriyorum. Uygun olan, onu orada bırakmak değil, onu oradan alıp bir kutuya koyup söylediğim şekilde tutanak altına almaktır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki efendim.

BAŞKAN – Soru-cevap işlemi çerçevesinde bu görüşmeler gerçekleşmişti. Biraz farklı bir yöne kaydı ama hâlen soru-cevap konusunda Sayın Bakanın, Hükûmetin dokuz dakikalık süresi olduğunu görüyorum.

Süre yetmezse ilave süreyi vereceğim Sayın Bakan.

Buyurunuz efendim.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; öncelikle bir Meclis çalışanının Cumhuriyet Halk Partisi ve yetkilileri hakkında buradaki hiç kimsenin kabul edemeyeceği değerlendirmeler yapmasını kınadığımı ifade etmek isterim. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Başkanlık Divanı eminim ki bu yanlış yapan, hukuksuzluğu yapan hakkında gerekli idari tahkikatı yapacak, gerekli müeyyideleri uygulayacaktır. Benim bundan en ufak bir tereddüdüm yoktur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda şu anda bulunan bütün siyasi partilerin de bu konu hakkında aynı kanaatleri paylaşmış olmasından büyük bir memnuniyet duyduğumu ifade etmek isterim.

Sorulara gelince, Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet gazetesi soruşturmasını yürüten savcılardan biri olan Murat İnam'ın görev yerinin değiştirilmesi hususu tamamıyla HSYK'nın 1. Dairesinin takdirinde olan bir iştir; benim Bakan olarak herhangi bir savcının yerini değiştirme yetkim yok, görevim de değil ama HSYK'nın 1. Dairesinin takdirinde olan bir konu. Bildiğim kadarıyla, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı bu soruşturmaya ilave 3 yeni savcı görevlendirdi ve onlar soruşturmayı sürdürüyorlar. Murat İnam'la ilgili, daha önce de ifade ettim, o yargılama konusu olan olaylarla ilgili bir defa dinleme talebinde bulunuyor ve bu talep de mahkeme tarafından kabul ediliyor. HSYK, bildiğiniz gibi, Fetullahçı terör örgütü üyeliği, iltisak veya irtibat içinde olduğu değerlendirilen hâkim ve savcılar hakkında bazı değerlendirmeler yaptıktan sonra bunların meslekte kalmalarının uygun olmadığına karar verdi ve bu kapsamda meslekten uzaklaştırılanlar oldu. Ben buradaki tartışmalardan sonra HSYK'dan da bilgi aldım Murat İnam'la ilgili bu anlamda bir işlem yapıldı mı, yapılmadı mı diye; oradan bana aktarılan bilgiyi aktarmıştım, bir kez daha burada tekrarlamak isterim: Murat İnam'ın, her ne kadar bu yargılama konusunda sanık olsa da ve böyle bir dinleme talebinde bulunmuş olsa da HSYK üyelerinde ve HSYK'da ki görüş kendisinin Fetullahçı terör örgütü üyesi veya bu örgütle irtibatlı, iltisaklı olduğuna dair bir kanaat bulunmadığı yönündedir. Ancak onlarla beraber bu yargılama kapsamında yer aldığı için kamuoyunda böyle bir değerlendirme çıktı ama HSYK'nın kanaati, demin dediğim gibi “Eğer böyle bir irtibat olmuş olsa onunla ilgili de işlem yapardık.” dediler. Ama, şu andaki değerlendirmeleri budur.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Hakkında neden dava açılmış Sayın Bakan?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hayır, yargılama devam ediyor. Oradan çıkacak karar... Eğer bunun, aynı iddia edildiği gibi, iddianamede de olduğu gibi, böyle olduğu yönünde bir karar çıkarsa zaten o kararın gereği de HSYK tarafından yerine getirilecektir. Ama, şu andaki durumu ben size arz ediyorum; yoksa, ona dair benim bu aktarılandan daha farklı ve fazla bilgim yok.

Yargının hızlandırılması ve güçlendirilmesi, adaletin geciken adalet olmaktan çıkarılmasıyla alakalı tabii biz çok ciddi adımlar attık. İşte bunlardan biri istinafin faaliyete geçirilmesi; ceza yargılaması ve hukuk yargılaması, idari yargılamanın önemli bir kısmı istinafta kesinleşecek. Bu son derece önemli bir reform.

İş uyuşmazlıklarında ara buluculuk konusunu getiriyoruz, önümüzdeki aylar içerisinde Parlamentoda görüşülecek. Bu da son derece önemli bir adım. Bugün görüşeceğimiz paket içerisinde uzlaştırmacılığın kapsamı genişletiliyor ve etkinliği artırılıyor, ön ödemenin kapsamı genişletiliyor ve alternatif uyuşmazlıklar konusunda yeni adımlar getiriliyor. Bu da bu açıdan bir fayda sağlayacaktır.

Şu anda İcra ve İflas Kanunu'yla ilgili bir komisyon kurduk. Orada da iş yükünü hem azaltacak hem de hızlandıracak önemli bir reform çıkacaktır. Bunun çalışmaları da son noktaya geldi.

Ayrıca, hem idari yargılamada hem de hukuk yargılamasında iş yükünü azaltacak ve uyuşmazlıkları yargıya gitmeden halledecek yeni alternatif çözümler üzerinde de komisyonlarımız çalışıyor. Önümüzdeki aylarda bunu da Parlamentoya getireceğiz.

Biz işi hızlandırmak için, tabii, hâkim, savcı sayılarında ciddi artışlar yaptık, yardımcı personelde artış yaptık, bilişim sistemleriyle yargıyı donattık. UYAP sistemi gerçekten pek çok işi kolay hâle getirdi ve hızlandırdı ancak bütün bunları daha ileri götürmemiz lazım. Bakanlık olarak bu konuda her türlü öneriye de açığız. Biz, sizden öneriler gelirse onu da yerine getiririz. Ayrıca kendimiz de çalışıyoruz, mukayeseli hukuku inceliyoruz. Orada olanları, hukukumıza uygun düştüğü müddetçe taşımaya da özen gösteriyoruz. Yeni dönemde de bu konuda yeni adımlar atacağımızı ifade etmek isterim.

Soruşturmalarındaki gizlilik kararının kaldırılması, tabii, bu tamamıyla soruşturma makamlarının takdirinde olan bir konudur. Benim, Adalet Bakanlığı olarak gizlilik konulması veya kaldırılmasına dair herhangi bir tarih vermem, değerlendirme yapmam mümkün değil; tamamen yargıya ait bir konudur. Yargıyla ilgili soruşturma makamları bunun değerlendirmesini yapacak, takdirini onlar yapacaktır. Bizim arzumuz da bunların mümkün olduğu kadar erken kalkması ve makul bir süreyi aşmamasıdır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime kırk beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.21

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.14

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Zihni AÇBA (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 20’nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde önce gruplara, sonra şahıslara söz vereceğim.

Gruplar adına ilk konuşmacı Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kamil Aydın, Erzurum Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın birinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, malumunuz, insanlar toplu yaşama ideallerini gerçekleştirirken hukuk, hak, eşitlik, adalet gibi kavramlara sürekli vurgu yapmaktadır. Hatta en ilkel toplumlardan en sistematik devlet yapılarına varana kadar bu tür vurgulamanın çok net bir şekilde tezahürünü görmekteyiz. Bunu Batı toplumlarında da görmekteyiz, bizim de içinde bulunduğumuz Doğu toplumlarında da görmekteyiz. Yani, her zaman herhangi bir düzen ya da bir sistematik yapı tartışıldığında mutlaka en fazla vurgu, hak, hukuk, adalet, eşitlik kavramlarına yapılır. Hatta bazen konuşurken bu kavramları, özellikle önemini ifade etmek için veciz sözlerle kullanırız. Mesela, nedir? “Adalet mülkün temelidir.” deriz. Efendim “Hukuk karşısında herkes eşittir.” deriz. Hatta biraz daha böyle manevi bir yapıya büründürür işte “Fırat’ın kenarındaki kuzunun hakkı sorulur.” deriz.

Şimdi, bütün bu göndermelerimiz niye? Gerçekten, bir adalet, hak ve hukuk arayışımızdandır; bunu, net bir şekilde görüyoruz.

Bunun tarihsel sürecine de şöyle bir baktığımız zaman, ta, Sokrat’la başlayan Batı sistematğinde bu vardır. Özellikle toplumlarda kokuşma, düzensizlik, gücün sağlıksız kullanımı söz konusu olduğunda açık bir şekilde referanslar hep neye yapılır? Bir taraftan en ağır müeyyideler söz konusuken bir taraftan hakkın, hukukun, adaletin önceliğine vurgu yapılır.

İşte, bu gelenekten hareketle, bakarsınız, Batı toplumunun çıkış noktası itibarıyla işte ideal bir devlet düzenini savunan Platon’da da bu çok açık bir şekilde görülür, daha sonra Aristo’da da vardır. Nedir? Çok basit, bir cümleyle ifade edeyim, bir ideal toplum yaratmada şunu söylerler, efendim, eşitlik, adalet bağlamında şu söylenir: “Şairin adaleti söz konusudur.” Bir trajedi oyununda dahi bu çok net bir şekilde kullanılır. Nedir? Zerre kadar iyilik yapmanın karşılığında iyilik görme -hukuken- zerre

kadar kötülük yapma karşılığında da kötülük görme. Bu, daha sonra, gerçekten, ilerleyen tarihlerde ve ilahi metinlerde de karşılığını çok net bir şekilde bulmuştur. Nedir o? İşte adalettir, hukuktur. Kim zerre kadar iyilik yaparsa karşılığını alır, kim zerre kadar kötülük yaparsa karşılığını alır. Bu, ilahi adalete dönüşmüştür kavram olarak daha sonra, şairin adaleti olarak başlamış ama daha sonra ilahi adalete dönüşmüştür.

Şimdi, bakın, demokrasi, kurallı yaşama rejimidir çok kısaca. Nedir? Bizi bağlayan birtakım kurallar vardır. Bunlar hukuk sistemleridir, bunlar kurallardır, kaidelerdir ve bunların üzerinde de bağlayıcı olan anayasa metinleridir. Nedir anayasa metinleri? Toplumsal sözleşmelerdir, bağlayıcı kurallar manzumesidir. İşte, bizler de bütün gücümüzü, makamımız ne olursa olsun, ister yargı ister yürütme ister yasama organının mensupları olalım, bizler bütün gücümüzü bu kurallar manzumesi olan anayasadan alırız.

Şimdi, saygıdeğer milletvekilleri, bu kanun düzenlemesiyle bir yandan gerçekten ihtiyaç duyulan maddelerin çıkarılması söz konusu iken öte yandan uygulamadaki aksaklıklar bizi birazcık karamsarlığa itiyor. Evet, çıkış nedeni, yapılış nedeni çok yerinde ve kararlı bir şekilde ortaya konulmuştur. Bunu biraz daha somutlaştırmak gerekirse cezaların caydırıcılığının artırılması hedeflenirken amaç, efendim, kamu düzeninin korunması ve adalet sistemine güvenin artırılması hedeflenmiştir. Yani niye cezaları artırmaya çalışırız? Burada sadece sadist bir şekilde ceza vermekten zevk alma gibi bir duygu olamaz. Nedir? Kamu düzeninin tesisinin ve adalete olan güvenin artırılmasıdır burada hedeflenen amaç. Ama yani biraz daha somutlaştırmak gerekirse birkaç başlık altında tekrar etmek istiyorum: Basit ve nitelikli dolandırıcılık konusunda, evet, artırılması noktasında caydırıcı olması hasebiyle elbette ki yerinde bir düzenleme düşünülebilir.

Tehlikeli maddelerin yani uyuşturucu bağımlılığını artıran birtakım şartların, birtakım ortamların yok edilmesi, bunlarla mücadele yani uyuşturucuyu kullanan, satan, pazarlayan, bunların rahat bir şekilde dolaşımını sağlayacak ortamları hazırlayan şartları ortadan kaldırmak, evet.

Trafik güvenliğini tehlikeye atan durumlarda birtakım cezai müeyyidelerin artırılması. Maalesef son, özellikle bir yılda yaşadığımız, tanık olduğumuz şeylere baktığımızda, evet, caydırıcılık noktasında mutlaka yerinde, olması gereken bir şey.

Kumar gibi kötü alışkanlıkların yine teşvik edilmesi, oynatılması için imkânlar yaratılması, bu tür yapılara destek sağlanması gibi suçlarda da cezai müeyyidelerin artırılması noktasında bir sıkıntı yok.

Diğer bir konu başlığımız, yine düşündüğümüz bir şey, çocukların cinsel istismarı. Burada tabii, çok önemli, son yine birkaç yılda yaşadığımız olaylar bizim bu konuda daha büyük bir hassasiyetle bu yüce Mecliste birtakım önleyici tedbirlerin alınması noktasında kararlılığımızı ifade etmektedir.

Organ ve doku kaçakçılığı. Bu da gerçekten suç olarak ülkemizde –Allah korusun- yaygınlaşmaya başlayan bir suç türü. Burada da gerekli tedbirlerin alınması noktasında bir sıkıntı yok.

Diğer bir madde dinleme, özel hayatın gizliliği konusunda birtakım tedbirlerin alınması.

Şimdi bakın, bu saydığım suç bağlamı başlıklarda gerçekten mücadele edilmesi noktasında bir itirazımız yok ama uygulamada sıkıntılarımız var. Uygulayıcıların kılı kırk yarararak, sadece müktedirlikleri kendinden mütevellit değil, aldıkları gücün adalet, hukuk ve Anayasa olduğunu unutmadan uygulamalarda bulunmalarını çok önemsiyoruz. Niye? Çünkü keyflik işin içine girince Allah korusun, hak adına, hukuk adına, adalet adına atılacak bir adım, tam tersine, adaletsizliğe, hukuksuzluğa ve haddi aşmalara neden oluyor. Yani George Orwell'in o veciz lafı ortaya çıkıyor, değil mi? “Herkes eşittir” sonunda, gücü elinde bulunduran, otoriter -bu, mülki idare amiri olabilir, belediye başkanı olabilir, efendim, savcı olabilir, hâkim olabilir- efendim, neye dönüşüyor? “Evet, herkes eşittir ama bazıları daha eşittir”e dönüşüyor. Allah korusun, bu da ne yapar? Kaotik bir ortam doğmasına neden olur, adalet ve hukukun alışverişe çıkmasına neden olur.

Şimdi, dolayısıyla, buradan, evet, bu maddelerle ilgili çekincelerimizi söyledik. Doğru, “caydırıcılığı”, neyi; “özellikle hukuka olan bağlılığı”, bir de caydırıcılık neydi; dedik ki: “Kamu düzenine destek olacak şekilde.” Şimdi, eğer kamu düzenine olumlu katkıda bulunuyorsa baş tacı yapacağız, hukuka olan saygıyı artıracaksa, güveni artıracaksa yine “evet” diyeceğiz ama maalesef bugün hukuka güven yüzde 30'lara kadar düşmüşse o zaman bir sıkıntı var. Bunu dikkate alıp üzerinde gerçekten çok derin analizler yapmamız gerekir diye düşünüyoruz.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak her zaman diyoruz ki: Önce hukuk, önce hak, haktan ayrılmayalım. Bunu, ne olursa olsun, her şartta, her durumda. Niye bunu özellikle vurguluyorum? Çünkü zor günlerden geçiyoruz. İnanın, şu anda, hukuksuzlukla ilgili o kadar çok şikâyetler alıyoruz ki, yetkililerin talimatlarına rağmen, birileri durumdan vazife çıkarıp makamını da kullanarak, kraldan çok kralcı bir mantıkla hareketle, “Efendim, ben rektörüm, istediğimi istediğim makama getiririm, istediğim şekilde bir seçim sistemi geliştiririm, canım isterse şunu yaparım.” Bir belediye başkanının, Allah aşkına, diyebileceği bir şey mi? “Evet, ben o köye hizmet getireceğim ama bakacağım o köyden bize ne kadar oy çıkmış, ona göre hizmet getireceğim.” Bu gayrihukuki, hatta gayrisiyasi, gayriahlaki bir şeydir. Dolayısıyla, bu tür hatalara düşmeden, haktan, hukuktan... Hukuk herkese lazım. İşin başında söylediğimiz gibi: Bir gün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL AYDIN (Devamla) – ...inanın, bize yapılmaması gereken şeyleri başkalarına da yapmamayı düşünmeyi öğrendiğimiz gün Allah'ın izniyle hukuk hâkim olmuş olur ve kamu düzeni de sağlanmış olur diye düşünüyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kazım Arslan, Denizli Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bugün 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde görüşmeleri yapıyoruz. Grubum adına söz aldım ve geneli hakkında sizlerle görüşlerimi paylaşmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, özellikle yargıda birçok değişiklik yapılıyor ve reform niteliğinde birçok kanun görüşüldü. “Reform” denildi ama reformun arkasında yargının işleyemeyeceği, yargının gerçek anlamda çalışmadığı, adaletin iyi bir şekilde dağıtılamadığı ve yargıya güvenin her gün azaldığı bir noktayla karşı karşıya kalmış bulunmaktayız. İşte, bugünkü düzenleme de buna benzer bir düzenleme.

Bir de işin enteresan yönü, bu yasa tasarısı aslında torba yasa gibi düzenlenmiş ama adı da temel yasa olarak konulmuş; içinde birçok kanunla ilgili düzenlemeleri içeren bir düzenleme şeklinde. Dolayısıyla bu yasa tasarısının içinde askerî ceza var, icra iflas var, iş mahkemesiyle ilgili düzenleme var, Türk Ceza Kanunu'yla ilgili düzenleme var, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'yla ilgili düzenleme var, Adalet Bakanlığının teşkilat ve işleyişiyle ilgili düzenleme var, adli sicil ile ilgili düzenleme var, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'yla ilgili düzenleme var, ceza ve güvenlik tedbirleriyle ilgili düzenlemeler var, ceza muhakemelerinin uygulanmasıyla ilgili de düzenlemeler var. Şimdi, bu kadar geniş bir düzenlemeyi eğer siz temel kanun şeklinde, düzenleme şeklinde getirip bunu uygulamaya sokarsanız diğer kanunlarla bunların bağdaşmasını sağlayamazsınız. Birçok noktada da aksaklıklar ortaya çıkacağı açıklıkla ortaya çıkacaktır değerli arkadaşlarım.

Şimdi, geçmişte de birçok düzenleme yapıldı. Örneğin İcra ve İflas Kanunu'nda değişiklik yapıldı, hacizli malların, haczedilecek malların hangileri olacağı noktasında bir düzenleme getirildi; öyle bir düzenleme yapıldı ki bugün alacaklı alacağını icraya vermesi hâlinde borçlunun evinde haczedilecek malı, maalesef, bulamıyor. Yani, böylelikle alacaklıyı gerçekten korumayan, borçluyu koruyan, nerede düzenbaz varsa, nerede gerçekten dolandırıcı varsa onları koruyan bir düzenleme getirmek suretiyle icra dairelerinin iş yapmasını, maalesef, sona erdirdiniz. Dolayısıyla, bugün hiçbir hukukçu arkadaşımız adliyelerde, icra dairelerinde işini göremiyor, alacaklar tahsil edilemiyor. Sonuçta ne oluyor, biliyor musunuz? Bunlar geriye doğru piyasaya yansıyor, piyasanın tıkanmasına neden oluyor. Esnaf, işletmeler alacağını alamazsa borcunu nasıl ödeyecek? Ödeyemeyince ne oluyor? Bankaya gidiyor, borçlanıyor, borçlarını ödemek için de sonra kıvranıyor.

Değerli arkadaşlarım, yapılan düzenlemeleri öyle bir noktada yapmalıyız ki hem alacaklıyı hem borçluyu koruyacak şekilde, hem davacıyı hem davalıyı koruyacak şekilde yaparak gerçek anlamda adaleti sağlayacak ve adaleti güveni sağlayacak bir şekilde oluşturmak zorundayız.

Maalesef, bütün düzenlemelerinizde her şeyi oldubittiye getiriyorsunuz ve çıkan sonuç, gerçekten, beklenen sonuç değil. Tamamen fiyaskoyla sonuçlanan ve adaleti, maalesef, aksatan bir sonucu ortaya çıkarıyorsunuz.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bir kere “hukuk devleti” ilkesini her zaman önde tutmalıyız. Eğer Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir devletse, sosyal bir hukuk devletiyse hukuku öncelikle öne çıkarmak, her alanda hukuku koruyan, hakkı koruyan, insanların geleceğini koruyan ve ülkeye ve vatandaşa güven veren bir ortamı sağlamak zorundayız. Eğer bir siyasi iktidar bunu sağlayamıyorsa asli görevini yapmıyor demektir. Adaleti gerçekleştirmek isterken adaletsizlikler ortaya çıkıyorsa orada bir huzur, orada bir barış, orada bir kamu düzenini iyi bir şekilde sağlama imkânı kesinlikle olmayacaktır.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, adaletin gerçekleşmediği yerde yurttaşların yargıya güveni her gün azalacaktır. Eğer alacaklı alacağını almak için icra dairesine gitmiyorsa, davacı alacağını almak, hakkını aramak için, adliyelere gitmek için korkuyorsa, çekiniyorsa, “Yaptığım masraflarla karşı karşıya kalırım. Onun dışında, alacağımı, hakkımı alamıyorum.” diyorsa böyle bir yargı düzenini kesinlikle değiştirmek gerekir ve yargının çalışması, adaleti gerçekleştirmek için hakkın daha pratik, daha kolay elde edilebileceği düzenlemelerin getirilmesi gerekir. Bunun için, bir kere, öncelikle yargının bağımsız olması gerekir. Eğer siz yargıya sürekli müdahale ederseniz, yargıyla ilgili olmayacak düzenlemeleri sürekli gündeme getirirseniz, birçok kanun düzenlemesiyle hâkimin elini kolunu bağlarsanız, onun hukuk çerçevesinde, kanun çerçevesinde vicdanına göre karar vermesine gerçekten engel olursanız orada adaleti gerçekleştirmeniz kesinlikle mümkün olmaz. O zaman hukuk devleti ilkesini zedelemiş olursunuz.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan; bir kere adliyelerin yükleri hafifletilmelidir. Adliyenin bu kadar yükü olduğu bir dönemde, gerçek anlamda olmayacak işlerle uğraşmanın yerine, gerçek hakkın, hukukun tecelli etmesi için çalışması yerine siz boşuna geçen, boşu boşuna zaman harcayan işlerle uğraştırmaya çalışırsanız orada hızlı ve adil bir kararın verilmesini kesinlikle sağlayamazsınız.

Hak arayışları ucuz olmalıdır. Dolayısıyla vatandaş hakkını aramak için bir ekonomik yük geliyorsa, altından kalkamayacaksa, müracaat etmek için korkuyorsa kesinlikle bunun için önlem almak gerektiğini düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, biraz önce Sayın Bakana iki soru sordum; dedim ki Cumhuriyet gazetesiyle ilgili soruşturmayı sürdüren savcı olan arkadaşın durumunun gözden geçirilmesi, Murat İnan'la ilgili bir görev değişikliğinin yapılması konusunda bir şey yaptınız mı? Sayın Bakan, duyuyorsunuz değil mi efendim? Dediniz ki bana: “Bu görev Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun.” Peki, siz Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun üyesi değil misiniz? Bu konuyu orada gündeme getirip de bunu değiştirme imkânını bulamaz mısınız? Bulma imkânınız olduğu hâlde bu görevden kaçırıyorsunuz çünkü işinize gelmiyor.

Bakın, işinize geldiği noktalarda neler yaptınız biliyor musunuz? Deniz Feneri davasını yürüten, davayı açan savcıcıyı hemen görevden aldınız, yerine başka savcı atadınız ve o görevi yapan savcıcıyı da cezalandırdınız, hapse attınız. Yetmedi; 17-25 Aralık davasını da o soruşturmayı, yolsuzluk soruşturmasını sürdüren savcıcıyı görevden aldınız, yerine başka savcı verdiniz, o savcıcıları da içeri attınız. Bunu yapan sizsiniz Sayın Bakanım.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ben yapmadım, HSYK yaptı.

KAZIM ARSLAN (Devamla) – Siz, sizin talimatınızla Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu bu görevi icra etti. Başka türlü bu görevi yapmaları mümkün değil. Ne olur adil davranın, adaletli davranın çünkü bu adalet bir gün size de lazım olacak. (CHP sıralarından alkışlar) Onun için adalet hepimize lazım, hukuk hepimize lazım arkadaşlar. Onun için hepimizin bu konuda hukuk devletini zedeletmeyecek, adaleti gerçekleştirecek her türlü düzenlemede birlik olmalıyız, beraber olmalıyız. Gerçek anlamda Türkiye Cumhuriyeti devletinin hukuk devleti olması yolunda ilerlemesine, gelişmesine, kalkınmasına katkı koymalıyız diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

Birinci bölüm üzerinde şahsı adına Mehmet Gökdağ, Gaziantep Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Gökdağ. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı hakkında konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, tasarıya baktığımızda Ceza Muhakemesi Kanunu ve Türk Ceza Kanunu’nun bazı maddelerinde değişiklik yapıldığını, bu 2 temel kanunun dışında 10 kanunda da değişiklik yapıldığını görüyoruz. Bu değişiklikler yapılırken aynı kanunun değişmeyen diğer maddeleriyle çelişik düzenlemelerin olduğunu da açıkça görüyoruz. Bunun nedeni yasayı hazırlarken gerekli araştırmayı, gerekli tartışmayı yapmadan alelacele yasa çıkarma anlayışıdır.

Değerli arkadaşlar, bundan önce görüştüğümüz yasa tasarılarında da defalarca söyledik. Bir yasa çıkarıyorsak bunu gerçekten enine boyuna bilimsel olarak tartışıp çıkardığımız yasa, birçok sorunu ortadan kaldıran bir yasa olsun. Düzenlediğimiz alanla ilgili olarak vatandaşa huzur verilsin, güven gelsin. Bunun için de ortak aklı kullanalım, birlikte sorunun çözümüne katkı sunalım diye bütün tasarılar söylüyoruz. Ama, nedense sizin bu “Ben yaptım, oldu.” mantığıyla yönetme anlayışınız her alanda kendini gösterdiği gibi, yasa yapma alanında da kendisini gösteriyor. Bir acelecilikle, bir oldubittiyle tasarıları hazırlıyorsunuz; aynı acelecilik, aynı oldubittiyle komisyona geliyor, komisyondan geçiyor ve aynı yöntemle Genel Kurulda yasalaştırıyoruz. Bunun için de hep bir bahane var. Örneğin, Kişisel Verileri Koruma Kanunu. Şimdi, bu kanunla ilgili tasarı görüşülürken biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu kanunun önemli bir kanun olduğunu, uzun bir süreye yayılan sağlıklı tartışmalar sonucu bu düzenlemenin yapılması gerektiğini söyledik. O zaman Avrupa Birliği müzakerelerinin devamı açısından belli bir tarihe kadar bitmesi gerektiği gerekçesiyle, bir oldubittiyle tasarı yasalaştı. E, ne oldu tasarı yasalaşınca? Kişisel Verileri Koruma Kurulu oluşturulmadan, henüz o kurul oluşturulmadan Avrupa Birliği tarafından bu yasanın değiştirilmesi talebiyle karşı karşıya kaldık. Neden? Çünkü, ihtiyaca cevap vermiyor. Şimdi, onca emeğe, onca mesaiye yazık olmadı mı? Yazık oldu.

Şimdi, bu görüşmekte olduğumuz yasayla ilgili de komisyonda görüşülürken Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir madde gerekçe gösterilerek aceleyle çıkarılması gerektiğini ve bunun bir an önce yasalaşması gerektiğini ileri sürdünüz. Bu yapıldı ama Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesine tam olarak uymadan yine Anayasa Mahkemesince iptal edilebilecek bir düzenleme yapılıyor. Biz Anayasa Mahkemesinin iptaline ilişkin, onun gerekçesine uygun bir yasa çıkaralım diyoruz. Siz aceleyle yine Anayasa Mahkemesinde iptal edilebilecek bir düzenleme yapıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, her birimiz buraya bir bölgeden temsil yetkisi alarak gelmiş insanlarız.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir yapboz anlayışıyla çalıştırılması hakkı hiç kimsede yok. Buranın her dakikasını, her saniyesini sorunlara çözüm üretmeyi bekleyen halkın yararına yasalar çıkarmak için kullanmalıyız, böyle bir sorumluluğumuz var. Ülkemiz çok önemli bir eşikten geçerken, halkın ekonomik sorunların altında ezildiği bir süreç yaşanırken, terör her gün can alırken, bu süreçte gerçekten bütün bunlara ilişkin çözüm getiren düzenlemeler yapmamız gerekirken, Türkiye Büyük Millet Meclisinin zamanını yarın ihtiyaca cevap vermeyecek, Anayasa Mahkemesince iptal edilebilecek, bir oldubitti anlayışıyla hoyrat ve yararsızca kullanma hakkımız yoktur. Sorunları çözebilecek en doğru yöntemi bulacağız ve bu yöntemle halkın sorunlarına çare olacağız.

Değerli arkadaşlar, bunun etkin yolu ortak aklı öne çıkarmaktır. Ne yaparsak ortak aklı öne çıkararak yapacağız; yasa yaparken de yasayı uygularken de yönetirken de.

Değerli arkadaşlar, bu ülkenin ortak aklı belli. Bu ülkenin ortak aklı cumhuriyettir, bu ülkenin ortak aklı demokrasidir, laikliktir, hukukun üstünlüğüdür. Bu ülkenin ortak aklı Mustafa Kemal Atatürk'tür.

Ortak akılda buluşmak üzere hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gökdağ.

Şahsı adına ikinci konuşmacı İbrahim Halil Yıldız, Şanlıurfa Milletvekili.

Buyurun Sayın Yıldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurul gündemine alınan Ceza Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın birinci bölümü üzerine söz almış bulunmaktayım. Değerli heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, Fetullahçı terör örgütü üyesi oldukları anlaşılan bu grup, cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın öngördüğü düzeni ortadan kaldırmaya çalışmış, Türkiye Büyük Millet Meclisini yok etmeye ve Gazi Meclisin gereklerini yapmasının önüne geçmeye cüret etmiş, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ortadan kaldırmaya ve görevlerini yapmasını engellemeye teşebbüs etmiş, halkın oyuyla seçilmiş Cumhurbaşkanı'na suikast girişiminde bulunmuştur. Milletimizin darbe girişiminde bulunanların karşısına geçip dik durması sayesinde, hamdolsun, bu teşebbüs amacına ulaşamamıştır.

15 Temmuz gecesi gerçekleştirilen bu darbe girişiminden sonra gerekli tedbirlerin alınması ve uygulamadaki bazı sorunların giderilmesi amacıyla bazı yasal değişikliklerin yapılması zorunlu hâle gelmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlere tasarıda yer alan bazı maddelerdeki hükümleri kısaca özetlemek istiyorum. Terör ve darbeye teşebbüs suçlarından tutuklanan askerler, askerî cezaevi yerine Adalet Bakanlığına bağlı cezaevlerine konulacaktır. Askerî disiplinin tesisinde zafiyetlere yol açabileceği değerlendirildiğinden ön ödeme uygulanabilecek askerî suçlar, kanunda öngörülen hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçmeyen suçlarla sınırlandırılmaktadır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun istinaf ve temyiz kanun yolu ile öngörülen parasal sınırla uyum sağlanması amacıyla ilgili kanunlarda değişiklik yapılarak parasal sınırlar artırılmaktadır. Bu kapsamda, öngörülen parasal sınırların yeniden değerlendirilme oranında artırılması hükme bağlanmaktadır.

Asker kişilerin işlediği suçun 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 2'nci kitap 4'üncü kısım, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı ve 7'nci bölümlerinde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda bu kişilerin yakalandıklarında adli kolluk görevlilerine teslim edilmeleri ve bu kolluk görevlilerince nezarete tutulmaları öngörülmektedir. Bu şekilde, şüphelilerin soruşturmayı yürütmekle görevlendirilen adli kolluk görevlilerine teslimiyle soruşturma işlemlerinin daha hızlı ve etkili biçimde yerine getirilmesi amaçlanmaktadır.

Türk Ceza Kanunu'nun 103'üncü maddesinde çocukların cinsel istismarıyla ilgili Anayasa Mahkemesi kararında belirtilen gerekçeler doğrultusunda ceza belirlenirken bir kademe belirlenmektedir. Mağdurun 12 yaşından küçük olması durumunda verilecek cezanın artırılması bu yasayla öngörülmektedir.

Nitelikli dolandırıcılık suçunun cezasının alt sınırı iki yıldan üç yıla, üst sınırı yedi yıldan on yıla çıkarılmaktadır. Dolandırıcılık suçunun failinin kendisini polis, hâkim, savcı; banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtmaması, bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi hâlinde en az dört yıl hapis cezasıyla cezalandırılmaktadır.

Yine, yasada, patlayıcı maddelerin yapımında kullanılan malzemelerin izinsiz olarak bulundurulması veya kabul edilmesi de suç olarak düzenlenmekte ve suçun cezasının alt sınırı üç yıldan dört yıla çıkarılmaktadır. Ayrıca, suçun örgüt faaliyetleri kapsamında işlenmesi hâlinde yarı oranı yerine 1 kat artırım yapılacaktır.

Yine, trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçunun cezasının alt sınırı bir aydan üç aya çıkarılmıştır bu yasayla.

Tasarıda, kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçunun cezası artırılarak suç olarak öngörülen cezanın alt sınırı bir aydan bir yıla, üst sınırı ise bir yıldan üç yıla çıkarılmakta; adli para cezasının alt sınırı iki yüz gün olarak belirlenmektedir.

Tasarıda, mahkemenin fiili sebepler veya güvenlik gerekçesiyle duruşmayı il sınırları içinde başka bir yerde yapabilmesine imkân tanınmaktadır; örgütlü suçlar bakımından tahliye isteminin yedi gün içinde karara bağlanması düzenlenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk hukukuna önemli bir katkı sağlayacağını düşündüğüm bu tasarının milletimize ve yargı camiasına faydalı olmasını temenni eder, kanunlaşması sürecinde katkılarınızdan dolayı şimdiden şükranlarımı sunarım.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldız.

Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 Sıra Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 1- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu'nun 39'uncu maddesinin (4)'üncü fıkrasının "Asker kişiler hakkında yargı organlarınca Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar sebebiyle verilen tutuklama kararları, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 111'inci maddesinde belirtilen kurumlarda yerine getirilir. Asker kişiler hakkında diğer tüm suçlardan verilen tutuklama kararları, asker kişiler bu sıfatlarını korudukları sürece askeri tutukevinde yerine getirilir."

Ömer Süha Aldan

Mehmet Gökdağ

Necati Yılmaz

Muğla

Gaziantep

Ankara

Orhan Sarıbal

Cemal Okan Yüksel

Zeynel Emre

Bursa

Eskişehir

İstanbul

Namık Havutça

Balıkesir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SERAP YAŞAR (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Orhan Sarıbal, Bursa Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Sarıbal. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14 Kasım'da kaçak sarayda bir toplantı yapıldı. Toplantının adı şuydu: "Millî Tarım Projesi"ydi. Bizim deyimizle millî çöküş projesinin bir halkası anlatıldı. Bakan, Başbakan ve Cumhurbaşkanı o gün tarımda millî çöküş projesiyle ilgili fikirlerini açıkladılar ama özellikle Cumhurbaşkanı ısrarla her defasında bir mesleğe sahip çıkıyor, ısrarla bu ülkede her mesleği sahipleniyor ve öyle olmak istiyor. Orada da çoban olmak istedi. Anlayamadık niye çoban olmak istediğini ama dünyasında ve ruh hâlinde böyle bir davranış biçimi var, öyle olmak istedi. Ben de üç yüz yıllık tarihsel geçmişi olan bir ailenin hemen hemen bütün ebeveynleri, bütün geçmişleri çoban olmuş, kendim de lise son sınıfa kadar çobanlık yapmış biri olarak kaçak saraydaki çobanlıkla, Türkiye'de Anadolu coğrafyasının çobanlığı arasında ne tür bir fark var, paylaşmak istedim.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Konuyla ne alakası var?

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanı, bilirsiniz Anadolu çobanlığı Anadolu'da hayvanlarını güden, onlara sahip çıkan, onları besleyen bir meslektir, onurlu, kıymetli bir meslektir.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Konuya gel. Konuşacak hiçbir şeyiniz yok.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Bu meslek bizim yaşam biçimimizdir, ekmeğimizdir, suyumuzdur. Çoban güvenilir, çoban sürüsünü hiç eve aç getirmez; oysa Sayın Cumhurbaşkanı, sizin ülkenizde 1 milyon insan aç, 20 milyon insan yoksulluk sınırı altında yaşamaktadır.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Nerede ya, nerede!

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanı, bu ülkedeki aç ve yoksullara bir bakın; çoban olmadan önce çoban olmanın sorumluluğu nedir, değerleri nedir şöyle bir gözden geçirin.

Sayın Cumhurbaşkanı, çoban güvenilirdir.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Milleti güveniyor, merak etme.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Çoban sürüsünden tek bir tanesini bile eksiltmez, onu tam götürür, tam getirir. Hiç ayırım yapmaz. Mesela, birine fazla su, birine az su vermez; birine fazla yem, birine eksik yem kesinlikle ve kesinlikle vermez. En azından demokrattır, hiç ayırım yapmaz.

HASAN BASRÎ KURT (Samsun) – Milleti koyun yerine mi koyuyorsunuz?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Milleti koyun yerine koyuyor bu ya! Böyle bir şey olur mu ya?

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Ama sizin gütmek istediğiniz ülkeye şöyle bir bakalım. Bu ülkede 2002 yılında gayrisafi millî hasıla 230 milyar dolar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Millete sürü mü diyorsun sen ya? Ne diyorsun sen ya? Ne diyorsun?

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Onun yüzde 39'unu yüzde 1'lik bir sınıfa verdiniz. Aradan on dört yıl geçti, yani AKP'nin iktidar dönemi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ezberlemişsiniz, onu okuyorsunuz. Başka bir şey yok.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – 800 milyar dolarlık bir gayrisafi millî hasılanız var. Onun yüzde 52'sini yüzde 1'lik bir sınıfa verdiniz. Sayın Cumhurbaşkanı, hiçbir çoban sürüsünde kavga yapmaz mesela. Mesela barışçıdır, mesela özgürlüktür.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen ikide bir “sürü” diyorsun. Kardeşim, ne biçim konuşuyorsun?

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Şu ülkeye bakalım. Bir yılda sadece terör nedeniyle 2 bin insan; iş kazaları, trafik kazaları, büyük olaylardan dolayı binlerce insan öldü.

Sayın Cumhurbaşkanı, bu ülkede çobanlar ekmeklerine, yedikleri, içtiklerine ihanet etmezler.

Sayın Cumhurbaşkanı, bu ülkede çobanlar özgürlüktür örneğin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya ne dediğinden senin haberin yok.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Dostluktan, kardeşlikten yanadırlar. Ekmek kavgası verirler.

Sayın Cumhurbaşkanı, sizler bu ülkede kavgayı teşvik ediyorsunuz, bu ülkede kavgayı büyütüyorsunuz. Bu ülkede dostluğu, kardeşliği ötekileştirdiniz; dostluğu, kardeşliği bırakmadınız. Bu ülkede artık inanılmaz bir ayrımcılık var. Türkler, Kürtler, Aleviler, Sünniler, Araplar...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Siz yapıyorsunuz, siz. Onu siz yapıyorsunuz.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Ne yazık ki bu ülkede kimse kimseye bakmıyor; kahvede iki köylü yan yana oturmuyor. Köye kadar ayrımcılığı soktunuz, köye kadar. Köyde artık çiftçi bile birbirine çay söyleyemeyecek duruma geldi.

Sayın Cumhurbaşkanı, biliniz, siz milletvekili oldunuz, belediye başkanı oldunuz, başbakan oldunuz, cumhurbaşkanı oldunuz...

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Başkan da olacak, başkan.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Kusura bakmayın, çoban olamayacaksınız. Çobanlık başka bir şeydir. (CHP sıralarından alkışlar) Çoban olmak başka bir şeydir Sayın Cumhurbaşkanı.

Tek istediğimiz var: Gölge etmeyin! Gölge etmeyin! Tek istediğimiz budur.

İMİRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Millet verdi, oldu. Adamsanız siz de olun!

ORHAN SARIBAL (Devamla) - Gidin, siz, Anayasa'nın sınırları içerisinde görevlerinizi yerine getirin, Anayasa'ya uyun, ettiğiniz yemine uyun.

Buradan tüm Anadolu coğrafyasındaki çobanlara saygılarımı, sevgilerimi sunuyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Kolay gelsin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sarıbal.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Son on yılda, on dört yılda toplumu böldüğümüzü iddia ederek gruba hakaret ettiler.

BAŞKAN – Sataşmada bulundu.

Buyurunuz Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın 348 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün benzer bir konuşmaya bir cevap vermiştim. O yüzden, aynı ifadeyi tekrar etmek istemiyorum. Ancak zaman zaman, gelip, elindeki bir metni en üst perdeden söyleyerek, bağırarak, toplumda karşılığı olmayan, sadece kendini seven küçük bir zümrenin belki alkışlayacağı, ufkü olmayan, vizyonu olmayan, içerisinde saraydan -çok özür diliyorum- koyundan, çobandan, şundan bundan başka laf olmayan bir metinle burada konuşma yapmayı, bu Meclisin mehabetine, vekilliğin ağırlığına, hele ki görüştüğümüz CMK'nın ağırlığına asla yakışmadığını söylüyorum.

Bir genç olarak bundan rahatsızım ama AK PARTİ'li olarak rahatsız değilim. Bu tavır, sizi büyütmeyen tavır. Bu tavır, on beş yıldan beri halkın size bir sağdan bir soldan vurmasının karşılığı.

Halk size niye oy versin ya? Ne söylediniz siz on dakika önce Cumhurbaşkanına hakareten başka?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yüzde 25 halk değil mi?

BÜLENT TURAN (Devamla) - Bizim tüm insanımız “hepiniz çobansınız” diye başlayan hadisişerifin ne olduğunu bilir.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yüzde 25 halk değil mi?

BÜLENT TURAN (Devamla) - Onun kurgusunu bilir. Bir siz bilmiyorsunuz. Ama bir daha söylüyorum: Halka bu kadar karşı, bu kadar farklı ve uzak nasıl olduğunuzu bilmiyorum.

Onu yapacağınıza, elinize alıp da şu maddede şu eksikliğiniz var deseydiniz, bu maddede bu var deseydiniz belki sizin seçmeniniz size daha çok saygı duyardı.

Bir daha söylüyorum: On beş yıldan beri buradayız. Ama bu, sadece bizim başarımız değil, büyük katkınız var sizin de. Biz -böyle devam edin- çok rahatız, çok razıyız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle vizyonsuz, böyle seviyesiz konuşmalar oldukça AK PARTİ de yoluna çok daha dirayetli, çok daha iddialı yürümeye devam edecektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Turan.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, “seviyesiz”, “akıl dışı”, “mesnetsiz” anlamında söylediği şeylerden dolayı söz istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çok seviyesiz Sayın Başkanım, çok seviyesiz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Az önce hakaretten bir şeyler söylüyordunuz.

BAŞKAN – Buyurunuz, iki dakika süreyle söz veriyorum.

Lütfen, yeni bir sataşmaya meydan vermeyiniz Sayın Saribal.

3.- Bursa Milletvekili Orhan Saribal'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bir önceki oturumda hakaretten neler söylüyordunuz. Siz milletin kürsüsünde yapıyorsunuz o hakareti.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Değerli konuşmacı söyledi. Tekrar söylüyoruz, çok açık, net...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Siz devam edin, biz razıyız.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Halk bizi buradan dinliyor çok açık, çok net bir şekilde; köylüler de, çobanlar da bizi buradan çok net, çok açık bir şekilde izliyor. Bugün bu ülkede köylü yerle bir olmuştur. Başbakan, Cumhurbaşkanı bile bile, halkın gözünün içine baka baka yalan söylüyorlar.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Hadisişerifi söylüyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen söylüyorsun.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Aynen şöyle, Millî Tarım Projesi açıklıyor, diyor ki: “Bir kıyak yaptık.” Cebinden veriyor ya! Başbakan diyor ki: “Mazotun deposunun yarısı benden, yarısı sizden.” Bakıyoruz 2017 bütçesine -rakam dediniz ya, alın yazın- 12 milyar TL bütçeye koymuşsunuz tarıma destek olarak. Soruyu şuradan soralım: Mazotun yarısını verecekseniz -açıkladı bakan “2017’de vereceğiz.” diye- 2017 bütçesine bakın, 720 milyon TL koymuşsunuz, 720 milyon TL. 12 milyar bütçe koymuşsunuz, 4 milyar litre mazot kullanılıyor, çiftçi 4 milyar litre mazot kullanıyor. Bunun yüzde 50’sini verdiğiniz zaman, 16 milyar bölü 2; 8 milyar.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sen hesap bilmiyorsun. Böyle hesap mı olur?

ORHAN SARIBAL (Devamla) – 12 milyar desteklemenin 8 milyarını mazota vereceksiniz, geri kalanın hepsi yalan.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Senin aklın kesmez o işlere, senin aklın kesmez. Sen git çobanlık yap.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Sizin yalanlarınızdan dolayı söylüyoruz bunları. Halkın karnı tok, yalanlarınızdan herkes bıktı. Başbakan, Cumhurbaşkanı, bakan, halkın gözünün içine baka baka çiftçiye yalan söylüyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yalanı sen söylüyorsun.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Bunu bilin, alın inceleyin. Alın, bakanlığın verdiği raporu inceleyin. Kendi sunduğunuz, millî proje diye millî çöküş projesini halka yutturuyorsunuz. Olay çok açık ve net.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Hadi oradan!

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Mazotu herhâlde Başbakan cebinden verecek.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sarıbal.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bu halk yutmaz kardeşim! Sen halkı ne zannediyorsun?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sen gel beraber İnegöl’e gidelim.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Hadi oradan!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bu halk senin sandığın gibi değil, akıllı.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Gel, gel.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir saniye.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Gel buraya da İnegöl’e gidelim.

BAŞKAN – Sayın Sarıbal, lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bu üsluba verecek cevabımız yok.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Turan.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 438) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.58

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.08****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Zihni AÇBA (Sakarya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22’nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 2’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 2- 1632 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir. “Sırf askerî suçlar hakkında, önödeme hükümleri uygulanmaz.”

Ömer Süha Aldan

Mehmet Gökdağ

Necati Yılmaz

Muğla

Gaziantep

Ankara

Cemal Okan Yüksel

Mustafa Ali Balbay

Eskişehir

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SERAP YAŞAR (İstanbul) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Evet, katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Mustafa Balbay, İzmir Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Balbay. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ceza Muhakemesi Kanunu’nun bazı maddelerinde değişiklik yapmayı öngören çalışma hakkında Cumhuriyet Halk Partisinin görüşlerini aktarmak üzere karşınızdayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sevgili arkadaşlar, hukukta, bütün insanlar için geçerli bir söz vardır, denir ki: “Bir insan, ömür boyu hiç suç işlemeyeceğine dair söz verebilir ama hiç yargılanmayacağına dair söz veremez.” Çünkü hiç beklemediği bir anda, beklemediği bir nedenle hâkim karşısına çıkabilir. İşte o anda, insanın mahkemede nasıl yargılandığını, adil yargılanıp yargılanmadığını bilmesi, sadece yurttaş olarak değil, o ülkeye aidiyetiyle ilgili de çok önemli bir durumdur.

Ne yazık ki Türkiye’de şu anda, özellikle AKP iktidarları döneminde CMK’nın pek çok maddesi değiştirildi ve insanlar, adil yargılandıklarına ilişkin duygularını kaybettiler. Arkadaşlar, şu anda Türkiye’de neredeyse mahkeme sayısı kadar CMK var. Yani bir anlamda, Ceza Muhakemesi Kanunu değil, mahkemelerin her birinin ayrı ayrı kendince uyguladığı bir CMK var. Bunun pek çok örneğini gördük ve şu anda Hükûmet de neredeyse her mevsim CMK’da bir değişiklik yapıyor.

Bugünlerde mahkemelerde hak arayanların kullandığı cümlelerden biri şu, sayın milletvekilleri: “Artık avukatların şu aşamada mahkemede yapabileceği bir şey kalmadı.” İnsanlar avukat tutarken sadece içeriden haber alabilir miyiz, acaba yakınlarımızın durumu nedir, o konuda bilgi getirebilirler mi diye avukat tutuyorlar. Bu duygunun yitirilmesi çok önemli bir eksiklik.

Şu anda yapılan değişikliklerde, örneğin, suçluyla ilgili ya da yargılanacak kişiyle ilgili ailelerini de zor durumda bırakacak pek çok hüküm getirmektensiniz. Bunu belki sizler dinlemek istemiyorsunuz, Meclise, bizlere pek çok aile geliyor, “Ne olur, bir AKP’li milletvekiliyle görüşmemizi sağlar mısınız?” diyorlar ve bazen girişte bekleyip bir AKP’li milletvekilini görünce “Buyurun, görüşün.” dediğimizde bile onlarla görüşmekten kaçınıyorlar. Eğer Bülent Bey isterse bunun bazı isimlerini de verebilirim.

Şu anda uygulamakta olduğunuz yargılama yöntemi, sayın milletvekilleri, Anadolu’da çok sık kullanılan bir sözü akla getiriyor: “Ayarını bozduğunuz kantar, gün gelir sizi de tartar.” Şu anda, yakın geçmişte hukuku çok kötü kullananlar adalet arıyorlar ve adalet ararken de kendilerine yapılan haksızlara hiç de yabancı değiller. Şu anda 30 binden fazla insan tutuklu ve çok büyük bir bölümü, niçin tutuklu olduğunu bilmiyor ve nasıl yargılanacağını da bilmiyor. Başta Cumhuriyet gazetesinin 10 yazarı ve yöneticisi olmak üzere gazetecilerin, yazarların, hâkimlerin, savcılarının, binlerce insanın hukuk aradığı bir süreçten geçiyoruz.

Bugün sizlere çağrım şudur sayın milletvekilleri: Eğer yargılama kadar, suç kadar önemli olan bu usul yasalarında değişiklik yaparsanız bunların pek çoğuyla ileride siz de yüz yüze kalacaksınız. O nedenle hukukun gerçekten herkese lazım olacağını unutmamanızı diliyorum ve yine, Anadolu’da bir söz vardır, “Güzelliğine güvenme, bir sivilce yeter; zenginliğine güvenme, bir kıvılcım yeter.” derler. Şu anda Türkiye’de de “Özgürlüğüne güvenme, bir ihbar yeter.” deniyor, böyle bir Türkiye’deyiz.

Ben bu yasada şu anda planladığınız değişiklikleri tekrar gözden geçirmenizi, en azından ama en azından insanların ailelerinin mağdur olmayacağı, ailelerinin zor durumda kalmayacağı düzenlemeleri dikkate almanızı diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Balbay.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesinde yer alan “yedi bin” ibaresinin “üç bin” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muharrem Varlı	Kamil Aydın	Kadir Koçdemir
Adana	Erzurum	Bursa
Ahmet Selim Yurdakul	Erkan Haberal	Arzu Erdem
Antalya	Ankara	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI AHMET İYİMAYA (Ankara) – İştirak etmiyor efendim.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Arzu Erdem, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Erdem. (MHP sıralarından alkışlar)

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygılarımla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, yine bir torba yasayla ve birden fazla mevzuat değişikliğiyle karşı karşıyayız. Görüşmekte olduğumuz tasarı da son zamanlarda sıkça görüşülen torba kanunlar gibi, konu itibarıyla aralarında hiçbir bağlantı bulunmayan ve amaç bütünlüğü olmayan hükümler içermektedir. Toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren nitelikteki önemli düzenlemelerin yer aldığı; hak, hukuk, adalet gibi kavramlara en çok uyulması gereken yer olan Adalet Komisyonunda dahi torba yasa mantığıyla görüşmelerin yapılması, ne yazık ki büyük bir çıkmazın göstergesidir. Birbiriyle ilgisi olmayan ve 11 ayrı yasayı ilgilendiren düzenlemelere aynı tasarıda yer verilmesi İç Tüzük'e aykırıdır ve hazırlanan tasarılar, düzensiz, eksik ve özensiz olabilmektedir.

Değerli milletvekilleri, tasarıyla değiştirilen maddelerin çoğu, kısa bir süre önce yürürlüğe konulmuş, ancak ya Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir ya da uygulamada sıkıntılara yol açmıştır. Kanunlar, yazboz değildir. Tabii ki mümkün olmayacak hızla kanun değiştirme yöntemi, sağlıklı ve kalıcı yasal düzenlemeler yapılmadığının kanıtıdır.

Görüşmekte olduğumuz tasarıda, tekrar eski hâline getirilen prosedürler söz konusudur. Dinleme kararının yer aldığı prosedür bunun bir örneğidir. 26'ncı, 27'nci ve 28'inci maddelerle, iletişimin tespiti ve dinlenmesi, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi ve teknik araçlarla izleme konularında ağır ceza mahkemesinde oy birliği şartı kaldırılarak, bu çok önemli 3 maddede sulh ceza hâkimi tek başına yetkilendirilmiştir. Daha iki yıl önce, dinleme kararlarının alınmasının devlet üyelerini zorda bırakması üzerine özel hayatın gizliliğinin korunması esas alınarak yapılan düzenleme tekrar eski hâline getirilmiştir. Daha iki yıl gibi kısa bir zaman önce, dinleme kararları alınmasını neredeyse imkânsız hâle getiren bu düzenlemeyi değiştirenler de yine insanlar, eski hâle dönmelerini savunanlar da yine aynı insanlar. Bu da demek oluyor ki -tırnak içinde- "ihtiyaç hâlinde" özel hayata müdahale edilmekte ve yine -tırnak içinde- "ihtiyaç hâlinde" bu müdahale neredeyse imkânsız hâle getirilmektedir ve son olarak, tekrar eski hâline döndürülmüştür.

Özel hayatın gizliliği, Anayasa'yla güvence altına alınan en üst değerlerden biridir. Böylesine ciddi bir hususun çıkarlar doğrultusunda sürekli değişikliğe uğradığı bir yerde, hukuk devletinden söz etmek maalesef imkânsız hâle gelebilir. Bu sebeplerle, 27'nci maddede yer alan "hâkim tarafından" ibaresinin "ağır ceza mahkemesine" şeklinde değiştirilmesi yerinde olacaktır.

Değerli milletvekilleri, tasarının 3'üncü maddesi ise, İcra ve İflas Kanunu'nun 363'üncü maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle ilgilidir ve durum yine aynıdır. Tasarının ilk hâlinde bin Türk lirasından 5 bin Türk lirasına çıkarılan istinaf yoluna başvurma limiti, alt komisyonda, hak arama hürriyetini engellediği gerekçesiyle oy birliğiyle 3 bin liraya indirilmiştir ancak komisyon görüşmeleri sırasında, iktidar partisinin ısrarlı teklifiyle 7 bin liraya çıkarılmıştır. Bu durum, yasama faaliyetlerinde önceliğin kimde olduğunu vurgulamak açısından oldukça önemlidir ve manidardır.

İstinaf yoluna başvurulabilmesi için alacak hak veya malın asgari değerinin bu kadar yüksek tutulması, hak arama yolunun kısıtlanması anlamına gelmektedir. İktidar partisi tarafından 7 bin Türk lirası olarak belirlenen tutarın 3 bin Türk lirasına düşürülmesini önermekteyiz. Bin Türk lirası tutarındaki limitin 7 bin liraya çıkarılması yani 7 katına çıkarılması sizce de manidar değil midir ve sorgulanması gerekmez mi? Ekonomik ve siyasi açıdan değerlendirmeye muhtaç bir durum değil mi?

Önerdiğimiz 3 bin lira tutarının makul sınır olduğunu dikkate almanızı ve önergemizi kabul etmenizi temenni eder, saygılarımı sunarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdem.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 4'üncü madde üzerinde iki önerge vardır. Aynı mahiyetteki bu önergeleri okutacağım ve birlikte işleme alacağım. Talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim veya gerekçelerini okutacağım.

Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 4'üncü maddesinde yer alan “elli bin Türk Lirasını” ibaresinin “kırk bin Türk Lirasını” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Melike Basmacı

Kazım Arslan

Eskişehir

Denizli

Denizli

Şenal Sarıhan

Ömer Süha Aldan

Ankara

Muğla

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Muharrem Varlı

Kamil Aydın

Kadir Koçdemir

Adana

Erzurum

Bursa

Ahmet Selim Yurdakul

Erkan Haberal

Antalya

Ankara

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere iştirak ediyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI AHMET İYİMAYA (Ankara) – Yüksek Genel Kurulun takdirlerindedir efendim.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelerle ilgili olarak söz talep eden önerge sahiplerine söz vereceğim.

Ahmet Selim Yurdakul, Antalya Milletvekili...

Buyurunuz Sayın Yurdakul. (MHP sıralarından alkışlar)

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 4'üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Hükûmetin imzasıyla sunulan kanun tasarısının 4'üncü maddesinde temyize gidilebilmesi için alınan ücretin 10 bin liradan 50 bin liraya yükseltildiğini görüyoruz. Hükûmetin bu değişiklik talebi, ülke ekonomimizin geldiği durumu göstermesi açısından ibretliktir. Beş yılda 10 bin liradan 50 bin liraya yükseltilmesi temyiz talep hakkını zedeleyebilir ve vicdanları yaralayacak sonuçlara neden olabilir.

Türk milletinin gözleri önünde adaletin yerden yere vurulmasını yalnızca seyreden AKP hükûmetlerini yıllardır uyarıyoruz. Genel Başkanımız, 2010 referandumu öncesinde de sizleri uyarmış, adaletin terazisi konusundaki hassasiyetlerimizi defaatle ifade etmişti. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli, yüksek yargının kodlarını değiştiren ve adaleti çıkar siyasetiyle bozan AKP Hükûmetinin 2010 Anayasa değişikliğini “Siyasi tarihimize kara bir sayfa olarak geçmiştir.” sözleriyle değerlendirmişti. Ayrıca, Türkiye için “Hayati risk ve tehlikelerle dolu karanlık bir döneme girmiştir.” diyerek yargının geleceği konusunda Türk milletini ve ülkemizi açık bir dille uyarmıştı.

Nihayet, bugün, FETÖ terör örgütünün mensuplarından biri olan eski yüksek yargı mensuplarından biri, itirafçı olarak ülkemizin yargısının nasıl hunharca şekillendirildiğini, diğer bir deyişle, nasıl talan edildiğini anlatmaktadır. Bu FETÖ'cü itirafçı, AKP Hükûmetinin devlet imkânlarını kullanarak 2010 referandumunu Türk milletine kabul ettirmesinin ardından, Fetullahçı terör örgütünün Türk devletini ele geçirme ve yıkma projesini tüm açıklığıyla ifade etmiştir.

Yüzleri kızartması gereken bu kötülüğü, Türk milletine reva görmeyin; ülkemizde hakkın, hukukun ve adaletin tesisi için çalışan bağımsız mahkemeleri siyasi amaçlarla dizayn etmeye çalışmayın demiştik ama maalesef dinlemediniz. Ellerinizi 241 şehidin kanı olan FETÖ itirafçısı diyor ki: “108 FETÖ'cü adayın 107'sini Yargıtay üyesi yaptık.” Kapalı kapılar ardında ne pazarlıklar ne pazarlıklar.

Bugün ayıklamaya çalıştığınız tüm hukukçuların altında, kararnamelerde maalesef imzalarınız var. Tarihî vesikalarda FETÖ'cü teröristlerin devletin kılcal damarlarına nasıl sızdığının işaretleri berrak bir sudaki pislik gibi ortada.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Başkanımızın dediği gibi, üzüm yemek istiyoruz, bağcıyla işimiz yok. Tek amacımız, ülkemiz ve milletimiz.

Bakın, aynı dönemlerde açılım süreciniz ve yerel yönetimlerle ilgili aldığınız kararların teröristlere alan kazandırdığını söyledik. Bölücü teröristlerin sözde paçavraları ve eli kanlı terör örgütü lideri cani Öcalan'ın posterleri altında miting yapmalarına göz yumduklarınızı, bugün, doğru bir iş yaparak adaletin önüne çıkarmaya çalışıyorsunuz. Peki, ne gerek vardı bunca acıya?

Milliyetçi Hareket Partisi olarak sizleri uyarmış, devletin bekası ve Türk milletinin çıkarları için size doğru yolu göstermiştik. Keşke dinleseydiniz. Lider olmak, sözle, lafla olmaz. Lider olmak, “Önce ülkem ve milletim.” demektir. Lider olmak, öngörü sahibi olmaktır. Lider olmak, dürüst olmak, çalışkan olmaktır. Lider olmak, hayatını ülkesi ve milleti için feda etmek demektir.

Biz büyük bir mirasın, Türk devletinin geleneğinin hamisiyiz. “Reform yapıyoruz, statükoyu değiştiriyoruz.” gibi gerekçelerle Türk milletini kandırmaya çalışan her odağın karşısında dimdik durarak, Türk milletinin bu topraklarda ilelebet payidar kalmasını sağlayacağız.

Konuşmama son verirken, liderimizin ifade ettiği gibi, aklımıza geleni işlemiyoruz, her ağacı taşlamıyoruz, yalnızca Türkiye rahatlasın, huzur bulsun, devlet ebed müddet ruhu yaşasın diyoruz.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yurdakul.

Aynı mahiyetteki diğer önerge...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

İcra hukuk yargılamasında istinaf kanun yolundaki kesinleşme sınırının 40 bin Türk lirası olarak öngörülmesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi önergelerle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 5'inci maddesinde yer alan “elli bin Türk Lirasını” ibaresinin “kırk bin Türk Lirasını” ve “davanın açıldığı tarihteki” ibaresinin “hükmün verildiği tarihteki” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Melike Basmacı

Kazım Arslan

Eskişehir

Denizli

Denizli

Kemal Zeybek

Şenal Sarıhan

Ömer Süha Aldan

Samsun

Ankara

Muğla

BAŞKAN – Komisyon önergeye iştirak ediyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI AHMET İYİMAYA (Ankara) – Takdirlerinedir efendim.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Kabul ediyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İş yargılamasında istinaf kanun yolundaki kesinleşme sınırının 40 bin Türk lirası olarak öngörülmesi ve yeniden değerlendirme oranı uygulanırken hükmün verildiği tarihteki miktarın esas alınması amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının çerçeve 12’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Necati Yılmaz

Mehmet Gökdağ

Eskişehir

Ankara

Gaziantep

Ömer Süha Aldan

Gülây Yedekci

Mehmet Doğan Kubat

Muğla

İstanbul

İstanbul

“MADDE 12- 5237 sayılı kanunun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç” ibaresi “altı” şeklinde, “yirmi” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “üç” ibaresi “altı” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Taksirli suçlar hariç olmak üzere, önödemeye bağlı olarak kovuşturmaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde önödemeye tabi bir suç işleyen faile bu fıkra uyarınca teklif edilecek önödeme miktarı yarı oranında artırılır.”

“(6) Bu madde hükümleri;

a) Bu Kanunda yer alan;

1. Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi (98 inci maddenin birinci fıkrası),
2. Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması (madde 171),
3. Çevrenin taksirle kirlenmesi (182 nci maddenin birinci fıkrası),
4. Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma (264 üncü maddenin birinci fıkrası),
5. Suçu bildirmeme (278 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları), suçları,

b) 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 108 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suç,

bakımından da uygulanır. Bu fıkra kapsamındaki suçların beş yıl içinde tekrar işlenmesi halinde fail hakkında aynı suçtan dolayı önödeme hükümleri uygulanmaz.

(7) Ödemede bulunulması üzerine verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlar ile düşme kararları, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI AHMET İYİMAYA (Ankara) – Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, ön ödeme uygulanacak suçların üst sınırı altı ay olarak belirlenmekte ve bu kapsama girmeyen bazı suçlar bakımından ön ödemenin uygulanması sağlanmaktadır. Ayrıca, ön ödemenin uygulanacağı (6)'ncı fıkra da yer alan suçların beş yıl içinde yeniden işlenmesi hâlinde aynı suçtan dolayı tekrar ön ödeme hükümlerinin uygulanmaması öngörülmekte, bu fıkra da yer alan farklı suçların beş yıl içinde işlenmesi halinde ön ödeme hükümlerinin uygulanabileceği düzenlenmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 13'üncü maddesi ile 5237 sayılı Kanun'un 103'üncü maddesi (1)'inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

“(1) Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası verilir. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması halinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz.

Cinsel istismar deyiminden;

a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılaya yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılr.”

Namık Havutça

Necati Yılmaz

Cemal Okan Yüksel

Balıkesir

Ankara

Eskişehir

Gülây Yedekci

Murat Emir

Melike Basmacı

İstanbul

Ankara

Denizli

Şenal Sarıhan

Ömer Süha Aldan

Zeynel Emre

Ankara

Muğla

İstanbul

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI AHMET İYİMAYA (Ankara) – Katılmıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Şenal Sarıhan, Ankara Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Sarıhan. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkanım, değerli kâtip üye arkadaşlarım, değerli milletvekilleri ve sevgili yazman arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Üzerinde konuşacağım maddenin, esas olarak tartışmalar sürecinde önemli bir problem olarak karşımıza çıktığını biliyorum. Madde üzerinde konuşmak âdetâ ateşe maşasız yaklaşmak gibi bir şey görünüyor ancak her konuyu konuşmak, her konu üzerindeki düşüncelerimizi ifade etmek, bu ifadelerimizi sunarken de esas olarak sorunun çözülmesi konusunda çaba gösterdiğimizi bilerek davranmak gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, bu madde yani 103'üncü maddeye getirilmek istenilen değişiklik esas olarak, çocukların cinsel istismarına ilişkin. Şimdi ben birkaç rakam bilgilerinize sunacağım, sonra da bu konuya ilişkin düşüncelerimi ifade etmeye çalışacağım.

2014 verilerine göre, her ay Adli Tıp Kurumuna 650 çocuk cinsel istismar vakası geliyor. 2013 istatistiklerine göre, çocukların cinsel bütünlüğüne karşı en az 19.757 suç davası açılmış, bunlardan 14.417'si mahkûmiyetle sonuçlanmış. 19.757 suçun 14.417'si mahkûmiyetle sonuçlanan. Bu rakam, toplam mahkûmiyetlerin yüzde 61'ini oluşturuyor. 2014 ceza istatistiklerine göre ise çocukların cinsel bütünlüğüne karşı en az 24.825 suç davası açıldığını görüyoruz. Bunların da ancak 13.968'i mahkûmiyetle sonuçlanmış. Kısacası, karşımızdaki tablo, bu veriler, cinsel istismar suçlarının ne denli yoğun olduğunu, fakat önemli bir bölümünün de cezasızlıkla karşı karşıya kaldığını bize gösteriyor.

Şimdi başka değerlere bakalım: Cinsel istismar amacıyla insan ticareti, Küresel Kölelik Endeksi'nde Avrupa'da 1'inci durumdayız. Bunun oldukça yüzümüzü kızartacak bir rakam olduğu açıktır. Yine bir başka veri, 2015 yılında 36 bin çocuk gelin vakası yaşanmış. Biz, durum böyle iken, çocuklarımızın durumu, çocuklarımızın cinsel istismarla karşı karşıya kalışları bu denli yoğun iken ve son dönemde âdetâ sistemli bir biçimde artmış iken -hemen anımsayalım Pozantı davasını, Ensar olayını, Gerger olayını, son olarak İzmir'de yaşanan istismar olaylarını- bu somut olaylar gözümüzün önünde duruyorken ne yazık ki Anayasa Mahkemesinin 2014 yılında vermiş olduğu bir karar var.

Şimdi bu karardan bir bölümü yine bilgilerinize sunacağım. Şöyle deniyor Anayasa Mahkemesinin iptal kararında: “15 yaşından küçük olanların rızalarının olup olmadığına bakılmaksızın, somut koşullara göre bir ayırım gözetilmeksizin, kendisine yönelik eylemin anlam ve içeriğini algılama yeteneği olan mağdurun rızasına hukuki sonuç tanımadan yapılmış olan bu düzenleme hukuka aykırıdır. 15 yaşından küçük olan bu mağdurların rızasıyla yaşadığı cinsel eylemler hakkında öngörülen cezalar çok yüksektir.” Bu cezaların yüksek olduğunu, bu maddenin değiştirilmesi gerektiğini söylüyor.

Şimdi hukuki tabloya bakalım değerli arkadaşlar: Medeni Kanun'umuzun 11'inci maddesi erginlik yaşı olarak 18'i gösterir. 12'nci madde de 15 yaşındaki bir çocuğun ancak anne baba rızasıyla ve mahkeme onayıyla ergin sayılabileceğini hükme bağlar. 16 yaş, yine hâkim kararıyla ancak ergin sayılabilecektir. Yani, hem Medeni Yasa'mızın hem Türk Ceza Kanunu'nun erginlik yaşı olarak gösterdiği yaş 15 dahi değildir, 18'dir.

Şimdi, bakalım Çocuk Koruma Yasası'ndaki durum nedir? 3'üncü madde aynen şöyle der: “Çocuklar 18 yaşını doldurmadıkça çocuk durumundadırlar.” Biz 15 ile 12 yaş arasında bulunan çocukların herhangi bir cinsel istismar olayıyla ya da sarkıntılık olayıyla karşı karşıya kaldıklarında onların cezalarını kademeli olarak indirmeye yönelirsek, esas olarak çocuklarımızı kendi elimizle ne yazık ki âdetâ fuhuş batağına sürmüş oluruz. Çünkü, böyle bir evlilik... Ki anımsayacaksınız, resmî nikah ve “hoca nikahı” dediğimiz, “imam nikahı” dediğimiz nikahla ilgili de yeni bir düzenleme yapıldı ve imam nikahı da cezasız hâle geldi. Bu durumda Türkiye gerçek anlamda tam bir çocuk gelin alanı hâline gelecektir ya da istismar edilen çocuklarla karşı karşıya kalmak durumunda olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Bir dakika verebilir misiniz lütfen.

BAŞKAN – Buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum Sayın Sarıhan.

ŞENAL SARIHAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, erken evlilik aslında yasaya kılıf giydirmektir, biliyorsunuz. Erken evlilikte iki taraf -pardon, bağışlayın- sürekli bir istismar durumundadır.

Şimdi, bizim en yakın zamanda, hep beraber yeniden bu maddeyi ele almamız ve bu maddenin nasıl derli toplu bir hâle gelebileceğini, çocukların en üstün yararını gözeterek, çocukları da koruyarak nasıl yeniden düzenleneceğini düşünmemiz gerekir.

O sebeple, ne bizim önergemizin ne de şu anda geçecek olan önergenin sorunu çözmeyeceği açıktır. Sadece, bu tür olaylarda iki çocuğun, iki tarafın da çocuk olması hâlinin yeniden hukuken değerlendirilmesi gerekir. Yoksa bugün yapacağımız düzenleme hukuken da, vicdandan da, adaletten de uzak bir düzenleme olacaktır. Çocuklar hepimizdir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sarıhan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın çerçeve 16'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 16- 5237 sayılı Kanunun 179 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “idare eden kişi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “altı aydan” ibaresi eklenmiştir.

Ömer Süha Aldan

Mehmet Gökdağ

Necati Yılmaz

Muğla

Gaziantep

Ankara

Cemal Okan Yüksel

Zeynel Emre

Namık Havutça

Eskişehir

İstanbul

Balıkesir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen? Yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gerekçe okunsun.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Değişiklik önergesiyle cezanın alt sınırının “altı” olması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16’ncı madde kabul edilmiştir.

17’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17’nci madde kabul edilmiştir.

18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18’inci madde kabul edilmiştir.

19’uncu madde üzerinde bir adet önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın çerçeve 19’uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 19- 5237 sayılı Kanunun 228 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bir yıla kadar hapis ve” ibaresi “bir yıldan üç yıla kadar hapis ve üç yüz günden aşağı olmamak üzere” şeklinde değiştirilmiştir.

Ömer Süha Aldan

Mehmet Gökdağ

Necati Yılmaz

Muğla

Gaziantep

Ankara

Cemal Okan Yüksel

Zeynel Emre

Namık Havuçça

Eskişehir

İstanbul

Balıkesir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Değişiklik önergesiyle “iki yüz gün” ibaresinin “üç yüz gün” olarak değiştirilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19’uncu madde kabul edilmiştir.

20’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20’nci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece, birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm geçici madde 1 dâhil 21 ila 48’inci maddeleri kapsamaktadır.

Bu bölüm üzerinde grupların ve şahısların söz taleplerini karşılayacağım.

Gruplar adına ilk konuşma, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İsmail Faruk Aksu, İstanbul Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın ikinci bölümü hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tasarıyla, esasen ayrı ayrı tartışılması gereken ve birbiriyle doğrudan ilgili bulunmayan Askerî Ceza Kanunu'ndan İcra İflas Kanunu'na, Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'dan Türk Ceza Kanunu'na, Ceza Muhakemesi Kanunu'ndan Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na kadar birçok kanunda değişiklik yapılmaktadır.

Son dönemde yasamada sıkça başvurulmuş bu yöntem âdeta normal yasama faaliyeti hâline gelmiştir. Yasama kalitesi açısından bakıldığında birçok sakıncalı yönü bulunan bu uygulama, sağlıklı ve kalıcı yasal düzenlemeler yapılmasının önündeki en önemli engellerden birisi hâline gelmiştir. Nitekim, bu tasarıdaki maddelerin birçoğu yakın zamanda yürürlüğe konulmuş ya da değiştirilmiş hususlardır.

Kanunların çok dinamik biçimde gelişmelere uyum sağlayacak bir esneklikte olması kuşkusuz her zaman mümkün değildir. Ancak çok kısa sürelerde bile aynı konularda farklı düzenlemeler yapılması önceden yapılan teknik hazırlıkların yetersizliğinin sonucudur.

Mevzuat Hazırlama Esaslarına Dair Yönetmelik'te, bir çerçeve taslakla birden fazla düzenlemenin hükümlerinde değişiklik yapılamayacağı, değişikliklerin her düzenleme için ayrı ayrı çerçeve taslaklarla yapılabileceği belirtilmiştir.

Bunu her seferinde söylüyoruz fakat mevzuatı çıkaran siz olduğunuz hâlde kendi hazırladığınızı kurallara uymamakta ısrar ediyorsunuz.

Esasen hukuki güvenlik ilkesi, yürürlükte bulunan ve herkes için bağlayıcı olan kuralların açık, ulaşılabilir ve öngörülebilir olmasını gerekli kılmakta, bu türlü uygulamalar ise kanunlar için aranan anılan ilke ve özellikleri yok etmektedir. Ödüllendirme ve cezalandırma mekanizmalarının hesaplanabilir olduğu bir ortamın tesisi, devletin en önemli fonksiyonlarından biridir. Bu ise, hukuk devleti ilkesinin hayata geçirilmesiyle ancak gerçekleşebilecektir.

Usule ilişkin hususlara riayet edilmesi yapılan işlemlerin meşruiyetinin sağlanması açısından son derece önemlidir. Usulü etkisiz hâle getirmek için çeşitli yöntemlerle yasama faaliyetleri istismar edilirse, orada hukuk devletinden söz etmek de şüphesiz güçleşecektir.

Ülkemizde öngörülemezlik ve belirsizlik bir yönetim tarzı hâline gelmiş, konjonktürel düzenlemeler yaygınlık kazanmıştır. Oysa yukarıda da ifade ettiğim hukuki güvenlik ilkesi kuralların öngörülebilir olmasını gerektirmektedir.

Hukuk düzenindeki öngörüsüzlük, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınması için de hayati önemde olan bir husustur. Ekonomik büyümenin, sosyal gelişmenin, toplumsal uzlaşmanın ve millî birlik ve bütünlüğün tesisi ülkemizin ulaşmak istediği temel hedeflerdendir. Bu hedeflere ulaşmak için yatırım çekmemiz, yatırım çekebilmek için yatırımcıya güven vermemiz, güven vermek için ise ekonomik sürecin yanında hukuk düzeninin de yeterince güvenli ve öngörülebilir olması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'na göre, ceza muhakemesi hukukunda birer kovuşturma engeli olarak öngörülen uzlaşmanın ve ön ödeme kurumlarının daha etkin bir biçimde uygulanmasının sağlanması ve bunun yanında hâlihazırda Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 171'inci maddesinin (2)'nci fıkrası ve devamında hüküm altına alınan kamu davasının açılmasının ertelenmesi kurumunun soruşturma aşamasında cumhuriyet savcılıkları tarafından daha etkin bir biçimde kullanılmasının önü açılmak istenmektedir.

Esasen, ülkemizde başlatılan ceza soruşturmaları sonucunda birçok uyuşmazlığın kamu davası açılarak mahkemelere taşınması, sistemin ağır işlemesine ve kimi zaman tıkanmasına sebebiyet vermektedir. Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda hâlihazırda hüküm altına alınmış olan bahsedilen müesseseler ise etkin bir biçimde kullanılamamakta, örneğin savcılar, kamu davasının açılmasının ertelenmesi kurumunu hemen hemen hiç değerlendirmemektedir. Bunun sebebi, mevcut düzenlemenin kamu davasının açılmasının ertelenmesini cumhuriyet savcısının takdirine bırakması olabilir. Şartlarının varlığı hâlinde bu kurumun işletilmesinin savcının takdirine bırakılmaması, diğer bir deyişle, zorunlu hâle getirilmesi bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yine bu kapsamda uzlaşma ve ön ödemeye tabi suçların sayısının artırılması ve uzlaşmanın daha etkin bir biçimde uygulanmasını sağlayacak düzenlemeler, mevcut ceza muhakemesi sistemimizin güncel ihtiyaçları kapsamında değerlendirilebilecek hususlardandır.

Bu itibarla tasarının ön ödeme kapsamındaki suçlar açısından Türk Ceza Kanunu'nun 75'inci maddesindeki hapis cezasının üst sınırını artıran ve Türk Ceza Kanunu'nun 179'uncu maddesinin (2)'nci ve (3)'üncü fıkralarında yer alan trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçunu da ön ödeme kapsamına alan hüküm, tasarının 34'üncü maddesindeki Ceza Muhakemesi Kanunu'nun uzlaşmayı düzenleyen 253'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendine tehdit, hırsızlık, dolandırıcılık suçlarının eklenmesini öngören hüküm bu müesseselerin uygulama alanını genişletecektir.

Değerli milletvekilleri, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 247 ve 248'inci maddelerinde yapılan değişikliklerle sadece kovuşturma aşamasında uygulanabilen bir hüküm soruşturma aşamasına da teşmil edilmektedir. Bu şekilde, henüz hakkında iddianame dahi düzenlenmemiş bir şüphelinin bütün mal varlığına el konulabilecek ve kayyum atanabilecektir. Bu türlü düzenlemeler sadece yargıya olan güvenin azalmasına değil, aynı zamanda ciddi ekonomik ve sosyal sıkıntılara yol açabilecek mahiyettedir. Yargıya olan güvenin azalması, buna bağlı olarak yargıya olan saygınlığın da azalmasına sebep olacaktır. Bunun toplumsal yaşamda yol açtığı en büyük tehlikelerden birisi ise kişilerin uyuşmazlıklarını yargıda görmekten çok, başka yol ve yöntemlere yönelmesi olacaktır.

Tasarıda dikkat çeken bir diğer husus, üzerinde değişikliğe gidilen maddeler hakkında bilimsel çalışma sonuçları ya da yargı faaliyetinin sonucunda oluşan sıkıntıların birikimine dayalı bir hazırlığın olmaması. Yargılama sistemimize dâhil olan istinaf yolu henüz yenidir. Henüz bölge adliye mahkemelerinin fonksiyonunu ifa etmesi bakımından bir değerlendirme yapacak kadar zaman geçmemiştir. Bu mahkemeler, vatandaşların hukuk yolundan daha hızlı ve daha isabetli kararlarla istifade etmeleri için kurulmuştur. Ancak yeni düzenlemelere kaynak teşkil edecek bir birikime ulaşıp ulaşmadığı henüz belli değildir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de hukuk ve yargı sistemi son yıllarda artarak büyüyen sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bu sorunlar yargı ve hukukun birçok bölümünde kendisini göstermektedir. Demokratik hukuk devletinin en önemli unsuru olan "eşitlik" ilkesine aykırılık ve "hukuk güvenliği hakkı" ile ilgili olarak ortaya çıkan sorunlar ve nihayetinde hukuk devleti ilkesinin sorgulanması vatandaşın da adalete olan güvenini sarsmaktadır.

Türkiye'nin en önemli sorunlarından olan üretimsizliği aşmak için doğru yatırımların ve yeni teknolojilerin ülkemize gelmesi gereklidir. Ancak yargı sisteminin öngörülebilir olmadığı ve hukukun üstünlüğü konusunda problemlerin bulunduğu bir ülkeye yabancı yatırımcıların ve yeni teknolojilerin transferi mümkün olmayacaktır. Adaleti, temel hak ve özgürlüklerin güvencesi ve devletin temeli olarak görüyoruz.

Bu çerçevede, yapılan tüm iş ve işlemlerin adalet anlayışı içinde, haktan yana, genellik ve eşitlik ilkelerine uygun şekilde tesis edilmesi gerektiğini ifade ederek, Genel Kurulun siz değerli üyelerini saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aksu.

İkinci bölüm üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Necati Yılmaz, Ankara Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Yılmaz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Divan, sayın milletvekilleri; siyaset, samimiyetle sürdürülmesi gereken bir faaliyettir. Siyaseten her ne yapıyorsak öncelikle samimi olmalıyız. Şimdi burada sormak isterim: Gerçekten Hükûmet, bu tasarıları Genel Kurula getirdiğinde, Meclisin bir katkısını, katılımını, önermesini sürece katmak istiyor mu, istemiyor mu? Bunu anlamak gerekir. Bir yandan Ceza Muhakemeleri Kanunu olmak üzere temel kanunlardaki değişikliği öngören bu tasarı Meclis gündemine getirilirken diğer bir yandan esaslı hususları kanun hükmünde kararnameyle düzenlemek ne anlama geliyor? Bu, Hükûmetin bu konuda samimi olmadığını açık, net bir göstergesi. “Samimiyet bunun neresinde?” diye sormak durumundayız.

Sayın milletvekilleri, bu tasarıda, temyiz sınırı, ön ödeme sınırı gibi teknik konular Parlamentonun gündemine getirilirken, diğer yandan, 674, 676 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameler başta olmak üzere, birçok kanun hükümünde kararnameyle esaslı değişiklikler sadece Hükûmet tarafından yapılıyor ve başta çalışma, örgütlenme, düşünce ve ifade, mülkiyet, savunma ve adil yargılama hakkı gibi birçok temel hak ve özgürlüğün özü zedelenecek biçimde kanun hükümünde kararnamelerle düzenleniyor.

Sayın milletvekilleri, milletvekillerinin ve parti gruplarının önerilerine kapalı bu işleyişle, Hükûmet, sürekli hata yapıyor. O nedenle de, yaptığı değişikliklerin birçoğu önceki hatalardan dönmeye ilişkin değişikliklerdir.

Yasal düzenlemeler yapılırken yasalarda olması gereken genellik, soyutluk, eşitlik gibi ilkeler ihlal edildiğinden, yasaların da tüm yurttaşlara ve ülkenin tamamına ve tüm zamanlarda uygulanmak için kaleme alınmış metinler olduğu göz ardı edildiğinden bu hatalara düşülmektedir. Kişiyi özel, duruma özel yasa çıkarma anlayışı ne yazık ki Meclis çalışmalarının hâkim anlayışı hâline gelmiştir. Elbette ki bu hatalar da en kısa zamanda yeni sorunların doğmasına kaçınılmaz bir şekilde sebebiyet vermekte ve yeni düzenleme ihtiyaçları doğmaktadır. Bu nedenledir ki bu düzenlemeye konu Ceza Muhakemeleri Kanunu’nda 18 kez yasayla, 3 kez kanun hükmünde kararnameyle ve 1 kez de Anayasa Mahkemesi kararıyla değişiklik yapılmıştır ve bununla yetinilmeyip bu defa yeni baştan düzenlemeler yapmak durumunda Hükûmet kalmıştır; öyle ki bu hataların büyük bir kısmında da eskiden yapmış olduğu düzenlemeyi bu defa tersine düzenleme yaparak eski hâle getirmek şeklinde hatalarını açıkça ifşa etmiştir.

Sayın milletvekilleri, hukuk, gündelik ihtiyaçlara göre değişen ve günlük ihtiyaçlarımızı gidermek üzere kullanılan bir araç değildir. Yargı üzerinde biriken iş yükü hepimizin malumudur. Biriken iş yükünün doğal sonucu olarak ortaya çıkan yargılama süresinin uzaması adalete duyulan güvenin kaybedilmesinde önemli bir etkidir. Bu husus, siyasallaştırılan, siyasi iktidarın ve ortağı olan cemaatlerin kadrolaşmasına açılan ve bu kadrolar üzerinden bir yandan siyasal iktidarın sopasına diğer yandan cemaatlerin kendi arasındaki siyasal iktidar kavgasına zemin olan yargı bu durumdan kurtarılmalıdır ve gerçek işlevi olan adalet dağıtma işlevine geri döndürülmelidir. Çünkü inandırıcılığını kaybetmiş olan yargı maalesef ki acınacak hâlededir.

Biriken iş yükünü ve geciken adalet gerçeğini ortadan kaldırmak üzere bir yandan istinaf mahkemeleri kurulurken diğer yandan işbu tasarıyla kanun yollarına müracaat etmenin yolu kesilmektedir. Özellikle istinaf yolu için öngörülen alt sınır yükseltilmiş, 3 bin lirayla belirlenmiştir. Şunu unutmayalım ki sayın milletvekilleri, ülkemizde 7 milyona yakın insanımız işsizdir, 14 milyona yakın insanımız açlık sınırının altında, 20 milyon insanımız yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır.

Bu insanlar için bir ekmek parası dahi ne kadar değerli, bunu hatırlamalıyız. İstinafın alt sınırı olarak bilinen 3 bin Türk lirası bu insanlar için üç ay hayatlarını idame ettirecekleri bir bedeldir. Temyiz sınırı için öngörülen 40 bin lira da yurttaşlarımızın yüzde 90'ı için büyük bir servettir. Bu rakamlar iktidarın, iktidar mensuplarının ve onun çevresindekilerin durumuna göre değersiz görülebilir, küçümsenebilir, o nedenle bu bedellerin altındaki davalar için mahkemelerin meşgul edilmemesi düşünülebilir ancak istinaf ve temyiz mahkemeleri sadece zenginlerin değil, yoksulların da adalet beklediği mahkemelerdir.

Diğer yandan, bu tasarıyla ön ödeme sınırının alt sınırı azaltılıp kurumun uygulama alanı genişletilmektedir. Böylelikle, uyuşmazlıkların büyük bir kısmı yargının müdahale alanı dışına çıkarılmakta ve “Parası olan parayı öder, suçu da rahatlıkla işler.” anlayışı hâkim hâle getirilmektedir.

Sayın milletvekilleri, özetle söylemek gerekirse: Hükûmetin iş tutuş şeklini değiştirmesi lazım. Bugün ortaya konulan çalışmalar içerisinde yer yer muhalefet partisinin, bizim de önerilerimizi dikkate alıp değişiklik yoluna gitmesi bizim için memnunkul vericidir ancak bunun genel bir çalışma üslubuna dönüşmesini bekliyoruz, sadece bugüne has bir tutum olmaktan çıkmasını bekliyoruz. Çünkü hep beraber biliyoruz ki iktidar, ne yazık ki, tasarıları görüşürken sadece Genel Kurulda değil, komisyonda, alt komisyonda kendi partililerinin dahi vicdanlarına sığmayan, onları rahatsız eden önerilerine ilişkin ciddi bir kulak tıkama davranışı içerisinde. Bu tutumundan vazgeçmesi lazım. Ve içine girdiğimiz süreçte artık buradan ders çıkararak, kanun hükmünde kararnamelerle değil, Parlamentoda sorunlarımızın gerçek anlamda tartışıldığı ve içeriğinin konuşulduğu esaslı metinler çıkarmamız lazım. Biz muhalefet partisi olarak buna hazırız, Parlamento çalışmalarını tıkamaktan uzağız ve ülkemizin içinde bulunduğu sorunları aşma konusunda her türlü gayreti, desteği vermeye hazırız. Bunu bugünkü tutumumuzla ortaya koyduk. Bunu daha da yaygınlaştırebiliriz. Bu anlamda, bizim ortaya koyduğumuz iyi niyetin bugün üzerinden gerek iktidar tarafından gerekse iktidar partisi tarafından anlaşılmasını bekliyoruz. Dolayısıyla, muhalefetten ve sivil toplum kesimlerinden, toplumun muhalif kesimlerinden sürekli sorunları kaçırarak, tek akılla sorunları çözme isteğinden, âdetinden vazgeçilmesi lazım. Bu anlayışın Parlamento çalışmalarına öncelikle hâkim hâle gelmesi lazım. Bu, ciddi bir dönüşüm yaratacaktır. Belki bundan sonra sorunların hepimizin ortak sorunu olduğu ve geminin ortak olduğu ve baktığın zaman içinde hepimizin sıkıntıları yaşayacağımız gerçeğinin idrak edilmesi lazım. Ancak, maalesef ve maalesef ki şunu söylüyoruz: Ne yazık ki Parlatmentoyu devre dışı bırakan, kanun hükmünde kararnamelerle hayatın her alanına müdahale eden iktidar böyle bir görüntü vermekten uzak davranmıştır. Diliyoruz, umuyoruz, bekliyoruz, bundan sonraki tutumu bugünden itibaren bir farklılaştırma göstere. Dolayısıyla da sorunlarımızı ortakça çözebileceğimiz zeminler yaratılsın. Parlamento da sadece 3-5 milletvekilinin dinleyip izlediği ve günlük işlerle meşgul olduğu alanlar olmaktan öte, gerçek anlamda, halkın bizden beklediği şekilde, sorunların çözümüne, ortak aklın üretimine ve ortak değerlerin yeni baştan yaratılmasına zemin olsun. Parlatmentonun belki de işlevi bu hâlde anlamlı hâle gelecektir. Biz, bu niyetimizi ortaya koyduktan sonra, bu niyeti karşılayan tutumu iktidardan ve iktidar partisinden bekliyoruz. Bugünün yarın için başlangıç olmasını diliyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölüm üzerindeki maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önermeleri okutarak işleme almak suretiyle görüşmelere devam ediyoruz.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 23'üncü maddesinde yer alan "yedi gün" ibaresinin "beş gün" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muharrem Varlı	Kamil Aydın	Kadir Koçdemir
Adana	Erzurum	Bursa
Ahmet Selim Yurdakul	Erkan Haberal	Ruhi Ersoy
Antalya	Ankara	Osmaniye

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM HALİL YILDIZ (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Sayın Ruhi Ersoy, Osmaniye Milletvekili.

Buyurunuz. (MHP sıralarından alkışlar)

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 438 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 23'üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Şimdi, konu hukuk olduğu için, hukukun temel mantalitesi içerisinde yöneten ile yönetilen arasındaki ilişkiyi belirleyen, hukukun en üst başlığı olarak bilinen anayasadır ve hukuk da toplumsal düzendir. Formel anlamda yasalarla ilgili hukuklar medeni hukuk ya da eğitime dair hukuk modern akılla inşa olmuştur ama bu, genel olarak örfi anlamda töreyle, kültürle toplumdaki düzeni sağlama adına yapılan iştir. Bu hukuk sonuç mudur, süreç midir? Bunlar felsefi anlamda tartışılan konulardır. Yani, biz suçları müeyyidelerle, çıkaracağımız yasalarla ve dayatmalarla mı önleyeceğiz ya da bunların işlenmemesine dair bir anlayışla toplumsal kalkınmışlığımızı bir noktaya getirerek mi bu problemleri çözeceğiz? Yani, sağlıklı toplumlarda önleyici tedbirler çok daha öncelikli olarak ele alınır. Bizim, dünyayla beraber Türkiye'nin de içerisinde bulunduğu genel etkileşim ve bu postmodern dalga genel olarak kültürel bir sarsıntıyı da beraberinde getiriyor. Kitle kültürünün, popüler kültürün hâkimiyeti pek çok alanda insanlarımızın tutum ve davranış olarak farklı meyiller içerisinde girmesine sebebiyet veriyor. Medyanın rolü, insan ilişkilerinin hâli, kitle kültüründe insan profillerindeki farklılıklar ve çeşitlilikler bunların temelini oluşturuyor. Bu gerçeklikten hareketle, uygulanan politikalarındaki eksiklikleri de hesaba katarsak ülkemizde son on yılda cinayetten fuhşa, uyuşturucu kullanımından gasba kadar tüm suç oranlarında yüzde 600'lere varan artış söz konusu değerli milletvekilleri. Ekonomik ve ahlaki çöküntü, suç oranlarının artmasında en büyük etkenlerden deniliyor. Bu suç oranlarının artışının sebebi, sonucu tartışılabilir belki ama Emniyet Genel Müdürlüğü verilerine göre ülkemizde yılda yaklaşık 1.100 cinayet işlenmekte. Bu cinayetlerin kurbanlarının büyük çoğunluğu da kadınlar olmaktadır. Ülkemizde kadın cinayetleri oranı resmî verilere göre son on yılda yüzde 140 artmış. Suça bulaşan, suça maruz kalan çocuk sayısı her yıl artmakta.

2014'te fiziki durumu yetersiz ve devlete maddi külfeti nedeniyle 22 ceza infaz kurumu kapatıldı, 2015'te ise 15 ceza infaz kurumu aynı nedenle kapatıldı. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü verilerine göre hükümlü sayısı -son olaylardan önceki tarih- 31 Mart 2016 tarihine göre 187.647. Şimdi, cezaevlerinin suçlu sayılarıyla ya da suç işlediği iddia edilenlerin sayılarıyla fazla olması, suça karşı alınacak bir tedbir mi yoksa acaba alınmayan tedbirlerden ve genel olarak uygulanan politikalarından kaynaklı, insanların suça meyletmesinin sonucu mu?

Pek çok alanda rakamlarda son on, on iki yıl içerisinde ciddi artışların gözüktüğü ortada, bir hakikat. Hepimizin bu manada bir düzeni var, topluma karşı sorumlulukları var, millete karşı vekâletimiz var, siyaseten partimiz ve tutumumuz, ideolojik duruşumuz ne olursa olsun toplumsal kalkınma, toplumsal ahlak ve buna bağlı olarak toplumsal çürümenin önüne geçmek için ciddi anlamda katkı verici işler yapmak durumundayız. Yasalarımızı yaparken temel çıkış noktalarımızın bunlar olması gerekiyor. Bunlar olduğu zaman çok fazla yazılı mevzuata da gerek kalmıyor. Teamülleri olan, teamüllerini terk etmeyen, gelenekleri olan toplumlar geleceklerini daha iyi inşa ediyorlar. Biz teamüllerini, geleneklerini ortadan kaldırarak yenileşmeyi düşünen, tepeden inme modernitenin neticesinde büyük sorunlar yaşamış bir toplumuz ama bunlardan ders alarak bu kez “Ben kendi doğrularımı dayatarak iş yaparım.” anlayışından çok, ortak akıl ve Türk kültürünün müktesebatı neyi istiyorsa o doğrultularda hareket ettiğimizde, galiba, kamu vicdanını yanımıza alırız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ersoy.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

23’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23’üncü madde kabul edilmiştir.

24’üncü madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının çerçeve 24’üncü maddesiyle Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 112’nci maddesine eklenmesi öngörülen fıkrada yer alan “bir yıldan” ibaresinin “dokuz aydan” şeklinde ve “üç aydan” ibaresinin “iki aydan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Mehmet Gökdağ

Necati Yılmaz

Eskişehir

Gaziantep

Ankara

Gülây Yedekci

Ömer Süha Aldan

İstanbul

Muğla

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) –Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Kabul ediyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 112’nci maddesine eklenmesi öngörülen fıkrada yer alan azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle verilen adli kontrol tedbirinin ihlali hâlindeki tutukluluk sürelerinin kısaltılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

24’üncü maddeyi önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24’üncü madde kabul edilmiştir.

25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25’inci madde kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26'ncı madde kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27'nci madde kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 28'inci madde kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 29'uncu madde kabul edilmiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30'uncu madde kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 31'inci madde kabul edilmiştir.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 32'nci madde kabul edilmiştir.

33'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 33'üncü madde kabul edilmiştir.

34'üncü madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının çerçeve 34'üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253'üncü maddesinin (24)'üncü fıkrasında yer alan “hukuk fakültesi mezunlarının” ibaresinin “avukatların veya hukuk öğrenimi görmüş kişilerin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Erkan Akçay

Mehmet Doğan Kubat

Kayseri

Manisa

İstanbul

İsrafil Kışla

Mücahit Durmuşoğlu

Zihni Açıba

Artvin

Osmaniye

Sakarya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Takdire bırakıyorum.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Kabul ediyoruz Sayın Başkan.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Gerekçe.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle, uzlaştırmacı olabilecek kişilerin hukuk fakültesi mezunları yerine avukatlar ile hukuk öğrenimi görmüş kişilerin olması sağlanmaktadır.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.11

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22’nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

34’üncü madde üzerinde verilen Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve arkadaşlarının önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

34’üncü maddeyi önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 34’üncü madde kabul edilmiştir.

35’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 35’inci madde kabul edilmiştir.

36’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 36’ncı madde kabul edilmiştir.

37’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 37’nci madde kabul edilmiştir.

38’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 38’inci madde kabul edilmiştir.

39’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 39’uncu madde kabul edilmiştir.

40’ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 40’ıncı madde kabul edilmiştir.

41’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 41’inci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 42’nci madde üzerinde iki önerge vardır. Aynı mahiyetteki bu önergeleri okutacağım ve birlikte işleme alacağım; talepleri hâlinde önerge sahiplerine ayrı ayrı söz vereceğim veya gerekçelerini okutacağım.

Şimdi, aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 42’nci maddesinde yer alan “elli bin” ibaresinin “kırk bin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Melike Basmacı

Kazım Arslan

Eskişehir

Denizli

Denizli

Şenal Sarıhan

Ömer Süha Aldan

Ankara

Muğla

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahiplerini okuyorum:

Muharrem Varlı

Kamil Aydın

Kadir Koçdemir

Adana

Erzurum

Bursa

Ahmet Selim Yurdakul

Deniz Depboylu

Antalya

Aydın

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılıyoruz Başkanım.

Önergeler hakkında söz isteyen imza sahibi sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Söz talebi yoktur.

Gerekçeleri okutuyorum.

Gerekçe:

Hukuk yargılamasında istinaf kanun yolundaki kesinleşme sınırının 40 bin Türk lirası olarak öngörülmesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

Diğer önerenin gerekçesi:

Bölge adliye mahkemelerinin kararlarına karşı hak arama yani temyiz yolu için gerekli asgari miktar makul bir seviyeye çekilmektedir.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

42'nci maddeyi önergelerle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

43'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

44'üncü madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 44'üncü maddesiyle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na eklenmesi öngörülen ek 1'inci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan “341 inci ve 362 nci maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında davanın açıldığı ve 369 uncu maddedeki parasal sınırın uygulanmasında temyize başvurulduğu tarihteki” ibaresinin “341 inci, 362 nci ve 369 uncu maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında hükmün verildiği tarihteki” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Necati Yılmaz

Gülây Yedekci

Eskişehir

Ankara

İstanbul

Mehmet Gökdağ

Ömer Süha Aldan

Gaziantep

Muğla

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılıyorum.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen? Yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Hukuk yargılamasında istinafa ve temyize başvuruya Yargıtayda duruşma yapılması konularında yeniden değerlendirme oranı uygulanırken hükmün verildiği tarihteki miktarın esas alınması amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

44'üncü maddeyi önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

45'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 45'inci madde kabul edilmiştir.

46'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 46'ncı madde kabul edilmiştir.

Geçici madde 1 üzerinde iki önerge vardır, önergeleri okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının geçici 1'inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş

Ramazan Can

Halis Dalkılıç

İstanbul

Kırıkkale

İstanbul

İlyas Şeker

Hacı Bayram Türkoğlu

Mücahit Durmuşoğlu

Kocaeli

Hatay

Osmaniye

“(2) Cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın 16/11/2016 tarihine kadar işlenen cinsel istismar suçunda, mağdurla failin evlenmesi durumunda, Ceza Muhakemesi Kanununun 231 inci maddesindeki koşullara bakılmaksızın hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına, hüküm verilmiş ise cezanın infazının ertelenmesine karar verilir. Zamanaşımı süresi içinde evliliğin, failin kusuruyla sona ermesi halinde fail hakkındaki hüküm açıklanır veya cezanın infazına devam olunur. Bu fıkra uyarınca fail hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına veya cezanın infazının ertelenmesine karar verilmesi durumunda, suça azmettiren veya işlenişine yardım edenler hakkında kamu davasının düşmesine veya infazın ortadan kaldırılmasına karar verilir.”

BAŞKAN – Şimdi, maddeye en aykırı önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının geçici 1'inci maddesinde yer alan “altı ay” ibarelerinin “dokuz ay” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer Süha Aldan

Cemal Okan Yüksel

Gülay Yedekci

Muğla

Eskişehir

İstanbul

Necati Yılmaz

Musa Çam

Ankara

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ömer Süha Aldan, Muğla Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Aldan. (CHP sıralarından alkışlar)

Gecenin bu vakti iyi bir alkış aldınız Sayın Aldan.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Umarım, Meclis de bu konuşmamın sonucunda benim istediğim doğrultuda bir karar verir.

Evet, her zaman olduğu gibi, gecenin son dakikasında yine bir sürpriz değişiklik önergesiyle karşı karşıyayız. Aslında, eski Türk Ceza Kanunu’nun 434’üncü maddesindeki bir hükümdü yani tecavüzcüyle evlenme hâlinde açılan kamu davasının ertelenmesine ilişkin bir düzenleme. Şimdi yeniden bu gündeme getirilmektedir. Bu düzenlemeyi kabul etmek doğru değildir.

Bakın, bir örnek vereyim: 50-60 yaşında bir adam, 11 yaşında bir genç kızın ırzına geçtikten sonra yıllar geçip evlendiğinde bunun cezasını çekmek durumundadır. Eğer bu evlenme dolayısıyla o kişiye cezasızlık hakkı vererseniz bu takdirde o kızcağız ömür boyu hapse mahkûm olmuş olur o adamın bir anlamda uşağı konumunda, eşi değil. Evlilik sadakate dayalıdır, evlilik karşılıklı sevgiye dayalıdır, saygıya dayalıdır. Evlilik zorlamaya dayalı olamaz. Eğer böyle bir eylemi gerçekleştiren varsa bunun cezasını çekmelidir, çıktığında o kişiyle isterse evlenebilir. Böyle bir dayatmaya “Evet” dememeniz lazım sayın milletvekilleri. Bunu çok iyi düşünmek lazım. “Tecavüzcüyle evlenen” kavramı yarın bütün basında yer alacaktır. Herkes buna çok dikkat etsin. Birinci noktası bu.

İkinci bir noktası, bu suç belli bir alanla sınırlandırılmaktadır, yani 16/11/2016’dan önceki eylemlere ilişkindir. Peki, bundan sonra ne olacak? Bundan sonra, Anayasa Mahkemesine gidilecek, eşitlik ilkesi gereğince Anayasa Mahkemesi teşmil kararı uygulayacak ve bu, bir alışkanlık hâline gelecektir, bir yasal düzenleme hâline gelecektir.

Üçüncü bir nokta, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 231’inci maddesi vardır yani hükmün açıklanmasının ertelenmesine dair bir düzenlemedir. Sadece iki yıla kadar olan suçlar için geçerlidir. Oysa bu yapacağınız uygulama, on sekiz sene hapis cezası yemiş insanlar için uygulanacaktır. Bu da başka bir garabet hâlidir. Öyle ki yarın ağırlaştırılmış müebbet hapis alan birine dahi hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına dair bir düzenleme yapılabilir hâle gelecektir. Yani hangi anlamda bakacak olursak olalım bu düzenlemenin iler tutar yanı yoktur. Her şeyden öte, eski Türk Ceza Kanunu’nun 434’üncü maddesi beş yıl süreyle bir ertelemeyi amirdi. Yani böyle bir evlilik hâlinde, tecavüzcüyle evlenen kişi hâlinde beş sene süreyle bekleniyor, bu süre içinde kocanın kusuruyla bir boşanma vuku bulursa tekrar o kişi cezaevine girebiliyordu. Ama, yine bu düzenlemede bu sonsuza kadardır. Yani sonsuza kadar küçük bir çocuk o hiç istemediği adamın, kendisine tecavüz edenin yanında kalmak durumunda kalacaktır.

Keza şu kurtarıcı bir yan hâline asla dönüşemez: Cebir, tehdit, hileyle bu ırza geçme olmuşsa işte biz bunları kapsam altına almıyoruz demekle bu işten kurtulunmaz.

Bakın, burada önemli olan “istismar” sözcüğü şu anlama gelir: Irzına geçilen kişi çocuktur, çocuk ve bu, 15 yaşından aşağı bir çocuktur. Elbette ki şu kaygılar olabilir: Cezaevinde bu nedenle yatan ya da yatmak durumunda olan binlerce kişi olabilir. Asıl amacınız, cezaevlerini boşaltıp yerine insan doldurmak da olabilir ya da toplumdaki belli kültürel düzeye sahip insanların küçük yaşta bu tip

eylemleri dolayısıyla onlara bir nevi değişik bir af getirme anlayışı içinde de olabilirsiniz. Ama şunu unutmayalım: Hepimizin çocukları vardır. Bunu hiçbir zaman gözden irak tutmayalım. Ve böyle bir uygulamanın ileride başımıza neler açabileceğini çok iyi hesaplayalım diyorum.

Bu bir başlangıçtır. Eğer bu başlangıca “Evet.” dersek, bundan sonraki düzenlemelerde bu tip arızalı, hukuk dışı pek çok konuyu gündeme getireceğiz ve bunun altından da hiçbir zaman kalkamayacağız.

Hukuk zorlamayı kaldırmaz. Hukukun kendi içinde bir kurallar manzumesi vardır. Lütfen, bunu bozmayalım diyorum. Bizim değişiklik önerimize “Evet.” demeniz dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aldan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının geçici 1’inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“(2) Cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın 16/11/2016 tarihine kadar işlenen cinsel istismar suçunda, mağdurla failin evlenmesi durumunda, Ceza Muhakemesi Kanununun 231 inci maddesindeki koşullara bakılmaksızın hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına, hüküm verilmiş ise cezanın infazının ertelenmesine karar verilir. Zamanaşımı süresi içinde evliliğin, failin kusuruyla sona ermesi halinde fail hakkındaki hüküm açıklanır veya cezanın infazına devam olunur. Bu fıkra uyarınca fail hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına veya cezanın infazının ertelenmesine karar verilmesi durumunda, suça azmettiren veya işlenişine yardım edenler hakkında kamu davasının düşmesine veya infazın ortadan kaldırılmasına karar verilir.”

Mehmet Muş (İstanbul) ve arkadaşları

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Pek kısa bir söz istiyorum efendim yerimden.

BAŞKAN – Buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın geçici 1’inci maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve arkadaşları tarafından verilen önergeyle getirilen düzenlemenin toplum vicdanında rahatsızlık yaratacağına ve kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, 50 maddelik bir kanunla karşı karşıyaydık. Muhalefetten gelecek bazı önerilerin dikkate alınması şartıyla, genel olarak da iktidar partisinin çok önem verdiği bu CMK değişikliğinde -sizin de şahitliğinizde, tüm vekillerin de şahitliğinde- İç Tüzük’ten kaynaklanan hakları kullanarak herhangi bir engelleme yapmadığımız gibi pek çok önergemiz olmasına rağmen bugün çalışmanın tamamlanması açısından da önergelerimizin önemli bir kısmını çektik. Bu noktaya geldi. Dört günde bitmeyecek kanun dört saatte bitecek ve uzlaşmanın ne kadar önemli olduğunu da gerek Necati Yılmaz son konuşmasında gerekse Komisyon üyelerimiz söyledi. Hatta biz Bakana, yapıcı önerilere katıldığı için teşekkür etmeyi değerlendiriyorduk aramızda ama bu son dakika önergesiyle, geçmişteki büyük bir ayıp, tecavüzcüsüyle evlendirilirse eğer kız,

tecavüzünün ceza almaması... Biz eğer böyle bir önergeyi bilseydik, buna bırakın dört gün, dört yıl direnirdik. Şimdi, bu son dakikada gelen bu önerge fevkalade rahatsızlık verici. Şimdi, burada yoklama talep etmek suretiyle meselenin kadın örgütleri tarafından, insan hakları örgütleri tarafından, AKP'deki vicdan sahibi çok sayıda kadın... Yani bunun yapıldığını bilse AKP kadın kolları da buna karşı çıkar, kadın milletvekilleri de karşı çıkar ve bu ayardan kurtulmuşken...

Şimdi yoklama isteyeceğiz ve bu yoklama talebimizden sonra otomatikman görülüyor ki sayı da tutmayacak, umarız ki tutmayacak ve hiç olmazsa bir dört günlük zaman kazanalım ya da Sayın Bakan bu önergeyi çeksinsin. Eğer kendi tabanını, kadın milletvekillerini, kadın kollarını, Türkiye'deki benzer demokratik kitle örgütlerini ikna edebiliyorsa istediği zaman yasalaştırır. Ama yani gerçekten bu korkunç bir durum.

Biz, yoklama istemek suretiyle bu meselenin hiç olmazsa oylamasının önümüzdeki günlere kalmasını sağlamak ve Meclisin kapanmasını temin etme noktasındayız. AKP'li kadın milletvekillerinin vicdanlarına sesleniyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Sayın Akçay, buyurunuz.

27.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geçici 1'inci maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve arkadaşları tarafından verilen önergeyle getirilen düzenlemenin toplum vicdanında rahatsızlık yaratacağına ve kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bu 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın bir an evvel geçmesi için elimizden gelen katkıyı en samimi bir şekilde verdik. Bu 50 maddelik tasarı normal süreci içerisinde önümüzdeki hafta ancak biterdi ve pek çok konuşmacımızı ve önergemizi de çektik bazı maddelerde de gruplar olarak anlaşma da sağladığımız için. Fakat son dakika sürpriz olarak en son bu geçici 1'inci maddeye bir fıkra eklenmesine ilişkin bir teklif gelmesi... Bunu doğru bulmuyoruz. Cinsel istismar suçunda mağdur ile failin evlenmesi durumunda Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231'inci maddesindeki koşullara bakılmaksızın hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına, hüküm verilmişse cezanın infazının ertelenmesine karar verileceğini ihtiva eden bir düzenleme.

Şimdi, tabii, bunu kabul etmemekle birlikte, Sayın Bakanın çeşitli vesilelerle de ifade ettiği gibi, sanırım Komisyonda da ifade ettiği üzere, bu konuda bir çalıştayın yapılacağı da öngörülüyor ve daha teferruatlı bir inceleme, tartışma ve değerlendirmeden sonra, toplumumuzun genel hatları itibarıyla genel kabul göreceği ve vicdanın sızlamayacağı bir düzenlemeyi hep birlikte uzlaşarak bulmakta fayda var diye düşünüyoruz ve bunu öneriyoruz. Hükümetin, iktidar grubunun bu, bir nevi gece yarısı sürpriz önergeyle gelmemesini beklerdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Keşke bu, dün veya daha önce gelmiş olsaydı, biraz daha bunu değerlendirme fırsatımız olacaktı. Fakat bu, son dakika sürpriz önergesi olmuştur. Kabul etmeyeceğimizi ve bu tasarının tümüne de ret oyu vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 438) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, izniniz olursa önergeyle ilgili bir iki cümle söyledikten sonra kanaatimi söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurunuz, tabii ki.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bu önerge, ülkemizde yaşanan çok ciddi bir sorunu çözmek maksadıyla verilmiştir.

Bildiğiniz gibi, Türk Ceza Kanunu’nun, eski Ceza Kanunu’muzun 434’üncü maddesi böyle bir uygulamayı sürekli öngörüyordu. O dönemde, yine, Parlamentoda, Cumhuriyet Halk Partisi, AK PARTİ hep beraber olduk ve “Bu, küçük yaşta evliliklerin önüne geçmek maksadıyla bunu kaldıralım, bu doğru bir şey değil ve bunu teşvik eden bu yapıyı yok edelim.” dedik ve beraber biz bu düzenlemeyi yaptık.

Ama takdir edersiniz ki kanunların da bir kültür oluşturma kapasitesi var. Biz, birdenbire böyle bir düzenlemeyi hayata geçirince, geçmiş düzenlemeler var, o dönemden beri gelen bir yapı var ve insanlar bu kanunu öğrenme, algılama konusunda yeteri kadar fırsat bulamadılar ve bir kültürün oluşmasına da bu kanunun uygulanması gerçekten fayda sağladı.

Şu anda cezaevlerinde pek çok kişi var, bu yönde tutuklanmış ve hüküm giymiş kişi. Düğün yapılmış, dernek yapılmış, gelmişler, hediyeleri takmışlar, resmen evlenmişler; Medeni Kanun anlamında değil, yani halk arasında kabul şeklinde söyleyelim.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – İmam nikahıyla evlenmişler.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ve bunun, savcı düğününe gelmiş.

Ben Sivas’ta bana anlatılan bir olayı söylüyorum: Bir hanımefendi geldi bana, bir çocuk var yanında epey büyümüş. Bir de hamile şu anda kendi durumu. Dedi ki: “Biz düğün yaptık. Düğünümüze ilçenin kaymakamı geldi, savcısı geldi, hâkimi geldi, karakol komutanı geldi. Babam köyde tanınan biriydi. Sonra evlendik. Onlar bir de hediye taktılar.”

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ya, ne anlatıyorsunuz Sayın Bakanım!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – “Sonra da doğum için hastaneye gittiğimde hastaneden de aynı karakol komutanı geldi, beni aldı. Ve şu anda eşim içeride, yedi yıl altı ay yatıyor, benim de durumum bu.”

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Yatsın.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi, burada bir dram var. Biz tecavüz edenlerin tecavüz ettikleriyle evlenmesini öngören bir teklife “Evet.” demiyoruz. Bu teklifte de çok açık: “...cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın...” Yani bu tür evlilikler nedeniyle ortaya çıkan bir durum var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cinsel istismar suçu.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bunu ortadan kaldırmak... Bu kanunun oluşturduğu yeni kültüre daha etkin bir şekilde gelecekte yaşamasını sağlamak. Çünkü geçici konuyor bu, ileriye dönük bir uygulaması bunun kesinlikle olmayacak. Şu anda evlenmiş kadın, dışarıda mağdur; çocukları var, onlar ayrı mağdur. Bizim burada bu dramı... “Kamuoyu ne der, falan ne der?” diye bakarsak, burada kadın en büyük mağdur oluyor, çocuklar başka bir mağdur oluyor ve büyük bir sıkıntı var.

Ayrıca burada, hani Süha Bey ifade etti, hükmün açıklanmasının geri bırakılması beş yıllık bir süre. Biz burada “zaman aşımı süresince” koyduk ki böyle bir durumda kadın mağdur edilecek bir sonuç ortaya çıkmasın diye, lehine koyduk. O nedenle bu, ülkemizde yaşanan bir sorunu çözmeye dönüktür. Yoksa küçük yaşta evlilikleri teşvik etmeye dönük bir adım atmıyoruz.

Mevcut kanunumuz bu anlamda bir kültür oluşturdu. Türkiye genelinde yaklaşık 3 bin-4 bin civarında böyle içeride olan olduğunu değerlendiriyoruz. Bu, Türkiye’nin her yerinde olduğu için de bu cezalar etkin bir kültür oluşturdu ve caydırıcılık da yaptı. Bundan sonra eminim ki aynı şey olmayacaktır. Ben önergeye bu düşüncelerle katıldığımızı ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP ve MHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz olacak.

BAŞKAN – Bir yoklama talebi vardır, bu nedenle yoklama işlemini gerçekleştireceğim. Yoklama talebinde bulunan sayın milletvekillerinin Genel Kuruldaki mevcudiyetini tespit edeceğim.

Sayın Özel, Sayın Kaplan Hürriyet, Sayın Basmacı, Sayın Yüksel, Sayın Akar, Sayın Gökdağ, Sayın Çam, Sayın Aldan, Sayın Yedekci, Sayın Demirtaş, Sayın Sarıhan, Sayın Özdemir, Sayın Altıok, Sayın Gündoğdu, Sayın Yarkadaş, Sayın Sarıbal, Sayın Budak, Sayın Emir, Sayın Yılmaz, Sayın Koçdemir.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, oy pusulasıyla oy kullanan sayın milletvekillerinin mevcudiyetini arayacağım.

Selçuk Özdağ, Manisa? Burada.

Cengiz Aydoğdu, Aksaray? Yok.

Abdulkadir Yüksel, Gaziantep? Yok.

Sayın Bakan burada, kendisi pusulayla oy kullanmış.

Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 438) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Geçici 1’inci maddeyi önergeyle yapılan değişiklik doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici 1’inci madde kabul edilmiştir.

47’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 47’nci madde kabul edilmiştir.

48’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 48’inci madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

86’ncı maddeye göre söz talebi yoktur.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Var efendim.

BAŞKAN – Pardon, şimdi bir not geldi.

Tasarının tümünü oylamadan önce, İç Tüzük’ün 86’ncı maddesi gereğince oyunun rengini belli etmek üzere aleyhte Eskişehir Milletvekili Sayın Cemal Okan Yüksel söz talep etmişlerdir.

Buyurunuz Sayın Yüksel. (CHP sıralarından alkışlar)

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Muhterem Başkan, sayın milletvekilleri; çok üzgünüm, gerçekten, bir milletvekilinin olabileceği kadar çok üzgünüm.

Biz bu tasarıyı bir uzlaşma mantığı içinde alt komisyondan üç saatte geçirdik, Adalet Komisyonundan yarım günde geçirdik 50 maddelik tasarıyı ve burada Hükûmetle yaptığımız görüşmeler sonucunda hiç olmaz denilen bir şey oldu, Komisyonda Cumhuriyet Halk Partisinin 4, Genel Kurulda 6, toplam 10; Milliyetçi Hareket Partisinin 2 tane değişiklik önergesi sizin oylarınızla kabul edildi. Dedim ki içimden: “Bu Parlamento çalışmıyor.” diyenlere, “Uzlaşma kültürü yok.” diyenlere çok güzel cevap oldu. Ama, son saniyede ne alt komisyonda ne üst komisyonda ne de Genel Kurulda hiç önümüze getirilmemiş ve sonuçları itibarıyla da siyasi sorumluluğunu hiç kimsenin alamayacağı bir madde getirildi.

Aslında ben, erkenden evlerinize gidin diye 86’ya göre konuşma talebimi de geri alıp 60’a göre yerimden Hükûmete ve AKP’li milletvekillerine teşekkür edecektim.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Yine et yani ne değişecekti?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – “Ne değişti?” diyor ya, “Ne değişti?” diyor. Lafa bak ya! Bari üstüne tüy dikmeyin ya.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Ama, durum onu gösteriyor ki huylu huyundan vazgeçmiyor. O kadar üzgünüm ki yarın Adalet Komisyonunun ya da buradaki muhalefet partili milletvekillerinin seçim bölgelerine gittiği zaman “Yahu, bir şey başardık. Bakın, Adalet ve Kalkınma Partisiyle anlaştık, sizin taleplerinizi sizin dediğiniz gibi yasalaştırdık.” deme imkânından mahrum kaldık.

Biraz önce burada konuşan Adalet Komisyonunun Cumhuriyet Halk Partisi grup sözcüsü Sayın Ömer Süha Aldan'ı vicdanı olup dinleyip de içi sızlamayacak bir tane arkadaşımızın aramızda oturmadığını düşünüyorum.

765 sayılı Kanun'da daha önceden yani Ceza Kanunu değişmeden önce olan bir maddeyi tekrar aynı hâliyle buraya getirdik. Ama şimdi şu var, şunu söylüyorlar: "16/11/2016 tarihinden önce tecavüz eden, cinsel istismarda bulunan kişiler" diyorlar, "Bundan sonra olanları kapsamaz." diyorlar. Yapmayın; yol olur, yol. Sayın Bakanın söylediği gibi şu anda konuyla ilgili 4 bin kişi tutukluysa, beş sene sonra bir 4 bin daha olur, onlar için de bu düzenlemeyi tekrar yapmak durumunda kalırız.

O kadar üzgünüm ki evime gittiğimde 12 yaşındaki kız çocuğuma bir müjde veremeyeceğim. Anayasa Mahkemesinin kararına uygun bir düzenleme yaptık cinsel istismarla ilgili ama şimdi -Ömer Bey'in söylediği gibi- 11 yaşında bir çocuğa tecavüz eden, sonra belki de ailesine para vererek, para karşılığı onunla evlenen, o kızı satın alan adamı biz burada akladık. (AK PARTİ sıralarından "Öyle değil ya, yanlış biliyorsun." sesi)

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Aynen öyle, sayın vekilim, aynen öyle.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Kızı almış, kendisi de kabul etmiş. Ne satın alması? Ne alakası var?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Bakın, 765 sayılı Kanun yürürlükteyken ben avukatlık yaptım. Yüzlerce vakayla karşılaştım. 13 yaşında, 15 yaşında, 16 yaşında kız çocuklarını aileleri -bir tecavüz olmuş, istismar olmuş- karşı taraftan para alarak çeşitli saiklerle evlendirdiler, o çocuklar hayatlarının sonuna kadar bir hapis hayatında kaldılar.

Çok üzgünüm. Bu yanlıştan artık bu madde de kabul edildikten sonra Sayın Bakanım, dönmek için çok geç gibi gözüküyor. Rica ediyorum, bir sözünüz vardı Adalet Komisyonunda bizlere "Cinsel istismarı düzenleyen diğer konularla ilgili bir çalıştay yapalım; kadın derneklerini, sivil toplum kuruluşlarını çağıralım." demiştiniz. Hâlâ çok geç değil, bu maddeyi orada tartışırız.

Tekrimüzakere yoluyla bir önerge verelim, bu maddeyi ne olur geri çekin. Bunun sorumluluğunu, siyasi, hukuki ve vicdani sorumluluğunu Hükümetiniz kaldıramaz, biz hiç kaldıramayız. Yarın basında "Bir uzlaşma oldu." diye haber yapılırken, yarın basında "Tecavüzcüyü koruyan AKP." diye haber yapılır. Bizi düşünmüyorsanız kendinizi düşünün.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Yazacak basın mı bıraktılar Cemal, kim yazacak?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) - Lütfen, tekrimüzakereyle bunu geri çekin.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yüksel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurunuz, mikrofonunuzu açıyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, iktidar partisiyle aralarındaki uzlaşmaya rağmen son dakika müdahalesiyle Parlamentonun kandırıldığına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Adalet Komisyonunun değerli iki üyesi, beşer dakika, meseleye nasıl baktığınızı anlattı. Biz muhalefet partisi olarak -sağ olsun Milliyetçi Hareket Partisinin de desteğiyle- İç Tüzük'ten gelen bir hakla denedik ama 1 oyla... Yani biraz önce o yoklamaya oy veren herkes bilsin ki kendisi vermeseydi, bir dört gün boyunca hiç olmazsa bu konunun ülke gündeminde tartışılması mümkün olacaktı, o fırsat kaçtı.

Şimdi, Sayın Bakanım, Bakanlar Kuruluna gittiğinizde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanına saygıyla selamlarımı söyleyin, 300 küsur maddelik kanunu uzlaşıyla geçirecektik, “Benim yüzümden geçmeyecek.” deyin. “Çünkü ben, muhalefet partilerinin uzlaşma teklifine ‘Evet.’ deyip onları kandırdım, son dakika öneresiyle de bunu geçirdim.”

Bundan sonra iktidar partisinden gelecek herhangi bir teklifte, tasarıda, ki herhangi bir uzlaşma yapmadığımızda, son dakikada böyle kandırmak üzerine önerge verdiğinizden tecrübemizle... Sayın bakanlara -bundan önce komisyonda itirazımız yoksa- ve Dışişleri Bakanına selam söyleyin, onaylanması beklenen uluslararası anlaşmalar, dün Sayın Emrullah İşler’in rica edip yaptığımız anlaşma, hepsinin vebalı Bekir Bozdağ’ın, bu uzlaşmaya rağmen, sade bizi değil, Parlamentoyu kandıran bu son dakika müdahalesi yüzündendir. Önümüzdeki hafta görüşmek üzere.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

29.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, toplumda birçok sorunu çözecek bir kanunun görüşüldüğüne ve Manisa Milletvekili Özgür Özel’in ifade ettiği uzlaşma kültürüne aykırı davrandıkları iddiasını şık bulmadığına ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle, bir kanunun daha sonuna geldik, toplumun önemli oranda beklediği, birçok sorunu çözeceğini ümit ettiğimiz, Anayasa Mahkemesinin uyarılarını da esas aldığımız bir kanunu bitirdik.

Az önce sayın grup başkan vekilinin ifade ettiği, uzlaşma kültürünün sonunda yanlış bir iş yaptığımız iddiasını şık bulmadığını ifade etmek istiyorum çünkü...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben de şık bulmuyorum, daha da ağırını söyleyeceğim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ben de konuşayım, izin verin.

Çünkü beraber konuştuk, 6-7 madde revize edildi, bizim katıldığımız vardı, katılmadığımız vardı, muhalefetin dediği oldu, bizim dediğimiz oldu vesaire ama esas olarak ciddi bir iş yaptık. Fakat önümüzde toplumsal bir sorun var. Geçen dönem ben milletvekiliydim, AK PARTİ iktidarı döneminde gene muhalefetin desteğiyle beraber, özellikle cinsel suçlarla ilgili cezaların artırılmasını beraber imzaladık. Yeni bir şey yapmıyoruz aslında. O dönemden bu döneme -tırnak içerisinde- toplumda mağdur olarak algılanan bir kesim var. Ben Roman mahallelerine çok giden bir insanım, Çanakkale vekiliyim, oralarda başta olmak üzere, insanlar evliliğini yapmışlar, tören yapmışlar, gurur duymuşlar ancak sonra malum kanundan kaynaklı sıkıntılarla şu an cezaevindeler.

Bakınız, az önce konuşmacının ifade ettiği, bizi itham ettiği o bölüme cevaben şunu söylemek istiyorum: Kanunun ilk cümlesi “cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın...” der, bir daha çiziyorum altını, eğer cebir varsa, tehdit varsa, hile varsa, iradeyi etkileyen bir fesat varsa zaten bunun dışında, biz ailenin, karşılıklı rızanın olduğu, yaşın tutmadığı şeylerden bahsediyoruz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 11 yaşındaki çocuğun ne iradesi olabilir ya?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - İki, bir şey daha söyleyeyim, yine kanunu okuduğumuz zaman, devamında, evliliğin failin kusuruyla sona ermesi hâlinde yani adam cezaevinden çıktı, boşandı, yanlış yaptı vesaire, bu durumda zaman aşımı olsa bile tekrar cezaya devam edecekler. Burada yanlış yapma iradesi olana destek olan bir düzenleme yok. O yüzden farklı ithamlarla bize bunların söylenmesini şık bulmadığımı ifade etmek istiyorum. Toplumda bunu bekleyen ciddi bir grup olduğunu, kesim olduğunu, meselenin kadını kollamak, çocuğu kollamak olduğunu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Tecavüzcüler...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tecavüzcü değil arkadaşlar, saçmalamayın! Nerede var tecavüz ya, nerede var ya? (CHP sıralarından gürültüler)

MUSA ÇAM (İzmir) – 11 yaşında oyun oynuyor bu çocuk!

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – 11 yaşındaki çocukla evlilik olur mu?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bir daha söyleyeyim mi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir dakika, sözümü kesme Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - “Cebir yok, hile yok...” Yapmayın.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Vicdanınız nasıl canınızı acıtıyor!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özcan Purçu’yla konuştum, destek oluyor, “Evet.” diyor, konuştum.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Hayır canım, olur mu öyle şey! Failin kusuru nedir, failin kusuru?

BAŞKAN – Sayın Akçay, sürenizi yeniden başlatıyorum.

Buyurunuz.

Sayın milletvekilleri, lütfen efendim... Sayın Erkan Akçay konuşacak, lütfen dinleyelim.

30.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, son dakika önergeleri getirmenin varılan mutabakata aykırı olduğuna ve bundan sonra görüşülecek kanun tasarılarında da bu tür sürprizler olacaksa muhalefet olarak daha ihtiyatlı olacaklarına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, lütfen Sayın Turan’ı uyarır mısınız? Sözümü kestiği gibi yani dinlemeye de mâni oluyor. (AK PARTİ sıralarından “Bırak, bırak!” sesleri)

Susun be! Ne konuşuyorsunuz? Ne konuşulduğunun farkında bile değilsiniz, ayıp! Bari dinleyin.

Şimdi, iki husus var Sayın Başkan.

Birincisi: İktidar kanadından gelen bu tür önergelerde biz defaatle diyoruz ki: “Bunu çok önceden de bildirin, müzakere edelim, uzlaşma sağlayalım; bunu son dakika önergeleriyle yapmak doğru değil ve varılan mutabakata, uzlaşmaya da aykırı.” Daha evvel komisyon safahatında veya Genel Kurul safahatında da ifade edilmiş bu.

Şimdi, Sayın Turan kendisini çok zorluyor bu önerge bakımından “Efendim, cebir, tehdit, hile ve iradeyi etkilemeyecek bir cinsel istismar suçu.” diyor. Ya, iradeyi etkilemeyecek bir cinsel istismar suçunun bir örneğini verebilir mi bir hukukçu olarak? Bir örnek veriyorum.

Şimdi, bu maddenin yazımı zaten sorunlu, doğru değil bu düzenleme fakat yani beş dakika önce gideceğim diye iktidar partisi grubundan bazı arkadaşlar tepki gösteriyorlar bizim bu konuda yapacağımız açıklamalara ve bu kadar da tahammülsüzler. Kabul etmek mümkün değil bu düzenlemeleri ve tekrar uyarmak istiyoruz: Eğer bundan sonraki görüşeceğimiz kanun tasarılarında da

bu tür sürprizler gelecekse bu muhalefet de bu konuda daha ihtiyatlı olacaktır. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bundan sonra, bu önergeler konusunda yani bunları baştan sağlama almak lazım. Önce önergeleri verecek... Örneğin daha evvel yapılan kanun hükmünde kararnamelerde bir gün önceden, beş altı saat önceden bu önergeler geldi. Muhalefet partileri olarak daha önceden de tezekkür ettik, tartıştık; ona göre bir tutum belirledik.

Bu konuda iyi niyetli olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.02

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.28****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22’nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 438) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Sayın Yüksel...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan, bir önceki oturumda sayın grup başkan vekilinin benim açıklamalarımı ithafen... Bir yanlış anlaşılma var. 60’a göre bir dakika çok kısa söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yüksel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın kabul edilen geçici 1’inci maddesinin yaratacağı sıkıntılara ilişkin açıklaması

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli üyeler; bir önceki oturumda sayın grup başkan vekili bana ithafen bir şey söyledi. Hem onunla ilgili bir açıklama yapmak hem de şimdi tasarıda kabul ettiğimiz geçici 1’inci maddedeki bir sıkıntıyı söylemek istiyorum.

İlk önce sıkıntıyı söyleyeyim: Önerge metnine baktığımız zaman “16/11/2016 tarihine kadar işlenen cinsel istismar suçunda mağdurla failin evlenmesi durumunda” diye devam edip cezasızlık hâli düzenleniyor. Yani cinsel suçun bugünden önce işlenmesi koşuluyla zaman sınırı olmaksızın, yarın, üç ay sonra, beş yıl sonra dahi mağdurla evlenirse bu cezasızlık hâinden yararlanacaklar. Bu yasa tasarısı Resmî Gazete’de yayımlandıktan sonra bunu gören sapıklar para pul ya da çeşitli yöntemlerle mağdurları evlenmeye zorlayabilir ve evlilik tarihi bu tarihten sonra bir tarihte olduğu takdirde dahi maalesef cezasızlık hâli resmiyet bulmuş olabilir. En azından bunu düzeltin, yani geri çekin ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yüksel.

Sayın Yedekci, buyurunuz, bir dakika süreyle mikrofonunuzu açıyorum.

32.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci’nin, çocuk tecavüzlerine karşı direnmeye devam edebileceklerine ilişkin açıklaması

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, bu önergeyle hepimiz şok olduk. Çocuğa tecavüzün... Nasıl “Rızası vardı.” denilip birisiyle evlendirilebilir? Kabul edemiyoruz. Burada, ayrıca, bizim kanunlarımız 11 yaşındaki, 13 yaşındaki çocuğun evlenmesine izin veriyor mu, onu da anlamış değilim. Bu düzenlemeyle hangi sapık, hangi

sapıklar dışarıya salıverilmeye çalışılıyor; onu da anlamadım. Amaç, toplumu sapık ve ahlaksız yapmak mıdır? Düşünlere kaymakamların, valilerin geldiğinden, altın taktığından bahsetti Sayın Bakan ve ben esefle kınıyorum kendisini, üzüntüyle dinledim. Böyle bir şey kabul edilemez. 100 kilo altın takıp 10 yaşındaki, 11 yaşındaki çocukla evlenilebilir mi, bu kabul edilebilir mi? Bunun tek bir adı vardır: Sapıklıktır, sapkınlıktır!

Biz bunun karşındayız. Direneceğiz, gerekirse sabaha kadar Meclisi açık bırakacağız, çocuk tecavüzlerine karşı direnmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yedekci.

Sayın milletvekilleri, sisteme 60'ncı madde çerçevesinde giren milletvekillerimiz var. Ancak, konunun özelliği nedeniyle sadece kadın milletvekillerimize söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Sarıhan...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, ben Aile Bütünlüğü Komisyonunun Sözcüsüydim. Bu konuda çok yoğun konuştuk Komisyonunda.

BAŞKAN – Komisyona elbette ki söz veririm, tabii ki.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Evet, bu Komisyonun Sözcüsüyüm. Bu konuyla ilgili açıklama yapmak...

BAŞKAN – Bir saniye, Komisyona söz veririm tabii ki ancak Komisyon burada oturuyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayır, özel araştırma komisyonu kurulmuştu, malum. O Komisyonunda bu konuyu konuştuk.

BAŞKAN – Hayır, ben sadece Komisyon Sözcüsüne burada söz verebilirim talep ederse.

Buyurun Sayın Sarıhan.

33.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, hukukçuluk yaşamı boyunca çocukların istismar edilmelerini önleme mücadelesi verdiğiine ilişkin açıklaması

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkanım, sevgili arkadaşlar; şimdi, burada konuştuğumuz konu, aslında kadınlar ve erkekler, hepimizi çok yakından ilgilendiriyor. Çünkü, hepimiz -ortak- çocuklara sahibiz; bunların bir kısmı kız çocuklarımız, bir kısmı da erkek çocuklarımız.

Şunu anımsatmak isterim: Benim yaşamım boyunca, hukukçuluk yaşamım boyunca verdiğim bir mücadelenin ürünüdür bu madde. Sadece benim değil, benim gibi düşünen kadın arkadaşlarımızın, kadın örgütlerinin ve hatta şimdi Sayın Bakanın Bakan olarak oturmakta olduğu kürsüde hepimizin ortak olarak verdiği bir mücadelenin ürünüdür. Çünkü, biz çocuklarımıza sahip çıkmak istedik. Bedenleri gelişmemiş, bedenleri olgunlaşmamış, yaşları da henüz herhangi bir şeyi ayırabilecek durumda olmayan çocuklara sahip çıkmak, onların “evlilik” adıyla fuhşa sürüklenmiş olmalarını, istismar edilmiş olmalarını önlemek istedik. Bugün yapacağımız, yaptığımız daha doğrusu ama geri almamız mümkün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Basmacı...

34.- Denizli Milletvekili Melike Basmacı'nın, 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geçici 1'inci maddesiyle ilgili önergeyi kabul edenlerin vicdanı olmadığına ilişkin açıklaması

MELİKE BASMACI (Denizli) – Sayın Başkan, sevgili vekiller demeyi çok isterdim ama bu gece herhâlde sevgi dolu cümleler kuramayacağım. 11 yaşında, 10 yaşında yani 12 yaşından küçük -bu maddede yaş sınırı yok- diyelim ki 12 yaşında bir çocuk 60 yaşındaki bir adam tarafından tecavüze uğruyor; adam hapiste, kız dışarıda. Şimdi, “Geçmişe dönük olsa.” diyorsunuz, “Oldu.” diyorsunuz;

peki, bu 60 yaşındaki adam bu 11-12 yaşındaki çocukla evlenirse her şey yoluna mı girmiş olacak? Yüz binde 5, bu sorunun muhatabı yüz binde 5. Bizim daha önemli sorunlarımız var, bizim eğitim sorunumuz var; bu tecavüzcüyü dışarıya çıkarmak değil, bunu yapmamayı öğretmek gibi bir sorunumuz var. Bence bu gece bunu kabul eden herkesi –vicdanı yok- Allah affetsin.

BAŞKAN – Sayın Kaplan Hürriyet...

35.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, 438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın geçici 1'inci maddesiyle ilgili önergenin muğlak ve anlamsız düzenlemeler içerdiğine ilişkin açıklaması

FATMA KAPLAN HÜRRIYET (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bu, son dakika gelmiş olan önergenin hiçbir şekilde kabul edilebilir bir tarafı yoktur çünkü maalesef -bütün arkadaşlarımın söylediği gibi- çocuk tecavüzlerinin kesinlikle önünü açacak, içerisinde çok ciddi muğlak ve anlamsız ifade ve düzenlemeler içeren bir önerge. Buraya tarih koyulmuş olması, yeni çocuk tecavüzlerinde çocukların ya da kadınların tecavüzcüsüyle zorla evlendirilmesinin asla önünü kapatacak bir tarih düzenlemesi değildir. Yaş sınırı olmaması konusundaki eleştirilere kesinlikle katılıyorum. Failin kusuruyla evliliğin sona ermesinden bahsedilmiş, bu da çok belirsiz ve muğlak. Aile Bütünlüğü Komisyonu üyesi olarak... Bu konular çok kısa da olsa o Komisyonda tartışılmıştı ama yeteri kadar değil.

Son dakika, yangından mal kaçırır gibi neden bu önergeler geliyor? Evet, bir sorun varsa bunu hep birlikte tartışalım, kadın STK'ların da görüşlerini alalım, bu konuda mağdur insanların görüşlerini alalım ama bu şekilde bu sorunun çözümü asla bu değildir Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Sibel Özdemir...

36.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, toplumun bütün kesimlerini ilgilendiren çok önemli bir düzenleme yapılmak istendiğine ve ilgili tüm tarafların görüşlerinin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Evet, bugün, bu gece gerçekten toplumun bütün kesimlerini ilgilendiren çok önemli bir düzenleme yapılmak isteniyor. Bu konuda, ben, burada, bu salonda bulunan bütün milletvekillerimizi büyük bir sorumluluğa davet ediyorum. Evet, eğer bir mağduriyet varsa ki bizim de en büyük sorumluluğumuz kadınların, çocukların, kız çocuklarının mağduriyetini gidermek ama bu şekilde, gece yarısı, beş dakikada çok hızlıca düzenlenmiş bir önergeyle değil. Adalet Komisyonunda ve ilgili bütün komisyonlarda çok dikkatli bir tartışmayla ilgili bütün tarafların görüşleri alınarak çok önemli bir düzenleme yapmaya davet ediyorum ve bu önergenin bugün Parlamentodan çekilmesini öneriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özdemir.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 438) (Devam)

BAŞKAN – Tasarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümünün oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına ilişkin bir istem vardır.

Şimdi, önergeyi okutup istem sahibi sayın milletvekillerin adlarını tespit edeceğim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

438 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümünün oylanmasının İç Tüzük'ün 143'üncü maddesi uyarınca açık olarak yapılmasını teklif ederiz.

BAŞKAN – Özgür Özel? Burada.

Melike Basmacı? Burada.

Zeynep Altıok? Burada.

Erkan Akçay? Burada.

Musa Çam? Burada.

Ünal Demirtaş? Burada.

Fatma Kaplan Hürriyet? Burada.

Sibel Özdemir? Burada.

Barış Yarkadaş? Burada.

Erhan Usta? Burada.

Çetin Osman Budak? Burada.

Mehmet Gökdağ? Burada.

Orhan Sarıbal? Burada.

Şenal Sarıhan? Burada.

Ömer Süha Aldan? Burada.

Gülay Yedekci? Burada.

Murat Emir? Burada.

Necati Yılmaz? Burada.

Vecdi Gündoğdu? Burada.

Haydar Akar? Burada.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, oylamadan önce bir şey daha söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Tamam, 20 isim tamam.

Sayın Bakanın bir açıklama talebi vardır.

Buyurunuz Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye Büyük Millet Meclisi Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar ile Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu bir rapor hazırlıyor; raporunun bu konuyla ilgili bölümünü saygıdeğer Meclis üyelerimize arz etmek istiyorum:

“Türkiye’de 16 yaşını doldurmadan gayriresmî olarak beraberlik yaşamaya başlayan, bir veya birden çok çocuk sahibi olan ve daha sonra yasal evlenme yaşını doldurunca resmî nikâh kıyıp sekiz, on yıl gibi uzun bir süre evlilikleri devam ederken erkek eş TCK’nın 103’üncü maddesi gereğince sekiz yıl ve daha fazla hapse mahkûm olmaktadır.” (CHP sıralarından gürültüler)

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Altın da takıyorlar mı düğünde Sayın Bakan, altın da takıyorlar mı?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen efendim... Lütfen efendim...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – “Komisyon çalışmaları sırasında bu durumda yaklaşık 3 bin çiftin bulunduğu mağdurlar ve diğer yetkililerce ifade edilmiştir.”

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Birinizin çocuğuna yapsınlar bunu Mecliste, birinizin çocuğuna!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – “Söz konusu çiftlerden kadınlar, kendilerinin ve çocuklarının yaşamlarını sürdürmelerinin zor olduğunu ifade ederek Komisyonumuza müracaat etmiş ve bizzat sorunlarını anlatmışlardır. Komisyonunda kadınlar, evliliklerinin sağlıklı devam ettiğini, eşlerinden şikâyetçi olmadıklarını, nikâhlı eşleriyle beraber yaşamak istediklerini, çocuklarının ve kendilerinin ağır bir psikolojik ve maddi mağduriyet yaşadıklarını ifade etmişlerdir.”

İlgili toplantının tutanağında da görüleceği üzere farklı partilerden Komisyon üyeleri de ülkemizin farklı yerlerinden benzer şikâyetlerin kendilerine geldiğini ifade etmişlerdir.”

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bir akraba çıkacak buradan Sayın Bakan, bir akraba çıkacak emin olun. Kişiyi özel olacak, bunu biliyoruz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – “Sadece tanımlanan mağduriyeti ifade eden bu çiftler için, kadın ve çocukların mağduriyetini gidermeye yönelik düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.” Komisyonun da bu yönde bir tavsiyesi var.

Teşekkür ediyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bir akraba çıkacak ve kişiye özel olacak. Takip edeceğim bunu, kimin akrabası olduğunu.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince açık oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen iki dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadıyla imzasını da taşıyan oy pusulasını yine oylama için öngörülen iki dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.43

SEKİZİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.53****BAŞKAN: Başkan Vekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ****KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22’nci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

438 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın tümünün istem üzerine yapılan açık oylamasında toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi tasarının tümünü tekrar açık oylamaya sunuyorum.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Yapılan ikinci açık oylamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, kanun tasarısı ve teklifleriyle komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 18 Kasım 2016 Cuma günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum; iyi geceler diliyorum. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

Kapanma Saati: 23.56

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, eski halkla ilişkiler binasının yıkımına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/8149)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **TBMM Başkanı Sayın İsmail Kahraman** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ertuğrul Kürkcü
İzmir Milletvekili

Mart 2014'te Yeni Halkla İlişkiler Binası'nın kullanıma girmesiyle, eski halkla ilişkiler binasının A ve B blokları boşaltılmış, Eylül 2016'da da bu blokların iş makineleri ile yıkımına başlanmıştır.

Bilindiği gibi Mimar Behruz Çinici tarafından 1979'da tasarlanan bu binalar 1984 yılında hizmete açılmıştır. 1984 yılında Sedat Simavi Vakfı Ödülü ve 1986 yılında İş Bankası Kent ve Mimarlık ödülü bulunan mimari projede halkla ilişkiler binasının tamamlayıcı unsuru olan TBMM Camii de kültür varlığı olarak tescil edilmiştir.

TBMM Başkanı olarak şahsınız ve Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği (GYODER) arasında 24 Ağustos 2016'da imzalanan protokol gereği GYODER tarafından oluşturulan konsorsiyum kendi bünyesinde toplayacağı bağışlarla TBMM binasının 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında hasar gören yerlerini onarmayı taahhüt etmiştir. Bu protokole yapılacak işler şöyle sıralanmıştır: Bombalanan yerlerin güçlendirilmesi ve onarılması, tüm alüminyum doğramaların aslına uygun olarak yenilenmesi, ana bina ahşap pencere doğramalarının aslına uygun olarak yenilenmesi, şeref kapılarının aslına uygun olarak yenilenmesi, hasar gören ahşap kapıların aslına uygun olarak yenilenmesi, ana bina ikinci bodrum katta sığınak mekanlarının oluşturulması, ana bina muhalefet ve iktidar kulisleri ile kulis bahçelerinin yenilenmesi, ana bina ve bahçede müze oluşturulması, hasar gören avizelerin orijinaline uygun yenilenmesi, ana bina dış cephe traverten kaplamalardan hasar görenlerin onarılması, ana bina içerisindeki hasar gören mermer kaplamalarının mevcuduna uygun olarak onarılması, ana bina bakır çatısının onarılması, ziyaretçi kabul binasının onarılması, ana bina koridorlardaki halıların yenilenmesi, eski halkla ilişkiler binasının (A-B Blok) yıkılıp yerine idare tarafından gösterilen alanda taban alanı 8.000-10.000 m²'ye oturan müstemilatıyla birlikte altında sığınak ve otopark bulunan üç ya da dört katlı yeni binanın projelendirilmesi ve yapılması.

Açıklanan protokolden de görüldüğü gibi eski hizmet binası dışındaki bütün inşaat çalışmaları 15 Temmuz gecesi bombalanarak hasar gören TBMM binasının çeşitli bölümlerinin tamir edilmesiyle ilgilidir.

2014 yılında Mimarlar Odası ile dönemin TBMM Başkanı Cemil Çiçek arasında söz konusu binalara ilişkin görüşmede, Cemil Çiçek kendi fikrinin binanın yıkılmaması yönünde olduğunu belirtmiş, Mimarlar Odası'nın görüşlerini alacağını ve bu binaların kütüphane olabileceğini söylemiştir.

Bu Gerekçeyle;

1. Eski hizmet binasının yıkılma sebebi nedir? Bu binanın dış yapısı korunarak içerisinin ihtiyaca göre restore edilmesi başkanlığınızca neden planlanmamıştır?
2. Binanın yıkılması konusunda proje müellifi Behruz Çinici'nin varislerinin onayı alınmış mıdır?
3. TMMOB Mimarlar Odasının TBMM Başkanlığına yapının korunması konusundaki önerileri neden kabul görmemiştir? Yıkım kararı alınırken konuyla ilgili meslek kuruluşlarına danışılmış mıdır?
4. Eski hizmet binasının yıkılma kararı yalnızca TBMM Başkanlığı tarafından mı alınmıştır? Bu konuda parti gruplarının veya milletvekillerinin önerilerinin alınmamasının sebebi nedir?
5. Eski hizmet binasının yerine yapılacak binanın mimari yapısı ve estetiği konusunda herhangi bir proje yarışması açılması düşünülmekte midir? Proje yarışması açılmayacaksa hangi kriterlere göre bir bina yapılması planlanmaktadır?
6. TBMM'nin genel kurul salonunun bulunduğu bina kompleksiyle yeni hizmet binası arasındaki mimari uyumsuzluk ilk bakışta bile görünmektedir. Eski hizmet binasının yerine yapılması düşünülen bina kompleksinin genel kurul salonunun bulunduğu bina kompleksiyle uyumlu olması planlanmış mıdır?
7. TBMM camii ve eski hizmet binası bir bütün olarak tasarlanmış ve aynı mimara aittir. Binaların yıkılmasıyla mimari tasarımdaki bütünlük bozulmuştur. TBMM camii'yi de yıkıp yerine yeni bir camii yapmayı planlıyor musunuz? Planlamıyorsanız yeni yapılacak olan binanın TBMM camii ile uyumlu olması sağlanacak mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 67428
Konu : Soru Önergesi

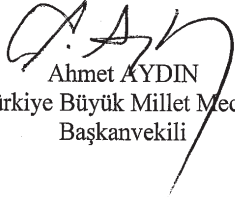
17.11.2016

Sayın Ertuğrul KÜRKÇÜ
İzmir Milletvekili

İlgi : 05.10.2016 tarihli ve (7/8149) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Eski Halkla İlişkiler Binası'nın yıkımına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- Eski Halkla İlişkiler Binası'nın tadilat ve onarımlarının yapılabilmesi için TBMM Başkanlık Divanının 27.01.2016 tarihli ve 3 No'lu Kararı'na istinaden 19.04.2016 tarihinde yapının proje müellifi olan Çinici Mimarlık Ltd. Şti. firması ile proje sözleşme imzalanmıştır. Ancak 15.07.2016 Cuma günü meydana gelen ve akim kalan darbe girişimi neticesinde TBMM Külliyesinde güvenlik konseptinin değişmesi nedeniyle Eski Halkla İlişkiler Binası'nın kullanım amacı yeniden değerlendirilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde; Ana Bina'da bulunan sığınakların yetersiz kalması nedeniyle ilave sığınak ihtiyacı gündeme gelmiş, fakat tadilatı yapılması düşünülen Eski Halkla İlişkiler Binası A-B blok bodrum alanlarının kat yüksekliklerinin düşük olması nedeniyle (h=2.40) havalandırma tesisatı yapılamayacağı belirlenmiş ve dolayısıyla sığınak yapılmasına uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Ayrıca, 14.07.2007 tarihli ve 26582 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde söz konusu binanın deprem dayanımının bulunmadığı, kullanım için güçlendirilmesi gerektiği ancak güçlendirme yapılması halinde ise bina kullanım fonksiyonunun ve konforunun azalacağı gibi hususlar göz önünde bulundurularak 16.08.2016 tarihli ve 50848 sayılı Olur ile söz konusu binanın yıkılarak yerine yeni bina yapılması kararı alınmıştır.

Cevap 2.- Eski Halkla İlişkiler Binası'nın tadilat ve onarım projesi işinin tasfiye kararında Çinici Mimarlık Ltd. Şti. adına Behruz ÇİNİCİ'nin varisi Can ÇİNİCİ'nin imzası bulunmaktadır.

Cevap 3.- 21.07.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 10'uncu maddesi gereğince; Türkiye Büyük Millet Meclisinin idare ve kontrolünde bulunan kültür ve tabiat varlıklarının korunması, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca yerine getirilmektedir.

Cevap 4.- TBMM Başkanlık Divanının oybirliği ile alınan 27.01.2016 tarihli ve 3 No'lu Kararı ile TBMM Başkanı'na yıkım ya da tadilat yetkisi verilmiştir.

Cevap 5 ve 6.- Bina ile ilgili avan proje çalışmaları devam etmekte olup Ana Bina ile uyumlu bir bina projelendirilecektir.

Cevap 7.- TBMM Camisi, 10.09.2015 tarihli ve 2071 sayılı Ankara 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararı ile 2863 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca kültür varlığı olarak tescil edilmiş olup caminin yıkımı ile ilgili herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

2.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsni Bozkurt'un, eski halkla ilişkiler binasının yıkımına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/8150)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Sayın İsmail Kahraman tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Mustafa Hüsni BOZKURT
Konya Milletvekili

Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği (GYODER) ile imzaladığınız protokol gereği, geçtiğimiz eylül ayının sonunda TBMM yerleşkesinde inşaat çalışmaları başlamıştır. Yapılacak işler arasında 15 Temmuz hain darbe girişiminde hasar gören yerlerin tadilatı dışında, milletvekillerinin 1984-2014 yılları arasında 30 yıl boyunca kullandığı A ve B olmak üzere 2 bloktan oluşan eski halkla ilişkiler binalarının yıkımı da mevcuttur. Nitekim kamuoyuna da yansıdığı üzere TBMM Ana Binasının mimarı Clemens Holzmeister'in da onayından geçtikten sonra 1980 sonrası yapımına başlanan ünlü mimar Behruz Çinici ve eşi Altuğ Çinici'nin projesi olan ve 1984 yılında dönemin başbakanı Turgut Özal tarafından hizmete açılan ödüllü binalar yerle bir edilmiştir.

Binaların yıkımını gerek mimarlar, gerekse milletvekilleri "Kültür yıkımı" olarak değerlendirirken, ödüllü binalarla ilgili tescil davası devam ederken başlatılan yıkım, kamuoyunun da haklı tepkisini çekmiştir.

Eski hizmet binalarının ve arkasında yer alan Meclis Cami'nin mimarı Behruz Çinici'nin kurduğu "Çinici Mimarlık" isimli şirketten yapılan açıklamada ise yıkım kararının kendilerine Ağustos ayı başında bildirildiği ancak yıkım, yerine yapılacak yeni proje belli olmadan yapıldığı (veya açıklanmadığı) için Çinici Mimarlık'ın izni dışında olduğu ifade edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) TBMM Ana Bina'nın mimarı Clemens Holzmeister'in da onayın ardından, ana binanın dokusuna uygun olarak inşa edilen ve 30 yıl boyunca milletvekillerinin çalışma ofisi olarak kullandığı eski binaların yıkılma gerekçesi nedir? Başkanlığınızca kamuoyuna açıklama yapılması düşünülmekte midir?
- 2) Yıkılan binaların yerine ve hangi amaçla kullanılmak üzere ne yapılması planlanmaktadır? Projenin detayları belli midir; kamuoyuna açıklanması düşünülmekte midir?

- 3) 2014 yılında hizmete giren ve hali hazırda milletvekillerinin ve bağlı personelin çalışma ofisi olarak kullandığı yeni halkla ilişkiler binasının, ana binaya ve Meclis yerleşkesinin dokusuna uymadığı gerekçesiyle tepkilere neden olduğu göz önüne alındığında, yıkılan binaların yerine inşa edilecek yeni yapının tarihi dokuya uygun olarak yapılması planlanmakta mıdır?
- 4) Eski halkla ilişkiler binasının tescil davası sürerken yıkımın başlatılmasının hukuki dayanağı var mıdır?
- 5) Mimar Behruz Çinici'nin oğluyla birlikte yaptığı ve Ağa Han Mimarlık ödülüne layık olduğu gibi mahkeme kararıyla da korumaya alınan TBMM Camii'nin de yıkılacağı doğru mudur?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 67431
Konu : Soru Önergesi

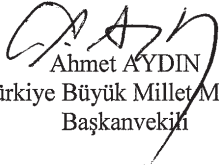
17.11.2016

Sayın Mustafa Hüsnü BOZKURT
Konya Milletvekili

İlgi : 06.10.2016 tarihli ve (7/8150) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Eski Halkla İlişkiler Binası'nın yıkımına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- Eski Halkla İlişkiler Binası'nın tadilat ve onarımlarının yapılabilmesi için TBMM Başkanlık Divanının 27.01.2016 tarihli ve 3 No'lu Kararı'na istinaden 19.04.2016 tarihinde yapının proje müellifi olan Çinici Mimarlık Ltd. Şti. firması ile proje sözleşme imzalanmıştır. Ancak 15.07.2016 Cuma günü meydana gelen ve akim kalan darbe girişimi neticesinde TBMM Külliyesinde güvenlik konseptinin değişmesi nedeniyle Eski Halkla İlişkiler Binası'nın kullanım amacı yeniden değerlendirilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde; Ana Bina'da bulunan sığınakların yetersiz kalması nedeniyle ilave sığınak ihtiyacı gündeme gelmiş, fakat tadilatı yapılması düşünülen Eski Halkla İlişkiler Binası A-B blok bodrum alanlarının kat yüksekliklerinin düşük olması nedeniyle (h=2.40) havalandırma tesisatı yapılamayacağı belirlenmiş ve dolayısıyla sığınak yapılmasına uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Ayrıca, 14.07.2007 tarihli ve 26582 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde söz konusu binanın deprem dayanımının bulunmadığı, kullanım için güçlendirilmesi gerektiği ancak güçlendirme yapılması halinde ise bina kullanım fonksiyonunun ve konforunun azalacağı gibi hususlar göz önünde bulundurularak 16.08.2016 tarihli ve 50848 sayılı Olur ile söz konusu binanın yıkılarak yerine yeni bina yapılması kararı alınmıştır.

Cevap 2 ve 3.- Yıkılan binaların yerine, sığınak alanları ve ihtiyaç duyulan birimlerin yer alacağı yeni bir binanın avan proje çalışmaları devam etmekte olup yeni binanın, tarihi dokuya ve TBMM Ana Binası'na uyumlu olarak yapılması planlanmaktadır.

Cevap 4.- Eski Halkla İlişkiler Binası'nın proje müellifleri Altuğ Çinici ve Can Çinici'nin 26.03.2012 tarihinde, binanın kültür varlığı olarak tescil edilmesine ilişkin başvurusu üzerine, Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.06.2012 tarihli ve 799 sayılı Kararı ile binanın 2863 sayılı Kanun kapsamında olmadığı ve tesciline gerek görülmediğine karar verilmiştir. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından kararın iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılan davada ise Ankara 15. İdare Mahkemesinin 06.10.2015 tarihli ve 4977 sayılı Kararı ile itirazın reddine karar verilmiştir.

Cevap 5.- TBMM Camisi, 10.09.2015 tarihli ve 2071 sayılı Ankara 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararı ile 2863 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca kültür varlığı olarak tescil edilmiş olup caminin yıkımı ile ilgili herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 2

22'NCİ BİRLEŞİM
17 KASIM 2016 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.4.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 – 21.00, Çarşamba ve Perşembe Günleri 14.00 – 21.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4.10.2016 tarihli 2’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun;

22 ve 29 Kasım 2016 Salı günü birleşimlerinde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

23 ve 30 Kasım 2016 Çarşamba günü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi,

405 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 27’nci maddelerden, ikinci bölümünün 28 ila 56’ncı maddelerden, üçüncü bölümünün 57 ila 85’inci maddelerden oluşması,

341 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 28’inci maddelerden, ikinci bölümünün 29 ila 54’üncü maddelerden, üçüncü bölümünün 55 ila 84’üncü maddelerden, dördüncü bölümünün 85 ila 112’nci maddelerden, beşinci bölümünün 113 ila 141’inci maddelerden, altıncı bölümünün 142 ila 171’inci maddelerden, yedinci bölümünün 172’nci maddeye bağlı 15/A, 15/B ve 15/C maddeleri ile Geçici Madde 1, Geçici Madde 2, Geçici Madde 3, Geçici Madde 4, Geçici Madde 5 ve Geçici Madde 6 dâhil olmak üzere 172 ila 193’üncü maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18.10.2016 tarihli 8’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 18 ve 25 Kasım 2016 ile 2 Aralık 2016 Cuma günleri saat 14.00’te toplanarak bu birleşimlerinde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi,

17, 18, 22, 23, 24, 25, 29 ve 30 Kasım 2016 ile 1 ve 2 Aralık 2016 Salı, Çarşamba, Perşembe ve Cuma günü birleşimlerinde saat 24.00’e kadar çalışmalarına devam etmesi,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 8.11.2016 tarihli 17’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Plan ve Bütçe Komisyonu**

17.11.2016 Perşembe - Saat: 11.00

18.11.2016 Cuma - Saat: 10.00

*** Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu**

17.11.2016 Perşembe - Saat: 11.00

*** Meclis Araştırması Komisyonu**

(Fethullahçı Terör Örgütünün 15 Temmuz 2016

Tarihli Darbe Girişimi ile Bu Terör Örgütünün

Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılması)

17.11.2016 Perşembe - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

22'NCİ BİRLEŞİM

17 KASIM 2016 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- **(S. Sayısı: 405)** Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/721), Tebligat Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/693), Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/511), Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı'nın Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/546), Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/666) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.07.2016) **(**) (X)**

2.- **(S. Sayısı: 341)** Sınai Mülkiyet Kanunu Tasarısı (1/699) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(**) (X)**

3.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

4.- **(S. Sayısı: 116)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

5.- **(S. Sayısı: 138)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

6.- **(S. Sayısı: 285)** Türkiye Cumhuriyeti ile Faroe Adaları ile İlgili Olarak Danimarka Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/585) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

7.- **(S. Sayısı: 390)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Habibe Kadiri Kız Okullarının Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/415) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) **(X)**

8.- **(S. Sayısı: 356)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 14 Şubat 2011 Tarihli Kapıköy ve Razi Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/570) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

9.- **(S. Sayısı: 357)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 22 Mart 2010 Tarihli Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmada Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/571) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

() İctüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.**
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

10.- **(S. Sayısı: 169)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

11.- **(S. Sayısı: 195)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

12.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

13.- **(S. Sayısı: 355)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/455) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 137)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 361)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 380)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Demiryolları Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/700) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 378)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/673) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 88)** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 406)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Temini ve Yönetimine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/719) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.07.2016) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

22.- (S. Sayısı: 181) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

23.- (S. Sayısı: 251) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/468) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

24.- (S. Sayısı: 248) Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.03.2016) (X)

25.- (S. Sayısı: 229) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/398) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

26.- (S. Sayısı: 142) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

27.- (S. Sayısı: 321) Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/628) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

28.- (S. Sayısı: 392) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/576) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) (X)

29.- (S. Sayısı: 193) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

30.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) (X)

31.- (S. Sayısı: 352) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/629) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

32.- (S. Sayısı: 194) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

33.- (S. Sayısı: 189) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

34.- (S. Sayısı: 191) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

35.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 49)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 190)** Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 339)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/680) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 163)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 167)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 216)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 205)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/549) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

47.- **(S. Sayısı: 215)** Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 340)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/682) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 338)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/670) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 79)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 363)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 166)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 162)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 164)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 165)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 201)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 202)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 236)** 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

59.- (S. Sayısı: 237) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/429) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

60.- (S. Sayısı: 240) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

61.- (S. Sayısı: 130) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

62.- (S. Sayısı: 155) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

63.- (S. Sayısı: 135) Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

64.- (S. Sayısı: 263) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/573) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

65.- (S. Sayısı: 328) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

66.- (S. Sayısı: 289) Kamu Denetçiliği Kurumu 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihi: 24.05.2016)

67.- (S. Sayısı: 187) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

68.- (S. Sayısı: 69) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

69.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

70.- (S. Sayısı: 48) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

71.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) (X)

72.- (S. Sayısı: 307) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile 97 Milletvekilinin Siyasî Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (**)

73.- (S. Sayısı: 87) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

74.- (S. Sayısı: 5) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

75.- (S. Sayısı: 10) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

76.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

77.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

78.- (S. Sayısı: 32) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

79.- (S. Sayısı: 34) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

80.- (S. Sayısı: 36) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

81.- (S. Sayısı: 37) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

82.- (S. Sayısı: 38) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

83.- (S. Sayısı: 39) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

84.- **(S. Sayısı: 40)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

85.- **(S. Sayısı: 41)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

86.- **(S. Sayısı: 43)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

87.- **(S. Sayısı: 44)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

88.- **(S. Sayısı: 56)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

89.- **(S. Sayısı: 57)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

90.- **(S. Sayısı: 58)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

91.- **(S. Sayısı: 59)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

92.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

93.- **(S. Sayısı: 71)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

94.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

95.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

96.- **(S. Sayısı: 77)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

97.- **(S. Sayısı: 78)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

98.- **(S. Sayısı: 80)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

99.- **(S. Sayısı: 81)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

100.- **(S. Sayısı: 82)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

101.- **(S. Sayısı: 84)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

102.- **(S. Sayısı: 89)** Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

103.- **(S. Sayısı: 90)** Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

104.- **(S. Sayısı: 91)** Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

105.- **(S. Sayısı: 92)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

106.- **(S. Sayısı: 93)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

107.- **(S. Sayısı: 94)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

108.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

109.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

110.- (S. Sayısı: 99) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

111.- (S. Sayısı: 100) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

112.- (S. Sayısı: 101) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

113.- (S. Sayısı: 102) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

114.- (S. Sayısı: 103) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

115.- (S. Sayısı: 104) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

116.- (S. Sayısı: 105) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

117.- (S. Sayısı: 106) Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

118.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (X)

119.- (S. Sayısı: 107) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

120.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

121.- (S. Sayısı: 112) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

122.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

123.- (S. Sayısı: 113) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Millî Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

124.- (S. Sayısı: 114) Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

125.- (S. Sayısı: 115) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

126.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

127.- (S. Sayısı: 121) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

128.- (S. Sayısı: 122) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

129.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

130.- (S. Sayısı: 125) Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

131.- (S. Sayısı: 126) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

132.- (S. Sayısı: 127) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

133.- (S. Sayısı: 128) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

134.- (S. Sayısı: 129) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

135.- (S. Sayısı: 131) Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

136.- (S. Sayısı: 132) Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

137.- (S. Sayısı: 133) Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

138.- (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

139.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcerasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

140.- (S. Sayısı: 134) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

141.- (S. Sayısı: 139) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

142.- (S. Sayısı: 153) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

143.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

144.- (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

145.- (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

146.- (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

147.- (S. Sayısı: 172) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

148.- (S. Sayısı: 173) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

149.- (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

150.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

151.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

152.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

153.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

154.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

155.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

156.- (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

157.- (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

158.- (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkânlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

159.- (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

160.- (S. Sayısı: 171) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

161.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

162.- (S. Sayısı: 161) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

163.- (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

164.- (S. Sayısı: 180) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

165.- (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

166.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

167.- (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

168.- (S. Sayısı: 196) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthali ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/396) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

169.- (S. Sayısı: 197) 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/474) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

170.- (S. Sayısı: 203) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/547) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

171.- (S. Sayısı: 204) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

172.- (S. Sayısı: 209) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

173.- (S. Sayısı: 210) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/551) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

174.- (S. Sayısı: 211) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/554) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

175.- (S. Sayısı: 212) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/556) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

176.- (S. Sayısı: 217) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/569) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

177.- (S. Sayısı: 218) Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

178.- (S. Sayısı: 219) Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/420) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

179.- (S. Sayısı: 220) Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/530) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

180.- (S. Sayısı: 221) Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/531) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

181.- (S. Sayısı: 222) Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

182.- (S. Sayısı: 223) Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

183.- (S. Sayısı: 225) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/538) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

184.- (S. Sayısı: 226) Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/476) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

185.- (S. Sayısı: 227) 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/478) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

186.- (S. Sayısı: 228) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

187.- (S. Sayısı: 230) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

188.- (S. Sayısı: 231) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/421) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

189.- (S. Sayısı: 232) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/560) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

190.- (S. Sayısı: 233) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/561) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

191.- (S. Sayısı: 234) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/566) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

192.- (S. Sayısı: 235) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/581) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

193.- (S. Sayısı: 239) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/526) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

194.- (S. Sayısı: 242) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/578) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

195.- (S. Sayısı: 244) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/552) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

196.- (S. Sayısı: 246) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/559) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

197.- (S. Sayısı: 250) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/339) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

198.- (S. Sayısı: 252) Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/504) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

199.- (S. Sayısı: 259) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/595) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

200.- (S. Sayısı: 261) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/328) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

201.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

202.- (S. Sayısı: 264) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/523) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

203.- (S. Sayısı: 265) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/605) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

204.- (S. Sayısı: 271) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/607) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

205.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

206.- (S. Sayısı: 198) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/533) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

207.- (S. Sayısı: 199) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/557) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

208.- (S. Sayısı: 200) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/558) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

209.- (S. Sayısı: 206) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/550) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

210.- (S. Sayısı: 214) Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/321) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

211.- (S. Sayısı: 241) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/572) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

212.- (S. Sayısı: 243) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

213.- (S. Sayısı: 245) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyşleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/553) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

214.- (S. Sayısı: 247) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/563) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

215.- (S. Sayısı: 253) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/506) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

216.- (S. Sayısı: 254) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/564) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

217.- (S. Sayısı: 255) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/565) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

218.- (S. Sayısı: 256) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/567) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

219.- (S. Sayısı: 258) Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/594) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

220.- (S. Sayısı: 260) Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/640) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

221.- (S. Sayısı: 266) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/614) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

222.- (S. Sayısı: 267) Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/322) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

223.- (S. Sayısı: 268) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı (1/422) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

224.- (S. Sayısı: 269) Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/592) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

225.- (S. Sayısı: 272) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/618) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

226.- (S. Sayısı: 276) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/508) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (X)

227.- (S. Sayısı: 207) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

228.- (S. Sayısı: 257) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/617) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

229.- (S. Sayısı: 282) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/520) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

230.- (S. Sayısı: 283) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/522) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

231.- (S. Sayısı: 284) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

232.- (S. Sayısı: 287) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/604) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

233.- (S. Sayısı: 288) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/609) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

234.- (S. Sayısı: 290) Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezinin Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

235.- (S. Sayısı: 291) Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

236.- (S. Sayısı: 292) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti Arasında Kanun Uygulama Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/677) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

237.- (S. Sayısı: 299) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/555) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

238.- (S. Sayısı: 300) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/577) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

239.- (S. Sayısı: 302) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/583) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

240.- (S. Sayısı: 304) Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/603) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

241.- (S. Sayısı: 305) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) (X)

242.- (S. Sayısı: 152) 1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/470) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

243.- (S. Sayısı: 293) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesine Dair Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/683) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

244.- (S. Sayısı: 301) Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtzasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/582) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) (X)

245.- (S. Sayısı: 303) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/584) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

246.- (S. Sayısı: 308) İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyana’da Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/621) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

247.- (S. Sayısı: 309) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/641) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

248.- (S. Sayısı: 310) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/642) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

249.- (S. Sayısı: 311) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/648) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) (X)

250.- (S. Sayısı: 314) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/574) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

251.- (S. Sayısı: 316) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/591) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

252.- (S. Sayısı: 317) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/637) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

253.- (S. Sayısı: 318) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Lucia Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/638) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

254.- (S. Sayısı: 319) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye’de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/405) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

255.- (S. Sayısı: 320) Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/472) ile Çevre Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

256.- (S. Sayısı: 322) Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/636) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

257.- (S. Sayısı: 323) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/658) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

258.- (S. Sayısı: 325) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

259.- (S. Sayısı: 329) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/668) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

260.- (S. Sayısı: 330) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasını Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/674) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

261.- (S. Sayısı: 331) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/686) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

262.- (S. Sayısı: 333) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komorlar Birliği Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/665) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

263.- (S. Sayısı: 334) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

264.- (S. Sayısı: 336) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/676) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) (X)

265.- (S. Sayısı: 315) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

266.- (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

267.- (S. Sayısı: 326) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine-Bissau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/660) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

268.- (S. Sayısı: 327) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/662) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

269.- (S. Sayısı: 332) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

270.- (S. Sayısı: 335) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/675) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

271.- (S. Sayısı: 337) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/678) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

272.- (S. Sayısı: 224) Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

273.- (S. Sayısı: 344) Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Kopyalanmasının Yasaklanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/646) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) (X)

274.- (S. Sayısı: 342) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/610) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

275.- (S. Sayısı: 346) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Türkiye'deki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/671) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

276.- (S. Sayısı: 347) Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Çok Taraflı Temel Anlaşmasına Değişiklikler Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/679) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

277.- (S. Sayısı: 348) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gizlilik Dereceli Bilginin Karşılıklı Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/681) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

278.- (S. Sayısı: 349) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/408) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

279.- (S. Sayısı: 351) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/608) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

280.- (S. Sayısı: 353) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/632) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

281.- (S. Sayısı: 354) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) (X)

282.- (S. Sayısı: 386) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) (X)

283.- (S. Sayısı: 358) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

284.- (S. Sayısı: 359) Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

285.- (S. Sayısı: 362) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Meteoroloji ve Hidroloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/696) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

286.- (S. Sayısı: 364) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

287.- (S. Sayısı: 365) Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/575) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

288.- (S. Sayısı: 366) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

289.- (S. Sayısı: 367) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/630) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

290.- (S. Sayısı: 368) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/631) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

291.- (S. Sayısı: 369) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/633) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

292.- (S. Sayısı: 370) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/635) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

293.- (S. Sayısı: 371) Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

294.- (S. Sayısı: 372) Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/701) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

295.- (S. Sayısı: 373) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/703) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

296.- (S. Sayısı: 374) Havaa araçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/469) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

297.- (S. Sayısı: 375) Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/471) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

298.- (S. Sayısı: 376) 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/562) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

299.- (S. Sayısı: 379) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

300.- (S. Sayısı: 382) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

301.- (S. Sayısı: 384) Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

302.- (S. Sayısı: 385) Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

303.- (S. Sayısı: 389) Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

304.- (S. Sayısı: 391) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/568) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

305.- (S. Sayısı: 394) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/613) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

306.- (S. Sayısı: 397) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) (X)

307.- (S. Sayısı: 345) Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansı (RRC-06)'nın Sonuç Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/651) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) (X)

308.- (S. Sayısı: 393) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) (X)

309.- (S. Sayısı: 350) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/424) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) (X)

310.- (S. Sayısı: 408) Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

311.- (S. Sayısı: 377) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpsala-Kipi Sınır Geçiş Bölgesinde İki Ülke Arasında İkinci Bir Karayolu Sınır Geçiş Köprüsünün Konumunun ve Üzerinden Geçecek Sınır Hattının Belirlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/645) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.08.2016) (X)

312.- (S. Sayısı: 415) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/734) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.08.2016) (X)

313.- (S. Sayısı: 420) 670 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/755) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 18.10.2016) (X)

314.- (S. Sayısı: 423) 672 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/758) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

315.- (S. Sayısı: 424) 673 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/759) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

316.- (S. Sayısı: 428) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/738) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

317.- (S. Sayısı: 429) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ile Anlaşmaya İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/749) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

318.- (S. Sayısı: 430) Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/747) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2016) (X)

319.- (S. Sayısı: 427) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/731) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.11.2016) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 438

**Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
(1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/775 Esas Numaralı Tasarının	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gerekçesi	4
- Madde Gerekçeleri	8
• Alt Komisyon Raporu	21
• Alt Komisyon Metni	26
• Adalet Komisyonu Raporu	38
• Muhalefet Şerhleri	43
• Tasarı Metni	52
• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	52
• Tasarı Metnine Ekli Listeler	70
• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Listeler	71

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1339-4059

22/10/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 3/10/2016 tarihinde kararlaştırılan “Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (1/775)	
ESAS	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Muhakeme faaliyetinin temel amacı, usul kurallarına bağlı kalınarak maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amacın gerçekleştirilmesi kapsamında ceza muhakemesinde, yargılamanın yapılabilmesi veya yargılama sonunda verilecek hükmün yerine getirilebilmesi amacıyla birtakım tedbirlere başvurulması gerekmektedir. Bu tedbirler, özünde cebri bir karakteri barındırmaktadır. Kamu adına kovuşturma mecburiyeti ilkesi, muhakeme suçlarının iradi katkı ve katılımından soyut olarak, temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması sonucunu da doğurabilen müdahaleleri kaçınılmaz kılar. Özellikle delillerin toplanması ve muhafazası için başvuru koruma tedbirleri, kişi hürriyeti ve güvenliği, vücut dokunulmazlığı, mülkiyet hakkı, haberleşmenin gizliliği, özel hayata saygı, konut dokunulmazlığı gibi bir dizi temel hak ve hürriyet yönünden sınırlayıcı etkileri beraberinde getirir. Maddi gerçeğin araştırılması bakımından kaçınılmaz olan bu müdahaleler, uygulanma usulü ile sınırlarının kanunla düzenlenmiş olmasını da zorunlu kılar. Zira bütün bu müdahalelerin ilişkili olduğu temel hak ve hürriyetler, insan haklarının korunmasına ilişkin uluslararası belgelerle, Anayasayla ve diğer iç hukuk normatif düzenlemeleriyle teminat altına alınmıştır. Bu nedenle, koruma tedbirlerinin mutlaka kanunla düzenlenen ve muhakemenin amacının gerçekleştirilmesinde araç olan, orantılı ve geçici tedbirler olması elzemdir.

Kişi hakkında bir suç şüphesine ulaşıldığında, maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasını temin etmek amacıyla koruma tedbirlerine başvurularak delillerin toplanması, karartılmasının önlenmesi ve gecikmeksizin en seri şekilde hareket edilmesinin sağlanabilmesi için Ceza Muhakemesi Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda özellikle, mezkûr Kanunun 128 inci, 135 inci, 139 uncu ve 140 inci maddelerinde

yer verilen ve koruma tedbirleri bakımından karar verecek merci ve usule ilişkin değişiklikler yapılmaktadır. Zira anılan maddelerin mer'i mevzuattaki usulü yeterince hızlı işlememekte ve bu durum kimi zaman delillerin kaybolması sorununu beraberinde getirebilmektedir. Tasarıyla, ceza muhakemesi sistemimizde birtakım değişiklikler yapılmak suretiyle, soruşturma ve kovuşturmanın daha etkin şekilde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Tasarıyla yapılan önemli değişikliklerden bir kısmı ise, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda düzenlenen bazı suçlar bakımından cezaların artırılmasına ilişkindir. Bilindiği üzere, cezalandırmanın iki temel amacı bulunmaktadır. Bunlar, fail üzerinde etkili olan ve cezanın kefalet yönünü oluşturan özel önleme ile toplum üzerinde etkili olan ve cezanın caydırıcılık yönünü oluşturan genel önleme amaçlarıdır. Cezanın genel önleme amacı, özellikle kamu düzeninin korunmasında ve adalet sistemine olan güvenin sağlanmasında son derece önemlidir. Toplumda, işlenen suçların cezasız kaldığı veya bu suçlar bakımından hükmedilen cezaların yetersiz kaldığı kanaati oluştuğunda, suç işleme oranının yükselmesi yanında, Devlete ve adalet sistemine olan güvenin azalması kaçınılmaz bir sonuç olmaktadır. Bu nedenle, Tasarıyla, basit ve nitelikli dolandırıcılık, tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi, trafik güvenliğini tehlikeye sokma ve kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçlarının cezaları artırılmaktadır. Ayrıca, Anayasa Mahkemesince iptal edilen bazı hükümler yeniden düzenlenmekte ve toplumda rahatsızlık oluşturan birtakım fiiller suç haline getirilmektedir.

Ceza politikaları, kuvvetli yan etkileri de bulunan bir ilaç olarak tarif edilmektedir. Sadece genel önleme özelliğine bağlı olarak caydırıcılık fonksiyonuna odaklı bir cezalandırma politikasının, başta çocuk ve gençler olmak üzere kanunlarla ihtilafa düşen kişilerin, içine girme riski taşıdıkları suç işleme döngüsünü kırmaya yetmeyeceği bilinmektedir. Suç olgusu, temelde, bireyle toplum arasındaki bir sosyal çatışmaya dayandığından, esas olarak bu çatışmanın ortadan kaldırılması, çağdaş ceza politikalarının gerekleri arasında sayılmaktadır. Bu nedenle, ceza hukukunun suç işleyen kişilere yönelen özel dikkati, son çeyrek yüzyılda risk faktörü ve tedavi arayışları kavramlarıyla, önleme ve yeniden topluma kazandırma programlarını daha yaygın biçimde destekleme noktasına gelmiştir.

Kovuşturmanın mecburiliği ilkesine istisna oluşturan alternatif uyumsuzluk çözüm yolları, belirli bir ceza eşiğinin altında kalan basit suçlarda, bir taraftan mağdurun haklarının korunması ve tatmini, diğer taraftan failin, eyleminin oluşturduğu haksızlık içeriğiyle yüzleşmesi ve bunu telafi etmesi imkânını sağlamaktadır. Hızlı ve maliyet-etkin çözümler üreten bu usuller, özellikle ilk kez suç işleyenlere bir şans tanıyarak, onların damgalanmasını önlemekte ve failin ceza muhakemesinin erken aşamalarında yeniden sosyalleşmesini kolaylaştırmaktadır. Basit suçlarda geleneksel dava yollarına karşı geliştirilen alternatifler, yargı mercilerinin her geçen gün artan iş yükünün hafifletilmesi amacına da hizmet ederek, daha vahim suçlar ve karmaşık davalarda ihtiyaç duyulan zaman ve mali kaynağa tasarruf sağlamaktadır.

Mahkemelerdeki iş yükü artışının, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ncı maddesinde öngörülen makul sürede yargılanma hakkı önünde büyük bir engel oluşturabileceğine çok erken tarihlerde dikkat çeken Avrupa Konseyi (AK) Bakanlar Komitesinin 16/9/1986 tarihli ve R (86) 12 sayılı Tavsiye Kararında, uyumsuzlıkların mahkeme dışı çözümünü ve bunun için gerekli usullerin geliştirilmesi teşvik edilmiştir. Mağdurun menfaatlerinin korunması ve ihtiyaçlarının karşılanması, ceza adaletinin temel işlevlerinden biri olması gereğine değinilen R (85) 11 sayılı Tavsiye Kararında da, bu amaçla geliştirilecek tedbirlerin, toplumsal kuralların kuvvetlendirilmesi ve faillerin ıslahı gibi ceza hukukunun tecziye dışındaki diğer amaçlarına ulaşılmasında yardımcı olacağına vurgu yapılmıştır.

Ceza adaleti sisteminin etkin işleyişindeki önem ve katkıları, pek çok uluslararası belge, bilimsel araştırma ve raporlarla teyit edilen geleneksel ceza yargısına alternatif yöntemler, günümüzde pek çok ülkede kapsamlı biçimde uygulanmaktadır. Ceza soruşturması ve kovuşturmasında mecburilik ilkesini benimsemiş Almanya, Avusturya, Belçika, Çekya, Macaristan, Polonya ve Estonya gibi ülkelerde de bu kural katı ve istisnasız biçimde uygulanmamaktadır.

Kovuşturmanın mecburiliği ilkesini takdirilik ilkesiyle yumuşatan fail-mağdur uzlaştırması, önödeme ve kamu davasının veya duruşmanın açılmasının ertelenmesi gibi farklı türdeki alternatif kurumlar, belirli bir ciddiyet eşliğinin altında bulunan suçları işleyen kişilerin, ceza infaz kurumlarının etkilerinden uzak tutulması, Devletin infaz külfetinden ve mahkemelerin iş yoğunluğundan kurtarılması amaçlarının yanı sıra cezanın genel ve özel önleme amaçlarını da gerçekleştirecek etkili birer ceza politikası aracı olarak bütün Avrupa ülkelerinde geniş ölçekte uygulanmaktadır.

Yeni Türk ceza adaleti sisteminin on yıllık uygulama sonuçları, alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına ilişkin sistemin aksayan yönleri ile bu doğrultuda alınması gereken tedbirleri görünür hale getirmiştir. 2005 yılından 2015 yılına, yıl içinde yeni gelen soruşturma dosyası sayısı %40 oranında artmıştır. Bununla birlikte, geleneksel muhakeme usulüne alternatif yöntemlerin iş yükünün azaltılmasında beklenen etkiyi sağlamakta yetersiz kaldığı görülmektedir. Önödemenin kapsamının oldukça dar olduğu ve uzlaşmanın sisteme katkısının sınırlı kaldığı uygulamacılar tarafından sıklıkla ifade edilmektedir.

2015 yılında ülke genelinde toplam 7.115.323 ayrı eylem sebebiyle toplam 3.542.108 soruşturma dosyası açılmış, yapılan soruşturmalar neticesinde 3.219.415 ayrı eylem sebebiyle toplam 1.469.410 dava dosyası ceza mahkemelerinin önüne gelmiştir. Sözü edilen bu soruşturma ve kovuşturmalar sürecinde özellikle önödeme ve uzlaşma sebebiyle verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair karar sayıları oldukça düşük bir seyir göstermiştir. Diğer bir ifadeyle, bu alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin ceza adalet sisteminin iş yükü üzerinde etkisi çok sınırlı seviyede kalmıştır. 2015 yılında, önödeme kapsamında kalan suçların toplam suç sayısına oranı binde bir düzeyinde olup, sadece 1.167 dosya önödeme nedeniyle sistem dışına çıkartılmıştır. 2015 yılında uzlaşmayla sonuçlanan dosya sayısı 8.485 olup, bu rakam soruşturma sayısına oranlandığında oldukça düşük bir orana isabet etmektedir. İstatistiklerdeki bu düşük seyir, bir taraftan sözü edilen kurumların kapsamı içinde bulunan suç türlerinin sayıca az olmasından, diğer taraftan bu kurumların uygulanmasını kısıtlayan ya da etkinliğini azaltan usul hükümlerinden kaynaklanmaktadır.

Tasarıyla, yukarıda özetlenen tablo, uygulamadan gelen talep ve öneriler ile günümüz çağdaş ceza adaleti sistemlerinin genel yönelimi dikkate alınarak, hukukumuzdaki önödeme ve uzlaşma kurumları, bu kurumlardan beklenen hukuki ve sosyal faydayı sağlama amacıyla yeniden ele alınmaktadır. Bu çerçevede, cezasızlık sonucunu engelleyici usuli güvenceler gözetilerek kapsam genişletilmekte, bu kurumların etkinliğini azaltan veya uygulama başarısını düşüren bazı usul hükümleri yeniden düzenlenmektedir. Örneğin, tarafların uzlaştırılması fırsatlarının, iş yükü baskısı altındaki Cumhuriyet savcılarınca doğal olarak yeterince değerlendirilemediği mevcut uygulama sonuçları dikkate alınmak suretiyle, usulün uygulanacağı dosyaların, savcılıklarda bu işle ilgili olarak kurulacak birimlerce sonuçlandırılması öngörülerek, iş yükü baskısından kaynaklandığı değerlendirilen uygulamadaki isteksizliğin giderilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, kapsam bakımından, yetişkinlerle çocuklar arasındaki mevcut eşitliğin adil sonuçlar doğurmadığı gözetilerek, Tasarıyla bu eşitlik çocuklar lehine bozulmakta ve uzlaşma kurumunun kapsamı suça sürüklenen çocuklar için genişletilmektedir.

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunla bölge adliye mahkemelerin mevzuat alt yapısı oluşturulmuştur. 2004 ve 2005 yılında yapılan diğer kanun değişiklikleriyle, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununda istinaf ve temyiz kanun yollarına ilişkin parasal sınırlar belirlenmiş ve bu parasal sınırların bölge adliye mahkemelerinin tüm yurttaki faaliyete geçmesiyle birlikte yürürlüğe gireceği hükme bağlanmıştır. Bölge adliye mahkemeleri, 20/7/2016 tarihinde fiilen faaliyete geçmiş ve böylece hukuk yargılamasında üç aşamalı yargılama sistemine geçilmiştir. İlk derece mahkemelerince verilen kararlarda kesinlik sınırı ile istinaf mahkemelerince verilen kararlarda kesinlik sınırına ilişkin düzenlemelerin onbir yıl önce yapıldığı nazara alındığında, günümüz ekonomik koşulları ve paranın satın alma gücü itibarıyla bu sınırların yeniden belirlenmesi ve her yıl yeniden değerlendirilme oranında güncellenebilmesi amacıyla ilgili kanunlarda düzenlemeler yapılmaktadır.

Tasarıyla ayrıca, Cumhuriyet başsavcılıkları ile ceza mahkemelerinin iş yükünü azaltacak diğer bir kısım yasal tedbirlere yer verilmekte ve uygulamada ortaya çıkan bazı farklılıklar ile sorunları giderici hükümler sevk edilmektedir. Bu amaçla Tasarıda, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu dışında, 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu gibi kanunlarda da değişiklikler öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, bazı suçlar bakımından asker kişiler hakkında yargı mercilerince verilen tutuklama kararlarının, askeri tutukevleri dışındaki ceza infaz kurumlarında yerine getirilmesi zorunlu hale getirilmektedir. Asker kişiler hakkında maddede belirtilen suçlar haricindeki diğer suçlarla ilgili verilen tutuklama kararlarının ise askeri tutukevinde yerine getirilmesine devam olunacaktır.

MADDE 2- Madde ile, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun ek 8 inci maddesine bir fıkra eklenerek, öndeme kurumunun uygulama alanı, Askeri Ceza Kanunu bakımından sınırlandırılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 17/1/2013 tarihli ve E.: 2012/80, K.: 2013/16 sayılı Kararında, ceza hukukuna ilişkin düzenlemelerde, Anayasaya ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalmak koşuluyla kanun koyucunun takdir yetkisi bulunduğunu belirtmiş; bu yetkinin kullanılmasında suçun askeri suç olup olmamasının da dikkate alınmasının tabii olduğunu vurgulamıştır. Anayasa Mahkemesine göre, asker kişilere muhakeme hukukuna ilişkin bazı istisnalar getirilirken, istisna kapsamındaki suçların niteliği, işleniş şekilleri, ağırlığı, askeri disiplin üzerindeki etkisi, öngörülen ceza miktarları ve suçla korunan hukuki yarar gibi etkenlerin gözönüne alınması gerekmektedir.

Askeri suçlarla korunması amaçlanan genel hukuki yararın başında Türk Silahlı Kuvvetlerinin düzen ve disiplininin muhafazası gelmektedir. Tasarının diğer hükümleriyle öndeme kurumunun kapsamı genişletilirken, askeri suçlar yönünden herhangi bir istisna öngörülmemesinin askeri disiplinin tesisinde zafiyetlere yol açabileceği değerlendirildiğinden, öndeme uygulanabilecek askeri suçlar, kanunda öngörülen hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçmeyen suçlarla sınırlandırılmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda istinaf kanun yolu için öngörülen parasal sınırla uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Madde ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda temyiz kanun yolu için öngörülen parasal sınırla uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 5- Madde ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda istinaf ve temyiz kanun yolu için öngörülen parasal sınırlarla uyum sağlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda madde değiştirilmekte ve öngörülen parasal sınırların yeniden değerlendirilme oranında artırılması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 6- 211 sayılı Kanunun 92 nci maddesine yeni bir fıkra eklemek suretiyle, asker kişilerin işlediği suçun 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, bu kişilerin yakalandıklarında, adli kolluk görevlilerine teslim edilmeleri öngörülmektedir. Bu şekilde, şüphelilerin soruşturmayı yürütmekle görevlendirilen adli kolluk görevlilerine teslimiyle soruşturma işlemlerinin daha hızlı ve etkili biçimde yerine getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 7- 211 sayılı Kanunun 92 nci maddesinde yapılması öngörülen düzenlemeye uyum sağlamak amacıyla aynı Kanunun 93 üncü maddesine de hüküm eklenmektedir. Düzenlemeyle, maddede belirtilen suçlar bakımından, yakalanan asker kişilerin adli kolluk görevlilerine teslim edilmeleri ve bu kolluk görevlilerince nezaret altında tutulmaları sağlanmaktadır.

MADDE 8- 211 sayılı Kanunun 92 nci ve 93 üncü maddelerinde yapılması öngörülen düzenlemelere uyum sağlamak amacıyla 353 sayılı Kanunun 80 inci maddesine hüküm eklenmektedir.

MADDE 9- Madde ile, 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde düzenleme yapmak suretiyle, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasına ceza muhakemesinde alternatif uyuşmazlık çözüm usullerinin geliştirilmesi ve etkin uygulanması amacıyla çalışmalar yapmak görevi de eklenmekte, bu Genel Müdürlük bünyesinde Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı kurulmakta ve görevleri ayrıntılı olarak belirlenmektedir.

Uzlaştırma başta olmak üzere önödeme ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi gibi geleneksel muhakeme yollarına alternatif usuller ile alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin uygulanmasında genel politikaların belirlenmesi, bu doğrultuda uygulamaya yön verilmesi, uygulama sonuçlarının takibi ve bu kapsamda sorunlar ile çözümlerinin tespit edilmesi, bu alanda çalışacak bir idari birimin varlığını zorunlu kılmaktadır. Ceza yargılamasında alternatif usullerin tüm ülke genelinde nesnel koşullara bağlı olarak, etkin ve verimli bir şekilde uygulanabilmesi, merkezi bir planlama ve takibe önemli ölçüde ihtiyaç göstermektedir. Bu ihtiyacı karşılamak üzere maddeyle, kurulması öngörülen Alternatif Çözümler Daire Başkanlığının görev ve yetkileri belirlenmektedir. Alternatif Çözümler Daire Başkanlığının yargı yetkisi kapsamında herhangi bir işlevi ve görevi bulunmamaktadır. Bununla birlikte, Alternatif Çözümler Daire Başkanlığının amacı, uygulamanın bütün süreçleriyle takibi, ortaya çıkan sorunların ve nedenlerinin araştırılması, çözüme kavuşturulması için gerekli olan idari adımların atılması, ayrıca iyi uygulama örneklerinin teşviki ve yaygınlaştırılması hususlarında çalışmalar yapmak olacaktır.

MADDE 10- Madde ile, personel eğitim merkezlerinde yürütülecek eğitim ve öğretim faaliyetlerine ilişkin temel ilkeleri belirlemek üzere oluşturulan Eğitim Kurulunun üye sayısı artırılmaktadır. Buna göre Teftiş Kurulu Başkanı ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Eğitim Kuruluna dahil edilmektedir. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 4769 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanununa göre kurulan Eğitim Kurulunun üyesi olması, Teftiş Kurulu Başkanının da denetim faaliyetleri sonucunda personeli denetlemesi dikkate alınarak, tecrübelerinden istifade edilebilmesi amacıyla belirtilen kişiler, Eğitim Kurulu üyesi yapılmaktadır. Yükseköğretim Kurulunun hukuk fakültelerinin öğretim üyeleri arasından belirlediği bir üyeye ilaveten, Eğitim Kurulunun misyonu ve görevi nazara alınarak eğitim bilimleri, sosyoloji, psikoloji veya sosyal hizmetler alanında görev yapan öğretim üyeleri arasından seçeceği bir üyenin de Kurula katılması öngörülmektedir. Bununla birlikte, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu ile Danıştay Başkanlık Kurulunun, Eğitim Kuruluna kendi üyeleri yerine Yargıtay ve Danıştay üyeleri arasından birer üye seçmeleri hükme bağlanmaktadır. Böylelikle, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu ile Danıştay Başkanlık Kurulu, eğitim konularında tecrübe sahibi yüksek mahkeme üyelerini Eğitim Kuruluna üye olarak seçebilecektir.

MADDE 11- Suçun işlenmesinde kullanılan veya suçun işlenmesine tahsis edilen ya da suçtan meydana gelen eşyanın, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca müsaderesine karar verilmektedir. İyiniyetli üçüncü kişilere ait eşyalar ise, müsadere edilmeyerek sahiplerine iade edilmektedir.

Uygulamada, kişiler lehine sınırlı aynı haklar tesis edildikten sonra eşyanın suçta kullanıldığı, suçun işlenmesine tahsis edildiği veya suçtan meydana geldiğinin tespit edilmesi

halinde, sınırlı aynı hakkın edinme tarihine ve iyiniyete bakılmaksızın eşya hakkında müsadere kararı verilebilmektedir.

Yargıtay hukuk dairelerinin kararlarında, suçta kullanılan ve müsadere karar verilen rehinli araca elkonulması ile araç sahibinin mülkiyet ve tasarruf hakkının elinden alınmış olacağından, araç sahibinin araç üzerinde herhangi bir hakkının kalmayacağı, dolayısıyla rüçhan hakkının müsadere ile birlikte ortadan kalkacağı tespitlerine yer verilmiştir. Ancak, Yargıtay ceza daireleri kararlarında ise, suçta kullanılan ve müsadere karar verilen rehinli araçların, rehin hakkı saklı kalmak kaydıyla müsadere karar verilmesi gerektiği tespitlerine yer verilmiştir. Anılan kararlardan anlaşılacağı üzere, Yargıtayın hukuk ve ceza daireleri arasında konuya ilişkin tam bir uygulama birliği bulunmamaktadır.

Aynı hak bir kimseye bir şey üzerinde doğrudan doğruya hakimiyet sağlayan ve bu sebeple herkese karşı ileri sürülebilen malvarlığı hakkı olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda aynı hak; konusu eşya olan, sahibine eşya üzerinde doğrudan hakimiyet kurma yetkisi veren, tekeli nitelikte olan, para ile ölçülebilen ve malvarlığı hakları içinde yer alan mutlak haklardandır. Sınırlı aynı hak ise, sahibine, mülkiyet hakkına nazaran daha sınırlı yetkiler tanımakta ve mülkiyet hakkının malike verdiği kullanma, yararlanma veya tasarruf etme yetkilerden sadece biri ya da ikisi, lehine sınırlı aynı hak tesis edilene devredilmektedir. Sınırlı aynı haklar, kurulması ve üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesi bakımından; taşınırın özelliğine göre malın zilyetliğinin devredilmesi veya sicile tescil edilmesi; taşınmazlarda ise, tapu siciline tescil edilerek hakkın iktisap edilmesi nedeniyle, etkisi kuvvetlendirilmiş bir hak haline gelmektedir.

Türk Ceza Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenmesi öngörülen düzenlemeyle, kanunlarla sınırlı aynı haklara mülkiyet hakkına ait bir kısım hak ve yetkilerin verilmesi dikkate alındığında, elkonulan eşya üzerinde, iyiniyetli üçüncü kişiler lehine tesis edilen sınırlı aynı hakların korunması amacıyla, bu haklar saklı tutulmak kaydıyla eşyanın müsadere karar verilmesi sağlanmaktadır.

MADDE 12- Günümüzde suç işleme oranının ve çeşitliliğinin artması karşısında, bozulan kamu düzeni düzeyi dikkate alınarak, suçlara ilişkin önemli önemsiz ayrımının yapılabilmesi gibi düşüncelerle benimsenmiş bir müessese olan önödeme, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun yürürlük döneminde geniş bir uygulama alanı bulmuş ve büyük iş yükü altında bulunan mahkemelerimiz yönünden yararlı etkileri olmuştur. Kıta Avrupası ceza adaleti sistemlerinde de, değişik şekil ve koşullarla uygulanan bu kurumun kapsamı, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda oldukça sınırlı tutulmuştur. Hâlen 5237 sayılı Kanunda düzenlenen sadece üç suç önödeme kapsamındadır. 2015 yılında ülke genelinde yürütülen soruşturmalara konu suçlardan 1.167'si önödeme kapsamında sistem dışına çıkarılmıştır.

Kapsamının genişletilmesi halinde, kurumun adalet sistemimize yapabileceği olumlu katkılar ve bu doğrultuda uygulamadan gelen öneriler dikkate alınarak madde ile, 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinde değişikliğe gidilmektedir. Değişiklikle, önödeme usulünün uygulanabileceği suçların belirlenmesinde dikkate alınan, 75 inci maddedeki üç aylık sınır, bir yıla çıkarılmaktadır. Ayrıca, maddeye eklenen altıncı fıkrayla, bu sınırlamadan bağımsız olarak, trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçu da önödemenin kapsamına alınmaktadır.

Kapsamın genişletilmesinin uygulamada cezasızlık algısı doğurabilecek sonuçlara yol açmamasını teminen uygun mekanizmalar da geliştirilmekte; bu amaçla, maddeye eklenen yedinci fıkrayla, önödeme sebebiyle verilen kararların mahsus bir sicile kaydı ile yine ikinci fıkraya eklenen cümleyle, bu kararları takiben önödemeye tabi bir suçun tekrar işlenmesi durumunda önödeme miktarında artırım öngörülmektedir.

MADDE 13- Madde ile, 5237 sayılı Kanunun “Çocukların cinsel istismarı” kenar başlıklı 103 üncü maddesinin, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen birinci ve ikinci fıkrası yeniden düzenlenmektedir. Anayasa Mahkemesi kararında belirtilen gerekçeler doğrultusunda ceza belirlenirken bir kademe belirlenmektedir. Mağdurun oniki yaşından küçük olması durumunda verilecek cezanın artırılması öngörülmektedir. Suçun farklı yaş gruplarındaki mağdurlara karşı işlenmesinde bir ayırım gözetmeyen mevcut hüküm yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 14- Dolandırıcılık suçu, 5237 sayılı Kanunun kişilere karşı işlenen suçların düzenlendiği İkinci Kısımın malvarlığına karşı işlenen suçların düzenlendiği Onuncu Bölümünde yer almaktadır. 18/6/2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanunla aynı bölümde yer alan nitelikli hırsızlık suçlarının cezasında önemli ölçüde artırıma gidilmiş, bu durum zaman içinde hırsızlık suçlarıyla dolandırıcılık suçları arasındaki ceza dengesinin gözden geçirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 157 nci maddesinde yapılan değişiklikle, dolandırıcılık eylemleriyle ilgili öngörülen cezanın alt sınırı, caydırıcılığın sağlanması ve bu suçla etkin mücadele edilebilmesi amacıyla artırılmaktadır.

MADDE 15- Kendilerini polis, hâkim, savcı veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtan kişilerin, telefonla ulaştıkları mağdurları söyledikleri hikayelere inandırarak önemli miktarlarda haksız menfaat temin etmeleri, son dönemde artan bir sosyal duyarlılığın konusunu oluşturmaktadır. Mağdurlara ait olup, önceden temin edilen bazı kişisel bilgileri ve oluşturulan mizansen unsurları kullanan suç failleri, mağdurlarda güven oluşturabilmektedir. Ayrıca, eylemlerini çoğunlukla telefon gibi iletişim vasıtalarıyla gerçekleştirdiklerinden mağdurların denetim imkânı da büyük ölçüde kısıtlanmaktadır. Örneğin, mağdurların, herkesçe bilinmesine olanak bulunmayan bazı kişisel, ailevi, sosyal ve ekonomik durumlarına dair gerçek bilgileri de içeren uydurulmuş hikayeler karşısında, telsiz ve siren sesleriyle güçlendirilmiş bir mizansen içinde emniyetten arandıklarına inanabildikleri görülmektedir. Durumun ciddiyeti ve aciliyetine inandırılan mağdurların çoğu kez, görüşmeyi sonlandırarak konunun gerçekliğini araştırma imkânı da kalmamaktadır. Yoğun yalan ve hilelerle kandırılan mağdurlar, ciddi düzeyde ekonomik kayba uğramakta ve maddi birikimlerini kaybedebilmektedir.

Bu şekilde gerçekleştirilen dolandırıcılık eylemlerinin sayısında önemli bir artış bulunmamakla birlikte, suç sebebiyle faillerce elde edilen haksız menfaat tutarında yıllar itibarıyla kayda değer bir artış izlenmektedir. Suç mağdurlarının profilinde belirgin bir ortak özellik görülmemekte; yaşlı veya genç, sosyo-ekonomik seviyesi düşük veya yüksek, yüksek tahsilli veya değil, pek çok vatandaş dolandırıcıların hedefi haline gelebilmektedir. Bu yönüyle konu, toplumun ortak sorunlarından biri haline gelmiştir.

Söz konusu dolandırıcılık eylemleri, hâlihazırda basit dolandırıcılık suçu kapsamında vasıflandırılmakta ve tespit edilen failler 5237 sayılı Kanunun 157 nci maddesi uyarınca yargılanarak cezalandırılmaktadır. Ciddi ekonomik sonuçları dikkate alındığında, bu tür eylemlere, caydırıcılığı sağlayacak etkili yaptırımlar uygulanması gerekmektedir. Bu tür eylemlerin, dolandırıcılık suçunun nitelikli hallerini düzenleyen 158 inci madde kapsamında değerlendirilebilmesi ve suç faillerine daha etkili bir ceza verilebilmesi için anılan maddede düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Suçla mücadele görevinin yerine getirilmesinde ceza siyasetinin belirlenmesi, bu çerçevede hangi eylemlerin ne tür ağırlıkta bir yaptırıma bağlanacağı, kanun koyucunun takdir yetkisi dâhilindedir. Yukarıda açıklanan sosyal ve hukuki gerekçelere bağlı olarak, dolandırıcılık suçunun nitelikli hallerinin düzenlendiği 158 inci maddenin birinci fıkrasına yeni bir alt bent eklenmesine, ayrıca maddedeki ceza miktarlarının gözden geçirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Buna göre madde ile, 5237 sayılı Kanunun 158 inci maddesinin birinci

fıkrasına (I) bendi eklenerek, failin eylemini, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle gerçekleştirmesi nitelikli hal olarak düzenlenmektedir. Ayrıca, Tasarının bir önceki maddesinin gerekçesi doğrultusunda 158 inci maddede yer alan ceza miktarları artırılmaktadır.

MADDE 16- Madde ile, Türk Ceza Kanununun 174 üncü maddesinde değişiklik yapılarak, tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi eylemleriyle ilgili cezalar, caydırıcılığın sağlanması ve bu suçla etkin mücadele edilebilmesi amacıyla artırılmaktadır.

Terör eylemlerinde el yapımı patlayıcı maddelerin sıklıkla kullanıldığı bilinmektedir. Özellikle nitrat içeren gübreler, tarımsal ve sanayi amaçlı kullanımları dışında el yapımı patlayıcıların üretiminde de kullanılmaktadır. Madde ile, patlayıcı madde yapımında kullanılan bu ve benzeri malzemelerin ihracına ilave olarak ithali, satışı, başkalarına verilmesi, nakli, depolanması, satın alınması, kabul edilmesi veya bulundurulması da yaptırım altına alınmaktadır. Düzenlemeyle, tehlikeli maddelerin imali, işlenmesi ve kullanımı bakımından önem arz eden bir kısım hazırlık hareketi, bu eylemlerin doğurduğu tehlike sebebiyle ceza yaptırımına bağlanırken, bu tür eylemlere ceza verilebilmesi iki önemli ön şarta bağlanmaktadır. Bunlar, yetkili makamların izni bulunmaması ve fıkra kapsamına giren maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacıyla belirtilen eylemlerin gerçekleştirilmesidir. Nitekim, söz konusu tehlikeli maddelerin üretimi ve işlenmesinde kullanılan pek çok malzeme, tarımsal veya sanayi amaçlı kullanımları da bulunan, bu yönüyle bulundurulmaları münhasıran suç teşkil etmeyen malzemelerdir. Bu kullanım amacının aksi ispat edilmedikçe, kişiye ceza verilmesi söz konusu olmayacaktır. Başka bir ifadeyle fıkra kapsamına giren maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacının ispatlanması gerekmektedir. Ancak bu durumda kişiye ceza verilebilecektir. Ayrıca, maddenin birinci fıkrasında belirtilen fiillerin suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde verilecek cezanın bir kat artırılması öngörülmektedir.

MADDE 17- Ülkemizde trafik kazaları önemli sayıda kişinin ölümü veya yaralanmasına yol açmakta; aynı zamanda ciddi ekonomik zararları da beraberinde getirmektedir. Ayrıca, nüfus ve araç sayısına bağlı olarak artan ulaşım yoğunluğu sebebiyle kaza ve kayıplar her geçen gün artmaktadır.

Trafik terörü ile mücadelenin birçok farklı araçla yapılması mümkündür. Bilimsel araştırmaların gösterdiği üzere bunlar, yaptırımın caydırıcılığı, kamuoyunun sürekli olarak bilinçlendirilmesi, denetimlerin etkinliği ve görünürlüğü gibi faktörlerdir.

Hukuki bir yararın korunmasının son aşaması, bu yararın ihlâlini ceza hukuku yaptırımına bağlamak şeklinde gerçekleşmektedir. İdari yaptırımların uygulanması suretiyle haksızlık içeriği karşılanamayan bazı fiiller cezai yaptırma bağlanmak suretiyle, trafik güvenliğinin sağlanmasına dair kamusal yarar en üst düzeyde himaye edilmek istenmektedir. Bu kapsamda madde ile, 5237 sayılı Kanunun 179 uncu maddesinde değişiklik yapılarak, trafik güvenliğinin tesisine katkı sağlaması amacıyla maddenin sıklıkla ihlal edilen ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan hapis cezasına ilişkin alt sınırın artırılması öngörülmektedir.

MADDE 18- 5237 sayılı Kanunun uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanma suçuyla ilgili hükümlerinde ıslah ve tedavi amacı, cezalandırarak caydırma amacına göre daha ön planda tutulmuştur. Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımına devam edilmesi ve söz konusu tedavi amacının gerçekleştirilememesi halinde toplum ve fail hayatı bakımından tehlikelilik arz eden bu eylemin cezalandırılması öngörülmüştür.

Kamu görevlileri ile sağlık mesleği mensuplarının işlendiğini öğrendikleri suçları ihbar etme yükümlülüklerinin bulunması ve bu yükümlülüğe uymayanlar hakkında, statülerine göre 5237 sayılı Kanunun 279 uncu veya 280 inci maddeleri uyarınca soruşturma ve kovuşturma yapılması, uyuşturucu kullananların, özellikle bağımlıların tedavi amacıyla resmi makamlara veya sağlık kuruluşlarına bizzat müracaat ederek tedavi yolunu seçmelerini engellemektedir. Kişi, tedavi amacıyla resmi makamlara veya sağlık kuruluşlarına başvurduğunda, bir cezai müeyyideye muhatap olacağını düşünerek, tedaviden sarfı nazar edebilmektedir. Ayrıca, sağlık mesleği mensuplarının, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişiler bakımından varlığı kabul edilen ihbar yükümlülükleri dolayısıyla hasta-hekim arasındaki güven ilişkisi zedelenmektedir.

İhbar yükümlülüğüne uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan ancak tedavi olarak bağımlılıktan kurtulmak isteyenler yönünden bir istisna tanınmadığı takdirde, bu suçla mücadele bakımından öngörülen tedavi ve ıslah amacının gerçekleşmesi zorlaşacaktır. Bu nedenle, 5237 sayılı Kanunun 192 nci maddesinin dördüncü fıkrasına hüküm eklenmekte ve uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişinin, hakkında kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı soruşturma başlatılmadan önce resmi makamlara veya sağlık kuruluşlarına başvurarak tedavi ettirilmesini istemesi halinde, kamu görevlileri ile sağlık mesleği mensuplarının 5237 sayılı Kanunun 279 uncu ve 280 inci maddeleri uyarınca suç bildirme yükümlülüğü doğmayacağı düzenlenmektedir.

MADDE 19- Madde ile, kişilerin ve özellikle çocukların fuhşa teşvik ve sürüklenmesini önlemek amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Son zamanlarda, büyük şehirler başta olmak üzere birçok yerde, cadde ve sokaklara üzerinde müstehcen resim ve telefon numaralarının bulunduğu fuhuş davetiyesi kartlarının atılması, bunların alenen gençlerin ve çocukların yoğun olarak bulunduğu mekânlarda bulunması, fuhuşu kolaylaştırıcı bir etki doğurmakta ve bu durum toplumda ciddi rahatsızlıklara sebebiyet vermektedir. Bu kapsamda Türk Ceza Kanununun 227 nci maddesinin üçüncü fıkrası yeniden düzenlenerek fuhuşu kolaylaştırmak veya fuhuşa aracılık etmek amacıyla hazırlandığı anlaşılan görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya elektronik ortam da dâhil olmak üzere her türlü şekilde yayan kişilerin cezalandırılması ve böylelikle fuhuşla daha etkin mücadele edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 20- Madde ile, 5237 sayılı Kanunun 228 inci maddesinde değişiklik yapılarak, kumar oynanması için yer ve imkân sağlama eylemleriyle ilgili öngörülen hapis cezasının alt ve üst sınırı ile adli para cezasının alt sınırı, caydırıcılığın sağlanması ve suçla etkin mücadele amacıyla artırılmaktadır.

MADDE 21- Madde ile, Türk Ceza Kanununun 297 nci maddesinin ikinci fıkrası yeniden düzenlenerek, birinci fıkra kapsamı dışında kalan eşya ve malzemelerden hangilerinin ceza infaz kurumuna veya tutukevine sokulmasının ya da buralarda bulundurulmasının veya kullanılmasının suç oluşturacağı açıkça belirlenmektedir.

Anayasa Mahkemesi 7/7/2011 tarihli ve E.: 2011/116 sayılı Kararında, Anayasanın 2 nci maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden birinin belirlilik ilkesi olduğunu, bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması gerektiğini belirterek söz konusu ikinci fıkrayı iptal etmiştir.

Yapılan düzenlemeyle, ceza infaz kurumunu sokulması ya da bu kurumlarda bulundurulması veya kullanılması yasak olan eşyalar açıkça belirlenmek suretiyle Anayasa Mahkemesinin bahse konu iptal kararı doğrultusunda hüküm getirilmektedir.

MADDE 22- 5271 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinde, hâkim veya mahkemenin hukuki veya fiili sebeplerle görevini yerine getiremeyecek hâlde bulunması veya kovuşturmanın görevli ve yetkili mahkemenin bulunduğu yerde yapılmasının kamu güvenliği için tehlike oluşturmaları hallerinde davanın başka yerde bulunan bir mahkemeye nakline imkân tanınmıştır. Ancak, sanık ve mağdur sayısının fazlalığı gibi mekan yetersizliğine bağlı sebepler ile kamu güvenliğini tehdit boyutuna ulaşmayan güvenlik sorunları da bulunabilmekte; bu sorunlar, yargılamayı yapan heyet veya mahkeme değiştirilmeksizin, duruşma mekanının değiştirilmesiyle çözülebilmektedir. Yürürlükteki maddede, duruşmanın adliye dışında başka bir yerde yapılmasına imkân tanıyan bir hüküm bulunmamaktadır. Özellikle, örgütlü suçlarda güvenlik gerekçesiyle veya fiziki imkânsızlık nedeniyle duruşmaların adliye dışında başka bir yerde yapılması ihtiyacı ortaya çıkabilmektedir.

Maddeye eklenen fıkrayla, mahkemenin fiili sebepler veya güvenlik gerekçesiyle duruşmayı il sınırları içinde başka bir yerde yapabilmesine imkân sağlanmaktadır. Buna göre, duruşma, il sınırları içinde olmak kaydıyla daha güvenli veya fiziki olarak daha elverişli bir yerde yapılabilecektir. Düzenlemede tabii hâkim ilkesine uygun olarak, duruşmanın il sınırları içinde başka bir yerde yapılmasına karar verilmesinden sonra da yargılamanın aynı mahkeme tarafından sürdürülmesi öngörülmektedir. Düzenleme, yargılama faaliyetinin elverişsiz koşullar altında sürdürülmesinin sakıncaları bertaraf edilerek, muhakemenin daha etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla yapılmaktadır.

MADDE 23- Madde ile, 5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlar tutuklama yasağı kapsamından çıkarılmaktadır. Böylelikle iki yıla kadar hapis cezası öngörülen vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlarda da tutuklama kararı verilebilecektir.

MADDE 24- 5271 sayılı Kanunun 105 inci maddesinde Cumhuriyet savcısının tutuklama kararının geri alınmasını istemesi ve şüpheli veya sanığın salıverilme istemleri bakımından usul hükümleri öngörülmektedir. Maddenin mevcut halinde itiraz halinde üç gün içinde istemin karara bağlanması düzenlenmiştir. Ancak, uygulamada özellikle örgüt faaliyeti kapsamında işlenen çok failli suçlarda üç günlük süre dosyanın gerektiği ölçüde incelenmesine yetmemekte ve bu nedenle de sağlıklı kararlar verilememektedir. Maddede yapılması öngörülen değişikliklerle bu sakınca ortadan kaldırılmakta ve örgütlü suçlar bakımından istemin onbeş gün içinde karara bağlanması düzenlenmektedir.

MADDE 25- 5271 sayılı Kanunun 112 nci maddesinde, adli kontrol hükümlerini isteyerek yerine getirmeyen şüpheli veya sanık hakkında hükmedilebilecek hapis cezasının süresi ne olursa olsun, yetkili yargı mercinin derhal tutuklama kararı verebileceği düzenlenmiştir. Ancak, 5271 sayılı Kanunda belirtilen azami tutukluluk sürelerinin dolması nedeniyle haklarında adli kontrol tedbiri uygulanmak suretiyle tahliyesine karar verilen şüpheli veya sanıkların, bu tedbirlere uymamaları halinde yeniden tutuklanıp tutuklanamayacakları hususunda uygulamada tereddüt ortaya çıkmıştır.

Maddeye eklenen yeni bir hükümle, azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle tahliye edilen şüpheli veya sanıkların adli kontrol tedbirlerine uymamaları halinde tutuklanabilecekleri düzenlenmektedir. Böylelikle, uygulamadaki tereddütlerin giderilmesiyle birlikte azami tutukluluk süresi sonunda salıverilen kişilerin kontrol altında tutulması amaçlanmaktadır.

MADDE 26- Madde ile, 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinde değişiklik yapılarak, organ veya doku ticareti ile tefecilik suçlarıyla daha etkin mücadele edilebilmesi amacıyla, 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen katalog suçlar arasına 5237 sayılı Kanunun 91 inci ve 241 inci maddeleri eklenmektedir. Düzenlemeyle ayrıca, maddede yer alan tedbirlere ağır ceza mahkemesi yerine sulh ceza hâkimi tarafından karar verilmesi öngörülmektedir.

MADDE 27- Madde ile, organ veya doku ticareti, nitelikli dolandırıcılık ve tefecilik suçlarıyla daha etkin mücadele etmek amacıyla, 5271 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin sekizinci fıkrasında düzenlenen katalog suçlar arasına 5237 sayılı Kanunun 91 inci, 158 inci ve 241 inci maddeleri de eklenmektedir. Öte yandan, değişiklikle iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması tedbirine ağır ceza mahkemesi yerine sulh ceza hâkimi tarafından karar verilmesi düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında iletişimin tespiti tedbirinin usul ve şartları, altıncı fıkrasında ise geçmişe dönük arama kayıtlarının (HTS raporu) tespit usulü gösterilmiştir. Haberleşme içeriği ve mahremiyetine doğrudan bir müdahale niteliği taşıyan birinci fıkradaki tedbir yönünden gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, daha sonra mahkemeye müracaatla gerekli onayın alınması koşuluyla Cumhuriyet savcısına tedbire başvurabilme yetkisi tanınmışken, altıncı fıkra kapsamı daha dar tutulan tedbir yönünden böyle bir imkân öngörülmemiştir. Altıncı fıkradaki tedbirin geçmişe yönelik arama ve aranma kayıtlarıyla sınırlı bir tespit işlemi olması sebebiyle bu fıkra düzenlenirken gecikmesinde sakınca bulunan hal ihtimaline yer verilmemiş; ancak uygulamada bu ihtimalin ortaya çıktığı olaylarla karşılaşmıştır. Özellikle terör olaylarının soruşturmalarında, HTS raporunun vaktinde alınamaması maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasını, delillerin süratle toplanmasını, fail ve faille bağlantılı diğer kişilerin yakalanmasını zorlaştırabilmektedir. Bu nedenle maddenin altıncı fıkrasında yapılan düzenlemeyle, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde HTS raporunun Cumhuriyet savcısının kararıyla da alınabileceği ancak bu kararın hâkim onayına sunulacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 28- Yargıtay Ceza Genel Kurulu, vermiş olduğu bir kararında, gizli soruşturmacının sadece örgüt kapsamında işlenen suçlarda görevlendirilebileceğine, 5271 sayılı Kanunun 139 uncu maddesinin yedinci fıkrasında sayılan ve münferiden işlenen suçlarda gizli soruşturmacı görevlendirilemeyeceğine hükmetmiştir. Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararı ile Yargıtayın uyuşturucu suçlarına bakmakla görevli diğer ceza dairelerinin kararları doğrultusunda, bireysel uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçlarında adli kolluk görevlileri gizli soruşturmacı olarak görevlendirilememektedir.

Madde ile, uyuşturucu madde ticareti suçları ve özellikle sokak satıcılarıyla daha etkin mücadele edilebilmesi için bireysel olarak işlenen uyuşturucu ticareti suçlarında da gizli soruşturmacı görevlendirilebilmesi amacıyla 5271 sayılı Kanunun 139 uncu maddesinin yedinci fıkrasında düzenleme yapılmaktadır.

Düzenlemeyle ayrıca, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi tedbirine ağır ceza mahkemesi yerine sulh ceza hâkimi tarafından karar verilmesi öngörülmektedir.

MADDE 29- Madde ile, organ veya doku ticareti, nitelikli dolandırıcılık ve tefecilik suçlarıyla daha etkin mücadele etmek amacıyla, 5271 sayılı Kanunun 140 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen katalog suçlar arasına 5237 sayılı Kanunun 91 inci, 158 inci ve 241 inci maddeleri eklenmektedir.

Öte yandan, teknik araçlarla izleme tedbirine ağır ceza mahkemesi yerine sulh ceza hâkimi tarafından karar verilmesi düzenlenmektedir. Ayrıca, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, teknik araçlarla izleme koruma tedbirine Cumhuriyet savcısı tarafından da karar verilebileceği öngörülmektedir.

MADDE 30- 5271 sayılı Kanunun 191 inci maddesinde yapılan değişiklikle, duruşmanın başlangıcında iddianame veya iddianame yerine geçen belgelerin okunması yerine iddianamede yer alan suçlamanın dayanağını oluşturan eylemler ve deliller ile suçlamanın hukuki nitelendirmesinin anlatılması öngörülmektedir.

Yürürlükteki düzenleme uyarınca iddianamenin duruşmanın başlangıcında okunması, sanığın hakkındaki isnatlardan haberdar edilmesinin ve bu çerçevede adil yargılama hakkının bir gereğidir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde, hakkında bir suç isnadında bulunulan kişinin kendisine karşı yöneltilen suçlamanın niteliği ve sebebinden ayrıntılı olarak haberdar edilmek hakkı güvence altına alınmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında ise, suçlamadan haberdar edilmenin, zamanında ve detaylı bir bilgilendirmeyi gerekli kıldığı vurgulanmaktadır. Bilgilendirmenin, suçlamanın sebebini, yani suçlamanın dayanağı olan maddi gerçekleri (isnat edilen eylemleri) ve suçlamanın niteliğini, yani maddi gerçeklerin hukuki nitelendirmesini içermesi gerekmektedir. Bu temel güvenceye uygun bir bilgilendirme olduğu sürece, duruşmanın başlangıcında kamu davası açan belgenin ayrıca okunması bir mecburiyete dayanmamaktadır. Nitekim, Avusturya, Fransa, Belçika ve İsviçre gibi ülke mevzuatlarında, sanığın yüklenen suçlamalar hakkında bilgilendirilmesini (iddianamenin tebliği, sanığa suçunun anlatılması ve benzeri) temin edici düzenleme ve uygulamalara rastlanılmakla birlikte, iddianamenin duruşmada bütünüyle okunmasını zorunlu ve gerekli kılan herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

İddianame veya kamu davası açan belgenin, duruşmanın başında bütünüyle okunmasını düzenleyen 191 inci maddenin yürürlükteki hükmü, uygulamada bazı sorunlara neden olmaktadır. Terör ve örgütlü suçlar başta olmak üzere, kapsamlı dosyalarda bu belgelerin bütünüyle okunması oldukça uzun süreler almakta, bazı davalarda bu aşamanın geçilmesi ayları bulmaktadır. Bu durum, sebep olduğu zaman maliyetiyle, yargılamaları makul süre eşiği bakımından zorlamaktadır. 5271 sayılı Kanunun 176 ncı maddesinin birinci fıkrası gereğince iddianamenin duruşma öncesinde sanığa tebliğinde zorunluluk bulunmaktadır. Aynı maddenin dördüncü fıkrasında ise tebliğ işlemiyle duruşma günü arasında en az bir hafta süre bulunması gerektiği hükme bağlanmış olup, uygulamada bu sürenin daha uzun tutulduğu bilinmektedir. Söz konusu hükümler, sanığın hakkında açılan kamu davasının mahiyeti ve içeriği hakkında detaylı biçimde bilgilendirilmesi bakımından yeterli güvenceleri içermektedir. Sürenin yetersizliği, sanık veya müdafinin dosyaya erişimi ve isnat konularını incelemeleri için zamana ihtiyaç duymaları halinde ek süre talep edilmesinde de bir engel bulunmamaktadır. Sanığın bilgilendirilme hakkı bakımından bu temel güvencelerin varlığı gözetilerek, 191 inci maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendinde değişikliğe gidilmekte ve kamu davası açan belgelerin duruşma başlangıcında sanığa yöneltilen suçlamanın dayanağını oluşturan eylemler ve deliller ile suçlamanın hukuki nitelendirilmesinin anlatılmasıyla yetinilmesine imkân tanınmaktadır.

MADDE 31- Madde ile, 5271 sayılı Kanunun 191 inci maddesinde yapılması öngörülen değişikliğe uyum sağlamak amacıyla aynı Kanunun 202 nci maddesinin dördüncü fıkrasında da değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 32- 5271 sayılı Kanunun 232 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, heyet halinde çalışan mahkemelerce verilen kararlarda karşı oy gerekçesinin tümüyle duruşma tutanağına geçirilmediği durumlarda, hükmün gerekçesinin yazılması için öngörülen onbeş günlük süre içinde karşı oy gerekçesinin de dava dosyasına konulması, böylelikle yargılama faaliyetinin hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Maddenin beşinci fıkrasında heyet halinde çalışan mahkemelerdeki hâkimlerden biri hükmü imza edemeyecek hâle gelirse, bunun nedeni mahkeme başkanı veya hükümde bulunan hâkimlerin en kıdemlisi tarafından hükmün altına yazılacağı belirtilmiş ancak, tek hâkimli mahkemelerde izlenecek usul belirlenmemiştir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun “Hükmün imza edilememesi” başlıklı 299 uncu maddesinde düzenlenen hükümleri doğrultusunda beşinci fıkra değiştirilmekte ve tek hâkimli mahkemelerde hâkimin ölmesi veya herhangi bir sebeple imzalayamayacak hâle gelmesi durumunda gerekçeli kararın yazılma usulü belirlenmektedir.

MADDE 33- Madde ile, 5271 sayılı Kanunun 247 nci maddesinde kovuşturma evresi için öngörülmüş olan kaçak kişilere ilişkin düzenlemelerin ve kaçak kişilere özgü yargılama usulünün soruşturma evresi için de uygulanması öngörülmektedir. İlke olarak, kovuşturmanın tek celsede sonuçlandırılmasının benimsendiği 5271 sayılı Kanunun sistematüğinde, şüpheli hakkındaki kamu davasının, leh ve aleyhteki delillerin eksiksiz toplanarak açılmasının büyük önemi bulunmaktadır. Düzenlemeyle, hakkındaki adli takibati sonuçsuz bırakmak için kaçan veya saklanan şüpheliler bakımından da maddenin uygulama sahası genişletilerek, adli soruşturmaların akamete uğratılmaması ve süratle sonuçlandırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 34- Madde ile, 5271 sayılı Kanunun 247 nci maddesinde yapılması öngörülen değişikliğe uyum sağlamak amacıyla aynı Kanunun 248 inci maddesinde de değişiklik yapılmaktadır. Ayrıca, maddede yer alan suç listesine, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı işlenen suçlar da eklenmektedir.

MADDE 35- Madde ile, çağdaş ceza adaleti sistemlerinde en etkili onarıcı adalet uygulamalarından biri olarak kabul edilen uzlaşma, on yıllık uygulama sonuçları dikkate alınarak yeniden düzenlenmekte, kapsam ve yöntemi bakımından önemli değişiklikler getirilmektedir.

Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyetle bağlı suçların yanı sıra şikâyetle bağlı olup olmadığına bakılmaksızın uzlaştırma yoluna gidilebilecek suçların sayısının artırılması ve etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlara ilişkin sınırlamanın kaldırılması suretiyle uzlaştırma kurumunun uygulanma alanı genişletilmektedir.

Bununla birlikte, şüphelinin çocuk olması durumunda, kapsamdaki suçlara ilave olarak üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar bakımından da uzlaştırma yoluna gidilebileceği öngörülmektedir. Bu halde, mağdur veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması gerekmektedir. Mağduru belirli bir kişi olmayan suçlar bakımından uzlaştırma yoluna gidilemeyeceği açıklığa kavuşturulmak suretiyle uygulayıcılarda oluşması muhtemel tereddütün giderilmesi amaçlanmaktadır.

Kapsamın geniş tutulmasıyla, şüphelilerin doğrudan kamu davası ve cezai yaptırımlar yerine, ceza muhakemesinin onarıcı adalete dayanan kurumlarıyla karşılaşmaları amaçlanmaktadır. Böylelikle, suçun işlenmesiyle bozulan toplumsal düzen, taraflar arasında sağlanan barış yoluyla yeniden tesis edilmektedir. Ayrıca, uyuşmazlıkların alternatif usuller uygulanarak mağdur odaklı bir yaklaşımla giderilmesi, geleneksel muhakeme yoluna nazaran yargı sistemini rahatlatan ekonomik faydalar da sağlamaktadır.

Mevcut uygulamada uzlaşma kurumunun başarısını olumsuz etkileyen başlıca iki faktör bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, taraflara uzlaşma teklifinin kolluk aşamasında çok

erken yapılması ve olayın sıcaklığıyla teklifin çoğunlukla reddedilmesidir. İkincisi ise tarafların teklifi kabul etmeleri hâlinde, ilgili dosyanın bekleyen iş yüküne dönüşecek olmasının uygulamacılar da doğurduğu isteksizliktir. Söz konusu sakıncaların giderilmesi amacıyla soruşturmada öncelikle suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe sebeplerinin aranması esası benimsenmektedir. Böylelikle olayın sıcaklığıyla kolluk aşamasında uzlaştırma teklifi yapılmasının doğurduğu sakıncalar giderildiği gibi dayanaktan veya yeterli delilden yoksun iddialar üzerine bu usule başvurulmasının da önüne geçilmiş olacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasında yapılması öngörülen değişikliğe göre, kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması halinde Cumhuriyet savcısı tarafından dosya Cumhuriyet başsavcılıkları bünyesinde kurulan uzlaştırma bürosuna gönderilecektir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacılar taraflarla irtibata geçmek suretiyle uzlaştırma işlemlerini gerçekleştirecek ve işlemlerin sonucunu büroya bildirecektir. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyaları uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcısı tarafından sonuçlandırılacaktır.

Maddenin yirmiikinci fıkrasında yapılması öngörülen değişikliğe göre uzlaştırmacılara Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarifeye göre ücret ödenmesi esası benimsenmektedir.

Alanın disipline edilmesi ihtiyacı nedeniyle maddeye yeni bir fıkra eklenerek uzlaştırmacı olarak görev alacakların nitelikleri ile eğitim, sınav ve denetimlerine ilişkin usul ve esasların Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

MADDE 36- Kamu davası açıldıktan sonra kovuşturma konusu suçun uzlaştırma kapsamında olduğunun anlaşılması halinde uygulanacak usulün gösterildiği 5271 sayılı Kanunun 254 üncü maddesi, Tasarıyla değişiklik yapılan 253 üncü maddeye uygun olarak değiştirilmektedir. Düzenlemeyle, uzlaştırma işlemlerinin 253 üncü maddede belirtilen usul ve esasa göre yerine getirilmesi için dosyanın uzlaştırma bürosuna gönderilmesi yönünde değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 37- 5271 sayılı Kanunun 307 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Yargıtay ceza daireleri tarafından verilen bozma kararlarına karşı bölge adliye veya ilk derece mahkemesince direnilmesi halinde dosyanın doğrudan Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderilmesi yerine kararı veren daireye gönderilmesi öngörülmektedir. Mevcut düzenlemede temyiz üzerine Yargıtay ilgili dairesince verilen bozma kararına direnilmesi durumunda dosya ilgili daireye gelmeksizin doğrudan Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gitmektedir. Yapılan değişiklikle direnme kararlarının önce ilgili ceza dairesine gelmesi sağlanmak suretiyle ilgili dairenin kararını düzeltebilmesi imkânı getirilmektedir. Böylelikle dosyaların daha kısa sürede kesinleşmesi ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunun iş yükünün azaltılması amaçlanmaktadır.

MADDE 38- Madde ile, yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları ile diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde tutuklu ve hükümlü olarak bulunanlarla ilgili olarak ceza infaz kurumlarında düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarasının yazılması öngörülmektedir. Ayrıca, adli veya idarî bir soruşturma veya kovuşturma sebebiyle kurum görevlilerinin ifadesine başvurulması gereken hallerde, ifade ve duruşma tutanaklarında sadece işyeri adresleri gösterilecek ve çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı görevlinin iş yeri adresinde tebliğ edilecektir. Söz konusu önlemler, özellikle örgütlü suçlardan tutuklu ve hükümlü bulunan kişilerle ilgili işlemlerde kurum personelinin güvenliğini sağlamaya yöneliktir.

MADDE 39- Madde ile, 5320 sayılı Kanuna geçici madde eklenmektedir. 5320 sayılı Kanunun 8 inci maddesine göre, bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihi olan 20/7/2016 tarihinden önce verilen kararlar hakkında kesinleşinceye kadar mülga 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 305 ila 326 ncı maddeleri uygulanmaktadır. Mülga 1412 sayılı Kanunun 326 ncı maddesine göre bozma kararı üzerine ilk derece mahkemelerinin direnme kararı vermesi halinde dosya doğrudan Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderilmektedir. Tasarıyla, Ceza Muhakemesi Kanununun 307 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, direnme kararları üzerine dosyanın doğrudan Yargıtay Ceza Genel Kurulu yerine bozma kararını veren ilgili ceza dairesine gönderilmesi düzenlenmektedir. Bu değişikliğe uyum sağlamak amacıyla, 20/7/2016 tarihinden önce verilen kararlarla ilgili Yargıtay ceza daireleri tarafından verilen bozma kararları üzerine mahkemelerce verilen direnme kararlarının da ilgili daireye gönderilmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Böylelikle, 5271 sayılı Kanunun 307 nci maddesinde yapılan değişikliğin mevcut dosyalar bakımından uygulanmasında ortaya çıkacak tereddüdün giderilmesi sağlanmaktadır.

MADDE 40- Adli Sicil Kanununun 4 üncü maddesinde adli sicile kaydedilecek bilgiler düzenlenmiş olup, akıl hastalığı nedeniyle Türk Ceza Kanununun 32 nci maddesi uyarınca hükmedilen güvenlik tedbirlerinin kaydedilmesine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

Suç işleyen akıl hastalarının toplum güvenliği bakımından takibinin sağlanması, hak yoksunluğunun tespit edilebilmesi ve bu kişilerin tekrar suç işlemeleri halinde yapılacak işlemlerin belirlenmesi bakımından akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirlerinin adli sicil kayıtlarına işlenmesi zorunluluk arz etmektedir. Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerinin adli sicil kaydına işlenmesini sağlamak amacıyla Adli Sicil Kanununun 4 üncü maddesine hüküm eklenmektedir.

MADDE 41- Uluslararası sözleşmeler gereğince Türk vatandaşları hakkında yabancı ülke mahkemelerince verilen kesinleşmiş mahkûmiyet kararları Adalet Bakanlığına intikal ettirilmektedir. Adli Sicil Kanununun 2 nci maddesi ile 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine göre yabancı mahkemelerce Türk vatandaşları hakkında verilen mahkûmiyet kararları, tanıma kararı olmaksızın adli sicil kaydına alınamamaktadır. Bu kararların mahkemelerce veya kamu kurum ve kuruluşlarınca mevzuatın öngördüğü hallerde görülebilmesi bakımından kaydedilmesi gerekmektedir. Bu nedenle Adli Sicil Kanununun 6 ncı maddesine fıkra eklemek suretiyle, Türk vatandaşları hakkında yabancı ülkelerde işlemiş oldukları suçlar nedeniyle yabancı ülke mahkemeleri tarafından verilen ve Türk hukukuna göre suç sayılan mahkûmiyet kararları için mahsus bir sicil oluşturulmaktadır. Bu kayıtların 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen hallerde ilgili yargı mercileri ile kamu kurum ve kuruluşlarına verilebilmesi sağlanmaktadır. Bu kararların adli sicile kaydedilmesi ve hak mahrumiyeti doğurması için Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesine göre tanınması gerekmektedir. Ayrıca, bu kayıtlar 12 nci maddede belirtilen koşulların gerçekleşmesiyle adli sicil ve arşiv kayıtlarından tamamen silinecektir.

MADDE 42- Adli Sicil Kanununun 4 üncü maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirlerine ilişkin kararların adli sicile kaydedilmesi sağlandığından, Adli Sicil Kanununun 12 nci maddesine eklenen fıkra ile bu kayıtların adli sicilden silinmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 43- Madde ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda istinaf kanun yolu için öngörülen başvuru sınırı, günümüz ekonomik koşulları ve paranın satın alma gücü dikkate alınarak binbeşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına çıkarılmaktadır. Ayrıca maddi hukuka ilişkin diğer kanunlar uyarınca açılan tüm manevi tazminat davalarının, kişinin zedelenen haklarının azami seviyede korunması amacıyla istinaf kanun yolunda denetlenebilmesine imkân tanınmakta, bu konuda miktar veya değer sınırlamasına gidilmemektedir.

MADDE 44- Madde ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda temyiz kanun yolu için öngörülen başvuru sınırı, günümüz ekonomik koşulları ve paranın satın alma gücü dikkate alınarak yirmibeşbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına çıkarılmaktadır.

MADDE 45- Madde ile, direnme kararlarının doğrudan Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderilmesi uygulamasından vazgeçilmekte, bunun yerine direnme kararlarının öncelikle kararına direnilen daire tarafından incelenmesi usulü benimsenmektedir. Daire, direnme kararını yerinde gördüğü takdirde kendi kararını düzeltebilecek ve böylece hatasından dönebilecek; aksi takdirde dosyayı Hukuk Genel Kuruluna gönderecektir. Bu suretle Hukuk Genel Kurulu önüne gelecek dosyaların kısmen azaltılması ve iş yükünün hafifletilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 46- Madde ile, günümüz ekonomik koşulları ve paranın satın alma gücü dikkate alınarak Hukuk Muhakemeleri Kanununda düzenlenen bir kısım parasal sınırların her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 47- Madde ile, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı için ihtiyaç duyulan kadrolar ihdas edilmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, hükme bağlanmış olmakla beraber henüz kesinleşmemiş olan dosyalarda, uzlaşma kapsamının genişlediğinden bahisle Yargıtay ceza daireleri tarafından bozma kararı verilemeyeceği belirtilmektedir. Uygulamada tereddüde düşülmemesi bakımından bu hüküm getirilmektedir. Ayrıca, 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesine göre hazırlanacak yönetmelik ve uzlaştırmacı listelerine ilişkin geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

MADDE 48-Yürürlük maddesidir.

MADDE 49-Yürütme maddesidir.

ALT KOMİSYON RAPORU

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

“Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775)” 24/10/2016 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir. Tasarı, Ankara Milletvekili ve Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya başkanlığında gerçekleştirilen Komisyonumuzun 12’nci toplantısında görüşülmüştür. Toplantıya Hükümeti temsilen Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ile Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ve Türkiye Barolar Birliği temsilcileri katılmıştır. Tasarı detaylı incelenebilmesi amacıyla dokuz üyeden oluşan Alt Komisyonumuza havale edilmiştir.

Tasarı, Alt Komisyonumuzun 3/11/2016 tarihli toplantısında görüşülmüştür. Toplantıya Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Türkiye Barolar Birliği, Uluslararası İnsan Hakları Çocuk Merkezi, TCK Kadın Platformu temsilcileri ile Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Muharrem Özen ve İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bahri Öztürk katılmıştır.

Müzakereler esnasında Tasarı hakkında dile getirilen itirazlar şöyledir:

Trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçunun (TCK m. 179) ön ödeme kapsamından çıkarılması gerekir. Aksi takdirde son zamanlarda yaygınlaşan bu tarz eylemler bakımından caydırıcılık sağlanması mümkün olmayacaktır.

Türk Ceza Kanununun 103’üncü maddesinde öngörülen düzenlemelerin gözden geçirilmesi gerekmektedir. Zira Tasarının konuya ilişkin 13’üncü maddesi, 103’üncü maddede düzenlenen suçlara verilecek cezalar bakımından yeterli kademelendirme yapmamaktadır.

Duruşmaların fiili nedenler veya güvenlik gerekçesiyle başka yerde yapılmasına karar verilmesi durumunda, bu duruşmalar bakımından aleniyet sağlanması yönünde gerekli tedbirlerin alınması zorunluluğu getirilmelidir.

Ceza Muhakemesi Kanununun 105’inci maddesinde tutukluluğa itiraz edilmesi durumunda, istem hakkında karar verilmesi için öngörülen sürenin örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından on beş gün olarak belirlenmesi, tutuklama koruma tedbirinin niteliği göz önünde bulundurulduğunda çok uzundur.

Ceza Muhakemesi Kanununun 135’inci maddesinde düzenlenen koruma tedbirlerine yürürlükteki mevzuata göre ağır ceza mahkemesi karar verirken, değişiklik ile sulh ceza

hâkimine bu görev verilmektedir. Ancak anılan koruma tedbirinin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, ağır ceza mahkemeleri tarafından karar verilmesi uygun olacaktır.

Kaçak sanığın Cumhuriyet savcısına başvurmasını veya duruşmaya gelmesini sağlamak amacıyla Türkiye’de bulunan mallarına, hak ve alacaklarına amaçla orantılı olarak sulh ceza hâkimi kararıyla el konulmasına ve gerektiğinde idaresi için kayyım atanmasına imkân sağlanması, koruma tedbirlerinin ölçülü olması ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Tasarı hakkında ileri sürülen itirazlar incelenmiş ve aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır:

Trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçunun ön ödeme kapsamına alınması ve buna bağlı olarak kovuşturmayaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde ön ödemeye tabi yeni bir suçu işleyen fail hakkında bu hükme göre teklif edilecek ön ödeme miktarı yarı oranında artırılacak olduğundan, caydırıcılık konusunda bir sorun yaşanmayacağı düşünülmektedir.

Türk Ceza Kanununun 103’üncü maddesinde düzenlenen cezalar bakımından yeterli düzeyde kademelendirme yapılmıştır. Kaldı ki, çocukların korunması bakımından hukuk sistemimizde Çocuk Koruma Kanunu başta olmak üzere birçok düzenleme vardır ve bu konuda yapılacak değerlendirmelerin bütüncül bir yaklaşımla yapılmasında yarar vardır.

Duruşmaların fiili nedenler veya güvenlik gerekçesiyle başka yerde yapılmasına karar verilmesi, duruşmaların aleni yapılması kuralına bir halel getirmediğinden bu noktada herhangi bir sorun yaşanmayacaktır.

Kaçak, hakkındaki soruşturmanın veya kovuşturmanın sonuçsuz kalmasını sağlamak amacıyla yurt içinde saklanan veya yabancı ülkede bulunan ve bu nedenle kendisi ulaşılamayan kişi olduğundan, burada kişinin kasten bir davranışı söz konusudur. Bu durumda da fiilin sonuçlarına katlanması gerekir.

Yapılan görüşmeler sırasında maddeler üzerinde yapılan kabuller aşağıdaki gibidir:

Tasarının çerçeve 1 ve 2’nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 3’üncü maddesi ile değiştirilmesi öngörülen İcra ve İflas Kanununun 363’üncü maddesinde hak ve malın değer veya miktarının beş bin Türk lirasını geçmesi durumunda istinaf yoluna başvurulabilmesine ilişkin parasal sınır, hak arama özgürlüğü bakımından yüksek görüldüğünden sınır, üç bin Türk lirası olarak değiştirilmiş ve madde yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 4’üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İş mahkemeleri tarafından verilen kararlardan miktar ve değeri beş bin Türk lirasını geçmeyenlerin kesin olacağına ilişkin hüküm, 3'üncü maddedeki gerekçelerle üç bin Türk lirası olarak değiştirilmiş ve Tasarının çerçeve 5'inci maddesi yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 6 ilâ 9'uncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 10'uncu maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 9'uncu maddesinde aşağıdaki gerekçelerle değişiklikler yapılmış ve madde yapılan değişiklikler doğrultusunda kabul edilmiştir:

Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı personeli yanında, eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanılması uygun görülen diğer kişilere yönelik eğitim programları düzenlenebilmesi amacıyla birinci fıkra değiştirilmiştir.

Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığınca, eğitim merkezleri haricinde başka mahâllerde de eğitim düzenlenebilmesi amacıyla altıncı fıkrada değişiklik yapılmıştır.

Eğitim Dairesi Başkanlığınca, eğitim merkezleri haricinde başka mahâllerde de eğitim düzenlenebileceği için sekizinci fıkrada yer alan “Eğitim merkezlerinde” ibaresi metninden çıkarılmıştır.

Dokuzuncu fıkrada düzenlenen Eğitim Kurulunun, Eğitim Dairesi Başkanlığınca, eğitim merkezleri haricinde başka mahâllerde yapılacak eğitimler için de temel ilkeleri belirlemesinin sağlanması amacıyla fıkranın ilk cümlesinde değişiklik yapılmıştır. Ayrıca yürütülecek eğitim ve öğretim faaliyetlerine ilişkin temel ilkeleri belirlemek üzere oluşturulan Eğitim Kurulunun üye sayısı artırılmıştır. Buna göre Teftiş Kurulu Başkanı ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Eğitim Kuruluna dâhil edilmiştir. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürünün 4769 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanununa göre kurulan Eğitim Kurulunun üyesi olması, Teftiş Kurulu Başkanının da denetim faaliyetleri sonucunda personeli denetlemesi dikkate alınarak, tecrübelerinden istifade edilebilmesi amacıyla belirtilen kişiler, Eğitim Kurulu üyesi yapılmıştır.

Kurulun hukukçulardan oluşması sebebiyle Yükseköğretim Kurulunun hukuk fakültelerinin öğretim üyeleri arasından belirlediği bir üye yerine, Eğitim Kurulunun misyonu ve görevi nazara alınarak eğitim bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri arasından seçeceği bir üyenin Kurula katılması amaçlanmıştır. Bununla birlikte, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu ile Danıştay Başkanlık Kurulunun, Eğitim Kuruluna kendi üyeleri yerine Yargıtay ve Danıştay üyeleri arasından birer üye seçmeleri hükme bağlanmaktadır. Böylelikle,

Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu ile Danıştay Başkanlık Kurulu, eğitim konularında tecrübe sahibi yüksek mahkeme üyelerini Eğitim Kuruluna üye olarak seçebilecektir.

Ayrıca seçimle gelen üyelerin herhangi bir sebeple üyelikten ayrılması hâlinde yeni seçilecek üyelerin görev süresi hususunda meydana gelebilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla yeni seçilen üyenin yerine seçildiği üyenin kalan süresini tamamlayacağı açıkça düzenlenmiştir.

Tasarının çerçeve 11 ilâ 13'üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 14'üncü maddesi ile Türk Ceza Kanununun 157'nci maddesinde değişiklik öngörülmekte ve dolandırıcılık suçuna verilecek cezanın alt sınırının bir yıldan iki yıla yükseltilmesi amaçlanmaktadır. Ancak cezanın üst sınırının beş yıla kadar olması ve Türk Ceza Kanununun 61'inci maddesi çerçevesinde somut olay göre cezanın, üst sınıra kadar yükseltebilmesi imkânı karşısında, bir yıllık alt sınır yeterli görülmüştür. Bu kapsamda çerçeve 14'üncü madde Tasarıdan çıkarılmış ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Tasarının çerçeve 15'inci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Türk Ceza Kanununun 158'inci maddesinde nitelikli dolandırıcılık suçu için öngörülen hapis cezasının alt ve üst sınırları yükseltilmiş ve suçun üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde verilecek cezanın yarı oranında ve suç işlemek amacıyla teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde verilecek cezanın bir kat artırılması amacıyla değişiklik yapılmıştır. Madde yapılan değişiklik ve teselsül doğrultusunda çerçeve 14'üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 16 ilâ 21'inci maddeleri, yapılan teselsül neticesinde çerçeve 15 ilâ 20'nci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 22'inci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Ceza Muhakemesi Kanununun 19'uncu maddesine eklenmesi öngörülen üçüncü fıkraya, duruşmanın fiili nedenlerle veya güvenlik gerekçesiyle başka bir yerde yapılmasına dair kararlara karşı itiraz yoluna gidilebileceğini göstermek ve bu kapsamda uygulamada tereddüt olmaması için “Bu karara karşı itiraz yolu açıktır.” hükmü eklenmiş ve madde yapılan değişiklik ve teselsül doğrultusunda çerçeve 21'inci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 23 ve 24'üncü maddeleri, yapılan teselsül doğrultusunda çerçeve 22 ve 23'üncü maddeler olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 25'inci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Ceza Muhakemesi Kanununun 112'nci maddesinde geçen “uygulanır” ibaresi, emredici hüküm yerine hâkime

takdir hakkı veren bir hüküm olarak düzenlenebilmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiş ve madde yapılan teselsül neticesinde çerçeve 24'üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 26 ilâ 42'nci maddeleri, yapılan teselsül neticesinde çerçeve 25 ilâ 41'inci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 43'üncü maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Hukuk Muhakemeleri Kanununun 341'inci maddesindeki beş bin Türk Lirası sınırı 3'üncü maddedeki değişiklik ile uyum sağlanması amacıyla üç bin Türk Lirası olarak değiştirilmiş ve madde yapılan teselsül doğrultusunda çerçeve 42'nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 44 ilâ 46'ncı maddeleri yapılan teselsül doğrultusunda çerçeve 43 ilâ 45'inci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Bozma kararı üzerine ilk derece mahkemelerinin direnme kararı vermesi halinde dosyanın, doğrudan Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderilmesi yerine öncelikle kararına direnilen daireye gönderilmesi amacıyla çerçeve 46'ncı madde ihdas edilmiş ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Tasarının çerçeve 47'nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 1'inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 48 ve 49'uncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarı hem imla kuralları hem de kanun yapım tekniği bakımından redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz Komisyon Başkanlığına saygı ile arz olunur. 4/11/2016

Başkan <i>Hakkı Köylü</i> Kastamonu	Üye <i>Ali Özkaya</i> Afyonkarahisar	Üye <i>Necati Yılmaz</i> Ankara (Muhalefet şerhi vardır)
Üye <i>Yılmaz Tunç</i> Bartın	Üye <i>Mizgin Irgat</i> Bitlis (Muhalefet şerhim vardır)	Üye <i>Hakan Çavuşoğlu</i> Bursa
Üye <i>Kadir Koçdemir</i> Bursa	Üye <i>Cemal Okan Yüksel</i> Eskişehir (Muh. şerhi vardır)	Üye <i>İbrahim Halil Yıldız</i> Şanlıurfa

ALT KOMİSYON METNİ

CEZA MUHALEMESİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Asker kişiler hakkında yargı organlarınca Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar sebebiyle verilen tutuklama kararları, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 111 inci maddesinde belirtilen kurumlarda yerine getirilir. Asker kişiler hakkında diğer suçlardan verilen tutuklama kararları, asker kişiler bu sıfatlarını korudukları sürece askeri tutukevinde yerine getirilir.”

MADDE 2- 1632 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sırf askeri suçlar ile hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçen askeri suçlar hakkında, öndeme hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 3- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 363 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bin lirayı” ibaresi “üç bin Türk Lirasını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 364 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “onbin lirayı” ibaresi “elli bin Türk Lirasını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 30/1/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bin lirayı” ibaresi “üç bin Türk Lirasını” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “beşbin lirayı” ibaresi “elli bin Türk Lirasını” şeklinde ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birinci ve üçüncü fıkralardaki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz. Parasal sınırların uygulanmasında davanın açıldığı tarihteki miktar esas alınır.”

MADDE 6- 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 92 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Suçun 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, dördüncü fıkra hükümleri uygulanmaz ve yakalanan kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

MADDE 7- 211 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

MADDE 8- 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, yakalanan kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

MADDE 9- 29/3/1984 tarihli ve 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına (h) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (ı) bendi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ı) Ceza muhakemesinde alternatif uyuşmazlık çözüm usullerinin geliştirilmesi ve etkin uygulanması amacıyla çalışmalar yapmak,”

“Birinci fıkranın (ı) bendindeki görevleri yerine getirmek amacıyla Genel Müdürlük bünyesinde Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı kurulur. Bu Başkanlık;

a) Önödeme, uzlaştırma ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi gibi alternatif usullerin etkin şekilde uygulanmasını sağlamak,

b) Görev alanıyla ilgili olarak uygulamayı takip etmek ve ortaya çıkan sorunların nedenlerini araştırarak çözüm önerilerini Bakanlığa sunmak,

c) Uzlaştırmacı temel eğitimine ilişkin usul ve esaslar ile eğitim verecek kurum ve kuruluşların niteliklerini belirlemek ve bunlara izin verilmesini Bakanlığın onayına sunmak, bu kurum ve kuruluşları listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak,

d) Uzlaştırmacı eğitimi sonunda yapılacak sınavın usul ve esaslarını belirlemek ve sınavları yapmak,

e) Uzlaştırmacı siciline kabule ilişkin usul ve esasları belirlemek, uzlaştırmacıların sicile kabulüne ve sicilden çıkarılmasına karar vermek, sicile kayıtlı uzlaştırmacıları, görev yapmak istedikleri Cumhuriyet başsavcılıklarına göre listelemek,

f) Uzlaştırmacılara verilecek dosyaların tevzi esasları ile aylık olarak verilebilecek azamî dosya sayısını belirlemek,

g) Uzlaştırmacıların denetimine ve performansına ilişkin usul ve esasları belirlemek,

ı) Alternatif usuller konusunda kamuoyunu bilgilendirici çalışmalar yapmak,

i) Ulusal veya uluslararası düzeyde bilimsel toplantılar düzenlemek, bu nitelikteki çalışmaları teşvik etmek ve desteklemek,

j) Görev alanına giren istatistiklerin derlenmesi ve yayımı konusunda Bakanlığın ilgili birimleri ile işbirliği hâlinde çalışmak,

k) Görev alanıyla ilgili kamu ya da özel kurum veya kuruluşlarla işbirliği yapmak,

l) Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesini hazırlamak,

görevlerini yerine getirir.”

MADDE 10- 1992 sayılı Kanunun 34/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “hizmet içi eğitim programları,” ibaresi “hizmet içi eğitim programları ile eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanması uygun görülen diğer kişilere yönelik eğitim programları,” şeklinde değiştirilmiş, altıncı fıkrasında yer alan “Eğitim merkezlerinde” ibaresi fıkra metninden çıkarılmış ve “uzman psikolog” ibaresi “psikolog” şeklinde değiştirilmiş, sekizinci fıkrasında yer alan “Eğitim merkezlerinde adaylık,” ibaresi “Adaylık,” şeklinde değiştirilmiş ve dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürütülecek eğitim ve öğretim faaliyetlerine ilişkin temel ilkeleri belirlemek amacıyla Adalet Bakanının başkanlığında, Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Teftiş Kurulu Başkanı, Personel Genel Müdürü, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü, Eğitim Dairesi Başkanı, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun Yargıtay üyeleri arasından seçeceği bir üye, Danıştay Başkanlık Kurulunun Danıştay üyeleri arasından seçeceği bir üye, Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Başkanı, Yükseköğretim Kurulunun Türkiye’deki üniversitelerin eğitim bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri arasından seçeceği bir üye, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun en az on beş yıl fiilen mesleği icra etmiş avukatlar arasından seçeceği bir üyeden oluşan Eğitim Kurulu kurulur. Seçimle gelen üyelerin görev süresi dört yıl olup süresi dolan üyeler tekrar seçilebilir. Seçimle gelen üyelerin herhangi bir sebeple üyelikten ayrılması hâlinde yeni seçilecek üye, yerine seçildiği üyenin kalan süresini tamamlar. Kurul yılda en az bir kez toplanır. Başkan gerekli gördüğü takdirde Kurulu toplantıya çağırabilir. Kurulun sekretarya hizmetleri Eğitim Dairesi Başkanlığınca yürütülür. Adalet Bakanının bulunmadığı durumlarda Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurula başkanlık eder. 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla Eğitim Kurulu üyelerine her toplantı için (1000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur ücreti ve huzur hakkı ödenir. Kurul toplantılarına alanlarında uzman kişi veya kişiler davet edilebilir.”

MADDE 11- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Eşyanın üzerinde iyiniyetli üçüncü kişiler lehine tesis edilmiş sınırlı ayni hakkın bulunması hâlinde müsadere kararı, bu hak saklı kalmak şartıyla verilir.”

MADDE 12- 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç ayı” ibaresi “bir yılı” şeklinde, “yirmi” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “üç ayı” ibaresi “bir yılı” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Taksirli suçlar hariç olmak üzere, önödemeye bağlı olarak kovuşturmayaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde önödemeye tabi bir suç işleyen faile bu fıkra uyarınca teklif edilecek önödeme miktarı yarı oranında artırılır.”

“(6) Bu madde hükümleri, 179 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçu bakımından da uygulanır.

(7) Ödemede bulunulması üzerine verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararlar ile düşme kararları, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi hâlinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.”

MADDE 13- 5237 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve maddenin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası verilir.”

“Mağdurun oniki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz.”

“(2) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, onaltı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun oniki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza onsekiz yıldan az olamaz.”

MADDE 14- 5237 sayılı Kanunun 158 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, fıkroda yer alan “iki yıldan yedi yıla” ibaresi “üç yıldan on yıla” şeklinde, “(j) ve (k)” ibaresi “(j), (k) ve (l)” şeklinde ve “üç yıldan” ibaresi “dört yıldan” şeklinde değiştirilmiştir ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“l) Kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtmaması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle,”

(3) Bu madde ile 157 inci maddede yer alan suçların, üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde verilecek ceza yarı oranında; suç işlemek için teşkil bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde verilecek ceza bir kat artırılır.”

MADDE 15- 5237 sayılı Kanunun 174 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç yıldan” ibaresi “dört yıldan” şeklinde, “maddelerin imalinde, işlenmesinde veya kullanılmasında gerekli olan malzeme ve teçhizatı ihraç eden” ibaresi “maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacıyla, gerekli olan malzeme ve teçhizatı ithal eden, ihraç eden, satışa arz eden, başkalarına veren, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden veya bulunduran” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “yarı oranında” ibaresi “bir kat” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 5237 sayılı Kanunun 179 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “idare eden kişi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “üç aydan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 17- 5237 sayılı Kanunun 192 nci maddesinin dördüncü fıkrasına “makamlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya sağlık kuruluşlarına” ibaresi ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu durumda kamu görevlileri ile sağlık mesleği mensuplarının 279 uncu ve 280 inci maddeler uyarınca suçu bildirme yükümlülüğü doğmaz.”

MADDE 18- 5237 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(3) Fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya yayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikiyüz günden iki bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 19- 5237 sayılı Kanunun 228 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bir yıla kadar hapis ve” ibaresi “bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikiyüz günden aşağı olmamak üzere” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 5237 sayılı Kanunun 297 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(2) Birinci fıkra kapsamı dışında kalan;

a) Firarı kolaylaştırıcı her türlü alet ve malzemeyi,

b) Her türlü saldırı ve savunma araçları ile yangın çıkarmaya yarayan malzemeyi,

c) Alkol içeren her türlü içeceği,

d) Kumar oynanmasına olanak sağlayan eşya ve malzemeyi,

e) 188 inci maddede tanımlanan suçlar saklı kalmak üzere, yeşil reçeteye tabi ilaçları,

f) Kurum idaresince incelenmek üzere alınanlar hariç, mahkemelerce yasaklanmış veya suç örgütlerini temsil eden yayın, afiş, pankart, resim, sembol, işaret, doküman ve benzeri malzemeler ile örgütsel haberleşme araçlarını,

g) Yetkili makamlarca izin verilenler hariç, ses ve görüntü almaya yarayan araçları,

ceza infaz kurumuna veya tutukevine soka, buralarda bulunduran veya kullanan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 21- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 19 uncu maddesinin başlığı “Davanın nakli ve duruşmanın başka yerde yapılması” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Mahkeme, fiili sebepler veya güvenlik gerekçesiyle duruşmanın il sınırları içinde başka bir yerde yapılmasına karar verebilir. Bu karara karşı itiraz yolu açıktır.”

MADDE 22- 5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına “veya” ibaresinden sonra gelmek üzere “vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlar hariç olmak üzere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 23- 5271 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“103 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi uyarınca yapılan istemler hariç olmak üzere örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından bu süre onbeş gün olarak uygulanır.”

MADDE 24- 5271 sayılı Kanunun 112 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu hüküm, azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle verilen adli kontrol tedbirinin ihlali hâlinde de uygulanabilir.”

MADDE 25- 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi ve aynı bende (12) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş, diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve maddenin dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“13. Tefecilik (madde 241),”

“(9) Bu madde hükmüne göre elkoymaya ve onuncu fıkra uyarınca kayyım atanmasına ancak hâkim karar verebilir.”

MADDE 26- 5271 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ağır ceza mahkemesi” ibaresi “hâkim” şeklinde, “mahkemenin” ibaresi “hâkimin” şeklinde, “mahkeme” ibareleri “hâkim” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkranın son iki cümlesi yürürlükten kaldırılmış; dördüncü fıkrasında yer alan “mahkeme” ibaresi “hâkim” şeklinde değiştirilmiş; altıncı fıkrasına “hâkim” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı” ibaresi ve aynı fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiş; sekizinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi eklenmiş, aynı bendin (6) numaralı alt bendine “(madde 148, 149)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile nitelikli dolandırıcılık (madde 158)” ibaresi ve aynı bende (11) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Cumhuriyet savcısı kararını yirmidört saat içinde hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi hâlinde kayıtlar derhâl imha edilir.”

“12. Tefecilik (madde 241),”

MADDE 27- 5271 sayılı Kanunun 139 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ağır ceza mahkemesince oy birliğiyle” ibaresi “hâkim tarafından” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve yedinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “Uyuşturucu” ibaresi “Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenip işlenmediğine bakılmaksızın uyuşturucu” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 28- 5271 sayılı Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi, (3) numaralı alt bendine “(madde 148, 149)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile nitelikli dolandırıcılık (madde 158)” ibaresi ve aynı bende (8) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “mahkeme” ibaresi “hâkim” şeklinde değiştirilmiştir.

“9. Tefecilik (madde 241),”

“(2) Teknik araçlarla izlemeye hâkim, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilir. Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kararlar yirmidört saat içinde hâkim onayına sunulur. Hâkim kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi hâlinde kayıtlar derhâl imha edilir.”

MADDE 29- 5271 sayılı Kanunun 191 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) İddianame veya iddianame yerine geçen belgede yer alan suçlamanın dayanağını oluşturan eylemler ve deliller ile suçlamanın hukuki nitelendirmesi anlatılır,”

MADDE 30- 5271 sayılı Kanunun 202 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “okunması” ibaresi “anlatılması” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 5271 sayılı Kanunun 232 nci maddesinin üçüncü fıkrasına “Hükümün gerekçesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve varsa karşı oy gerekçesi” ibaresi eklenmiş ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Hüküm sonucu tefhim edildikten sonra gerekçeli karar imzalanmadan, hâkim ölür veya herhangi bir sebeple kararı imzalayamayacak hâle düşerse, yeni hâkim, tefhim edilen hükme uygun olarak gerekçeli kararı bizzat yazarak imzalar. Toplu mahkemelerde böyle bir durumun gerçekleşmesi hâlinde, hüküm diğer hâkimler tarafından imzalanır ve başkan veya en kıdemli hâkim tarafından, hüküm altına diğer hâkimin imza edememesinin sebebi yazılarak imza olunur.”

MADDE 32- 5271 sayılı Kanunun 247 nci maddesinin birinci fıkrasına “Hakkındaki” ibaresinden sonra gelmek üzere “soruşturmanın veya” ibaresi, “bu nedenle” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısı veya” ibaresi, ikinci fıkrasına “dolayı” ibaresinden sonra gelmek üzere “soruşturma veya” ibaresi, “olan” ibaresinden sonra gelmek üzere “şüpheli veya” ibaresi, “yetkili” ve “ise,” ibarelerinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısı veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 33- 5271 sayılı Kanunun 248 inci maddesinin birinci fıkrasına “sanığın” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısına başvurmasını veya” ibaresi ve “orantılı olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi veya” ibaresi eklenmiş; ikinci fıkrasının (a) bendine (16) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş, diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş; üçüncü fıkrasına “ilânına” ibaresinden sonra gelmek üzere “sulh ceza hâkimince veya” ibaresi eklenmiş ve altıncı fıkrasında yer alan “Mahkeme” ibaresi “Sulh ceza hâkimi veya mahkeme” şeklinde değiştirilmiştir.

“17. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313),”

MADDE 34- 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin başlığı “Uzlaştırma” şeklinde değiştirilmiş; maddenin birinci fıkrasının (b) bendine mevcut (2) ve (3) numaralı alt bentlerinden sonra gelmek üzere sırasıyla aşağıdaki alt bentler eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş; üçüncü fıkrasında yer alan “etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile” ibaresi madde metninden çıkarılmış; dördüncü fıkrasında yer alan “halinde, Cumhuriyet savcısı veya talimatı üzerine adli kolluk görevlisi” ibaresi “ve kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması hâlinde, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı” şeklinde ve “Cumhuriyet savcısı” ibaresi “Uzlaştırmacı,” şeklinde değiştirilmiş; dokuzuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmış; onbirinci ve onikinci fıkralarında yer alan “Cumhuriyet savcısı” ibaresi “Uzlaştırma bürosu” şeklinde değiştirilmiş; onbeşinci ve yirmibirinci fıkralarında yer alan “Cumhuriyet savcısına” ibareleri “uzlaştırma bürosuna” şeklinde değiştirilmiş ve onbeşinci fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş; yirmiikinci fıkrasının birinci cümlesi ile yirmidördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“3. Tehdit (madde 106, birinci fıkra),”

“5. Hırsızlık (madde 141),

6. Dolandırıcılık (madde 157),”

“c) Mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması koşuluyla, suç sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar.”

“Uzlaştırma bürosu soruşturma dosyasını, raporu ve varsa yazılı anlaşmayı Cumhuriyet savcısına gönderir.”

“Uzlaştırmacıya Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarife göre ücret ödenir.”

“(24) Her Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde uzlaştırma bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı ile personel görevlendirilir. Uzlaştırmacılar, avukatların veya hukuk eğitimi görmüş kişilerin yer aldığı, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen uzlaştırmacı listelerinden görevlendirilir. Uzlaştırmacı, hazırladığı raporu, tutanakları ve varsa yazılı anlaşmayı büroya gönderir. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyaları, uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcıları tarafından sonuçlandırılır.”

“(25) Uzlaştırmacıların nitelikleri, eğitimi, sınavı, görev ve sorumlulukları, denetimi, eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşların nitelikleri ve denetimleri ile uzlaştırmacı sicili, uzlaştırmacılar ve eğitim kurumlarının listelerinin düzenlenmesi, Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde kurulan uzlaştırma bürolarının çalışma usul ve esasları, uzlaştırma teklifi ile müzakere usulü, uzlaştırma anlaşması ve raporda yer alacak konular ile uygulamaya dair diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 35- 5271 sayılı Kanunun 254 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “uzlaştırma işlemleri” ibaresi “kovuşturma dosyası, uzlaştırma işlemlerinin” şeklinde ve “göre, mahkeme tarafından yapılır.” ibaresi “göre yerine getirilmesi için uzlaştırma bürosuna gönderilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 36- 5271 sayılı Kanunun 307 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkra aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir. Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir. Direnme üzerine Yargıtay Ceza Genel Kurulunca verilen kararlara karşı direnilemez.”

MADDE 37- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları ile diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili olarak ceza infaz kurumlarında düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarası yazılır. Bu kapsamdaki kurum görevlilerinin ifadesine başvurulması hâlinde çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı görevlinin işyeri adresine tebliğ edilir. Bu kişilere ait ifade ve duruşma tutanaklarında adres olarak sadece işyeri adresi gösterilir.”

MADDE 38- 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlara ilgili Yargıtay ceza daireleri tarafından verilen bozma kararları üzerine mahkemelerce verilen direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Yargıtay Ceza Genel Kurulunda bulunan dosyalar kararına direnilen daireye gönderilir.

(3) Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir.”

MADDE 39- 25/5/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“k) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kararlar,”

MADDE 40- 5352 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Türk vatandaşları hakkında yabancı ülke mahkemeleri tarafından verilerek kesinleşmiş ve Türk kanunlarına göre suç sayılan fiillerden dolayı ceza veya güvenlik tedbirlerine ilişkin mahkûmiyet kararları adli sicilde bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu mahkûmiyet kararlarının adli sicile kaydedilmesi ve hak mahrumiyeti doğurması için 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesi uyarınca tanınması gerekir. Mahsus sicildeki kayıtlar, 13 üncü maddenin birinci fıkrasına göre verilebilir ve 12 nci maddeye göre silinir.”

MADDE 41- 5352 sayılı Kanunun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kayıtlar, infazının tamamlanmasıyla tamamen silinir.”

MADDE 42- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 341 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “binbeşyüz” ibareleri “üç bin” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak manevi tazminat davalarında verilen kararlara karşı, miktar veya değere bakılmaksızın istinaf yoluna başvurulabilir.”

MADDE 43- 6100 sayılı Kanunun 362 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile ikinci fıkrasında yer alan “yirmibeşbin” ibareleri “elli bin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 44- 6100 sayılı Kanunun 373 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca yapılır.” ibaresi “kararına direnilen dairece yapılır. Direnme kararı öncelikle incelenir. Daire, direnme kararını yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 45- 6100 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Parasal sınırların artırılması

EK MADDE 1- (1) 200 üncü, 201 inci, 341 inci, 362 nci ve 369 uncu maddelerdeki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz.

(2) 200 üncü ve 201 inci maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında hukuki işlemin yapıldığı, 341 inci ve 362 nci maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında davanın açıldığı ve 369 uncu maddedeki parasal sınırın uygulanmasında temyize başvurulduğu tarihteki miktar esas alınır.”

MADDE 46- 6100 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlarla ilgili Yargıtay hukuk daireleri tarafından verilen bozma kararları üzerine mahkemelerce verilen direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda bulunan dosyalar kararına direnilen daireye gönderilir.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda bulunan ve 30/1/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun geçici 2 nci maddesi uyarınca ilgili daire tarafından incelenen dosyalar kararına direnilen daireye yeniden gönderilmez.

(4) Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderir.”

MADDE 47- Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvelinin Adalet Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla hükme bağlanmış olmakla beraber henüz kesinleşmemiş olan dosyalarda, uzlaştırma kapsamının genişlediğinden bahisle bozma kararı verilemez.

(2) Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesine ilişkin yönetmelik bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde çıkarılır ve yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren en geç altı ay içinde uzlaştırmacı listeleri oluşturulur. Adalet Bakanlığı tarafından bu listelere uygun uzlaştırmacı görevlendirmesi amacıyla bir ilan yapılır. İlan yapılıncaya kadar, Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesinde bu Kanunla yapılan değişiklik öncesinde öngörülen usule göre belirlenen uzlaştırmacılardan görevlendirme yapılmasına devam olunur ve bu uzlaştırmacılar görevlerini tamamlar.

MADDE 48- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 49- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

**İHDAS EDİLEN KADROLARIN
(MESLEK MENSUPLARI)**

UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAMI
Daire Başkanı	1	1	1
Tetkik Hâkimi	1	3	3
Tetkik Hâkimi	2	3	3
Tetkik Hâkimi	3	4	4
TOPLAM		11	11

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAMI
GİH	Şube Müdürü	1	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	4	4
	TOPLAM		13	13

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No: 1/775

Karar No: 6

14/11/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775)” 24/10/2016 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir. Tasarı, Ankara Milletvekili ve Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya başkanlığında gerçekleştirilen Komisyonumuzun 12’nci toplantısında görüşülmüştür. Toplantıya Hükümeti temsilen Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ile Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ve Türkiye Barolar Birliği temsilcileri katılmıştır. Tasarı detaylı incelenebilmesi amacıyla dokuz üyeden oluşan Alt Komisyona havale edilmiştir.

Tasarı, Alt Komisyonun 3/11/2016 tarihli toplantısında görüşülmüştür. Toplantıya Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Türkiye Barolar Birliği, Uluslararası İnsan Hakları Çocuk Merkezi, TCK Kadın Platformu temsilcileri ile Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Muharrem Özen ve İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bahri Öztürk katılmıştır.

Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapor 4/11/2016 tarihinde Komisyonumuza sunulmuştur.

Komisyonumuz, 9/11/2016 tarihli toplantısında Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapor ve metin üzerinden görüşmelerine devam etmiştir. Toplantıya Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Türkiye Barolar Birliği temsilcileri ile Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Muharrem Özen ve İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bahri Öztürk katılmıştır.

Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır. İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Giresun Milletvekili Sabri Öztürk, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar ve Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız özel sözcü seçilmişlerdir.

Tasarı ile ilgili olarak Alt Komisyon toplantısında ifade edilen ve Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapora yansıyan itirazlar, Komisyonumuzda da tekrarlanmıştır. Bu bağlamda müzakereler esnasında Tasarının geneli ve maddeleri hakkında dile getirilen itirazlar şöyledir:

Tasarının çerçeve 2’nci maddesi ile Askeri Ceza Kanununun ek 8’inci maddesinde öngörülen değişiklik ile sırf askeri suçlar ile hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçen askeri suçlar hakkında, önödeme hükümlerinin uygulanmaması amaçlanmaktadır. Benzer cezayı gerektiren diğer suçlar bakımından önödeme uygulanabilirken maddede belirtilen suçlar bakımından önödeme uygulanmaması eşitlik ilkesine aykırıdır.

Tasarının çerçeve 4’üncü maddesi ile değiştirilmesi öngörülen İcra ve İflas Kanununun 364’üncü maddesi ile bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen nihai kararlara karşı temyiz yoluna başvurulabilme miktar ve değer bakımından sınır, elli bin Türk lirasına yükseltilmektedir. Ülkemizdeki gelir düzeyi ve gelir dağılımındaki adaletsizlikler göz önünde bulundurulduğunda belirtilen parasal sınır, hak arama özgürlüğünü sınırlayıcı niteliktedir.

Trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçunun (TCK m. 179) ön ödeme kapsamından çıkarılması gerekir. Aksi takdirde son zamanlarda yaygınlaşan bu tarz eylemler bakımından caydırıcılık sağlanması mümkün olmayacaktır.

Duruşmaların fiili nedenler veya güvenlik gerekçesiyle başka yerde yapılmasına karar verilmesi durumunda, bu duruşmalar bakımından aleniyet sağlanması yönünde gerekli tedbirlerin alınması zorunluluğu getirilmelidir. Ayrıca duruşmaların belirtilen nedenlerle aynı il içinde başka yerlerde yapılmasına karar verme yetkisi, yargılamayı yapacak mahkeme dışında bir merci tarafından verilmelidir. Aksi takdirde keyfi uygulamaların önü açılabilir.

Ceza Muhakemesi Kanununun 105’inci maddesinde tutukluluğa itiraz edilmesi durumunda, istem hakkında karar verilmesi için öngörülen sürenin örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından yedi gün olarak belirlenmesi, tutuklama koruma tedbirinin niteliği göz önünde bulundurulduğunda çok uzundur.

Ceza Muhakemesi Kanununun 135’inci maddesinde düzenlenen koruma tedbirlerine yürürlükteki mevzuata göre ağır ceza mahkemesi karar verirken, değişiklik ile bu görev sulh ceza hâkimine verilmektedir. Ancak anılan koruma tedbirinin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, ağır ceza mahkemeleri tarafından karar verilmesi uygun olacaktır.

Kaçak sanığın Cumhuriyet savcısına başvurmasını veya duruşmaya gelmesini sağlamak amacıyla Türkiye’de bulunan mallarına, hak ve alacaklarına amaçla orantılı olarak sulh ceza hâkimi kararıyla el konulmasına ve gerektiğinde idaresi için kayyım atanmasına imkân sağlanması, koruma tedbirlerinin ölçülü olması ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Tasarı hakkında ileri sürülen itirazlar incelenmiş ve aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır:

Sırf askeri suçlar ile hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçen askeri suçlar hakkında, önödeme hükümlerinin uygulanmaması, askeri disiplinin tesis edilmesi bakımından gerekli bir düzenlemedir ve eşitlik ilkesi bakımından herhangi bir sakınca barındırmamaktadır.

Tasarının çerçeve 4’üncü maddesi ile değiştirilmesi öngörülen İcra ve İflas Kanununun 364’üncü maddesi temyiz yoluna başvurulabilme miktar ve değer bakımından sınırın elli bin Türk lirasına yükseltilmesinin hak arama özgürlüğünü sınırlayıcı bir nitelikte olduğu belirtilmişse de bu sınır daha önce bölge adliye mahkemeleri hukuk dairelerince verilen kararlara ilişkin olduğundan (istinaf incelemesinden geçtiğinden) böyle bir durum söz konusu olmayacaktır. Bir diğer ifadeyle daha önce bir kanun yolu incelemesinden geçmiş olan kararlar bakımından belirtilen sınır, Komisyonumuzca makul seviyede görülmüştür. Kaldı ki, kanun yoluna başvurulmasına kimi sınırların getirilmesinin hak arama özgürlüğünün ihlali sonucunu doğurmayacağını Anayasa Mahkemesi daha önceki kimi kararlarında vurgulamıştır¹.

¹ “Anayasa’nın 142. maddesinde, mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir denilerek bu alanların Anayasa’ya uygun olarak düzenlenmesi yasama organına bırakılmıştır. Öteki temel hak ve hürriyetler gibi, hak arama hürriyeti de kamu yararı dikkate alınarak sınırlandırılabilir.

Yasa koyucu, itiraz konusu kuralla, miktar veya değeri yüzbin lirayı geçmeyen taşınır mal ve alacak davalarına ilişkin nihai kararların kesin olmasını davaları süratlendirmek ve Yargıtayın yükünü hafifletmek düşüncesiyle kabul etmiş; bu kararların bir kere de Yargıtay’ca incelenmesinde kamu yararı görmemiştir.

Kaldığı, Anayasa’da bütün mahkeme kararlarının bir ayırım gözetilmeksizin üst mahkemeden geçmesini zorunlu kılan bir hüküm de mevcut bulunmamaktadır. Esasen yargı denetiminde sonsuzluk hiçbir zaman söz konusu olamaz; bir yerde kesilmesi gerekir. Nitekim kimi kanunlarda kanun yolları gereklere göre düzenlenmiş ve kimi kararların kesin olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, adliye mahkemelerince verilen bütün kararların Yargıtay’ca incelenmesini istemek, bir anlamda ilk derece hâkimlerine güvensizliğin ifadesi kabul edilebilir. Bu güvensizliğin ise, hiçbir haklı nedeni olamaz.” Anayasa Mahkemesi, 1985/23 E, 1896/2 K, 20/1/1986 T.

Trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçunun önödeme kapsamına alınması ve buna bağı olarak kovuşturmaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde önödemeye tabi yeni bir suçı işleyen fail hakkında önödeme hükümleri uygulanmayacağından, caydırıcılık konusunda bir sorun yaşanmayacağı düşünülmektedir.

Duruşmaların fiili nedenler veya güvenlik gerekçesiyle başka yerde yapılmasına karar verilmesi, duruşmaların aleni yapılması kuralına bir hâlel getirmedığından bu noktada herhangi bir sorun yaşanmayacaktır. Bu madde bazı zaruretler sonucunda ortaya çıkmış olup, çok istisnai durumlarda uygulanacaktır. Bir diğere ifadeyle her hangi bir nedenle duruşmaların nakli bu düzenlemenin amacı değildir.

Kaçak, hakkındaki soruşturmanın veya kovuşturmanın sonuçsuz kalmasını sağlamak amacıyla yurt içinde saklanan veya yabancı ülkede bulunan ve bu nedenle kendisi ulaşılabilen kişi olduğundan, burada kişinin kasten bir davranışı söz konusudur. Bu durumda da fiilin sonuçlarına katlanması gerekir.

Yapılan görüşmeler sırasında maddeler üzerinde yapılan değişiklik ve kabuller aşağıdaki gibidir:

Alt Komisyon metninin çerçeve 1 ve 2'nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Alt komisyon metninin çerçeve 3'üncü maddesi, istinaf kanun yoluna başvuru için öngörülen parasal sınırın artırılması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 4 ve 5'inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 6'ncı maddesi, yakalanan kişilerin adli kolluk görevlilerine teslim edilmesine karar verme yetkisinin kime ait olduğu hususunun açıklığa kavuşturulması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 7'nci maddesi, yakalanan kişilerin adli kolluk görevlilerine teslim edilmesine karar verme yetkisinin kime ait olduğu hususunun açıklığa kavuşturulması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 8'inci maddesi, yakalanan kişilerin adli kolluk görevlilerine teslim edilmesine karar verme yetkisinin kime ait olduğu hususunun açıklığa kavuşturulması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 9 ila 11'inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 12'nci maddesi, trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçunun beş yıl içinde yeniden işlenmesi hâlinde fail hakkında bu suçtan dolayı önödeme uygulanmaması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 13 ila 21'inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 22'nci maddesi, vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçların, kanunda öngörülen cezasının üst sınırı iki yıldan az olsa bile tutuklama yasağı kapsamının dışına çıkarılması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 23'üncü maddesi, örgütlü suçlar bakımından şüpheli veya sanığın salıverilme istemlerinin yedi gün içinde karara bağlanması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 24'üncü maddesi, azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle tahliye edilen şüpheli veya sanıkların adli kontrol tedbirlerine uymamaları durumunda tutuklanabilmelerinin ve bu tutukluluk süresinin düzenlenmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 25'inci maddesi Ceza Muhakemesi Kanununun 128'inci maddesinde düzenlenen taşınmazlara, hak ve alacaklara elkoyma tedbirinin suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu bakımından da uygulanabilmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 26'ncı maddesi, Ceza Muhakemesi Kanununun 135'inci maddesinde düzenlenen iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması tedbirinin suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu bakımından da uygulanabilmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 27'nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 28'inci maddesi, Ceza Muhakemesi Kanununun 140'inci maddesinde düzenlenen teknik araçlarla izleme tedbirinin suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu bakımından da uygulanabilmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 29 ila 31'inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 32'nci maddesi, Ceza Muhakemesi Kanununun 247'inci maddesinde yapılan değişikliklerin zorunlu yansımalarının aynı maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine de aktarılması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 33'üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 34'üncü maddesi, uzlaştırmacıların hukuk fakültesi mezunları arasından belirlenmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 35 ilâ 39'uncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 40'inci maddesi, metinden çıkarılmış ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Alt Komisyon metninin çerçeve 41 ila 47'nci maddeleri, yapılan teselsül doğrultusunda çerçeve 40 ilâ 46'ncı maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin geçici 1'inci maddesi, Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla hükme bağlanmış olmakla birlikte henüz kesinleşmemiş olan dosyalarda, uzlaşma kapsamının genişlediğinden bahisle Yargıtay ceza dairelerinin bozma kararı veremeyeceğine ilişkin düzenlemenin metinden çıkarılması amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin 48 ve 49'uncu maddeleri yapılan teselsül neticesinde 47 ve 48'inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarı, oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Tasarının maddeleri görüşmeler sırasında ve yapılan değişiklikler doğrultusunda redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan
Ahmet İyimaya
Ankara

Başkanvekili
Hakkı Köylü
Kastamonu

Sözcü
Serap Yaşar
İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)

Kâtip
Adnan Boynukara
Adıyaman

Üye
Ali Özkaya
Afyonkarahisar

Üye
Necati Yılmaz
Ankara

(Son oylamada bulunamadı)

(Muhalefet şerhim vardır)

Üye <i>Mahmut Poyrazlı</i> Balıkesir (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Namık Havutça</i> Balıkesir (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Yılmaz Tunç</i> Bartın
Üye <i>Mizgin Irgat</i> Bitlis (Son toplantıya katılamadı)	Üye <i>Hakan Çavuşoğlu</i> Bursa	Üye <i>Kadir Koçdemir</i> Bursa (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhi eklidir)
Üye <i>Cahit Özkan</i> Denizli	Üye <i>Cemal Okan Yüksel</i> Eskişehir (Muhalefet şerhim vardır)	Üye <i>Mehmet Gökdağ</i> Gaziantep (Muhalefet şerhim vardır)
Üye <i>Sabri Öztürk</i> Giresun (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Celal Adan</i> İstanbul (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Zeynel Emre</i> İstanbul (Toplantıya katılamadı)
Üye <i>Kerem Ali Sürekli</i> İzmir	Üye <i>Mahmut Atilla Kaya</i> İzmir (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Ömer Süha Aldan</i> Muğla (Muhalefet şerhim vardır)
Üye <i>Murat Göktürk</i> Nevşehir	Üye <i>Hilmi Bilgin</i> Sivas (Toplantıya katılamadı)	Üye <i>İbrahim Halil Yıldız</i> Şanlıurfa (Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye <i>Aycan İrmez</i> Şırnak (Toplantıya katılamadı)	Üye <i>Bedia Özgökçe Ertan</i> Van (Toplantıya katılamadı)

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyon gündeminde bulunan Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında değerlendirme, eleştiri, itiraz ve katkılarımız aşağıda sunulmaktadır.

TASARININ GENELİ İLE İLGİLİ ELEŞTİRİLERİMİZ

Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde son yıllarda sıkça başvurulana, sakıncaları bilim adamları, muhalefet partileri, basın – yayın organları ve ilgili konuların paydaşları tarafından sık sık dile getirilen “Torba Yasa” mantığı, maalesef bu tasarıda kendini göstermektedir.

Üyelerinin hemen hepsinin hukukçu milletvekillerinden müteşekkil olduğu, çağırılan uzmanların dahi ağırlıklı olarak hukukçulardan oluştuğu; yani hak, hukuk, adalet gibi terminolojilere en çok uyması beklenen Adalet Komisyonu’nun “Torba Yasa” mantığı ile müzakerelerde bulundurulması Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin son yıllarda içine düştüğü açmazı gözler önüne sermektedir.

Muhalefet Şerhimize konu tasarı her biri ayrı bir çalışma konusu, ayrı hukuki tartışmaların yapılması gereken ve biri biriyle ilgisi bulunmayan 11 farklı yasayı değiştirmektedir. Tasarıda 49 madde ile;

- 1) Askerî Ceza Kanunu,
- 2) İcra İflas Kanunu,
- 3) İş Mahkemesi Kanunu,
- 4) Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu,
- 5) Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,
- 6) Türk Ceza Kanunu,
- 7) Ceza Muhakemesi Kanunu,
- 8) Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun,
- 9) Ceza Muhakemesi Kanunu’nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun,
- 10) Adli Sicil Kanunu,
- 11) Hukuk Muhakemeleri Kanunu

gibi 11 değişik kanun hakkında düzenleme öngörülüyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin asli komisyonlarından olan Adalet Komisyonu’nda “Torba Yasa” mantığı ile kanun yapma tekniğinin sakıncalarını takdirlerinize bırakıyoruz.

AKP Grubu’nun geçmişteki uygulamaları göz önüne alındığında muhalefet şerhimize konu tasarının da Genel Kurul gündemine Temel Kanun olarak alınacağı ve bu yöntemle muhalefet partilerinin katkılarının *(o da önerge vermeleri halinde)* 5’er dakika ile sınırlanacağı çok kuvvetli bir ihtimaldir. Her fırsatta 2002’den itibaren iktidar olmasını milli iradeye bağlayan, muhalefetin en küçük eleştirisine dahi milli irade savunmasıyla karşı durmaya çalışan AKP’nin muhalefete ve Türk milletinin 3 muhalefet partisine oy vermiş olan yaklaşık 23 milyon vatandaşımızın fikirlerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde seslendirilmesine karşı bu tahammülsüz ve sınırlandırıcı tutum kabul edilemez. Bu tutum; Adalet ve Kalkınma Partisi’nin milli irade terimi ile sadece kendisine oy verenleri kastettiği ama bir o kadar da kendisinden başkalarına oy veren vatandaşlarımızı yok saydığı ve saygı göstermediğinin en açık kanıtıdır.

KANUN TASARISININ MADDELERİ ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞLERİMİZ

➤ 2. MADDE ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

Sivil kişiler tarafından işlendiğinde ve ön ödeme kapsamında olan bir takım suçların; askeri kişiler tarafından işlendiğinde ön ödeme hükümleri dışında tutulması eşitsizlik yaratmaktadır.

➤ 3. MADDE ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

İİK 363. Maddede 1.000 TL olarak düzenlenmiş olan istinaf yoluna başvurma sınırı bakanlığın getirdiği tasarıda 5.000 TL olarak öngörülmüştür. Alt Komisyon çalışmaları sırasında 5.000 TL'lik sınırın hak arama özgürlüğüne önemli bir engelleme olacağı görüşü kabul edilmiş ve miktar Alt Komisyon üyelerinin oy birliği ile 3.000 TL'ye indirilmiştir. Fakat üst komisyon görüşmeleri sırasında Sn. Adalet Bakanı'nın teklifi ile hazırlanan, AKP'li üyelerin değişiklik önergesi ile ve oy çokluğuyla sınır 7.000 TL'ye yükseltilmiştir. Vatandaşlarımızın çoğunun asgari ücret ile geçindiği, resmi verilere göre 17 milyon vatandaşımızın yoksulluk sınırı altında olduğu göz önüne alındığında yaklaşık 4 aylık asgari ücrete eşit olan 7.000 TL'lik sınırın hak arama özgürlüğüne önemli bir sınırlama getireceği görülmektedir.

➤ 4. MADDE ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

Madde ile Bölge Adliye Mahkemeleri tarafından verilen kararları temyiz sınırı 10.000 TL'den 50.000 TL'ye çıkarılmaktadır. Aslında 2004'ten 2016'ya kadar bu sınırın 5 kat artırılması Türkiye'deki ekonomik tabloyu sergileme bakımından somut bir kanıttır. 50.000 TL'lik sınır bir önceki maddede açıkladığımız üzere hak arama özgürlüğünü sınırlandıracaktır.

➤ 12. MADDE ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

Türk Ceza Kanunu'nun 75'inci maddesinde ön ödeme ancak 1 yıldan aşağı cezalar için öngörülmüşken; tasarının bu maddesi ile 179. Maddenin 2. ve 3. fıkraları ön ödeme kapsamına sokulmaktadır. Anılan maddelerdeki cezanın üst sınırı ise 2 yıldır. Tasarının bu şekilde kanunlaşması halinde maddeler arasında çelişki yaratılmış olacaktır. Bu maddenin 2. fıkrasındaki 5 yıllık sürenin başlangıcı karar verilme tarihi değil ön ödeme tarihi olmalıdır. Türk Ceza Kanunu'nun 179'uncu maddesi 2'nci ve 3'üncü fıkrası aşağıda alıntılanmıştır:

(2) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşım araçlarını kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı açısından tehlikeli olabilecek şekilde sevk ve idare eden kişi, iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Alkol veya uyuşturucu madde etkisiyle ya da başka bir nedenle emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecek halde olmasına rağmen araç kullanan kişi yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

Görüldüğü üzere, alkol ve uyuşturucu tesirindeyken ya da bunların tesiri olmasa dahi trafikte tehlikeli davranışlarla kişilerin mal ve can güvenliğini tehlikeye düşüren kişilerin bu suçları ön ödeme kapsamına alınmaktadır. Sık sık televizyonlarda ya da sosyal medyada videolarını izlediğimiz, şehir içinde yapılan otomobil yarışmaları, makas atma diye tabir edilen trafik şovları bu madde kapsamında ön ödemeye tabi tutulacaktır. Trafik terörü tabir edilen bu tür kusurlu

davranışlar sonucu binlerce vatandaşımız hayatını kaybetmiş ya da sakat kalmıştır. Başkalarının can güvenliğine saygı duymadan alkol ya da uyuşturucu etkisiyle ya da bunlar olmadan sadece keyfi öyle istediği için trafik güvenliğini tehlikeye düşüren kişilere ön ödeme imkânı getirilmesi adeta (parası neyse öder kafama eseni yaparım) mantığının bir tezahülüdür. Bu tür kişilerin savcı karşısında ifade vermesi, mahkemede sanık sandalyesinde oturması, bu kusurlu davranışların ileride tekrarlanmasını önlemek için etkili bir yöntemken; kanunda öngörülen miktar parayı ödeyerek Adliye'den muaf tutulmaları isabetli olmamıştır.

➤ 13. MADDE ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

Kanun tasarısının 13. maddesi; Türk Ceza Kanununun 103. maddesinde değişiklik içermektedir. Zira Anayasa Mahkemesinin 12.11.2015 tarih ve 2015/100 sayılı kararıyla maddenin ikinci fıkrası, yine Anayasa Mahkemesinin 26.05.2016 tarih ve 2016/46 sayılı kararıyla da maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “tamamlamamış” ibaresi iptal edilip, iptal kararının yürürlüğe girmesi süreye bağlandığından bu değişikliğe gerek görüldüğü anlaşılmaktadır.

Öncelikle 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun cinsel saldırı ve istismar suçlarını içeren maddeleri başlangıçtan itibaren tartışmalara konu olmuştur. Özellikle cinsel istismara uğrayan mağdurun ruh sağlığının bozulup bozulmadığının rapora dayandırılması ve bu incelemelerde çelişik raporların ortaya çıkması kamuoyunun tepkisini çekmiştir. Sonuç olarak her cinsel istismara uğrayanın ve öncelikle de çocukların ruh sağlığının bozulacağı düşüncesinden hareketle TCK'nın 103. maddesinde değişiklik yoluna gidilmiş ve cezalar belirlenirken, cezanın üst sınırı esas alınmıştır.

O dönemde de ceza miktarına ilişkin kaygılarımız, iktidar partisinin çoğunluğu tarafından göz ardı edilmiştir. Failin çocuk olmasına yönelik farklı düzenlemelerden de kaçınılmıştır.

Ancak Anayasa Mahkemesinin iptale ilişkin iki kararında aşağıda belirtilen gerekçelerden alınan pasajlarda da görüldüğü üzere; eylem ile ceza arasındaki orantılılık, mağdurun yaşına ilişkin kademelendirme ve failin de küçük olması haline dönük ceza tayininde yargıca serbesti tanınmaması hususlarını kapsayan yeni düzenleme yapılması önerilmektedir.

“Suç ve suçluyla mücadele ve cezanın ıslah amacı ve ceza hukukunun temel ilkeleri gözetildiğinde, suç tipine göre fiil ile öngörülen yaptırım arasında makul ve hakkaniyete uygun bir denge bulunmalı ve kanun koyucunun belirlediği yaptırım, cezalandırmada güdülen amaçla ölçülü olmalıdır. Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesinin ağır bir yaptırıma bağlanmasının çocuğun etkin bir şekilde korunması amacını gerçekleştirilmeye yönelik olduğunda şüphe yoktur. Ancak olaya özgü takdir yetkisi kullanma imkânı tanımayan ve onarıcı hukuk kurumları öngörmeyen kural, fiilin farklı yaşlarda mağdurlara karşı işlendiği veya failin de küçük olduğu ya da fiilden sonra mağdurun yaşının ikmali ile fiili birlikteliğin resmi evliliğe dönüşmesi gibi her bir somut olayın özellikleri dikkate alınarak ceza tayin edilmesi veya onarıcı adalet kurumlarının uygulanması imkânını ortadan kaldırmakta ve bazı durumlarda somut olayın özellikleriyle bağdaşmayacak ve suçla yaptırım arasında bulunması gereken adil dengeyi ortadan kaldıracak ölçüde ağır cezaların verilmesi sonucunu ortaya çıkarabilecek bir niteliğe sahip bulunmaktadır. Bu nedenle kuralda belirlenen ceza miktarı, her somut olayda ceza ile ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirebilecek ölçü ve orantıda değildir. Kural bu haliyle ölçülü kabul edilemeyecek bir yaptırım öngördüğünden hukuk devleti ilkesine aykırılık taşımaktadır.” ve “somut olayın özellikleriyle bağdaşmayacak ve suçla yaptırım arasında bulunması gereken adil dengeyi ortadan kaldıracak ölçüde ağır cezaların verilmesi sonucunu ortaya

çıkarabilecek bir niteliğe sahiptir. Bu nedenle kural ölçüsüz bir yaptırım öngördüğünden hukuk devleti ilkesine aykırıdır.”

Tasarıdaki düzenlemeye baktığımızda ise mağdurun yaşına ilişkin bir kademelendirme durumu olmakla birlikte, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinde belirtilen diğer unsurların tümüyle göz ardı edildiği ortadadır. Hatta iptale rağmen 103. maddenin ikinci fıkrasının aynen tasarıya eklendiği görülmektedir.

Nitekim tasarının Komisyonumuzdaki görüşmeleri sırasında Adalet Bakanının bu olguyu kabul ettiği, yoğun bir kamuoyu baskısı altında kalındığını belirttiği ve bu nedenle de Anayasa Mahkemesinin iptaline rağmen düzenlemenin aynen ve yeniden düzenlenmek istendiğini ifade ettiği görülmüştür.

Anayasa Mahkemesinin kararına karşı duyarsızlık güçler ayrılığı gözetildiğinde kabul edilemez bir tutumdur. Hele ki her iki iptal kararında düzenlemelerin Anayasanın 2. Maddesine aykırı bulunduğu göz önüne alındığında Anayasamızın değiştirilemez hükümlerine aykırılık görmezden gelinmektedir ki, bu durum hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan bir anlayıştır. Lakin Sayın Bakanın cinsel saldırı ve istismar suçlarına ilişkin yeni düzenleme yapılması yönünde siyasi partiler, sivil toplum örgütleri ve uzmanlardan oluşacak geniş bir platformda çalışma yapılmasına öncülük edeceğine dair sözü olumlu bulunmuş olup, takipçisi olunacaktır.

➤ 21. MADDE ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

Tasarının bu maddesi ile 5271 sayılı kanunun 19’uncu maddesinde dava ya da duruşmaların nakli ve öngörülen 2 yönleme ek bir yöntem getirmektedir. Getirilen yöntemle mahkeme hiç bir üst mahkemeye ya da merciye başvurmadan kendi kendine belirleyeceği nedenlerle ve hiç bir sınırlamaya tabi olmadan duruşmayı aynı il sınırları içinde başka bir yere nakledebilecektir. Alt komisyon çalışmaları sırasında partimizin önerisi ile mahkemenin bu kararına karşı itiraz olanağı getirilmesini olumlu bulmakla birlikte bu düzenlemenin getireceği sakıncaları belirtmekte yarar vardır. Daha önceki toplu yargılamalarda görüldüğü üzere, davalar ceza evlerinin içine kurulmuş bulunan mahkeme salonlarında gerek sanıklar, gerek sanık vekilleri ve gerekse sanık yakınları için ulaşımı, oturacak yer bulması, içeri girmesi ve bunun gibi zorluklarla yüz yüze bırakılmıştır. 15 seneye yakın iktidarları boyunca inşaat ve yol yapmakla övünen iktidarın toplu yargılamalarda kullanılabilecek mahkeme salonları yapmakta aciz kaldığı bir eleştiri konusu olmakla beraber, Adliye Sarayı adını verdikleri Adliyelerde neden bu tür salonlar yapılmamış olması da ayrı bir soru işaretidir. Ceza evlerinin içine yapılacak olan mahkeme salonları merkeze uzaklığı, ulaşım zorluğu, ceza evi yönetimleri tarafından uygulanacak güvenlik önlemleri gibi zorlayıcı unsurlarla davaların takibini imkânsız hale getirebilecektir. Duruşmanın başka bir yerde yapılmasına karar verecek olan mahkemenin bu kararını duruşmadan 1 gece önce vermesi durumunda ne olacağı sorusu yanıtsızdır? Kararı verecek olan mahkemeye böyle bir yetki verilmesinin keyfiyete yol açabileceği açıktır.

➤ 23. MADDE ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

Madde ile 5271 sayılı kanunun 105’inci maddesinde düzenlenen tutukluluğa itiraz halinde mahkemenin itirazı inceleme süresi 3 gün olarak düzenlenmişken, bu süre örgüt faaliyeti içerisinde işlenen suçlar bakımından 7 güne çıkartılmaktadır. Burada eleştiri konusu yapılan 2 önemli husus vardır. Sanık ya da vekilinin itirazı üzerine mahkemenin 7 gün içerisinde karar vermesi öngörülmürken; aynı istem Cumhuriyet Savcısı tarafından yapıldığında mahkemenin süresi 3 gün olarak muhafaza edilmektedir. Burada Cumhuriyet Savcısı’nın istemi için ayrıcalıklı bir durum yaratılmıştır. 2’nci husus ise tutukluluk süresinin bu yolla uzatılıyor olmasıdır. Örgüt faaliyeti içerisinde suç işlediği iddia olunan sanık için değerlendirme süresi 7 gün olarak öngörülmüşken; diğer sanıklar için inceleme süresinin 3 gün olması ayrıca eşitlik ilkesine de aykırıdır.

➤ 24. MADDE ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

Madde ile Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 112. maddesine eklenen hükümle azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle verilen adli kontrol tedbirinin ihlali halinde, sanığın ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde 1 yıldan, diğer işlerde 3 aydan fazla olmamak üzere tekrar tutuklanıp cezaevine gönderilmesi imkânı getirilmektedir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 112. Maddesinde "isteyerek adli kontrol şartını ihlal eden" ifadesi yer almaktadır. "İsteyerek" tanımı ne kanunda ne de yargı içtihatlarında tam olarak belirlenmiş değildir. Uygulamada kanuni mazereti olmaksızın manasına gelen içtihatlar vardır. Yani adli kontrol şartını, örneğin belirli günde imza verme şartını, elinde olmayan sebeplerle (uçağı kaçırmak, vasitanın rötör ya da kaza yapması) yerine getiremeyen sanık 1 yıla kadar ek hapis cezası ile karşılaşacaktır. Yargılaması devam eden, suçluluğu kanıtlanmayan, hem de azami tutukluluk süresini doldurmuş olan sanığın sadece 1 imzayı gününde atmaması yüzünden 1 seneye kadar cezaevine atılması hakkaniyete ve adalete sığmaz. Aslen Tazyik Hapsi şeklinde düzenlenmesi gereken bu hüküm ihlalin ağırlığı ile orantısız bir şekilde cezalandırma yaptırımına dönüşmüştür.

➤ 26, 27 ve 28. MADDELER ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

Bu 3 madde ile iletişimin tespiti ve dinlenmesi, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi ve teknik araçlarla izleme konularında ağır ceza mahkemesinde oy birliği şartı kaldırılarak bu çok önemli 3 hususta sulh ceza hâkimi tek başına yetkilendirilmektedir. Bu kadar önemli konularda ağır ceza mahkemesi gibi kıdemce ve deneyimce üstün niteliklere sahip hem de sadece oy birliği ile verilen kararların ceza mahkemeleri kademelenmesinde en önemsiz davaların görüldüğü ve en tecrübesiz hâkimlerin görevlendirildiği sulh ceza hâkimliklerine devredilmesi yanlış olmuştur. Eğer tasarırı getiren hükümetin amacı lojistik nedenler ise ağır ceza mahkemesinin oy çokluğuyla karar verebileceği şeklinde bir hüküm daha isabetli olurdu.

➤ 32. ve 33. MADDELER ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

Muhalefetimize konu bu 2 madde ile 5271 sayılı kanunun 247. ve 248. Maddelerinde düzenlenmiş olan ve ancak kovuşturma aşamasında uygulanabilen bir hüküm soruşturma aşamasının da içine alacak şekilde genişletiliyor. Bu maddeler ile daha hakkında iddianame dahi düzenlenmemiş bir şüphelinin (ifade vermeye zorlamak amacı ile) bütün malvarlıklarına el konulabileceği ve kayıym atanabileceği hükmü getiriliyor. Hakkında daha iddianame dahi düzenlenmeyen bir kişinin kanunda anlatılan şekilde ve kolaylıkla "kaçak" sıfatını alması durumunda hem de suçlandığı konu, suçlandığı husus vasıtasıyla elde edilmiş olsun olmasın (suç mahsulü olmaması hali dâhil) bütün malvarlığına el konulması ve kayıym atanabilmesi ülkemizde son zamanlarda atanan kayyımların icraatları de göz önüne alındığında şüphelinin malvarlığının çok kısa süre içerisinde yok edilmesi sonucunu doğurabilir. Daha savcılık aşamasında olan dosyalar ile ilgili Cumhuriyet savcılarına böyle bir imkân sağlanması adil ve hukuki değildir.

➤ 42. ve 43. MADDELER ÜZERİNDEKİ MUHALEFET ŞERHİMİZ

42'nci madde ile getirilen 5.000 TL'lik ve 43'üncü madde ile getirilen 50.000 TL'lik sınırlar vatandaşlarımızın büyük bir kısmının yoksulluk sınırı altında yaşadığı gerçeği göz önüne alındığında, hak arama özgürlüğünü önüne getirilen çok önemli sınırlamalardır. Muhalefet şerhimizin 3'üncü ve 4'üncü maddelerindeki gerekçelerle bu maddeler ile getirilen düzenlemelere karşı olduğumuzu bildiriyoruz.

Ömer Süha Aldan
Muğla

Namık Havutça
Balıkesir

Necati Yılmaz
Ankara

Mehmet Gökdag
Gaziantep

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 438)

MUHALEFET ŞERHİ

Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın Adalet Komisyonundaki görüşmeleri sırasında, tasarı metninde karşılığını bulmadığı düşünülen hususlar aşağıdadır:

Komisyonunda tasarının anayasaya, yargılama ve infaz süreçlerindeki ihtiyaç ve taleplere, yargıya ve hukuka güvenin güçlendirilmesine, tutarlılık ve uygunluk ilkelerine uygun hale getirilmesine yönelik verimli çalışmalar yapılmıştır. Üyeler tarafından dile getirilen hususlar ciddi biçimde ele alınmış ve bazı konularda değişiklikler yapılmıştır. Ancak, son zamanlarda artan biçimde kendini dayatan, *hukuka adaleti tesis etmenin dışında işlevler yüklenmesi anlayışı* zaman zaman burada da kendisini göstermiş, böylesi durumlarda tenkit ve tekliflerden hak ettikleri ölçüde yararlanılmamıştır.

Tasarı esas itibariyle bir “torba kanun” tasarısıdır. Son zamanlarda iktidarın giderek artan biçimde başvurduğu bu yöntem, normal yasama faaliyeti haline gelmiştir. Mahzurları hemen herkes tarafından kabul edilen bu yöntem, sağlıklı ve kalıcı yasal düzenlemeler yapılmasını imkânsız hale getirmektedir. Nitekim tasarı ile değiştirilen maddelerin çoğu yakın tarihlerde yürürlüğe konulmuş, ancak ya anayasa mahkemesi tarafından iptal edilmiş ya da uygulamada sıkıntılara yol açmış düzenlemelerdir. Kanunların, çok dinamik biçimde değişerek akıp giden sosyal gerçekliği tam olarak kavrayabilmeleri şüphesiz imkânsızdır. Fakat ülkemizde olduğu gibi, kanunların takibi dahi mümkün olmayacak hızla değişmesi bu konudaki birikimden yeterince istifade edilmediğini gösterir.

Ödüllendirme ve cezalandırma mekanizmalarının hesaplanabilir olduğu bir ortamın tesisi devletin en önemli fonksiyonlarından biridir. Bu görev, hukuk devleti ilkesinin hayata geçirilmesiyle gerçekleştirilir. Hukuk devleti, komisyon çalışmalarındaki ikazlar karşısında hükümet ve iktidar partisi sözcülerinin sıkça ifade ettikleri “*böyle bir yapalım, olmazsa, dediğiniz gibi mahzurlar olursa biz buradayız tekrar değiştiririz*” mantığıyla bağdaşmaz. Demokraside meşruiyetin kaynağı usuldür. Yasama çalışmaları, usulü etkisiz hale getirmek için torba kanun, temel kanun gibi sui istimler ile malul olursa, orada hukuk devletinden söz etmek güçleşir.

Ülkemizde öngörülemezlik ve belirsizlik bir yönetim tarzı haline gelmiştir. Tasarı ile (26, 27 ve 28 inci maddeler) tekrar eski haline getirilen dinleme kararlarının tabi olacağı prosedür bunun bir örneğidir: İletişimin tespiti ve dinlenmesi, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi ve teknik araçlarla izleme konularında *ağır ceza mahkemesi ve oybirliği şartı* kaldırılarak, bu hususlarda *tek başına sulh ceza hâkimi* yetkilendirilmektedir. Daha iki yıl önce, dinleme kararlarının alınmasının kolaylığı ya da belli mahkemelere verilmesinin hükümet üyelerini zorda bırakması üzerine, “*özel*

hayatın gizliliğinin korunması” gibi yüksek amaçlar gerekçe gösterilerek yapılan düzenleme güncel durum sebebiyle tekrar eski hale getirilmektedir. İşin ilginç yanı, iki yıl önce dinleme kararı alınmasını neredeyse imkânsız hale getiren düzenlemeye gerekçe bulanlarla bugün eski hale dönülmesini savunanlar aynı insanlardır. Başka bir ifadeyle, aynı zihniyet lazım olduğunda özel hayatın gizliliğine müdahaleyi kolaylaştırmış, lazım olduğunda neredeyse imkânsız hale getirmiş, yine lazım olduğunda da tekrar eski hale döndürmüştür. Özel hayatın gizliliği anayasa ile güvence altına alınan en üst değerler arasındadır. Bu sebeple, bu konuda ifrat ve tefritten kaçınarak orta bir yol bulunması ve ağır ceza mahkemelerince oy çokluğuyla karar alınması isabetli olacaktır.

Benzer bir durum tasarının 32 nci ve 33 üncü maddeleri için de söz konusudur. Bu maddelerle 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 247 ve 248 inci maddelerinde yapılan değişikliklerle, sadece kovuşturma aşamasında uygulanabilen bir hüküm soruşturma aşamasına da teşmil edilmiştir. *İfade vermeye zorlamak için*, henüz hakkında iddianame dahi düzenlenmemiş bir şüphelinin bütün malvarlığına el konulabilecek ve kayyım atanabilecektir. Daha savcılık aşamasında olan dosyalar ile ilgili Cumhuriyet savcılarında böyle bir imkân sağlanması adil ve hukuki değildir. Diğer yandan bu durum, son zamanlardaki yaygın uygulamaların da gösterdiği gibi devletin en önemli görevi olan öngörülebilir, hesaplanabilir bir ortam tesisi ve bunun korunmasıyla da bağdaşmamaktadır. Yapılması gereken, kolluğun şüpheliyi ifadeye getirecek donanım ve kabiliyete kavuşturulmasıdır. Böylesi uygulamaların etkileri sadece yargıya güvenin yüzde yirmilere düşmesi şeklinde değil, ciddi ekonomik ve sosyal sıkıntılara yol açma biçiminde de kendini göstermektedir.

Tasarıda dikkat çeken bir diğer husus, üzerinde değişikliğe gidilen maddeler hakkında bilimsel çalışma sonuçları ya da yargı faaliyetinin muhatabı olan bireylerin talep ve sıkıntılarının değil, her zaman yapıldığı gibi, uygulayıcıların, yani Adalet Bakanlığı ve mahkemelerin talep ve isteklerinin esas alınmasıdır. Yargılama sistemimize dâhil olan istinaf yolu henüz yenidir. Henüz bölge adliye mahkemelerinin fonksiyonunu ifa etmesi bakımından bir değerlendirme yapacak kadar zaman geçmemiştir. Bu mahkemeler, vatandaşların hukuk yolundan daha hızlı ve daha isabetli kararlarla istifade etmeleri için kurulmuştur. Yapılan düzenlemenin esas amacı budur. Fakat tasarısı ile kararların kesinleşmesi ve üst yargı merciine başvuruların engellenmesi için parasal sınırlar yükseltilmektedir. Bunun gerekçesi olarak da henüz faaliyet süresi değerlendirme yapılabilecek kadar olmayan bölge adliye mahkemelerinin iş yükünün azaltılması gösterilmiştir. Şüphelinin malvarlığına el konmasında olduğu gibi, burada da kamu kurumlarının görevini yapmasını sağlamak yerine onların iş yükünün azaltılması öncelenmektedir.

Tasarının 3 üncü maddesi ile 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 363 üncü maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklik bunun tipik bir örneğidir: Tasarının ilk halinde 1.000 TL’den 5.000 TL’ye çıkarılan istinaf yoluna başvurma limiti, alt komisyonda *hak arama hürriyetini engellediği* gerekçesiyle

oybirliğiyle 3.000 TL'ye indirilmiştir. Ancak komisyon görüşmeleri sırasında hükümetin teklifi ile (son sözün kimde olduğu hatırlatılırcasına) 7.000 TL'ye çıkarılmıştır. Bu husus, bir yandan tasarı hazırlamadaki ciddiyet ve hazırlığı diğer yandan da yargılama faaliyetinde önceliğin kime verildiğini göstermesi bakımından manidardır. Limitlerle ilgili tavır “*okullar olmasa maarifi ne güzel idare ederdik*” anlayışının tipik bir tezahürüdür.

Aynı husus, tasarının 4 üncü maddesi ile 30/1/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunun 8 inci maddesinde yer alan temyiz sınırının yükseltilmesi; keza tasarının 42 nci maddesiyle 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 341 inci ve tasarının 43 üncü maddesiyle aynı kanunun 362 nci maddelerindeki limitlerin yükseltilmesi bakımından da geçerlidir. Daha beş yıl önce yürürlüğe konulmuş bir kanundaki parasal limitlerin iki-üç kat artırılması bir yandan ekonomi ve para değerinin ne hale geldiğini göstermesi bakımından ibret verici iken diğer yandan kanun tekniği ile ilgili birikimin ne kadar uzağında olunduğunun da bir göstergesidir.

Aceleyle hazırlanan tasarının yargılama sistemimizdeki tutarlılık ve bütünlüğü bozduğu görülmektedir. Mesela, tasarının 12 nci maddesi ile ön ödeme sisteminin tutarlılığı bozulmuştur. Mevcut haliyle ön ödeme Türk Ceza Kanununun 75 inci maddesi gereği 1 yıldan daha az olan cezalar için uygulanabilmektedir. Tasarı ile aynı kanunun 179 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı üst sınırı 2 yıl olan cezalar da bu kapsama sokulmaktadır. Söz konusu maddelerde düzenlenen “...*ulaşım araçlarını kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı açısından tehlikeli olabilecek şekilde sevk ve idare etme*” fiili ciddi bir problemdir. Günümüzde trafik kontrolleri hız sınırlarının aşılması ve kamerayla tespit edilen trafik ışığı ihlallerinden ibarettir. Türkiye, trafikteki nüfus ve araç başına can ve mal kayıpları bakımından hukuk devleti ilkesini hayata geçirmiş ülkelerin çok gerisindedir. Trafikin düzenli ve kurallara uygun işlenmesini, can ve mal kaybının azaltılmasını sağlamanın yolu ceza ve kontrol sistemini buna uygun olarak düzenlemekten geçer. *Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek yoktur*. Bununla ilgili başarılı ülkelerin uygulamalarına bakmak yeterli olacaktır. Mesela bu konuda başarılı ülkelerde bizdeki gibi hız sınırını aşmanın cezası iki kademededen (yüzde otuza kadar ve yüzde otuzdan sonrası) ibaret değil, çok kademelidir. Aynı husus park cezalarından trafik ışık ihlallerine, eksik ekipmandan kontrollere kadar trafiği ilgilendiren diğer hususlar bakımından da geçerlidir. Oysa tasarı ile getirilen düzenleme, parası olanın ifade verme, duruşmaya çıkma gibi caydırıcı hususlardan azade olarak suç işlenmesini teşvik edecektir. Unutulmamalı ki, bu fiilin ön ödemeye satın alınabilir hale getirilmesi can ve mal güvenliğini ortadan kaldıracak çizgiye gelmeyi onu aşmayı kolaylaştıracaktır. Bu meselenin çözümü adliyede değil, trafik kural ihlali cezaları ve denetimin günümüz standartlarına uygun hale getirilmesidir.

Tasarıda yasama, yargılama ve infaz süreçleriyle ilgili tarafların tamamının ve realitenin yeterince dikkate alınmadığının bir örneği de 13 üncü maddeyle yapılan düzenlemedir: Anayasa Mahkemesi, Türk Ceza Kanununun 103 üncü maddesinin

ikinci fıkrasını (12/11/2015 tarih ve 2015/100 sayılı karar) ve birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “tamamlamamış” ibaresini (26/5/2016 tarih ve 2016/46 sayılı karar) iptal etmiştir. Tasarının mezkûr maddesiyle, bu karara istinaden yapılan düzenlemede iptal gerekçelerinin tam olarak karşılanmadığı görülmektedir. “*Onarıcı hukuk kurumları*” öngörülmemiş, “*her bir somut olayın özelliklerinin dikkate alınması*” yolunda yeterli düzenleme yapılmamıştır. 03 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “tamamlamamış” ibaresine ise hiç dokunulmamıştır. Anayasa Mahkemesi kararlarına gösterilen bu duyarsızlık, yukarıda belirtilen hukuk anlayışının tabii bir sonucu olarak değerlendirilmektedir.

Tasarıda bazı somut olaylar sebebiyle yargılama ve infaz müessesinde genel tutarlılığı gözetmeden değişikliklere gidilmesi, yeterli hazırlık yapılmadan gerçekleştirilen bu değişikliğin başlangıçta görül(e)meyen ya da dile getirildiği halde dikkate alınmayan mahzurlara yol açması halinde tekrar aynı mantıkla değişiklik yapılmasının çok sayıda örneği vardır. Tasarının 24 üncü maddesiyle Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 112 nci maddesine eklenen hüküm “*azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle verilen adli kontrol tedbirinin ihlali halinde, sanığın ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde 1 yıldan, diğer işlerde 3 aydan fazla olmamak üzere tekrar tutuklanıp cezaevine gönderilmesi*” imkânı getirmektedir. Bu maddede yer alan “*isteyerek adli kontrol şartını ihlal*”in ne olduğu ne kanunda ne de yargı içtihatlarında tam olarak belirlenmiştir. Yargılaması devam eden, suçluluğu kanıtlanmayan, azami tutukluluk süresini doldurmuş sanığın sadece 1 imzayı gününde atmaması yüzünden 1 seneye kadar cezaevine atılması hakkaniyete sığmaz. Bu düzenleme, somut bir davada davanın sonuçlanmaması sebebiyle dışarıda olan sanıklarla ilgili kamuoyu baskısından kaynaklanmaktadır. Çare davaların zamanında sonuçlanmasını sağlayacak tedbirler üzerinde yoğunlaşmak iken, yine kolay yol seçilmiş ve kamuoyu baskısına kanunla cevap verilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, zaten en az güvenilen kurumlardan biri haline gelmiş yargıyla ilgili sorunları daha da derinleştirecek tasarının bu şekilde kanunlaşmasına Adalet Komisyonunun Milliyetçi Hareket Partisi üyesi olarak muhalif olduğumu arz ederim. 14/11/2016

Kadir Koçdemir
Bursa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**CEZA MUHAKEMESİ KANUNU İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Asker kişiler hakkında yargı organlarınca Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar sebebiyle verilen tutuklama kararları, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 111 inci maddesinde belirtilen kurumlarda yerine getirilir. Asker kişiler hakkında diğer suçlardan verilen tutuklama kararları, asker kişiler bu sıfatlarını korudukları sürece askeri tutukevinde yerine getirilir.”

MADDE 2- 1632 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sırf askeri suçlar ile hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçen askeri suçlar hakkında, önödeme hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 3- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 363 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bin lirayı” ibaresi “beşbin Türk Lirasını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 364 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “onbin lirayı” ibaresi “ellibin Türk Lirasını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 30/1/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bin lirayı” ibaresi “beşbin Türk Lirasını” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “beşbin lirayı” ibaresi “ellibin Türk Lirasını” şeklinde ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**CEZA MUHAKEMESİ KANUNU İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Asker kişiler hakkında yargı organlarınca Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar sebebiyle verilen tutuklama kararları, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 111 inci maddesinde belirtilen kurumlarda yerine getirilir. Asker kişiler hakkında diğer suçlardan verilen tutuklama kararları, asker kişiler bu sıfatlarını korudukları sürece askeri tutukevinde yerine getirilir.”

MADDE 2- 1632 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sırf askeri suçlar ile hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçen askeri suçlar hakkında, önödeme hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 3- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 363 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bin lirayı” ibaresi “yedi bin Türk Lirasını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 364 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “onbin lirayı” ibaresi “elli bin Türk Lirasını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 30/1/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bin lirayı” ibaresi “üç bin Türk Lirasını” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “beşbin lirayı” ibaresi “elli bin Türk Lirasını” şeklinde ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

“Birinci ve üçüncü fıkralardaki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz. Parasal sınırların uygulanmasında davanın açıldığı tarihteki miktar esas alınır.”

MADDE 6- 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 92 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Suçun 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, dördüncü fıkra hükümleri uygulanmaz ve yakalanan kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

MADDE 7- 211 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

MADDE 8- 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, yakalanan kişi adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Birinci ve üçüncü fıkralardaki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz. Parasal sınırların uygulanmasında davanın açıldığı tarihteki miktar esas alınır.”

MADDE 6- 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 92 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Suçun 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, dördüncü fıkra hükümleri uygulanmaz ve yakalanan kişi Cumhuriyet savcısının talimatı ile adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

MADDE 7- 211 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, kişi Cumhuriyet savcısının talimatı ile adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

MADDE 8- 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Suçun Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan olması durumunda, yakalanan kişi Cumhuriyet savcısının talimatı ile adli kolluk görevlilerine teslim edilir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 9- 29/3/1984 tarihli ve 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına (h) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (ı) bendi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ı) Ceza muhakemesinde alternatif uyuşmazlık çözüm usullerinin geliştirilmesi ve etkin uygulanması amacıyla çalışmalar yapmak,”

“Birinci fıkranın (ı) bendindeki görevleri yerine getirmek amacıyla Genel Müdürlük bünyesinde Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı kurulur. Bu Başkanlık;

a) Önödeme, uzlaştırma ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi gibi alternatif usullerin etkin şekilde uygulanmasını sağlamak,

b) Görev alanıyla ilgili olarak uygulamayı takip etmek ve ortaya çıkan sorunların nedenlerini araştırarak çözüm önerilerini Bakanlığa sunmak,

c) Uzlaştırmacı temel eğitimine ilişkin usul ve esaslar ile eğitim verecek kurum ve kuruluşların niteliklerini belirlemek ve bunlara izin verilmesini Bakanlığın onayına sunmak, bu kurum ve kuruluşları listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak,

d) Uzlaştırmacı eğitimi sonunda yapılacak sınavın usul ve esaslarını belirlemek ve sınavları yapmak,

e) Uzlaştırmacı siciline kabule ilişkin usul ve esasları belirlemek, uzlaştırmacıların sicile kabulüne ve sicilden çıkarılmasına karar vermek, sicile kayıtlı uzlaştırmacıları, görev yapmak istedikleri Cumhuriyet başsavcılıklarına göre listelemek,

f) Uzlaştırmacılara verilecek dosyaların tevzi esasları ile aylık olarak verilebilecek azamî dosya sayısını belirlemek,

g) Uzlaştırmacıların denetimine ve performansına ilişkin usul ve esasları belirlemek,

ı) Alternatif usuller konusunda kamuoyunu bilgilendirici çalışmalar yapmak,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 9- 29/3/1984 tarihli ve 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına (h) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (ı) bendi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ı) Ceza muhakemesinde alternatif uyuşmazlık çözüm usullerinin geliştirilmesi ve etkin uygulanması amacıyla çalışmalar yapmak,”

“Birinci fıkranın (ı) bendindeki görevleri yerine getirmek amacıyla Genel Müdürlük bünyesinde Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı kurulur. Bu Başkanlık;

a) Önödeme, uzlaştırma ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi gibi alternatif usullerin etkin şekilde uygulanmasını sağlamak,

b) Görev alanıyla ilgili olarak uygulamayı takip etmek ve ortaya çıkan sorunların nedenlerini araştırarak çözüm önerilerini Bakanlığa sunmak,

c) Uzlaştırmacı temel eğitimine ilişkin usul ve esaslar ile eğitim verecek kurum ve kuruluşların niteliklerini belirlemek ve bunlara izin verilmesini Bakanlığın onayına sunmak, bu kurum ve kuruluşları listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak,

d) Uzlaştırmacı eğitimi sonunda yapılacak sınavın usul ve esaslarını belirlemek ve sınavları yapmak,

e) Uzlaştırmacı siciline kabule ilişkin usul ve esasları belirlemek, uzlaştırmacıların sicile kabulüne ve sicilden çıkarılmasına karar vermek, sicile kayıtlı uzlaştırmacıları, görev yapmak istedikleri Cumhuriyet başsavcılıklarına göre listelemek,

f) Uzlaştırmacılara verilecek dosyaların tevzi esasları ile aylık olarak verilebilecek azamî dosya sayısını belirlemek,

g) Uzlaştırmacıların denetimine ve performansına ilişkin usul ve esasları belirlemek,

ı) Alternatif usuller konusunda kamuoyunu bilgilendirici çalışmalar yapmak,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

i) Ulusal veya uluslararası düzeyde bilimsel toplantılar düzenlemek, bu nitelikteki çalışmalarını teşvik etmek ve desteklemek,

j) Görev alanına giren istatistiklerin derlenmesi ve yayımı konusunda Bakanlığın ilgili birimleriyle işbirliği halinde çalışmak,

k) Görev alanıyla ilgili kamu ya da özel kurum veya kuruluşlarla işbirliği yapmak,

l) Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesini hazırlamak,

görevlerini yerine getirir.”

MADDE 10- 1992 sayılı Kanunun 34/A maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan “Personel Genel Müdürü, Eğitim Dairesi Başkanı, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu ile Danıştay Başkanlık Kurulunun kendi üyeleri arasından seçecekleri birer üye” ibaresi “Teftiş Kurulu Başkanı, Personel Genel Müdürü, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü, Eğitim Dairesi Başkanı, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun Yargıtay üyeleri arasından seçeceği bir üye, Danıştay Başkanlık Kurulunun Danıştay üyeleri arasından seçeceği bir üye” şeklinde değiştirilmiş ve “öğretim üyeleri arasından seçeceği bir üye” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile eğitim bilimleri, sosyoloji, psikoloji veya sosyal hizmetler alanında görev yapan öğretim üyeleri arasından seçeceği bir üye” ibaresi eklenmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

i) Ulusal veya uluslararası düzeyde bilimsel toplantılar düzenlemek, bu nitelikteki çalışmalarını teşvik etmek ve desteklemek,

j) Görev alanına giren istatistiklerin derlenmesi ve yayımı konusunda Bakanlığın ilgili birimleriyle iş birliği hâlinde çalışmak,

k) Görev alanıyla ilgili kamu ya da özel kurum veya kuruluşlarla iş birliği yapmak,

l) Uzlaştırmacı Asgari Ücret Tarifesini hazırlamak,

görevlerini yerine getirir.”

MADDE 10- 1992 sayılı Kanunun 34/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “hizmet içi eğitim programları,” ibaresi “hizmet içi eğitim programları ile eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanılması uygun görülen diğer kişilere yönelik eğitim programları,” şeklinde değiştirilmiş, altıncı fıkrasında yer alan “Eğitim merkezlerinde” ibaresi fıkra metninden çıkarılmış ve “uzman psikolog” ibaresi “psikolog” şeklinde değiştirilmiş, sekizinci fıkrasında yer alan “Eğitim merkezlerinde adaylık,” ibaresi “Adaylık,” şeklinde ve dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürütülecek eğitim ve öğretim faaliyetlerine ilişkin temel ilkeleri belirlemek amacıyla Adalet Bakanının başkanlığında, Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Teftiş Kurulu Başkanı, Personel Genel Müdürü, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü, Eğitim Dairesi Başkanı, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun Yargıtay üyeleri arasından seçeceği bir üye, Danıştay Başkanlık Kurulunun Danıştay üyeleri arasından seçeceği bir üye, Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Başkanı, Yükseköğretim Kurulunun Türkiye’deki üniversitelerin eğitim bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri arasından seçeceği bir üye, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun en az on beş yıl fiilen mesleği icra etmiş avukatlar arasından seçeceği bir üyeden oluşan Eğitim Kurulu kurulur. Seçimle gelen üyelerin görev süresi dört yıl olup süresi dolan üyeler tekrar seçilebilir. Seçimle gelen üyelerin herhangi bir

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 11- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Eşyanın üzerinde iyiniyetli üçüncü kişiler lehine tesis edilmiş sınırlı ayni hakkın bulunması halinde müsadere kararı, bu hak saklı kalmak şartıyla verilir.”

MADDE 12- 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç ayı” ibaresi “bir yılı” şeklinde, “yirmi” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkra aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “üç ayı” ibaresi “bir yılı” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Taksirli suçlar hariç olmak üzere, öndemeye bağlı olarak kovuşturmaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde öndemeye tabi bir suçu işleyen faile bu fıkra uyarınca teklif edilecek öndeme miktarı yarı oranında artırılır.”

“(6) Bu madde hükümleri, 179 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçu bakımından da uygulanır.

(7) Ödemede bulunulması üzerine verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlar ile

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sebeple üyelikten ayrılması hâlinde yeni seçilecek üye, yerine seçildiği üyenin kalan süresini tamamlar. Kurul yılda en az bir kez toplanır. Başkan gerekli gördüğü takdirde Kurulu toplantıya çağırabilir. Kurulun sekreteryaya hizmetleri Eğitim Dairesi Başkanlığınca yürütülür. Adalet Bakanının bulunmadığı durumlarda Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurula başkanlık eder. 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla Eğitim Kurulu üyelerine her toplantı için (1000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur ücreti ve huzur hakkı ödenir. Kurul toplantılarına alanlarında uzman kişi veya kişiler davet edilebilir.”

MADDE 11- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Eşyanın üzerinde iyiniyetli üçüncü kişiler lehine tesis edilmiş sınırlı ayni hakkın bulunması hâlinde müsadere kararı, bu hak saklı kalmak şartıyla verilir.”

MADDE 12- 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç ayı” ibaresi “bir yılı” şeklinde, “yirmi” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “üç ayı” ibaresi “bir yılı” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Taksirli suçlar hariç olmak üzere, öndemeye bağlı olarak kovuşturmaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde öndemeye tabi bir suçu işleyen faile bu fıkra uyarınca teklif edilecek öndeme miktarı yarı oranında artırılır.”

“(6) Bu madde hükümleri, 179 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçu bakımından da uygulanır. Suçun beş yıl içinde yeniden işlenmesi hâlinde fail hakkında bu suçtan dolayı öndeme hükümleri uygulanmaz.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

düşme kararları, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.”

MADDE 13- 5237 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, aynı fıkra ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve maddenin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası verilir.”

“Mağdurun oniki yaşını tamamlamamış olması halinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz.”

“(2) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, onaltı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun oniki yaşını tamamlamamış olması halinde verilecek ceza onsekiz yıldan az olamaz.”

MADDE 14- 5237 sayılı Kanunun 157 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bir yıldan” ibaresi “iki yıldan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- 5237 sayılı Kanunun 158 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, aynı fıkrada yer alan “iki yıldan” ibaresi “üç yıldan” şeklinde, “(j) ve (k)” ibaresi “(j), (k) ve (l)” şeklinde ve “üç yıldan” ibaresi “dört yıldan” şeklinde değiştirilmiştir.

“(1) Kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle,”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(7) Ödemede bulunulması üzerine verilen kovuşturmayla yer olmadığına dair kararlar ile düşme kararları, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi hâlinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.”

MADDE 13- 5237 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, fıkra ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve maddenin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

“Mağdurun oniki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz.”

“(2) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on altı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza on sekiz yıldan az olamaz.”

MADDE 14- 5237 sayılı Kanunun 158 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, fıkrada yer alan “iki yıldan yedi yıla” ibaresi “üç yıldan on yıla” şeklinde, “(j) ve (k)” ibaresi “(j), (k) ve (l)” şeklinde ve “üç yıldan” ibaresi “dört yıldan” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) Kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle,”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 16- 5237 sayılı Kanunun 174 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç yıldan” ibaresi “dört yıldan” şeklinde, “maddelerin imalinde, işlenmesinde veya kullanılmasında gerekli olan malzeme ve teçhizatı ihraç eden” ibaresi “maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacıyla, gerekli olan malzeme ve teçhizatı ithal eden, ihraç eden, satışa arz eden, başkalarına veren, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden veya bulunduran” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “yarı oranında” ibaresi “bir kat” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 5237 sayılı Kanunun 179 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “idare eden kişi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “üç aydan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 18- 5237 sayılı Kanunun 192 nci maddesinin dördüncü fıkrasına “makamlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya sağlık kuruluşlarına” ibaresi ve aynı fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu durumda kamu görevlileri ile sağlık mesleği mensuplarının 279 uncu ve 280 inci maddeler uyarınca suçu bildirme yükümlülüğü doğmaz.”

MADDE 19- 5237 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(3) Fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşu aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya yayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikiyüz günden ikibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 20- 5237 sayılı Kanunun 228 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bir yıla kadar hapis ve” ibaresi “bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikiyüz günden aşağı olmamak üzere” şeklinde değiştirilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(3) Bu madde ile 157 nci maddede yer alan suçların, üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde verilecek ceza yarı oranında; suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde verilecek ceza bir kat artırılır.”

MADDE 15- 5237 sayılı Kanunun 174 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç yıldan” ibaresi “dört yıldan” şeklinde, “maddelerin imalinde, işlenmesinde veya kullanılmasında gerekli olan malzeme ve teçhizatı ihraç eden” ibaresi “maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacıyla, gerekli olan malzeme ve teçhizatı ithal eden, ihraç eden, satışa arz eden, başkalarına veren, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden veya bulunduran” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “yarı oranında” ibaresi “bir kat” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 5237 sayılı Kanunun 179 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “idare eden kişi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “üç aydan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 17- 5237 sayılı Kanunun 192 nci maddesinin dördüncü fıkrasına “makamlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya sağlık kuruluşlarına” ibaresi ve fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu durumda kamu görevlileri ile sağlık mesleği mensuplarının 279 uncu ve 280 inci maddeler uyarınca suçu bildirme yükümlülüğü doğmaz.”

MADDE 18- 5237 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin mülga üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(3) Fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşu aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya yayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki yüz günden iki bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 19- 5237 sayılı Kanunun 228 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bir yıla kadar hapis ve” ibaresi “bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki yüz günden aşağı olmamak üzere” şeklinde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 21- 5237 sayılı Kanunun 297 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(2) Birinci fıkra kapsamı dışında kalan;

a) Firarı kolaylaştırıcı her türlü alet ve malzemeyi,

b) Her türlü saldırı ve savunma araçları ile yangın çıkarmaya yarayan malzemeyi,

c) Alkol içeren her türlü içeceği,

d) Kumar oynanmasına olanak sağlayan eşya ve malzemeyi,

e) 188 inci maddede tanımlanan suçlar saklı kalmak üzere, yeşil reçeteye tabi ilaçları,

f) Kurum idaresince incelenmek üzere alınanlar hariç, mahkemelerce yasaklanmış veya suç örgütlerini temsil eden yayın, afiş, pankart, resim, sembol, işaret, doküman ve benzeri malzemeler ile örgütsel haberleşme araçlarını,

g) Yetkili makamlarca izin verilenler hariç, ses ve görüntü almaya yarayan araçları,

ceza infaz kurumuna veya tutukevine sokan, buralarda bulunduran veya kullanan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 22- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 19 uncu maddesinin başlığı “Davanın nakli ve duruşmanın başka yerde yapılması” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Mahkeme, fiili sebepler veya güvenlik gerekçesiyle duruşmanın il sınırları içinde başka bir yerde yapılmasına karar verebilir.”

MADDE 23- 5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına “veya” ibaresinden sonra gelmek üzere “vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenen suçlar hariç olmak üzere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 24- 5271 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “103 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi uyarınca yapılan istemler hariç olmak üzere örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından bu süre onbeş gün olarak uygulanır.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 20- 5237 sayılı Kanunun 297 nci maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(2) Birinci fıkra kapsamı dışında kalan;

a) Firarı kolaylaştırıcı her türlü alet ve malzemeyi,

b) Her türlü saldırı ve savunma araçları ile yangın çıkarmaya yarayan malzemeyi,

c) Alkol içeren her türlü içeceği,

d) Kumar oynanmasına olanak sağlayan eşya ve malzemeyi,

e) 188 inci maddede tanımlanan suçlar saklı kalmak üzere, yeşil reçeteye tabi ilaçları,

f) Kurum idaresince incelenmek üzere alınanlar hariç, mahkemelerce yasaklanmış veya suç örgütlerini temsil eden yayın, afiş, pankart, resim, sembol, işaret, doküman ve benzeri malzemeler ile örgütsel haberleşme araçlarını,

g) Yetkili makamlarca izin verilenler hariç, ses ve görüntü almaya yarayan araçları,

ceza infaz kurumuna veya tutukevine sokan, buralarda bulunduran veya kullanan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 21- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 19 uncu maddesinin başlığı “Davanın nakli ve duruşmanın başka yerde yapılması” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Mahkeme, fiili sebepler veya güvenlik gerekçesiyle duruşmanın il sınırları içinde başka bir yerde yapılmasına karar verebilir. Bu karara karşı itiraz yolu açıktır.”

MADDE 22- 5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “veya” ibaresi “suçlarda veya vücut dokunulmazlığına karşı kasten işlenenler hariç olmak üzere” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 23- 5271 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “103 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi uyarınca yapılan istemler hariç olmak üzere örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından bu süre yedi gün olarak uygulanır.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 25- 5271 sayılı Kanunun 112 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu hüküm, azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle verilen adli kontrol tedbirinin ihlali halinde de uygulanır.”

MADDE 26- 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi ve aynı bende (12) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş, diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve maddenin dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“13. Tefecilik (madde 241),”

“(9) Bu madde hükmüne göre elkoymaya ve onuncu fıkra uyarınca kayyım atanmasına ancak hâkim karar verebilir.”

MADDE 27- 5271 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ağır ceza mahkemesi” ibaresi “hâkim” şeklinde, “mahkemenin” ibaresi “hâkimin” şeklinde, “mahkeme” ibareleri “hâkim” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkranın son iki cümlesi yürürlükten kaldırılmış; dördüncü fıkrasında yer alan “mahkeme” ibaresi “hâkim” şeklinde değiştirilmiş; altıncı fıkrasına “hâkim” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı” ibaresi ve aynı fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiş; sekizinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi eklenmiş, aynı bendin (6) numaralı alt bendine “(madde 148, 149)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile nitelikli

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 24- 5271 sayılı Kanunun 112 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Birinci fıkra hükmü, azami tutukluluk süresinin dolması nedeniyle verilen adli kontrol tedbirinin ihlali halinde de uygulanabilir. Ancak, bu durumda tutuklama süresi ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde bir yıldan, diğer işlerde üç aydan fazla olamaz.”

MADDE 25- 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi eklenmiş, aynı bendin mülga (10) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, aynı bende (12) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş, diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve maddenin dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“10. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (madde 220, fıkra üç),”

“13. Tefecilik (madde 241),”

“(9) Bu madde hükümlerine göre elkoymaya ve onuncu fıkra uyarınca kayyım atanmasına ancak hâkim karar verebilir.”

MADDE 26- 5271 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ağır ceza mahkemesi” ibaresi “hâkim” şeklinde, “mahkemenin” ibaresi “hâkimin” şeklinde, “mahkeme” ibareleri “hâkim” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkranın son iki cümlesi yürürlükten kaldırılmış; dördüncü fıkrasında yer alan “mahkeme” ibaresi “hâkim” şeklinde değiştirilmiş; altıncı fıkrasına “hâkim” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı” ibaresi ve aynı fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiş; sekizinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi eklenmiş, aynı bendin (6) numaralı alt bendine “(madde 148, 149)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

dolandırıcılık (madde 158)” ibaresi ve aynı bende (11) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Cumhuriyet savcısı kararını yirmidört saat içinde hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde kayıtlar derhal imha edilir.”

“12. Tefecilik (madde 241),”

MADDE 28- 5271 sayılı Kanunun 139 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ağır ceza mahkemesince oy birliğiyle” ibaresi “hâkim tarafından” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve yedinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “Uyuşturucu” ibaresi “Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenip işlenmediğine bakılmaksızın uyuşturucu” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 29- 5271 sayılı Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi, (3) numaralı alt bendine “(madde 148, 149)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile nitelikli dolandırıcılık (madde 158)” ibaresi ve aynı bende (8) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiştir, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “mahkeme” ibaresi “hâkim” şeklinde değiştirilmiştir.

“9. Tefecilik (madde 241),”

“(2) Teknik araçlarla izlemeye hâkim, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilir. Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kararlar

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

nitelikli dolandırıcılık (madde 158)” ibaresi eklenmiş, aynı bendin mülga (9) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, aynı bende (11) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Cumhuriyet savcısı kararını yirmidört saat içinde hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi hâlinde kayıtlar derhâl imha edilir.”

“9. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (madde 220, fıkra üç),”

“12. Tefecilik (madde 241),”

MADDE 27- 5271 sayılı Kanunun 139 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ağır ceza mahkemesince oy birliğiyle” ibaresi “hâkim tarafından” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve yedinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “Uyuşturucu” ibaresi “Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenip işlenmediğine bakılmaksızın uyuşturucu” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 28- 5271 sayılı Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine “(madde 79, 80)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile organ veya doku ticareti (madde 91)” ibaresi, (3) numaralı alt bendine “(madde 148, 149)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile nitelikli dolandırıcılık (madde 158)” ibaresi eklenmiş, aynı bendin mülga (6) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, aynı bende (8) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiştir, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “mahkeme” ibaresi “hâkim” şeklinde değiştirilmiştir.

“6. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (madde 220, fıkra üç),”

“9. Tefecilik (madde 241),”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yirmidört saat içinde hâkim onayına sunulur. Hâkim kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde kayıtlar derhal imha edilir.”

MADDE 30- 5271 sayılı Kanunun 191 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) İddianame veya iddianame yerine geçen belgede yer alan suçlamanın dayanağını oluşturan eylemler ve deliller ile suçlamanın hukuki nitelendirmesi anlatılır,”

MADDE 31- 5271 sayılı Kanunun 202 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “okunması” ibaresi “anlatılması” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 5271 sayılı Kanunun 232 nci maddesinin üçüncü fıkrasına “Hüküm gerekçesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve varsa karşı oy gerekçesi” ibaresi eklenmiş ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Hüküm sonucu tefhim edildikten sonra gerekçeli karar imzalanmadan, hâkim ölür veya herhangi bir sebeple kararı imzalayamayacak hâle düşerse, yeni hâkim, tefhim edilen hükme uygun olarak gerekçeli kararı bizzat yazarak imzalar. Toplu mahkemelerde böyle bir durumun gerçekleşmesi hâlinde, hüküm diğer hâkimler tarafından imzalanır ve başkan veya en kıdemli hâkim tarafından, hükmün altına diğer hâkimin imza edememesinin sebebi yazılarak imza olunur.”

MADDE 33- 5271 sayılı Kanunun 247 nci maddesinin birinci fıkrasına “Hakkındaki” ibaresinden sonra gelmek üzere “soruşturmanın veya” ibaresi, “bu nedenle” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısı veya” ibaresi, ikinci fıkrasına “dolayı” ibaresinden sonra

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(2) Teknik araçlarla izlemeye hâkim, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilir. Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kararlar yirmi dört saat içinde hâkim onayına sunulur. Hâkim kararını en geç yirmi dört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi hâlinde kayıtlar derhâl imha edilir.”

MADDE 29- 5271 sayılı Kanunun 191 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) İddianame veya iddianame yerine geçen belgede yer alan suçlamanın dayanağını oluşturan eylemler ve deliller ile suçlamanın hukuki nitelendirmesi anlatılır,”

MADDE 30- 5271 sayılı Kanunun 202 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “okunması” ibaresi “anlatılması” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 5271 sayılı Kanunun 232 nci maddesinin üçüncü fıkrasına “Hüküm gerekçesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve varsa karşı oy gerekçesi” ibaresi eklenmiş ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Hüküm sonucu tefhim edildikten sonra gerekçeli karar imzalanmadan, hâkim ölür veya herhangi bir sebeple kararı imzalayamayacak hâle düşerse, yeni hâkim, tefhim edilen hükme uygun olarak gerekçeli kararı bizzat yazarak imzalar. Toplu mahkemelerde böyle bir durumun gerçekleşmesi hâlinde, hüküm diğer hâkimler tarafından imzalanır ve başkan veya en kıdemli hâkim tarafından, hükmün altına diğer hâkimin imza edememesinin sebebi yazılarak imza olunur.”

MADDE 32- 5271 sayılı Kanunun 247 nci maddesinin birinci fıkrasına “Hakkındaki” ibaresinden sonra gelmek üzere “soruşturmanın veya” ibaresi, “bu nedenle” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısı veya” ibaresi, ikinci fıkrasına “dolayı” ibaresinden sonra

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

gelmek üzere “soruşturma veya” ibaresi, “olan” ibaresinden sonra gelmek üzere “şüpheli veya” ibaresi, “yetkili” ve “ise,” ibarelerinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısı veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 34- 5271 sayılı Kanunun 248 inci maddesinin birinci fıkrasına “sanığın” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısına başvurmasını veya” ibaresi ve “orantılı olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi veya” ibaresi eklenmiş; ikinci fıkrasının (a) bendine (16) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş, diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş; üçüncü fıkrasına “ilânına” ibaresinden sonra gelmek üzere “sulh ceza hâkimince veya” ibaresi eklenmiş ve altıncı fıkrasında yer alan “Mahkeme” ibaresi “Sulh ceza hâkimi veya mahkeme” şeklinde değiştirilmiştir.

“17. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313),”

MADDE 35- 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin başlığı “Uzlaştırma” şeklinde değiştirilmiş; maddenin birinci fıkrasının (b) bendine mevcut (2) ve (3) numaralı alt bentlerinden sonra gelmek üzere sırasıyla aşağıdaki alt bentler eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş; üçüncü fıkrasında yer alan “etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile” ibaresi yürürlükten kaldırılmış; dördüncü fıkrasında yer alan “halinde, Cumhuriyet savcısı veya talimatı üzerine adli kolluk görevlisi” ibaresi “ve kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması halinde, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı” şeklinde ve “Cumhuriyet savcısı” ibaresi “Uzlaştırmacı,” şeklinde değiştirilmiş; dokuzuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmış; onbirinci ve

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

gelmek üzere “soruşturma veya” ibaresi, “olan” ibaresinden sonra gelmek üzere “şüpheli veya” ibaresi, “yetkili” ve “ise,” ibarelerinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısı veya” ibaresi ve aynı fıkranın (a) bendine “gazete ile” ibaresinden sonra gelmek üzere “şüpheli veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 33- 5271 sayılı Kanunun 248 inci maddesinin birinci fıkrasına “sanığın” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısına başvurmasını veya” ibaresi ve “orantılı olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi veya” ibaresi eklenmiş; ikinci fıkrasının (a) bendine (16) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş, diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş; üçüncü fıkrasına “ilânına” ibaresinden sonra gelmek üzere “sulh ceza hâkimince veya” ibaresi eklenmiş ve altıncı fıkrasında yer alan “Mahkeme” ibaresi “Sulh ceza hâkimi veya mahkeme” şeklinde değiştirilmiştir.

“17. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313),”

MADDE 34- 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin başlığı “Uzlaştırma” şeklinde değiştirilmiş; maddenin birinci fıkrasının (b) bendine mevcut (2) ve (3) numaralı alt bentlerinden sonra gelmek üzere sırasıyla aşağıdaki alt bentler eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş; üçüncü fıkrasında yer alan “etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile” ibaresi madde metninden çıkarılmış; dördüncü fıkrasında yer alan “halinde, Cumhuriyet savcısı veya talimatı üzerine adli kolluk görevlisi” ibaresi “ve kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması hâlinde, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı” şeklinde ve “Cumhuriyet savcısı” ibaresi “Uzlaştırmacı,” şeklinde değiştirilmiş; dokuzuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmış; onbirinci ve onikinci

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

onikinci fıkralarında yer alan “Cumhuriyet savcısı” ibaresi “Uzlaştırma bürosu” şeklinde değiştirilmiş; onbeşinci ve yirmibirinci fıkralarında yer alan “Cumhuriyet savcısına” ibareleri “uzlaştırma bürosuna” şeklinde değiştirilmiş ve onbeşinci fıkra aşağıdaki cümle eklenmiş; yirmiikinci fıkrasının birinci cümlesi ile yirmidördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“3. Tehdit (madde 106, birinci fıkra),”

“5. Hırsızlık (madde 141),

6. Dolandırıcılık (madde 157),”

“c) Mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması koşuluyla, suça sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar.”

“Uzlaştırma bürosu soruşturma dosyasını, raporu ve varsa yazılı anlaşmayı Cumhuriyet savcısına gönderir.”

“Uzlaştırmacıya Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarife göre ücret ödenir.”

“(24) Her Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde uzlaştırma bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı ile personel görevlendirilir. Uzlaştırmacılar, avukatların veya hukuk eğitimi görmüş kişilerin yer aldığı, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen uzlaştırmacı listelerinden görevlendirilir. Uzlaştırmacı, hazırladığı raporu, tutanakları ve varsa yazılı anlaşmayı büroya gönderir. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyaları, uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcılığı tarafından sonuçlandırılır.”

“(25) Uzlaştırmacıların nitelikleri, eğitimi, sınavı, görev ve sorumlulukları, denetimi, eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşların nitelikleri ve denetimleri ile uzlaştırmacı sicili, uzlaştırmacılar ve eğitim kurumlarının listelerinin düzenlenmesi, Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde kurulan uzlaştırma bürolarının çalışma usul ve esasları, uzlaştırma teklifi ile müzakere usulü, uzlaştırma anlaşması ve raporda yer alacak konular ile uygulamaya dair diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

fıkralarında yer alan “Cumhuriyet savcısı” ibaresi “Uzlaştırma bürosu” şeklinde değiştirilmiş; onbeşinci ve yirmibirinci fıkralarında yer alan “Cumhuriyet savcısına” ibareleri “uzlaştırma bürosuna” şeklinde değiştirilmiş ve onbeşinci fıkra aşağıdaki cümle eklenmiş; yirmiikinci fıkrasının birinci cümlesi ile yirmidördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“3. Tehdit (madde 106, birinci fıkra),”

“5. Hırsızlık (madde 141),

6. Dolandırıcılık (madde 157),”

“c) Mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması koşuluyla, suça sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar.”

“Uzlaştırma bürosu soruşturma dosyasını, raporu ve varsa yazılı anlaşmayı Cumhuriyet savcısına gönderir.”

“Uzlaştırmacıya Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarife göre ücret ödenir.”

“(24) Her Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde uzlaştırma bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı ile personel görevlendirilir. Uzlaştırmacılar, hukuk fakültesi mezunlarının yer aldığı, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen uzlaştırmacı listelerinden görevlendirilir. Uzlaştırmacı, hazırladığı raporu, tutanakları ve varsa yazılı anlaşmayı büroya gönderir. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyaları, uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcılığı tarafından sonuçlandırılır.”

“(25) Uzlaştırmacıların nitelikleri, eğitimi, sınavı, görev ve sorumlulukları, denetimi, eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşların nitelikleri ve denetimleri ile uzlaştırmacı sicili, uzlaştırmacılar ve eğitim kurumlarının listelerinin düzenlenmesi, Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde kurulan uzlaştırma bürolarının çalışma usul ve esasları, uzlaştırma teklifi ile müzakere usulü, uzlaştırma anlaşması ve raporda yer alacak konular ile uygulamaya dair diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 36- 5271 sayılı Kanunun 254 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “uzlaştırma işlemleri” ibaresi “kovuşturma dosyası, uzlaştırma işlemlerinin” şeklinde ve “göre, mahkeme tarafından yapılır.” ibaresi “göre yerine getirilmesi için uzlaştırma bürosuna gönderilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 37- 5271 sayılı Kanunun 307 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkra aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir. Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir. Direnme üzerine Yargıtay Ceza Genel Kurulunca verilen kararlara karşı direnilemez.”

MADDE 38- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları ile diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili olarak ceza infaz kurumlarında düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarası yazılır. Bu kapsamdaki kurum görevlilerinin ifadesine başvurulması halinde çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı görevlinin işyeri adresine tebliğ edilir. Bu kişilere ait ifade ve duruşma tutanaklarında adres olarak sadece işyeri adresi gösterilir.”

MADDE 39- 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlarla ilgili Yargıtay ceza daireleri tarafından verilen bozma kararları üzerine mahkemelerce verilen direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 35- 5271 sayılı Kanunun 254 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “uzlaştırma işlemleri” ibaresi “kovuşturma dosyası, uzlaştırma işlemlerinin” şeklinde ve “göre, mahkeme tarafından yapılır.” ibaresi “göre yerine getirilmesi için uzlaştırma bürosuna gönderilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 36- 5271 sayılı Kanunun 307 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkra aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir. Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir. Direnme üzerine Yargıtay Ceza Genel Kurulunca verilen kararlara karşı direnilemez.”

MADDE 37- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları ile diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili olarak ceza infaz kurumlarında düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarası yazılır. Bu kapsamdaki kurum görevlilerinin ifadesine başvurulması hâlinde çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı görevlinin işyeri adresine tebliğ edilir. Bu kişilere ait ifade ve duruşma tutanaklarında adres olarak sadece işyeri adresi gösterilir.”

MADDE 38- 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlarla ilgili Yargıtay ceza daireleri tarafından verilen bozma kararları üzerine mahkemelerce verilen direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Yargıtay Ceza Genel Kurulunda bulunan dosyalar kararına direnilen daireye gönderilir.

(3) Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir.”

MADDE 40- 25/5/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“k) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kararlar,”

MADDE 41- 5352 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Türk vatandaşları hakkında yabancı ülke mahkemeleri tarafından verilerek kesinleşmiş ve Türk kanunlarına göre suç sayılan fiillerden dolayı ceza veya güvenlik tedbirlerine ilişkin mahkûmiyet kararları adli sicilde bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu mahkûmiyet kararlarının adli sicile kaydedilmesi ve hak mahrumiyeti doğurması için Türk Ceza Kanununun 17 nci maddesi uyarınca tanınması gerekir. Mahsus sicildeki kayıtlar, 13 üncü maddenin birinci fıkrasına göre verilebilir ve 12 ncı maddeye göre silinir.”

MADDE 42- 5352 sayılı Kanunun 12 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kayıtlar, infazının tamamlanmasıyla tamamen silinir.”

MADDE 43- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 341 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “binbeşyüz” ibareleri “beşbin” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak manevi tazminat davalarında verilen kararlara karşı, miktar veya değere bakılmaksızın istinaf yoluna başvurulabilir.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Yargıtay Ceza Genel Kurulunda bulunan dosyalar kararına direnilen daireye gönderilir.

(3) Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir.”

MADDE 39- 25/5/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“k) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kararlar,”

MADDE 40- 5352 sayılı Kanunun 12 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Akıl hastalığı nedeniyle hükmedilen güvenlik tedbirlerine ilişkin kayıtlar, infazının tamamlanmasıyla tamamen silinir.”

MADDE 41- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 341 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “binbeşyüz” ibareleri “üç bin” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak manevi tazminat davalarında verilen kararlara karşı, miktar veya değere bakılmaksızın istinaf yoluna başvurulabilir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 44- 6100 sayılı Kanunun 362 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile ikinci fıkrasında yer alan “yirmibeşbin” ibareleri “ellibin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 45- 6100 sayılı Kanunun 373 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca yapılır.” ibaresi “kararına direnilen dairece yapılır. Direnme kararı öncelikle incelenir. Daire, direnme kararını yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 46- 6100 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Parasal sınırların artırılması

EK MADDE 1- (1) 200 üncü, 201 inci, 341 inci, 362 nci ve 369 uncu maddelerdeki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz.

(2) 200 üncü ve 201 inci maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında hukuki işlemin yapıldığı, 341 inci ve 362 nci maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında davanın açıldığı ve 369 uncu maddedeki parasal sınırın uygulanmasında temyize başvurulduğu tarihteki miktar esas alınır.”

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 42- 6100 sayılı Kanunun 362 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile ikinci fıkrasında yer alan “yirmibeşbin” ibareleri “elli bin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 43- 6100 sayılı Kanunun 373 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca yapılır.” ibaresi “kararına direnilen dairece yapılır. Direnme kararı öncelikle incelenir. Daire, direnme kararını yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 44- 6100 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Parasal sınırların artırılması

EK MADDE 1- (1) 200 üncü, 201 inci, 341 inci, 362 nci ve 369 uncu maddelerdeki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz.

(2) 200 üncü ve 201 inci maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında hukuki işlemin yapıldığı, 341 inci ve 362 nci maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında davanın açıldığı ve 369 uncu maddedeki parasal sınırın uygulanmasında temyize başvurulduğu tarihteki miktar esas alınır.”

MADDE 45- 6100 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlarla ilgili Yargıtay hukuk daireleri tarafından verilen bozma kararları üzerine mahkemelerce verilen direnme kararları, kararına direnilen daireye gönderilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 47- Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvelinin Adalet Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla hükme bağlanmış olmakla beraber henüz kesinleşmemiş olan dosyalarda, uzlaştırma kapsamının genişlediğinden bahisle bozma kararı verilemez.

(2) Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesine ilişkin yönetmelik bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde çıkarılır ve yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren en geç altı ay içinde uzlaştırmacı listeleri oluşturulur. Adalet Bakanlığı tarafından bu listelere uygun uzlaştırmacı görevlendirmesi amacıyla bir ilan yapılır. İlan yapılıncaya kadar, Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesinde bu Kanunla yapılan değişiklik öncesinde öngörülen usule göre belirlenen uzlaştırmacılardan görevlendirme yapılmasına devam olunur ve bu uzlaştırmacılar görevlerini tamamlar.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda bulunan dosyalar kararına direnilen daireye gönderilir.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda bulunan ve 30/1/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun geçici 2 nci maddesi uyarınca ilgili daire tarafından incelenen dosyalar kararına direnilen daireye yeniden gönderilmez.

(4) Daire, mümkün olan en kısa sürede direnme kararını inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderir.”

MADDE 46- Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvelinin Adalet Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesine ilişkin yönetmelik bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde çıkarılır ve yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren en geç altı ay içinde uzlaştırmacı listeleri oluşturulur. Adalet Bakanlığı tarafından bu listelere uygun uzlaştırmacı görevlendirmesi amacıyla bir ilan yapılır. İlan yapılıncaya kadar, Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesinde bu Kanunla yapılan değişiklik öncesinde öngörülen usule göre belirlenen uzlaştırmacılardan görevlendirme yapılmasına devam olunur ve bu uzlaştırmacılar görevlerini tamamlar.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 48- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 49- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 47- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 48- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhasseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı V.

İ. Yılmaz

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı V.

N. Ağbal

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKLİ LİSTELER

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI: MERKEZ

**İHDAS EDİLEN KADROLARIN
(MESLEK MENSUPLARI)**

UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAMI
Daire Başkanı	1	1	1
Tetkik Hâkimi	1	3	3
Tetkik Hâkimi	2	3	3
Tetkik Hâkimi	3	4	4
TOPLAM		11	11

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU: ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAMI
GİH	Şube Müdürü	1	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	4	4
	TOPLAM		13	13

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ LİSTELER

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

**İHDAS EDİLEN KADROLARIN
(MESLEK MENSUPLARI)**

UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAMI
Daire Başkanı	1	1	1
Tetkik Hâkimi	1	3	3
Tetkik Hâkimi	2	3	3
Tetkik Hâkimi	3	4	4
TOPLAM		11	11

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAMI
GİH	Şube Müdürü	1	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	3	3
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	4	4
	TOPLAM		13	13